

Års- och hållbarhetsredovisning

2021

RATOS

Ratos värld

1	Ratos värld	1
	Året som gått	4
	VD-ord	6
	Mål	9
	Ratos modell	11
	Hållbarhet	12
	Ratosaktien	20
2	Ratos bolag	23
3	Finansiella rapporter	39
	Förvaltningsberättelse	40
	Ordföranden har ordet	44
	Bolagsstyrningsrapport	45
	Styrelse och VD	52
	Räkningar och noter	54
	Revisionsberättelse	114
4	Ytterligare information	119

Det här är en interaktiv, klickbar pdf.

Ratos – utvecklar riktigt bra bolag

Ratos affärsidé är att äga och utveckla bolag som är eller kan bli marknadsledande. Vi har en tydlig företagskultur och strategi – allt vi gör bygger på våra kärnvärden:

- Enkelhet
- Tempo i exekvering
- Allt handlar om människor

Ratos möjliggör för självständiga bolag att utvecklas snabbare genom att vara del av någonting större. Människor och ledarskap samt kultur och värderingar är i fokus.

11 600 medarbetare

13 bolag i tre affärsområden

35 miljarder SEK i omsättning

2,5 miljarder SEK i EBITA

* Siffrorna avser bolagen i sin helhet inklusive Bisode som avyttrades i januari 2021.

Hög aktivitet präglade året

Året 2021 präglades av hög aktivitet, inte minst på förvärvssidan med både plattformsförvärv i Ratos och flera betydande tilläggsförvärv i bolagen. Under året uppdaterade vi våra finansiella mål och införde central finansiering.

Januari

Ratos slutför försäljningen av Bisnode

Försäljningen utgör ett steg i omställningen till en bolagsgrupp.

Februari

Aibel vinner nytt kontrakt inom offshore wind

Aibel ska leverera transformationsplattformen för strömöverföring från vindkraftparken till land. Detta i samband med byggnation av den tredje fasen av vindkraftparken Dogger Bank C. Vindkraftparken i Dogger Bank-området kommer att ha en sammanlagd kapacitet på 3,6 GW, vilket gör Dogger Bank till världens största havsbaserade vindkraftpark.

HENT bygger Aker Tech House

HENT tilldelas ett kontrakt på att bygga Aker Tech House åt fastighetsbolaget Aker Property Group på Fornebu utanför Oslo. Byggnaden är på cirka 30 000 kvm och designas av arkitektföretaget Wingårdhs. Projektet är värt mer än 1 miljard norska kronor.

Mars

HL Display förvärvar brittiska Concept Group

Förvärvet förbättrar HL Displays erbjudande och kundbas i Storbritannien. Med över 30 års erfarenhet har Concept Group byggt en stark position som producent och leverantör av butikskommunikationslösningar till butiker inom dagligvaruhandeln i Storbritannien.

Ratos förvärvar 63 procent av Vestia Construction Group

Förvärvet av byggbolaget Vestia Construction Group utgör ett bra komplement till byggkoncernen HENT med verksamhet i både Norge och Sverige, både geografiskt och kompetensmässigt. Vestia Construction Group är verksam på den expansiva Göteborgsmarknaden och har under de senaste fem åren uppvisat en genomsnittlig årlig tillväxt om 40 procent.

April

HL Display förvärvar nederländska CoolPresentation

HL Display stärker sin marknadsposition genom förvärvet av CoolPresentation, en leverantör av butiksinredningslösningar baserad i Nederländerna. CoolPresentation erbjuder högkvalitativa produkter och tjänster till bland annat dagligvaruhandeln och apotek.

Maj

Ny VD i HENT Sverige

HENT rekryterar ny VD för det svenska dotterbolaget.

Diab breddar sitt erbjudande genom att förvärva produktionen av ULTEM™ Foam

Förvärvet bidrar till att bredda produkterbjudandet och till att bättre möta behoven inom högtekniska applikationer. ULTEM™ Foam har starka brand-, rök- och toxicitetsegenskaper som gör materialet väl lämpat för användning inom bland annat flygindustrin.

Juni

Vestia Construction Group bygger Sveriges största forskningsanläggning för el- och laddfordon

Fastighetsbolaget Castellum utser Vestia Construction Group till totalentreprenör för SEEL, en forskningsanläggning för elektromobiliter som uppförs i Säve utanför Göteborg. I juni 2021 togs första spadtaget.

HENT får ytterligare byggkontrakt för regeringskvarteret i Oslo

HENT tecknar avtal med norska statens förvaltningsmyndighet Statsbygg gällande byggnation av A-blocket som är en del av det nya regeringskvarteret i Oslo. Sedan tidigare har HENT kontrakt på D-blocket.

Juli

KVD förvärvar Forsbergs Fritidscenter

Genom förvärvet av Forsbergs fritidscenter, som är Nordens ledande återförsäljare av husbilar, breddas KVD:s utbud och erbjudandet till privatpersoner förstärks. Ökad onlineförsäljning och utbyte av erfarenheter är exempel på de betydande synergier som gör detta till en industriellt riktig affär.

September

HL Display förvärvar Display Italia

Förvärvet av det italienska bolaget stärker HL Displays kundbas och position som marknadsledande leverantör för butikskommunikationslösningar i dagligvaruhandeln.

November

Ratos förvärvar 75 procent av Presis Infra

Genom förvärvet gör Ratos en plattformsinvestering inom service och underhåll av samhällskritisk infrastruktur. Det är en växande och stabil nisch som Ratos sedan en tid sökt exponering mot.

Aibel vinner kontrakt för att minska CO₂-utsläpp inom olje- och gasproduktion

Aibel tilldelas fem nya kontrakt med Equinor för ett totalt värde om nästan tio miljarder NOK. Med dessa kontrakt står förnybar energi för en större andel av Aibels orderbok än olja och gas. Aibel befäster sin ställning som en ledande leverantör av lösningar för elektrifiering av produktions- och processanläggningar till havs och på land.

December

HENT tecknar avtal om två nya bostadskvarter i Kiruna

HENT tecknar avtal med LKAB om uppförande av två nya bostadskvarter i nya Kiruna centrum. Projektet genomförs i nära dialog med det lokala näringslivet. Avtalet är värt 470 miljoner SEK.

Ratos svenska byggverksamhet samlas i den nya koncernen Svensk Samverkansentreprenad Aktiefbolag (SSEA) Group

Koncernen etableras med ambitionen att bli Sveriges ledande byggkoncern inom partnering- och samverkansentreprenader. Vestia Construction Group och HENT:s svenska verksamhet kommer att ingå i koncernen.

Speed Group förvärvar Dream Logistics 4PL-verksamhet

Speed Group sluter avtal med Dream Logistics om att förvärva 80 procent av aktierna i dotterbolaget som erbjuder tjänster inom transport management, så kallad "fourth-party logistics" (4PL). Bolaget är baserat i Mölndal och förväntas omsätta 100 MSEK år 2022 med cirka 3 procent EBITA-marginal.

Ett riktigt bra år för Ratos – vår tillväxtresa har startat och vi ligger före plan

År 2021 var viktig en milstolpe ur flera perspektiv. Koncernens EBITA steg med 23 procent och nio av våra bolag levererade rekordresultat trots en utmanande omvärld. Vår turnaround resa var avslutad när vi gick in i 2021 och tillväxt, också via förvärv, utgjorde ett nytt kapitel. Vår tillväxtresa bygger på en hållbar affärsmodell som ytterst handlar om tillväxt i vinst per aktie. Detta uppnås genom en EBITA tillväxt med hög avkastning på sysselsatt kapital samt förvärv där man kan utvinna synergier och att vara försiktig med utspädning av aktiekapitalet. Omvandlingen från investmentbolag till en starkt decentraliserad koncern med central finansiering blev klar efter halvårsskiftet. Omedelbara fördelar är bland annat lägre finansiella kostnader samt att våra bolag kan ägna mer tid åt utveckling och tillväxt, och mindre tid åt administration och bankförhandlingar.

När vi nu stänger böckerna och ser tillbaka på 2021 kan vi konstatera att utvecklingen var stark och att flertalet bolag går in i 2022 med välfyllda orderböcker. Vår diversifierade koncern visar styrka! För alla bolag gäller att ett bra resultat är en lönsamhet och tillväxt som är bättre än andra bolag i samma bransch. Det var ett viktigt år för Ratos – den framgångsrika omsvängningen från investeringsbolag till bolagsgrupp blev efter sommaren klar och visade omedelbart resultat. Bland annat bidrog vår nya modell för central finansiering av våra bolag till att årets finansnetto blev betydligt bättre än tidigare. Vår balansräkning har stärkts och vi går in i 2022 med ca 6,5 miljarder SEK i förvärvsutrymme.

Vårt fulla fokus framåt är tillväxt som bygger på långsiktig fundamenta som vinst per aktie, starka kassaflöden och avkastning på sysselsatt kapital.

Tillväxtresan har påbörjats och förvärvstakten kom i gång på allvar under årets andra halva. Det går snabbare än vi planerat och även om tillväxttakten kommer att variera år för år, ligger vi före plan.

Förvärvsresan påbörjad

Under 2021 gjordes åtta förvärv som bidrog med cirka 30 procent av EBITA-ökningen under året. 70 procent var således organisk EBITA tillväxt. Glädjande är också att de förvärvade bolagen därtill förvärvats till relativt låga vinstmultiplar. Ratos bildade ett nytt bolag i slutet på året – den svenska delen av HENT och Vestia gick vid årsskiftet samman under namnet Svensk Samverkansentreprenad AB (SSEA Group). Ambitionen är att bli Sveriges ledande byggkoncern inom partnering- och samverkansentreprenader.

Jag är stolt över vårt tålamod med att aldrig nöja oss med mindre än det bästa. Vår ägarhorisont är evig och därför måste vi köpa bolag vars framtid sträcker sig bortom kvartalsekonomin. Vidare är våra 13 bolag väl positionerade i relation till rådande långsiktiga makrotrender, det skapar förutsättningar för långsiktig tillväxt och lönsamhet. Våra diversifierade affärsområden har stått starka tillsammans genom två år med Covid-19-pandemi. Ratos är på god väg att bli Nordens ledande bolagsbyggare.

Hållbarhet

Att vi behöver öka takten i omställningen mot en mer hållbar framtid är ingen nyhet. På Ratos är hållbarhetsaspekterna invävda i affärsmodellen. Vi gör inte skillnad på hållbarhetsrisker och affärsrisker – det är samma sak. Det är viktigt att ha policydokument och en ordentlig process för rapportering på plats, vilket vi har. Men vi har högre ambitioner. Under 2021 rapporterade samtliga bolag sina respektive klimatavtryck/CO₂-utsläpp. Och självklart är FN:s klimatmål bottenplattan även hos oss. Vi gjorde också, liksom många andra, vår första rapportering i linje med EU:s nya taxonomi under 2021. Men det där är hygienfaktorer idag. Under hösten anslöt Ratos nya hållbarhetschef till bolagsledningen och flera av våra bolag visade styrkebesked. Både avseende konkret minskande klimatavtryck, och bevis på hur bolagen visar vägen mot en mer hållbar affär i sin respektive bransch.

Ett område där Ratos bolag bidrar är inom industriell träbyggnation. Under tredje kvartalet invigdes Sara Kulturhus i Skellefteå, ett projekt där HENT, som

började bygga i trä redan 2005, varit totalentreprenör. Projektet innebar att HENT gick från att ha byggt världens högsta trähus i Norge, till att bygga Sveriges högsta trähus. Träbyggnation är det i särklass mest klimatsmarta alternativet, och allt fler förstår vikten av det.

Diab och HL Display ligger i framkant avseende samarbeten och tester för att minska spill och öka återvinningen av plast.

Under fjärde kvartalet rundade Aibel en viktig milstolpe då andelen gröna projekt i orderstocken hänförligt till havsbaserad vindkraft och elektrifiering nu är hela 64 procent. Med de senaste kontrakten för elektrifiering, som Aibel

tilldelades under fjärde kvartalet, bidrar man till att minska CO₂-utsläppen med mer än 800 000 ton per år, vilket motsvarar en minskning med cirka 1,5 procent av Norges totala utsläpp.

Vi är väl positionerade för att kapitalisera på de stora möjligheter den "gröna industriella revolutionen" ger oss – men hållbarhetsarbete blir man aldrig klar med, det pågår ständigt i takt med nya forskningsrön, regleringar och lagkrav.

2021 – viktig milstolpe

Vi har under fyra år jobbat hårt för att komma till den styrkeposition vi har idag med stark resultatutveckling och balansräkning. Faktum är att det gått fortare än jag trodde var möjligt när jag

tillträdde som VD vid årsskiftet 2017–2018. Anledningen är ett hängivet arbete mot ett tydligt mål av medarbetare i hela Ratosfamiljen. Till er alla vill jag rikta ett stort och innerligt tack. Nu ökar vi tempot ytterligare med ännu bättre förutsättningar för att skapa värde för våra kunder och aktieägare samtidigt som våra bolag blir ännu mer attraktiva med stora utvecklingsmöjligheter för medarbetare som vill utvecklas och göra skillnad. Jag vill också tacka alla våra kunder som visat förtroende för de produkter, lösningar och tjänster vi producerar.

Jonas Wiström
Verkställande direktör

Utvecklingen i våra affärsområden

Construction & Services

+7 % omsättning

+68 % resultat

Under 2021 ökade **Construction & Services** sin EBITA med 68 procent, och försäljningstillväxten uppgick till 7 procent. **Aibel** uppvisade en kraftig EBITA utveckling under året. Orderingen har varit stark och bolaget går in i 2022 med en orderbok på 14,7 miljarder NOK där 64 procent utgörs av havsbaserad vindkraft och elektrifiering. Även **Speed Group** levererade en mycket stark utveckling under året med rekordhög EBITA. Också airteams EBITA för helåret är på rekordnivåer med branschledande lönsamhet och rekordstor orderbok. **HENT** har under året fortsatt stabilisera sin verksamhet med en något förbättrad lönsamhet och vid utgången av året var orderstocken rekordhöga 19 miljarder NOK varav 76 procent var hänförligt till offentliga kontrakt. **Vestias** verksamhet har utvecklats mycket positivt med ett rekordresultat under året och med en EBITA tillväxt på 80 procent och en för branschen hög lönsamhet.

I slutet på november förvärvades **Presis Infra** som bidrog till resultatet för affärsområdet under december månad. Förvärvet innebär ett ytterligare steg till att befästa en stark position för Ratos som samhällsbyggare. En positiv bieffekt av förvärvet är att dess verksamhet bidrar till att utjämna säsongsmässig EBITA i koncernen visavi Plantasjen.

Consumer

+16 % omsättning

+30 % resultat

Under året bytte affärsområdet Consumer & Technology namn till **Consumer**. Affärsområdet påverkades av att **Bisnode** avyttrades i samband med årsskiftet 2020–2021. Justerat för detta hade bolagen inom affärsområdet en fortsatt stark EBITA tillväxt på 30 procent under året. Försäljningstillväxten uppgick för helåret till 16 procent. **Plantasjen** har under året fortsatt att utvecklas väl med en rekordhög EBITA och har under de senaste två åren stärkt sin marknadsandel på en växande marknad. **KVD** ökade sin EBITA och sin försäljning kraftigt under året som en följd av det i juli förvärvade Forsbergs Fritidscenter samt att man utvecklat sin affärsmodell. **Oase Outdoors** har utvecklats mycket positivt under året med en EBITA tillväxt på 65 procent tillika ett rekordhøgt resultat. Såväl EBITA som omsättning var den högsta i bolagets historia och det gäller även orderboken för 2022.

Industry

+1 % omsättning

-23 % resultat

Bolagen inom affärsområdet **Industry** minskade sin EBITA med 23 procent under 2021. Minskningen var en direkt följd av att **Diab** påverkats kraftigt av en svacka för vindkraftsmarknaden samtidigt som ett tekniskifte på materialsidan pågår. Övriga bolag utvecklades mycket positivt. För att möta utmaningarna avslutades året med omstruktureringsprogram för att sänka kostnaderna. **HL Display** fortsätter att utvecklas väl och levererar "all time high" både avseende EBITA och försäljning under året. Även **LEDiL** hade ett mycket bra år med rekordhög EBITA och försäljning under året. Orderingen har varit stark och de går in i 2022 med en rekordhög orderstock. **TFS** har också haft en riktigt fin utveckling med en kraftig EBITA tillväxt om 58 procent under året. Marknaden för kliniska prövningar växer snabbt och **TFS** fortsätter att ta marknadsandelar i både Europa och USA.

Siffrorna ovan är exklusive avyttrade Bisnode.

Mål och måluppfyllelse

Mål 2025

Finansiella mål

EBITA-tillväxt

EBITA ska uppgå till minst 3 miljarder SEK år 2025

Nettoskudsättningsgrad

Nettoskuld i förhållande till EBITDA bör normalt uppgå till 1,5–2,5x

Utdelningsandel

Utdelningsandelen uppgår normalt sett till 30–50 procent av resultatet efter skatt, exklusive realisationsvinster och realisationsförluster, hänförligt till moderbolagets ägare

Utfall 2021

EBITA uppgick till 1 802¹⁾ MSEK

Nettoskudsättningsgraden uppgick till 0,2x²⁾

Utdelningsandelen uppgår till 42 procent³⁾

Den 8 februari 2021 fastställde Ratos styrelse nya finansiella mål som en följd av tidigare kommunicerat beslut att utveckla verksamhetens inriktning mot att bli en långsiktigt verksam bolagsgrupp. Dagens Ratos har en evig ägarhorisont och investerar för att bygga värden på lång sikt.

Investeringsstrategi

Ratos eftersträvar snabba förbättringar i bolagen, men är en långsiktig ägare med långsiktigt hållbar lönsamhet i fokus. Vi tittar på följande faktorer och gör följande avvägningar vid nyinvesteringar:

Tilläggsförvärv och angränsande förvärv

Tilläggsförvärv

- Förvärven sker genom decentraliserade processer som drivs av bolagen – Ratos ledning bidrar med expertis och erfarenhet vid behov
- Bolaget ska bidra till konsolidering av en bransch
- Attraktiv värdering och låg risk
- Tydliga kostnads- och intäktssynergier

Angränsande förvärv

- Förvärvet identifieras av Ratos
- Bolaget finns i samma – eller närliggande bransch till annat Ratosägt bolag
- Tydliga mjuka synergier
- Integrationsmöjligheter med annat Ratosbolag kan finnas, men är inte nödvändigt

Plattformsförvärv

- Marknadsledande bolag, eller bolag med möjlighet att bli marknadsledande med betydande EBITA
- Bolaget kan vara en nödvändig pusselbit för att konsolidera en fragmenterad marknad och finnas i en attraktiv och växande marknad
- Hög kvalitet med stabil historik
- Kompetent VD och ledning som kan bidra till Ratosfamiljen

¹⁾ Koncernens EBITA justerad för omvärdering av noterade aktier.

²⁾ Koncernens räntebärande nettoskuld / Koncernens EBITDA. Justerat för effekter från finansiella leasingkulder, omvärdering noterade aktier samt proformerat för förvärv.

³⁾ Föreslagen ordinarie utdelning justerat för realisationsvinst från försäljning av Bisnode.

Ratos modell

Ratos köper och utvecklar riktigt bra bolag med potential att bli marknadsledande. Vi fokuserar på långsiktigt hållbar tillväxt.

Ratos ökar vinsten i bolagen genom en kombination av operativt lönsamhetsfokus, organisk tillväxt och förvärv. Tilläggsförvärv görs av våra befintliga bolag i syfte att ta marknadsandelar och skapa synergier. Vi adderar också nya plattformsbolag till Ratosfamiljen att bygga kring.

Vår roll är att möjliggöra för starka ledare och medarbetare att i en decentraliserad struktur utvecklas snabbare. Kunskap, erfarenhet och kapital finns tillgängligt i Ratosgruppens nätverk. Vi gör saker snabbt, enkelt och låter rätt personer få stort ansvar.

Vi fokuserar på grundläggande förbättringar som skapar bestående värden. Vi är övertygade om att ägare som ställer höga krav och utmanar, vågar investera och visar respekt, skapar bäst förutsättningar för sina ledningar att bygga industriellt och långsiktigt framgångsrika bolag. Idag är vi en ledande ägare i Norden och verkar genom 13 bolag som tillsammans omsätter 35 miljarder kronor och har drygt 11 600 anställda i mer än 30 länder.

Värdeskapande

Ratos utvecklar en diversifierad bolagsgrupp genom värdeskapande åtgärder kompletterat med en aktiv förvärvsagenda. Vårt övergripande mål är att öka EBITA, löpande och på lång sikt. Grunden för stigande EBITA är stabilitet, med en bra ledning, tydlig affärsplan och god förmåga hos ledningen att förutse bolagets utveckling, inklusive prognossäkerhet.

När bolaget uppnått stabilitet övergår fokus på lönsamhet för att därmed skapa finansiella förutsättningar för tillväxt. Arbetet med att identifiera bolagets lönsamhetspotential bedrivs i en strukturerad process med bolagens ledningar. Fokus läggs på att förbättra bruttomarginalen och sänka kostnaderna. Det är först när man uppnått stabilitet och lönsamhet som fokus skiftar mot tillväxt.

Det mest värdeskapande för ett bolag är organisk tillväxt och därför är detta alltid högsta prioritet. Förvärvad tillväxt kan dock också driva stora värden om det kombineras med reella synergier på både kostnads- och intäktssidan och utgör därför ett komplement.

Ratos enskilt viktigaste uppgift är att tillsätta VD. När vi attraherar de bästa VD:arna till våra bolag kommer de i sin tur attrahera ett starkt team. Ratos har regelbundna kontakter med bolagen genom bland annat månadsvisa uppföljningar av resultat, balansräkning och kassaflöde. Genom små, engagerade styrelser sker ett nära samarbete mellan Ratos i rollen som ägare och respektive VD i bolaget. Genom att utbyta erfarenheter inom Ratos bolagsgrupp drar bolagen nytta av att ingå i Ratos nätverk.

Bolagens ledningar, Ratos styrelse och anställda på Ratos möts en gång per år för att diskutera centrala teman för värdeskapande. Olika specialistfunktioner möts därutöver för att diskutera och jämföra metoder och modeller för värdeskapande och effektivitet. I tillägg har flera forum skapats för att diskutera olika initiativ, till exempel inom inköp, HR och hållbarhet.

Förvärv

Genom tilläggsförvärv kompletterar vi den operativa utvecklingen i våra bolag, med målet att skala verksamheten och förstärka bolagens ledarskap och kompetens. Efter ett förvärv lägger vi fokus på operativa synergier och implementerar "best practice". Därutöver öppnar vi upp för kunskapsutbyte mellan ägda bolag och vårt nätverk i syfte att ytterligare accelerera tillväxten.

Nya plattformsförvärv genomförs primärt när en möjlighet uppstår i en bransch där Ratos redan har kunskap och förmåga att skapa värde. Utgångspunkten är oftast att bolagen ska ha en mycket duktig och engagerad ledning, vara baserade i Norden, ha en skalbar internationell affärsmodell och behov av en kunnig och långsiktig ägare för att genomföra vidare expansion.

Hållbarhet - en förutsättning för långsiktig lönsamhet

Vår övertygelse är att långsiktigt hållbara bolag är lönsamma och skapar långsiktiga värden. Därför är hållbarhet en integrerad del av Ratos affärsstrategi. Det gäller både inom Ratos moderbolag och i arbetet som aktiv ägare.

Ratos största bidrag till samhället är att vara en aktiv och ansvarsfull ägare som bygger långsiktigt framgångsrika och hållbara bolag som skapar värden till nytta för det gemensamma. Vi skapar jobb, tar hänsyn till människor och miljö och levererar produkter och tjänster av hög kvalitet.

Ratos gör också skillnad genom att våra huvudägare utgörs av stiftelser som främjar forskning och därmed en långsiktig positiv samhällsutveckling. På Ratos huvudkontor finns

19 medarbetare och i våra bolag totalt cirka 11 600 medarbetare i cirka 30 länder. Genom ett aktivt ägande är Ratos drivande för att bolagen är långsiktigt hållbara såväl i sin affärsidé som i sitt värdeskapande. Grunden är Ratos policyramverk som består av: uppförandekod, policy för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar samt miljöpolicy (se Ratos hemsida). Policyramverket är baserat på FN Global Compacts tio principer för hållbart företagande.

Ratos fokusområden och bidrag till FN:s globala mål för hållbar utveckling

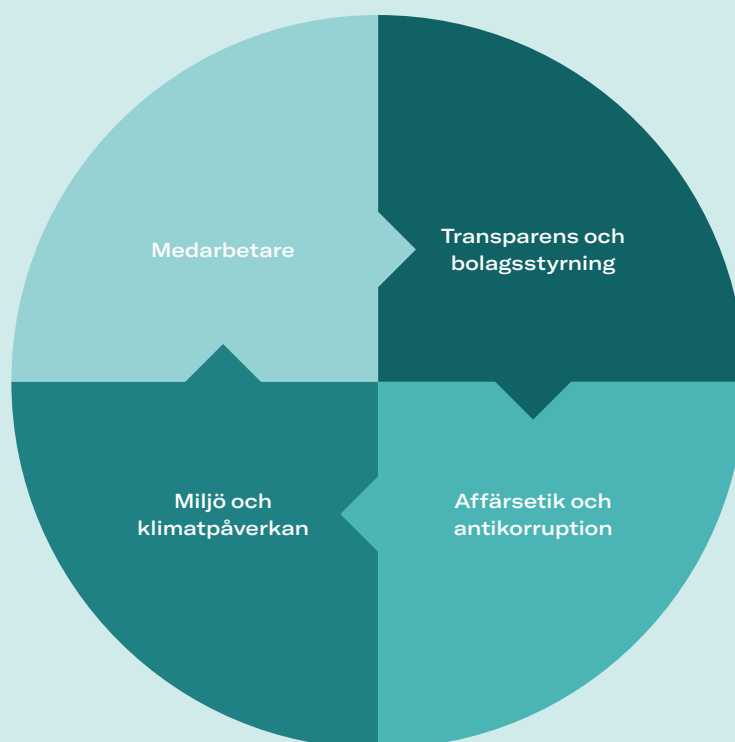
Fokusområde	Globalt mål	Globalt delmål	Ratos bidrag
Transparens och bolagsstyrning	 	<p>8.1 Upprätthålla ekonomisk tillväxt.</p> <p>12.2 Hållbar förvaltning och användning av naturresurser.</p> <p>12.6 Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisa.</p>	<p>Ratos mål är att skapa långsiktigt framgångsrika och hållbara bolag. Ett av Ratos finansiella mål är att öka vinsten i Ratos bolagsgrupp. På sikt ska bolagen nå högsta lönsamhet i sin bransch.</p> <p>Vi kräver och följer upp att Ratosbolagen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifierar huvudsaklig miljöpåverkan och implementerar en miljöpolicy/miljöplan. • Mäter, rapporterar och följer upp sina CO₂-utsläpp. • Fastställer hållbarhetsmål och hållbarhetsredovisar.
Affärsetik och antikorrupcion		<p>16.2 Eliminera övergrepp mot barn.</p> <p>16.5 Bekämpa korrupcion och mutor.</p>	<p>Ratos moderbolag har genom Net Clean Proactive installerat ett skydd mot barnpornografiskt material på samtliga medarbetares datorer. Ratos bolag har rätt att nyttja ett ramavtal för att installera detta.</p> <p>Ratos moderbolag och Ratosbolagen ska säkerställa transparent och god bolagsstyrning, affärer med god affärsetik och ett proaktivt antikorrupcionsarbete.</p>
Miljö och klimatpåverkan		<p>13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer.</p> <p>13.3 Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringarna.</p>	<p>Vi kräver och följer upp att Ratosbolagen mäter, rapporterar och följer upp sina CO₂-utsläpp.</p>
Medarbetare		<p>5.5 Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande.</p>	<p>I Ratos uppförandekod fastställs att vi ska vara en icke-diskriminerande arbetsplats som främjar jämställdhet och mångfald. Koden gäller Ratos moderbolag och Ratosbolagen.</p> <p>Vi mäter andelen kvinnor bland Ratos medarbetare och andelen kvinnor i ledande befattningar.</p>

Fyra fokusområden

Ratos hållbarhetsarbete är strukturerat utifrån fyra fokusområden: Transparens och bolagsstyrning, affärsetik och antikorrupktion, miljö och klimatpåverkan samt medarbetare.

Dessa fokusområden är utvalda baserat på de mest väsentliga aspekterna i vår väsentlighetsanalys, se sidan 120. Kopplat till respektive fokusområde finns policyer, krav och målsättningar. Varje bolag ansvarar dessutom för att identifiera eventuella ytterligare hållbarhetsområden som är relevanta för sin verksamhet. Under året förs löpande dialog med bolagen för att följa upp och diskutera hållbarhetsarbetet. Alla bolag förväntas dessutom redovisa utvecklingen publikt i en årlig

hållbarhetsrapport. För att stärka samarbetet och främja erfarenhetsutbyte mellan bolagen anordnas varje år ett hållbarhetsforum. Det är också ett tillfälle att gå igenom och diskutera de förväntningar som Ratos har på bolagens hållbarhetsarbete och redovisning samt ta upp nya områden och trender till diskussion. I följande avsnitt finns information om hur vi arbetar med respektive fokusområde, både inom Ratos moderbolag och i bolagen.

Transparens och bolagsstyrning

Hållbarhet är en integrerad del av Ratos ägarstyrning. Vi ställer krav på ett aktivt hållbarhetsarbete och en transparent hållbarhetsrapportering.

Ägarstyrning i hållbarhetsfrågor

- Ratos styrelse har det yttersta ansvaret för den koncernövergripande strategin och arbetet med hållbarhet medan Ratos VD, har det operativa ansvaret.
- Ratos affärsområdeschefer ansvarar för att säkerställa att hållbarhet finns på respektive Ratosbolags styrelse- och ledningsagenda.
- Ratosbolagens respektive styrelse har det yttersta ansvaret för att bolaget följer gällande lagar, riktlinjer och policyer gällande hållbarhet. Bolagets VD, hållbarhetschef och övriga ledning har det operativa ansvaret för hållbarhetsarbetet.

Ratosbolagen ska:

- Ha en process för riskidentifiering och hantering.
- Implementera en uppförandekod i linje med Ratos uppförandekod.
- Identifiera huvudsaklig miljöpåverkan och implementera en miljöpolicy/miljöplan.
- Mäta, följa upp och rapportera CO₂-utsläpp.
- Fastställa hållbarhetsmål och följa upp dem minst en gång per år.
- Ha ett externt och anonymt visseblåsarsystem.
- Ta fram en hållbarhetsredovisning inspirerad av GRI (Global Reporting Initiative). Läs om respektive bolags hållbarhetsarbete på sidorna 25-37.

Ratos i samhället

Under 2021 gavs 17 procent (53 miljoner SEK) av Ratos utdelning till Ragnar Söderbergs stiftelse och Torsten Söderbergs Stiftelse som är två av landets största privata finansiärer av vetenskaplig forskning inom främst ekonomi, medicin och rättsvetenskap. Entreprenörskap och företagsutveckling är viktigt för Ratos – både genom historien och i dagens verksamhet. I vårt samhällsengagemang fokuserar vi på minskad klimatpåverkan, utbildning/forskning/

entreprenörskap samt ökad social inklusion. Under 2021 gav Ratos stöd till utvalda samarbetspartners, bland annat Inkludera Invest och Handelshögskolan i Stockholm. Stödet var både finansiellt och genom engagemang i styrelser. Inkludera Invest arbetar sedan tio år tillbaka framgångsrikt med att främja sociala innovationer i syfte att öka inkluderingen i samhället.

Det är handling som räknas

I Ratos decentraliserade ägarmodell ligger det yttersta ansvaret för hållbarhetsarbetet på bolagsledning och styrelser, men ska genomsyra allt arbete i bolagen. Hållbarhetsfrågorna är integrerade i Ratos processer för bolagsstyrning. Ratos gör inte skillnad på hållbarhetsrisker och affärsrisker – de hänger ihop. Ett företag som Ratos hade inte kunnat skapa värde i samhället i över 150 år utan den insikten.

– Hållbart värdeskapande handlar om att förstå hur de stora samhällsutmaningarna påverkar affären på kort och längre sikt. Det handlar också om att förstå att det långsiktigt lönsamma, säger Josefine Uppling som tillträdde som ny chef för kommunikation och hållbarhet på Ratos i september 2021.

Som ägare förväntar Ratos sig att styrelse och ledning identifierar väsentliga hållbarhetsfrågor, sätter mål och har en systematisk uppföljning. Men det är hygienfaktorer idag. Vi förväntar oss framför allt att arbetet mot att bli lite bättre imorgon än idag alltid pågår och aldrig räknas som klart. Varje bransch har sina utmaningar – vi tror att inkrementell förbättring där klimatavtrycken historiskt varit allra mest negativa också gör allra störst skillnad.

– Jag ser ständigt exempel på hur Ratosbolag i branscher där klimatavtrycken varit enorma rent historiskt är med och leder den gröna transformationen. Här går det att göra enorm skillnad – det är handling som räknas. Man jobbar systematiskt med att implementera ny forskning, samarbetar med andra och hittar nya vägar in i framtiden” säger Josefine Uppling.

”Det långsiktigt hållbara är också det långsiktigt lönsamma.”

Josefine Uppling, chef för kommunikation och hållbarhet på Ratos

Affärsetik och antikorrupktion

Ratos ställer höga krav på att god affärsetik och proaktivt antikorrupktionsarbete finns implementerat i bolagen.

Uppförandekod

Ratos har en uppförandekod som gäller för anställda i Ratos moderbolag och Ratos styrelse. Uppförandekoden omfattar skrivningar gällande antikorrupktion och affärsetik. Vid nyanställningar introduceras medarbetaren till bland annat Ratos uppförandekod, arbetsmiljöpolicy, personalhandbok och miljöpolicy. Genom Ratos externa visselblåsarsystem sker en rapportering och uppföljning av avvikelser och oegentligheter. Såväl Ratos medarbetare som externa aktörer kan anmäla förmodade avvikelser anonymt. Liksom föregående år rapporterades under 2021 inga avvikelser från uppförandekoden, inklusive inga diskrimineringsärenden, i visselblåsarsystemet. Ratos ålades inte heller böter eller andra sanktioner på grund av överträdelse av lagar eller regler.

Krav på kod i Ratosbolagen

Bolagen ska implementera en uppförandekod som minst svarar upp mot Ratos uppförandekod, där det fastställs att erkända internationella konventioner, mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter och villkor ska respekteras.

Visselblåsarsystem

Alla medarbetare har ansvar att slå larm om man misstänker att en handling strider mot bolagets uppförandekod. För att

göra det möjligt att anonymt rapportera händelser använder sig Ratos av en extern visselblåsartjänst, Whistle B. Tjänsten är helt frikopplad från Ratos IT-system och webbtjänster.

Antikorrupktion

Ratos ställer krav på förebyggande av korrupktion. Bolagen ska genomföra riskanalyser samt vidta åtgärder för att hantera identifierade risker. Det förebyggande arbetet inbegriper bland annat riktlinjer för anställda, utbildningsprogram för personer i riskställning samt krav på och uppföljning av affärspartners. Under året analyserades samtliga Ratos tretton bolag för korrupktionsrisk. Sex av bolagen anses ha förhöjd risk för korrupktion, genom verksamhet i utsatta branscher eller i högriskländer, enligt Transparency Internationals korrupktionsindex.

Mänskliga rättigheter

Ratos stödjer och respekterar skyddet av mänskliga rättigheter och vill att bolagen säkerställer att medverkan till brott mot mänskliga rättigheter inte förekommer. Vissa av Ratos bolag har leverantörer och partners i länder med förhöjd risk för kränkningar av mänskliga rättigheter eller arbetstagares rättigheter. Respekt för mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter ska ingå i bolagens uppförandekoder samt i arbetet med leverantörer och samarbetspartners.

Plantasjen och KVD i framkant inom digitalisering

Covid-19-pandemin har fått många företag att ställa om till en mer digitaliserad verklighet. I takt med att efterfrågan på e-handel ökar behöver många branscher ta stora och snabba kliv för att göra sitt digitala erbjudande användarvänligt och effektivt. Sedan pandemin bröt ut har Plantasjen gjort en satsning på sitt digitala erbjudande och tiodubblat sin försäljning online. Digitala verktyg används gentemot kund, leverantörer och anställda, vilket har effektiviserat verksamheten.

KVD har varit digitala pionjärer sedan 1997. Idag är KVD Sveriges största digitala aktör för begagnade bilar. Bolaget jobbar hårt för att flytta fram positionerna inom digitalisering. Idag är prissättningen totalt datadriven och det digitala erbjudandet utvecklas kontinuerligt med målet att ständigt ligga i framkant.

"Under 2021 tiodubblade vi vår e-handel jämfört med 2020".

Nina Jönsson, VD, Plantasjen

Miljö och klimatpåverkan

Ratos strävar efter att kontinuerligt minska sin miljö- och klimatpåverkan och kräver att bolagen gör detsamma.

Miljö- och klimatpolicy

Miljöarbetet på Ratos moderbolag utgår från vår miljöpolicy och tillhörande miljöplan. Då verksamheten i huvudsak bedrivs i kontorsmiljö är den direkta miljöpåverkan begränsad och kommer främst från affärsresor, primärt med flyg. Ambitionen är att minska resandet, till exempel genom videokonferenser och riktlinjer för transportmedel. Vi klimatkompenserar för utsläpp från samtliga flygresor. Året som gick halverade medarbetarna på Ratos moderbolag antalet flygresor. Det var delvis en effekt av covid-19-pandemin, men gav också insikter i att ett nytt arbetssätt med färre resor är möjligt även framöver.

Krav på Ratosbolagen

Ratos väsentliga miljöpåverkan sker genom bolagen. Ratos förväntar sig att varje bolag kartlägger sin miljöpåverkan och

implementerar en miljöpolicy. I bolagens hållbarhetsrapporter redovisas bland annat klimatpåverkan, energiförbrukning, avfallshantering och vattenförbrukning. Våra bolag har ett integrerat hållbarhetsfokus i sin verksamhet. Ett av Ratos fokusområden inom hållbarhet är att öka andelen bolag som klimatredovisar och för att underlätta bolagens arbete erbjuds samtliga bolag ramavtal för klimatredovisningssystem och stöd i klimatrapportering. Under året klimatrapporterade 10 av 13 bolag i Ratoskoncernen, målet är att samtliga bolag ska klimatrapportera från och med 2022. Under 2021 genomfördes en gruppgemensam satsning för att implementera den nya EU-taxonomi. Såväl utbildning som stöd i hur rapporteringen ska ske enligt de nya lagkraven skedde med samtliga bolag i Ratosfamiljen.

Aibel bidrar till Norges klimatanpassning

På tio år har Aibel tagit positionen som en ledande leverantör inom havsbaserad vindkraft. Företagets transformation spelar en avgörande roll för att ersätta fossila bränslen med vindkraft i Norges oljeutvinning i Nordsjön, en sektor som står för 28 procent av landets utsläpp av växthusgaser.

”Andelen av Aibels orderbok som rör förnybar energi är nu över 60 procent – det är en milstolpe”

Mads Andersen, vd Aibel

Miljöpåverkan i moderbolaget

Genom att mäta och följa upp klimatpåverkande aktiviteter i Ratos moderbolag skapas medvetenhet kring Ratos klimatpåverkan och förståelse för vilka åtgärder som ytterligare kan minska Ratos klimatpåverkan. Under 2021 uppgick moderbolagets koldioxidutsläpp till 43 ton CO₂ (89), en minskning med 50 procent jämfört med 2020. Minskningen var framför allt markant inom tjänsteresor (flyg) och är en effekt av minskat resande under ett år påverkat av covid-19-pandemin. Även om coronaeffekten är stor är vi stolta över den positiva trenden och ser nu över hur trenden ska kunna hålla i sig även framåt. Ratos tar ansvar för sitt totala utsläpp genom klimatkompensation.

Totala utsläpp, ton CO ₂ e/år	2021	2020	2019	2018
Tjänsteresor (Scope 3)	23	41	153	135
varav flyg	18	35	145	124
Huvudkontoret, fastigheten (Scope 2) ¹⁾ inkl. energiförluster (Scope 3)	7	10	19	16
varav elförbrukning (Scope 2)	2	2	2	3
Övrigt ²⁾ (inkl. årsredovisning beräknad utifrån ett generellt LCA-perspektiv)	12	38	6	4
Totalt före klimatkompensation	43	89	178	155
Totalt efter köp av klimatkompensation	0	0	0	0

¹⁾ El- och värmeförbrukning.

²⁾ Fjärrvärme, papper och tryckt material, elförbrukning. Från 2020 inkluderar Övrigt även IT (dator och telefoni).

HL Display pionjär inom återvunnen plast

Genom att samarbeta med en av sina kunder, detaljhandelskedjan TESCO, har HL Display utvecklat ett cirkulärt erbjudande som omfattar hela värdekedjan. Tack vare det samarbetet kan PVC-plasten i HL Displays produkter tvättas och processas för att slutligen återanvändas i de butikslösningar som HL Display säljer till TESCO. Samarbetet med TESCO startade som ett pilotprojekt och är redan lönsamt för alla inblandade. HLs Circular Offer är nominerad till National Recycle Award i kategorin "Circular Economy".

"Vårt cirkulära erbjudande är lönsamt för alla parter och inspirerar andra".

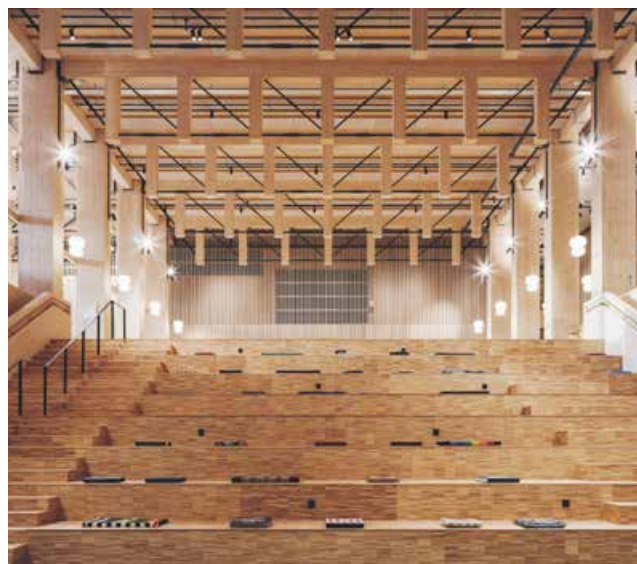
Björn Borgman, vd HL Display

HENT bygger energieffektivt kulturhus i trä

Byggföretaget HENT fick uppdraget att bygga Sara Kulturhus i Skellefteå. Byggnaden är Sveriges högsta trähus sett till antal våningar. Hållbarhet har genomsyrat hela projektet. Bland annat har en innovativ lösning för energisystemet tagits fram som ger stora besparingar i energianvändningen. Systemet styrs av AI vilket innebär att mängden energi och värme anpassar sig till antalet besökare. Byggnaden är energieffektiv även på andra sätt. De integrerade solpanelerna på byggnadens tak bidrar med 120 kW. Byggnaden är konstruerad på ett sätt som gör att energiförbrukningen är cirka 40 procent lägre än i standardbyggen.

"Nya energilösningar ger 40 procent lägre energiförbrukning."

Jan Krepp, vd HENT Sverige

Speed Group bygger Nordens största solcellstak

På sin logistikfastighet i Viared i Borås har Speed Group låtit montera solceller på taket. Det blir Nordens största anläggning i sitt slag. Solcellernas yta omfattar 60 000 m² och beräknas producera 4 gigawattimmar (GWh) grön el per år, motsvarande årsförbrukningen för ca 400 standardvillor. En tredjedel av energin från taket går direkt till Speed Groups verksamhet och resterande två tredjedelar säljs till andra aktörer. Satsningen ger Speed Group ett attraktivt grönt logistik-erbjudande och gör lagret CO₂-positivt.

"Vårt lager i Viared är CO₂-positivt efter vår satsning på solceller."

Mats Johnson, vd Speed Group

Ratos satsar på nätverk och ledarutveckling

BELP – Business Executive Leadership Program

Att vara en del av Ratosfamiljen innebär bland annat möjligheten att få ta del av utbildning och nätverk: Business Executive Leadership Programme (BELP) och Ratos Executive Network (REN). BELP är ett ledarprogram för chefer och topptalanger som skräddarsys av Handelshögskolan i Stockholm tillsammans med Ratos. Under utbildningen, som pågår under ett år, får deltagarna ta del av kunskaps- höjande föreläsningar från både forskning, praktiskt ledarskap och övningar byggda på faktiska case från Ratosbolagen. Programmet handlar också om att deltagarna får möjlighet att utbyta best practice, kunskap och erfarenheter.

”Att få vara del av något större gör att alla utvecklas”.

Lotte Simonsen, Marketing and R&D Director, OASE, BELP-deltagare 2019

REN – Ratos Executive Network

REN-nätverket samlar medarbetare i Ratosfamiljen som jobbar inom samma område för att inspirera och möjliggöra kunskapsutbyte. För Per Hökfelt, hållbarhetschef på Diab ledde nätverket till att han fick höra om Science Based Targets för första gången. Tack vare REN var Diab därför tidiga med att implementera det sätt att mäta utsläpp som idag blivit standard. Det var också genom REN som möjligheten till ett fördjupat samarbete mellan Diab och HL Display upptäcktes. En dialog inom nätverket om återvinning ledde till att plastavfall från Diab nu används som råvara i HL Displays produktion.

”Ratos Executive Network visar att best practice-utbytet fungerar i praktiken”.

Per Hökfelt, hållbarhetschef Diab, REN-deltagare 2021

Medarbetare

Allt vi gör bygger på insikten att ingenting är viktigare än människor. Ratos ledare och medarbetare gör skillnad varje dag. Ratos som koncern sysselsätter cirka 11 600 medarbetare.

Attraktiv arbetsplats

En viktig förutsättning för att Ratos ska kunna nå sina mål är att Ratos och bolagen ska vara en ansvarsfull och attraktiv arbetsplats där det finns förutsättningar att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare och ledare med rätt kompetens.

Ledarskap

Att rekrytera rätt personer i ledande ställningar är en av Ratos viktigaste uppgifter som ägare. VD ansvarar för att rekrytera ett team som har en tydlig strategi och presterar och levererar i linje med denna. Alla bolag ska ha tydliga processer för att identifiera, utveckla och premiera topptalanger.

Decentraliserat ansvar

Ansvar för Ratosbolagen ligger på bolaget och dess ledning. Beslut i bolagen fattas nära kunder och medarbetare, utan onödig byråkrati.

Kärnvärden

Ratos har fastställt tre kärnvärden som är vägledande för sättet att arbeta och agera, både internt och externt. Dessa kärnvärden är Enkelhet, Tempo i exekvering och Allt handlar om människor.

Nätverk och ledarutveckling

Ratos gör det möjligt för bolag att utvecklas snabbare genom att vara del av något större. Vi har olika plattformar för att dela kunskap. Varje år ordnar vi nätverksträffar där vi sammankallar specialister inom olika funktionsområden för att dela erfarenheter och kunskap. Under 2021 utväxlade HR-chefer, inköpschefer, hållbarhetschefer, economichefer, IT-chefer, bolagsjurister och VD:ar kunskande och erfarenheter.

Vi fortsätter med vårt koncerngemensamma ledarprogram, Business Executive Leadership Programme (BELP), i samarbete med SSE Executive Education vid Handelshögskolan i Stockholm. Deltagare är 25 chefer och topptalanger från Ratosbolagen. Syftet är att ge nya insikter om strategi och

ledarskap samtidigt som vi skapar förutsättningar för ett starkt internt ledarnätverk. Under hösten 2021 startade omgång två av BELP. Under 2022 kommer vi att arrangera Ratos Summit, där samtliga ledningsgrupper i bolagen möts.

Jämställdhet och mångfald

Ratos arbetar för att främja jämställdhet och mångfald, såväl i den egna organisationen som i våra bolag. Utöver att jämställdhet och mångfald har ett värde i sig själv ur ett rättighets- och demokratiperspektiv är vi övertygade om att det även stärker vår långsiktiga lönsamhet och konkurrenskraft. Ratos syn är att organisationer som kännetecknas av mångfald och inkludering skapar starkare och mer dynamiska team. Vi eftersträvar att skapa en inkluderande arbetsmiljö där alla tillåts nå sin fulla potential. Rekrytering och karriärutveckling på Ratos ska baseras på relevanta meriter och kompetenser. Oskäligen löneskillnader får inte förekomma. Ratos ska erbjuda lika ersättning för lika arbete. Denna syn ska också prägla Ratosbolagen. I bolagens årliga hållbarhetsrapporter rapporteras bland annat andel kvinnor i ledande befattningar.

Arbetsmiljö

Ratos verkar för att Ratoskoncernens cirka 11 600 medarbetare ska ha en god arbetsmiljö som främjar hälsa och välmående. Baserat på identifierade risker implementerar bolagen relevanta riktlinjer och processer samt bedriver ett systematiskt och förebyggande arbetsmiljöarbete. Vissa bolag har verksamheter med förhöjd risk för personskada bland medarbetarna. I dessa bolag är det högsta prioritet att medvetandegöra och utbilda medarbetarna i risker på arbetsplatsen. Man utreder och följer upp eventuella incidenter och olyckor. Incidenter och olyckor är ett prioriterat nyckeltal som rapporteras månadsvis till Ratos. I vissa bolag finns risk för kompetensbrist, hög personalomsättning samt beroende av nyckelpersoner, vilket följs upp i bolagens ledningar och styrelser.

Ratosaktien

Ratosaktien utvecklades 50,6 procent med en totalavkastning (kursutvecklingen inklusive återinvesterad utdelning) om 53,7 procent att jämföra med utvecklingen för SIX Return Index som var 39,3 procent.

Korta fakta

Aktienotering	Nasdaq Stockholm
Totalt antal aktier	324 738 820
Antal utestående aktier	324 676 320
Sista betalkurs, 2021-12-30	57,95 SEK (Ratos B)
Högsta/lägsta notering	62,95 / 37,20 SEK (Ratos B)
Börsvärde, 2021-12-30	19 miljarder SEK

Aktiens utveckling

Kursutvecklingen för Ratos B-aktie var 51 procent att jämföra med OMXSPI som under samma period var 35 procent. Årets högsta kurs (62,95 SEK) noterades i augusti månad och den lägsta (37,20 SEK) i januari månad. Sista betalkurs den 30 december var 57,95 SEK. Under 2021 uppgick totalavkastningen (kursutvecklingen inklusive återinvesterad utdelning) för Ratos B-aktie till 53,7 procent att jämföra med SIX Return Index som under samma period var 39,3 procent.

Utdelning

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 1,20 SEK per A- och B-aktie för räkenskapsåret 2021 och en total utbetalning om 390 MSEK. Baserat på sista betalkurs vid årets slut uppgår direktavkastningen till 2,1 procent.

Ägarstruktur

De tio största ägarna svarade för 79 procent av rösterna och 53 procent av kapitalet. Andelen aktier som ägdes av fysiska eller juridiska personer utanför Sverige uppgick till 20 procent. Aktieägare i USA, Luxemburg, Storbritannien och Finland representerar den största andelen av det utländska ägandet.

Anställdas ägande i Ratos

Ratos nyckelpersoners incitamentsprogram är kopplade till utvecklingen för aktieägarna. Läs mer i förvaltningsberättelsen på sidorna 40–43 och på Ratos hemsida.

Återköp av egna aktier

Årsstämman 2021 gav styrelsen förnyat mandat att förvärva egna aktier. Innehavet av egna aktier får inte överstiga 7 procent av det totala antalet aktier i bolaget. Under 2021 har inga återköp av egna aktier skett. I mars beslutade Ratos styrelse att överlåta 4 430 762 av Ratos egna aktier vilket resulterade i en säljprocess som utfördes av Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ), under 2021 har även 633 000 egna aktier sålts i samband med lösen av köpoptioner. Ratos ägde vid årets slut 62 500 B-aktier (motsvarande 0,02 procent av totalt antal aktier).

Aktieägarstatistik

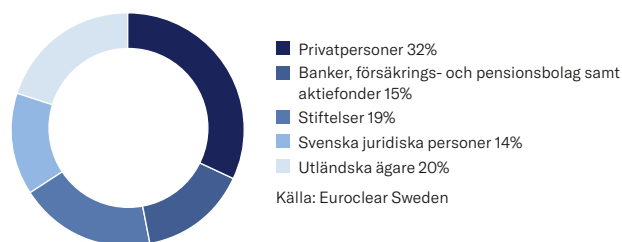
Storleksklasser	Antal aktieägare	Andel av kapital, %
1-500	51 118	2,20
501-1 000	8 900	2,20
1 001-5 000	10 597	7,60
5 001-10 000	1 666	3,83
10 001-15 000	464	1,80
15 001-20 000	290	1,63
20 001-	706	80,72
Totalt	73 741	100

Uppdelning av aktieslag

Aktieslag	Antal aktier	% av röster	% av kapital
Serie A	84 637 060	77,9	26,1
Serie B	240 101 760	22,1	73,9
Totalt	324 738 820	100	100

Källa: Euroclear Sweden

Ägarfördelning, % av kapital

Emission av B-aktier

Sedan årsstämman 2009 finns ett beslut om att Ratos i samband med förvärv kan emittera B-aktier i Ratos, genom kvittning, apportemission eller mot kontant betalning. Detta mandat förnyades vid årsstämman 2021 och avser högst 35 miljoner B-aktier.

Analytiker som följer Ratos

En aktuell förteckning över de analytiker som följer Ratos finns på vår hemsida under Investerares/Aktien/Analytiker som följer Ratos.

Data per aktie*	2021	2020	2019	2018	2017
Resultat per aktie före utspädning, SEK	8,17	2,17	2,11	-1,40	0,72
Utdelning per A- och B-aktie, SEK	1,20 ¹⁾	0,95	0,65	0,50	2,00
Utdelning per A- och B-aktie i % av resultat per aktie	15 ¹⁾	44	31	neg.	278
Utdelning per A- och B-aktie i % av eget kapital	3 ¹⁾	3	2	2	7
Eget kapital, SEK ²⁾	37	29	29	27	30
Börskurs vid årets slut, B-aktie, SEK	57,95	38,48	33,42	23,28	35,84
Börskurs/eget kapital, %	158	131	115	85	118
Direktavkastning, B-aktie, %	2,1 ¹⁾	2,5	1,9	2,1	5,6
Totalavkastning, B-aktie, %	54	17	46	-30	-13
P/E-tal	7,1	17,7	15,8	neg.	49,9
Högsta/lågsta betalkurs, B-aktie, SEK	62,95 / 37,20	39,46 / 16,40	36,36 / 18,10	38,58 / 21,92	48,7 / 35,1

Nyckeltal*	2021	2020	2019	2018	2017
Börsvärde, MSEK ³⁾	19 192	12 260	10 550	7 530	11 723
Antal aktieägare	73 741	53 357	52 070	57 909	59 526
Antal utestående A- och B-aktier i genomsnitt före utspädning	322 945 842	319 014 634	319 014 634	319 014 634	319 014 634
Utestående antal A- och B-aktier vid årets slut	324 676 320	319 014 634	319 014 634	319 014 634	319 014 634
Utdelning, MSEK ⁴⁾	390 ¹⁾	303	207	160	638

* Om inget annat anges avses B-aktien.

¹⁾ Föreslagen utdelning.

²⁾ Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med antal utestående stamaktier vid periodens slut.

³⁾ Avser utestående aktier.

⁴⁾ Utdelning avser stamaktier.

Ratos aktieägare

2021-12-31	Antal		Andel av	
	A-aktier	B-aktier	kapital, %	röster, %
Familjen Söderberg med bolag m m	46 700 371	17 803 641	19,86	44,62
Torsten Söderbergs Stiftelse	12 056 186	16 063 900	8,66	12,58
Ragnar Söderbergs stiftelse	17 235 241	10 134 588	8,43	16,80
State Street Bank and Trust CO, W9	5 972	11 971 034	3,69	1,11
Spiltan Fonder	0	9 767 418	3,01	0,90
Avanza Pension	111 369	7 428 933	2,32	0,79
Didner & Gerge Fonder	0	7 011 421	2,16	0,65
RBCB Lux Ucits Ex-Mig	0	5 711 933	1,76	0,53
JP Morgan Chase Bank N.A.	3 980	5 572 583	1,72	0,52
Carnegie Fonder	0	4 527 971	1,39	0,42
Ratos innehav av egna aktier	0	62 500	0,02	0,01
Övriga	8 523 941	144 045 838	46,98	21,07
Totalt	84 637 060	240 101 760	100	100

Källa: Euroclear Sweden

2

Ratos bolag

1	Ratos värld	1
2	Ratos affärsområden och bolag	23
Construction & Services	Aibel	25
	airteam	26
	HENT	27
	Presis Infra	28
	Speed Group	29
	Vestia Construction Group	30
Consumer	KVD	31
	Oase Outdoors	32
	Plantasjen	33
Industry	Diab	34
	HL Display	35
	LEDiL	36
	TFS	37
3	Finansiella rapporter	39
4	Ytterligare information	119

Det här är en interaktiv, klickbar pdf.

Ratos affärsområden och bolag

Construction & Services

Affärsområdets fokus är att bygga och underhålla ett hållbart samhälle. Tjänsteerbjudandet sträcker sig från uppförande av nya hållbara byggnader och underhåll av samhällskritiska infrastruktur, till energiförsörjning samt hantering av materialflöden. Affärsområdets verksamhet gynnas av rådande samhällsutveckling och trender såsom urbanisering, en växande befolkning, behovet av förnybar energi och effektiv resurshantering. Flera av bolagen är bäst i jämförelse med sina konkurrenter när det kommer till att minska koldioxidutsläppen i branscher som historiskt haft för stora klimatavtryck. Vi vill växa affärsområdet genom förvärv av verksamheter med kompletterande tjänsteutbud som bidrar med såväl hårda som mjuka synergier till den befintliga verksamheten. Precis som i övriga affärsområden är ledande marginaler och starka kassaflöden i kombination med en decentraliserad, lönsamhetsfokuserad företagskultur och långsiktigt hållbar affärsmodell i fokus.

Omsättning: 11 406 MSEK
Redovisad tillväxt: 7%
EBITA: 677 MSEK
EBITA-marginal: 5,9%

Christian Johansson Gebauer
President Business Area
Construction & Services

Consumer

Bolagen i affärsområdet Consumer arbetar för att förenkla och förbättra livet för konsumenter. Vi definierar enklare och bättre exempelvis som hälsosammare, hållbarare och tidsbesparande. De produkter och tjänster som erbjuds ska vara långsiktigt hållbara ur alla aspekter, och ett ambitiöst arbete pågår i bolagen för att säkra hållbarhet i alla led av affärsmodellerna. Affärsområdet består av företag som är positionerade mot starka rådande makrotrender som att semestra på hemmaplan, det ökande intresset för friluftsliv, samt heminredning och växter. Bolagen har ledande positioner inom sina respektive segment i marknaden, består av generellt starka, välkända varumärken och sammanlagt sker omkring 12 miljoner transaktioner/kundmöten i bolagen per år. Vi vill förvärva nya bolag som är eller kan bli starka "household brands" och som kan bidra till tillväxt genom att förenkla och förbättra livet för fler.

Omsättning: 6 232 MSEK
Redovisad tillväxt: 16%
EBITA: 845 MSEK
EBITA-marginal: 13,6%

Anders Slettengren
President Business Area
Consumer

Industry

I affärsområdet Industry utvecklar vi industriella marknadsledande bolag, som är baserade i Norden men som exporterar till hela världen. Bolagen finns i fler än 30 länder på fem kontinenter. Bolagen i Industry är exponerade mot marknader med stark tillväxt, så som energieffektivt ljus, lättviktsmaterial, förnybar energi och farmakologi. Diab, HL Display och LEDiL är tydliga marknadsledare på sina respektive marknader, och TFS Healthcare är på god väg att bli. Bolagen har stort fokus på att vara ledande på hållbarhetsområdet på sina respektive marknader. Diab och HL Display samarbetar i ett lyckosamt projekt med syfte att minska produktionsavfall och ta tillvara på återvunnen PET. När vi letar nya bolag att addera till affärsområdet är en upparbetad och nära kundkontakt något vi värderar högt, samt hög lönsamhet och stark historik att bygga vidare på.

Omsättning: 4 913 MSEK
Redovisad tillväxt: 1%
EBITA: 432 MSEK
EBITA-marginal: 8,8%

Joakim Twetman
President Business Area
Industry

Aibel

Mads Andersen
verkställande direktör

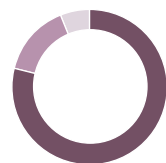
Aibel är en ledande leverantör av infrastruktur- och tjänster till den globala energiindustrin. Företaget erbjuder en bredd av lösningar inom design, konstruktion, ombyggnad och underhåll. Bolaget är en betydande leverantör till havsbaserad vindkraft på den europeiska marknaden. Som en av de största aktörerna på den norska kontinentalsockeln är Aibel också ledande inom elektrifiering av olje- och gasinstallationer till havs och förädlingsanläggningar på land. Elektrifiering medverkar till betydande minskning av CO₂-utsläpp. Dessutom äger Aibel två moderna varv, ett i Haugesund (Norge) och ett i Laem Chabang (Thailand), med prefabricerings- och konstruktionskapacitet. Aibels medarbetare finns nära kunderna på kontor i Norge, Thailand och Singapore.

MARKNAD Aibel har en stark marknadsposition, långsiktiga kundrelationer och kärnkompetenser, liksom en stark affärsmodell på en marknad med goda tillväxtpotentialer. Marknaderna för utbyggnad av havsbaserad vindkraft och elektrifiering av olje- och gasplattformar är växande.

ÅRET Årets aktivitet var fortsatt hög och Aibel vann flera kontrakt för elektrifiering av plattformar, vilket har stor betydelse för att minska koldioxidavtrycket från havsbaserad olja och gas. Med de nyvunna kontrakten inom elektrifiering har Aibel nu en orderstock där mer än 50 procent är relaterat till förnybart, det vill säga elektrifiering och havsbaserad vindkraft.

HÅLLBARHET Aibels strategiska hållbarhetsfrågor är att vara en attraktiv, säker och inspirerande arbetsplats för sina medarbetare, ta hänsyn till miljön och arbeta mot korruption i alla former. Aibels hållbarhetspolicy, uppförandekod och miljöpolicyer utgör bolagets främsta styrdokument och grundar sig i FN Global Compacts principer för hållbart företagande. Under 2021 fick Aibel en ESG Risk Rating på 18,2 och bedömdes av Sustainalytics att ha låg risk för väsentliga finansiella konsekvenser från ESG-faktorer.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

■ Norge 79%
■ Övriga Europa 15%
■ Övriga världen 6%

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

■ Field development 33%
■ Maintenance & modifications 47%
■ Offshore wind & electrification 20%

FINANSIELLA FAKTA, MNOK

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	12 915	12 286	11 689	7 907	9 081
Organisk tillväxt	5%	5%	47%		
EBITA	701	457	691	606	309
EBITA-marginal	5,4%	3,7%	5,9%	7,7%	3,4%
Rörelsens kassaflöde	644	446	1 246	-98	566
Räntebärande nettoskuld	1 377	2 030	2 690	2 634	2 211
- varav leasingsskuld ¹⁾	529	660	1 081	8	14
Medelantal anställda	4 213	4 068	3 684	3 405	3 594

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

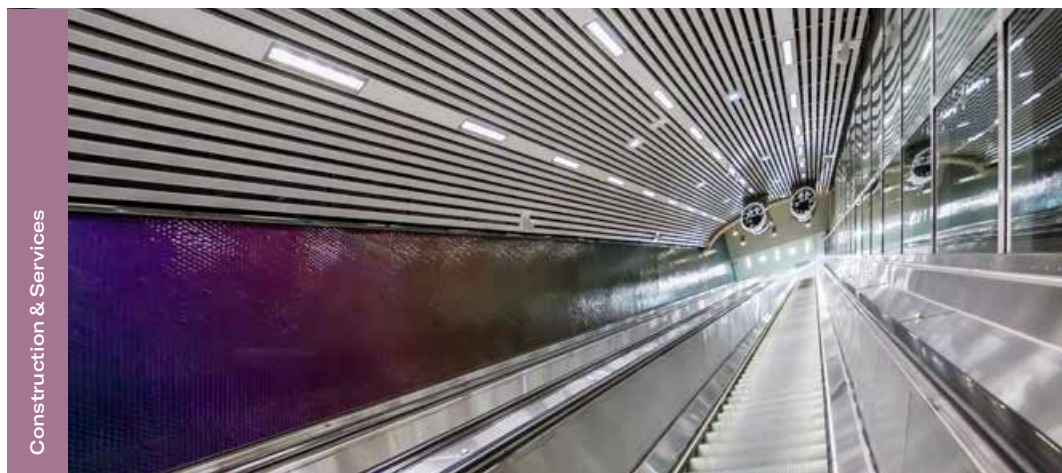
HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
Antal allvarliga incidenter (per miljoner arbetstimmar)	0,2 allvarliga incidenter per miljoner arbetstimmar	0,1	0,2	0,2	0,2
Antal IDD (Integrity due diligence) revisioner genomförda hos leverantörer	10	13	13	12	12
Andel medarbetare som slutfört certifiering i uppförandekod, %	90%	95%	94%	95%	91%
Avfallssortering, %	>80%	86%	80%	85%	88%
Genomföra energi- samt CO ₂ -reducerande projekt årligen	Minst 4 projekt årligen	4	4	4	N/A

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	32%
Meddelägare: Ferd 50%, Sjätte AP-fonden (repr. av Ratos) 18%	68%
Förvärvstillfälle	2013

airteam

Construction & Services

Poul Pihlmann
verkställande direktör

airteam erbjuder högkvalitativa, effektiva ventilationslösningar i Danmark och Sverige. Bolaget fokuserar på projektutveckling, projektledning och upphandling där projekten till stor del utförs av ett brett nätverk av kvalitetssäkrade underleverantörer. Vidare erbjuder airteam underhåll och service av sina ventilationslösningar. Kunderna består främst av totalentreprenörer, både i renoverings- och nybyggnadsprojekt. airteam är marknadsledande, och har en attraktiv affärsmodell i kombination med en kundorienterad, entreprenöriell bolagskultur.

MARKNAD Den nordiska byggmarknaden har tillväxtpotential de kommande åren, inte minst inom ventilationssegmentet där vi ser en ökande efterfrågan på effektiva lösningar med hög kvalitet. Det finns också ett underliggande behov av renovering av befintlig ventilationsinfrastruktur. Förbättrade regelverk med ökande krav på energieffektivitet och bättre inomhusluft kommer också att driva på för nya affärsmöjligheter för airteam. Den danska ventilationsmarknaden är fragmenterad och airteam är den ledande aktören inom sin nisch.

ÅRET Under 2021 utökades airteamkoncernen med ytterligare ett bolag och en avdelning i Sverige. Alla airteam-bolag i Sverige är nu integrerade under varumärket airteam. I tillägg till detta har airteam etablerat tre nya avdelningar i Danmark, varav en har extra fokus på energioptimering av befintliga ventilationssystem för att bidra till omställningen mot mer klimatsmart resursanvändning. Under året vann airteam flera stora ordrar, inklusive Postgrunden CPH.

HÅLLBARHET airteams hållbarhetsagenda är djupt förankrad i verksamheten då kärnaffären är att utveckla energieffektiva och därmed klimatsmarta ventilationssystem som bidrar till ett hälsosamt inomhusklimat. Utöver det är energieffektivisering av företagets produkter samt säkerhet och hälsa för kunderna nyckelfaktorer i verksamheten. Medarbetarna är bolagets viktigaste resurs, och deras utveckling samt säkerhet på arbetsplatserna är av yttersta vikt.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

■ Sverige 21%
■ Danmark 79%

FINANSIELLA FAKTA, MDKK

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	961	946	801	667	633
Organisk tillväxt	1%	15%	-3%		
EBITA	94	89	63	64	60
EBITA-marginal	9,8%	9,4%	7,9%	9,6%	9,4%
Rörelsens kassaflöde	36	133	49	51	88
Räntebärande nettoskuld	5	22	145	61	72
- varav leasingsskuld ¹⁾	17	13	15		
Medelantal anställda	347	326	321	230	193

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
Antal arbetsplatsolyckor med frånvaro	Att minska antalet arbetsplatsolyckor som leder till frånvaro	9	4	5	6
Personalomsättning, %	Minska personalomsättningen och få anställda att stanna längre	19%	15%	13%	21%
Sjukfrånvaro (totalt antal timmars sjukfrånvaro i relation till möjligt antal arbetstimmar), %	Att minska sjukfrånvaron jämfört med föregående år	3%	3%	3%	2%
Medarbetare som får regelbunden utvärdering och uppföljning av sin prestation och karriärutveckling, %	Att öka procentandelen som får uppföljning	97%	89%	91%	72%

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	70%
Meddelägare: Företagsledning och styrelse	30%
Förvärvstillfälle	2016

HENT

HENT

Jan Jahren
verkställande direktör

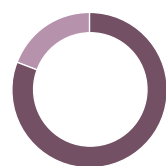
HENT är en projektutvecklare och totalentreprenör inom byggindustrin. HENT-koncernen har sitt huvudkontor i Trondheim och driver projekt över hela Norge och Sverige. Flertalet av projekten genomförs med egen projektadministration, tillsammans med ett kunnigt nätverk av kvalitetssäkrade underentreprenörer.

MARKNAD 2021 såg fortsatt expansion på den svenska marknaden och hög anbudsaktivitet på den norska, där bolaget fick förtroendet att utföra flera stora projekt, bland annat delar av det nya regeringskvarteret i Oslo. Stort fokus lades på tekniskt komplexa byggnader, där HENT har solid kompetens och erfarenhet, och på segmentet träbyggnad där HENT, utöver att ha byggt världens högsta trähus (Mjostårnet i Norge), nu även uppfört Sveriges högsta träbyggnad (SARA Kulturhus i Skellefteå).

ÅRET Under året har HENT fokuserat på att utveckla ledningssystemet och därmed effektivisera projektgenomförandet. Det har gett en mer stabil och lönsam verksamhet. HENT påverkades under året till viss del av covid-19-pandemin genom minskad aktivitet i några projekt, men har haft goda rutiner och noggrant följt myndigheternas riktlinjer och råd gällande smittskydd.

HÅLLBARHET Hållbarhet är en integrerad del av HENT:s affärsmodell. HENT har som mål att verksamheten ska vara klimatneutral till 2045 med delmål att halvera CO₂-utsläppen till 2030. Andra strategiskt viktiga hållbarhetsfrågor är antikorrupktion samt arbetsmiljö, säkerhet och hälsa.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

■ Norge 81%
■ Sverige 19%

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

■ Privata kunder 36%
■ Offentliga kunder 64%

FINANSIELLA FAKTA, MNOK

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	8 070	8 833	8 843	7 855	7 034
Organisk tillväxt	-8%	-2%	13%		
EBITA	170	176	23	152	253
EBITA-marginal	2,1%	2,0%	0,3%	1,9%	3,6%
Rörelsens kassaflöde	-43	165	-64	99	132
Räntebärande nettoskuld	-989	-529	-382	-694	-663
- varav leasingsskuld ¹⁾	228	201	196		
Medelantal anställda	1 027	1 012	986	940	877

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
Sjukfrånvaro, %	< 3,5%	4,1%	3,3%	3,2%	3,2%
Minskning av CO ₂ -utsläpp (Scope 1, 2 och 3) i förhållande till omsättning	Årlig minskning för 2020-2021 med minst 2,5%	31%	11%	N/A	N/A
Frekvens arbetsplatsolyckor som resulterar i minst en dags frånvaro från arbetet (H1)	≤ 2,5	1,3	2,0	1,6	3,2
Återvunnet avfall, %	88% återvunnet avfall	85,9%	84,1%	83,6%	87,6%

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	73%
Meddelägare: Företagsledningen	27%
Förvärvstillfälle	2013

Presis Infra

Construction & Services

Eivind Iden
verkställande direktör

Presis Infra är en norsk koncern som är störst på marknaden för underhåll av samhällskritisk transportinfrastruktur i Norge. Koncernen är baserad i Bergen och består av sex olika bolag, verksamma inom underhåll av vägar, tunnlar, färjekajer samt bergssäkerhet. Presis Infra är kända för sin slimmade och decentraliserade organisation och utmärker sig i sin bransch med sina höga marginaler.

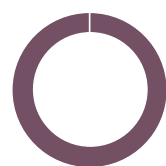
MARKNAD Marknaden för samhällskritisk transportinfrastruktur i Norge är god och förutsägbar. Den består till stor del av långsiktiga drift- och underhållskontrakt som löper från fem till åtta år. Presis Infrans verksamhet fokuserar på att konkurrera om nya kontrakt och samtidigt behålla befintliga kontrakt.

ÅRET Aktiviteten under 2021 har varit hög och Presis Infra levererar både tillväxt och förbättrad lönsamhet. Under 2021 har Presis Infra lyckats väl på marknaden och har en högre orderstock i slutet av året än i början av året.

HÅLLBARHET Miljökrav har blivit en allt viktigare faktor inom upphandling av underhåll av infrastruktur. Under 2021 har Presis Infra vunnit två kontrakt där miljöpåverkan var ett viktigt tilldelningskriterium. Presis Infrans miljöarbete syftar huvudsakligen till att minska utsläppen från maskinparken genom elektrifiering och nyttjandet av mindre klimatpåverkande fossila drivmedel som biodiesel. Andra strategiskt viktiga hållbarhetsfrågor är arbetsmiljö och antikorrusion.

Presis Infra arbetar med hållbarhet och företagens sociala och miljömässiga ansvar genom att vara en attraktiv, säker och inspirerande arbetsplats för medarbetare, visa respekt för miljön, arbeta mot korrusion i alla former och skapa värde för ägare och kunder. Bolagets satsning på ett systematiskt arbete med arbetsmiljö, certifierat genom 45001, har resulterat i den lägsta sjukfrånvaron i branschen.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

■ Norge 100%

FINANSIELLA FAKTA, MNOK

2021¹⁾

Nettoomsättning	226
EBITA	32
EBITA-marginal	14,0%
Rörelsens kassaflöde	21
Räntebärande nettoskuld	1 337
- varav leasingsskuld	232
Medelantal anställda	366

¹⁾ Avser december 2021.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

MÅL

2021

Sjukfrånvaro, %	< 3,5%	4%
Frekvens arbetsplatsolyckor som resulterar i minst en dags frånvaro från arbetet (H1)	0	11,8
Återvunnet avfall, %	81% återvunnet avfall	96%

ÖVRIGA NYCKELTAL

2021

Ratos ägarandel	75%
Meddelägare: KB Gruppen och företagsledning	25%
Förvärvstillfälle	2021

Speed Group

Construction & Services

Mats Johnson
verkställande direktör

Speed Group är en svensk leverantör av logistik- och bemannings-tjänster. Som en av Nordens ledande tredjepartslogistik (3PL-aktörer) erbjuder Speed Group effektiva automationslösningar och har totalt 200 000 kvm lageryta i Borås, Göteborg och Stockholm. Inom bemanning erbjuder Speed Group flexibel personaluthyrning av både tjänstemän och yrkesarbetare och har även tilläggstjänster inom rekrytering och utbildning.

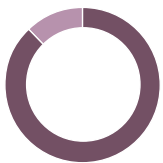
MARKNAD Efterfrågan på effektiva logistik-tjänster ökar kontinuerligt i takt med den växande e-handeln, ökad outsourcing, centralisering av lager på strategiska platser samt ökad komplexitet i logistiksystemen. På marknaden finns även en stor efterfrågan på flexibla personal-lösningar med specialiserad och kompetent personal.

ÅRET Årets kraftigt ökade efterfrågan ledde till rekrytering av hundratal nya medarbetare och utökning av lagerytor med 25 000 kvm. Större försäljningsvolym drev en ökad bruttovinst, vilket tillsammans med

en balanserad overheadkostnad förstärkte EBITA-marginalen ytterligare. Vid årets slut förvärvades fjärdepartslogistikverksamheten (4PL) från Dream Logistics, vilket breddar Speed Groups tjänsteutbud och förmåga att skapa värde för sina kunder.

HÅLLBARHET Motiverade, engagerade och kompetenta medarbetare är en förutsättning för Speed Groups framgång. Därför vill Speed Group vara en attraktiv arbetsgivare genom att skapa en god arbetsmiljö som präglas av gott ledarskap, jämlikhet och mångfald. En god och säker arbetsmiljö är en prioriterad fråga och bolaget arbetar systematiskt med att minimera risker för arbetsskador och förebygga arbetsrelaterad ohälsa. Speed Group påverkar miljö och klimat främst genom energianvändning och därför är energieffektivisering och miljöanpassning av fastigheter och verksamhet av stor vikt. Arbetet mot koldioxid-neutralitet har fortsatt under 2021 och stora framsteg har gjorts, bland annat genom att Nordens största takbaserade solcellsanläggning tagits i drift.

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

- Logistik-tjänster 88%
- Bemanningstjänster 12%

FINANSIELLA FAKTA, MSEK

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	1 060	726	707	738	513
Organisk tillväxt	46%	3%	-3%		
EBITA	117	62	-4	-8	24
EBITA-marginal	11,0%	8,5%	-0,6%	-1,0%	4,7%
Rörelsens kassaflöde	151	63	11	-52	-3
Räntebärande nettoskuld	600	762	495	69	-28
- varav leasingsskuld ¹⁾	719	755	431		
Medelantal anställda	1 020	699	736	1 171	707

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
Allvarliga arbetsrelaterade olyckor	Inga allvarliga arbetsplats-relaterade olyckor	4	0	3	2
Andel chefer som är kvinnor, %	Andelen kvinnliga chefer ska åter-spegla andelen kvinnliga anställda	21%	20%	15%	12%
CO ₂ -neutralitet, ton ²⁾	CO ₂ -neutralitet senast 2025	1 243	2 909	N/A	N/A
Sjukfrånvaro, %	Högst 6% sjukfrånvaro	8,93%	9,03%	7,35%	7,31%

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	70%
Meddelägare: Bolagets grundare	30%
Förvärvstillfälle	2015

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

²⁾ För att uppnå CO₂-neutralitet ska Speed Group årligen sänka sina utsläpp i Scope 1-2-3 med motsvarande 6,7 procent räknat från basåret 2020. Resterande del ska kompenseras för genom överskottsproduktion av el från egna solcellsanläggningar.

Vestia Construction Group

Christian Wieland
verkställande direktör

Vestia Construction Group är ett entreprenadföretag på den västsvenska byggmarknaden. I långsiktiga partnerskap med kunder och samarbetspartners levererar Vestia Construction Group kostnadsmedvetna projekt av högsta kvalitet. Vestia Construction Group värnar om kundmötet på olika plattformar – lojala kunder är i förlängningen den allra bästa marknadsföringen.

MARKNAD Den västsvenska regionen växer och antalet byggstartar ökar. Vestia Construction Groups primära målgrupp är befintliga nyckelkunder och dessa har en fortsatt stor projektportfölj. Genom att vårda, förädla och utvecklas tillsammans med dessa nyckelkunder skapas goda möjligheter att bibehålla och öka marknadsandelarna.

ÅRET Tiden med covid-19-pandemin har varit en speciell period för byggbranschen. Ökande materialpriser och stor materialbrist har lett till framflyttade och pausade projekt. Efterfrågan på nya kontorslokaler

har fallit vilket gett den högsta vakansgraden sedan 1980-talet. Trots det har Vestia Construction Group lyckats överträffa budget och haft fortsatt tillväxt och ökad lönsamhet. Omsättningen ökade till 900 MSEK 2021 från 524 MSEK 2020. Enligt prognos kommer omsättningen fortsätta att öka under 2022. Tillväxten beror till stor del på den höga andelen projekt för offentliga kunder som trots covid-19-pandemin har fortsatt att utveckla bostäder, skolor och fritidsanläggningar.

HÅLLBARHET Social hållbarhet är den viktigaste parametern i Vestia Construction Groups hållbarhetsarbete. Vestia Construction Groups har den enskilda medarbetaren i fokus och arbetar för att gott ledarskap ska genomsyra hela organisationen och varje individ. Bolaget bidrar även till samhällets kompetensförsörjning genom att utbilda gymnasieungdomar. En annan viktig fråga är att minska klimatpåverkan vid val av material och metoder. Detta arbete sker i nära samarbete med bolagets kunder och partners.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

■ Sverige 100%

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

■ Privata kunder 37%
■ Offentliga kunder 63%

FINANSIELLA FAKTA, MSEK

	2021 ¹⁾
Nettoomsättning	754
EBITA	43
EBITA-marginal	5,7%
Rörelsens kassaflöde	46
Räntebärande nettoskuld	-79
- varav leasingsskuld	4
Medelantal anställda	76

¹⁾ Avser april-december 2021.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021
Allvarliga arbetsmiljöolyckor /tillbud	0	2
Nöjd medarbetarindex (NMI)	snitt 80	84
Nöjd kundindex (NKI)	snitt 90	97
Miljöolyckor /tillbud	0	1

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	62%
Meddelägare: Företagsledningen	38%
Förvärvstillfälle	2021

KVD

Consumer

Lars Nykvist
verkställande direktör

KVD består av Kvdbil – Sveriges största digitala förmedlare av begagnade bilar, Forsbergs Fritidscenter – Sveriges största återförsäljare av husbilar och husvagnar, Kvdpro – som förmedlar maskiner och tunga fordon, och bilvårderingsföretagen Bilpriser och Smart365. Varje år säljs mer än 26 000 begagnade bilar, 1 600 husbilar och husvagnar, samt 3000 maskiner och tunga fordon genom KVD.

MARKNAD Varje år genomförs mer än 1,3 miljoner försäljningar av begagnade bilar i Sverige. Kvdbils marknadsandel uppgick till cirka 6 procent av marknaden för företagsbilar och privatbilssegmentet växer snabbt. Husbilsmarkanden har vuxit mer än 12 procent de senaste tio åren och varje år säljs ungefär 15 000 nya och begagnade husbilar i Sverige. Forsbergs Fritidscenters marknadsandel uppgick till cirka 20 procent för nya bilar.

ÅRET Under året utvecklade Kvdbil sitt erbjudande till att även innefatta inköp och försäljning av begagnade bilar, vilket gett positivt

resultat och ett växande privatbilssegment. Året präglades av att covid-19-pandemin skapade brist på halvledare och komponenter, vilket gjorde att färre företag bytte ut sin fordonspark. Detta ledde till en minskad aktivitet på andrahandsmarknaden, vilket påverkade koncernen under framförallt tredje och fjärde kvartalet. I juli 2021 förvärvade koncernen Forsberg Fritidscenter, som sett en ökad efterfrågan under covid-19-pandemin och haft det bästa året i sin historia sett till försäljning och orderstock.

HÅLLBARHET Genom att erbjuda en effektiv, oberoende och väl fungerande marknadsplats för begagnade fordon bidrar Kvdbil, Kvdpro och Forsbergs Fritidscenter till ett effektivt resursanvändande och en hållbar samhällsutveckling. Kvdbil har tagit position i arbetet att minska den svenska fordonsflottans klimatpåverkan genom kunskaps-spridning om exempelvis bilens optimala livslängd och effekten av att majoriteten av bilar som drivs av el, hybridteknik, gas eller etanol, exporteras från Sverige.

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

- Bilpriser 2%
- Personbil 94%
- Maskiner och Tungta fordon 4%

FINANSIELLA FAKTA, MSEK

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	1 086	393	384	332	346
Organisk tillväxt	76%	2%	16%		
EBITA	52	37	31	8	30
EBITA-marginal	4,8%	9,3%	8,1%	2,5%	8,8%
Rörelsens kassaflöde	-145	58	26	16	20
Räntebärande nettoskuld	486	22	76	37	141
- varav leasingsskuld ¹⁾	106	53	63	2	4
Medelantal anställda	338	199	195	193	173

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
Kundnöjdhet köpande kund (skala 1-5)	4,5	4,1	N/A	N/A	N/A
Kundnöjdhet säljande kund (skala 1-5)	4,5	4,5	N/A	N/A	N/A
Bruttoutsläpp, CO ₂ e ton/anställd ¹⁾		4,7	0,8	1,5	1,4
Rekommendationsvilja som arbetsgivare hos anställda (eNPS)	30	19	N/A	N/A	N/A
Sjukfrånvaro bland medarbetare, %	<4%	4,4%	4,6%	3,5%	4,1%

¹⁾ I och med förvärvet av Forsbergs Fritidscenter pågår arbetet att ta fram nya hållbarhetsmål för KVD-koncernen. Arbetet beräknas vara klart under början av 2022.

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	100%
Förvärvstillfälle	2010

Oase Outdoors

Consumer

Henrik Arens
verkställande direktör

Oase Outdoors utvecklar, designar och säljer innovativ utrustning för camping och friluftsliv under tre starka varumärken – Outwell®, Easy Camp® och Robens®. Oase Outdoors erbjuder ett brett produktsortiment som främst består av tält, campingmöbler, sovsäckar och annan friluftsutrustning. För de tre olika varumärkena finns en tydlig differentiering mot olika konsumentgrupper, såsom familjer, nybörjare, festivalbesökare och äventyrare som med olika krav på kvalitet och pris vill njuta av friluftsliv med bra utrustning.

MARKNAD Marknaden för campingutrustning och friluftslivsprodukter är attraktiv och stabilt växande med flera underliggande tillväxttrender. Trender som produktinnovation och nya materialteknologier samt konsumenters ökade intresse för naturnära upplevelser och rekreation utomhus ökar efterfrågan på högkvalitativ och användarvänlig utrustning.

ÅRET Oase Outdoors såg en stark efterfrågan under året drivet av de positiva trenderna för camping och utomhusliv över hela Europa. Den höga efterfrågan på bolagets produkter och bolagets kostnadsmedvetenhet ledde till att lönsamheten under året var mycket god.

HÅLLBARHET Givet att Oase Outdoors är verksamt på marknader med en förhöjd risk är förebyggande antikorrupsionsarbete samt initiativ för efterlevnad av sociala ramverk viktiga hållbarhetsfrågor. Oase Outdoors har infört en antikorrupsionspolicy och utökar även arbetet för efterlevnad av arbetsmiljöregler och socialt arbete samt due diligence-processerna gällande bolagets affärspartners. Företagskultur och engagemang är också prioriterade, vilket gör medarbetarnöjdhet till en viktig hållbarhetsfråga som mäts genom skräddarsydda medarbetarundersökningar.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

■ Europa 74%
■ Norden 24%
■ Övriga världen 2%

FINANSIELLA FAKTA, MDKK

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	339	297	301	306	316
Organisk tillväxt	14%	-1%	-2%		
EBITA	58	34	7	26	41
EBITA-marginal	17,1%	11,5%	2,4%	8,5%	13,0%
Rörelsens kassaflöde	43	93	18	3	26
Räntebärande nettoskuld	107	118	192	198	210
- varav leasingsskuld ¹⁾	11	13	15		
Medelantal anställda	85	79	89	88	87

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
Andel av relevanta anställda (22) som fullföljt utbildningen om antikorrupktion, %	100%	100%	27%	27%	N/A
Högriskleverantörer som genomgått bedömning av socialt ansvar enligt Amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative)	Minst 10 högriskleverantörer som bedömts i enlighet med Amfori BSCI	17	12	7	7
Medarbetarnöjdhet – Trust index för 2021, %	Trust index minimum 80%	87%	83%	83%	85%

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	78%
Meddelägare: Bolagets VD och nyckelpersoner	22%
Förvärvstillfälle	2016

Plantasjen

PLANTASJEN.

Nina Jönsson
verkställande direktör

Med drygt 130 butiker i Norge, Sverige och Finland är Plantasjen Nordens ledande kedja för försäljning av växter, blommor och relaterade produkter. Visionen är att skapa Nordens mest attraktiva trädgårdsbutiker, med ett nära och aktivt möte med kunden där Plantasjens medarbetare delar med sig av inspiration, kunskap och verktyg.

MARKNAD Marknaden för växter och växttillbehör är icke-cyklisk med en stabil tillväxt och underliggande positiva trender i form av ökat intresse för odling, växter och heminredning. Den nordiska marknaden för växter och tillbehör som har vuxit kraftigt under de senaste två åren bedöms underliggande ha en tillväxt om cirka två till tre procent per år.

ÅRET Med bättre kundupplevelse, ett starkt sortiment och ett fortsatt högt intresse för växter låg omsättningen kvar på förra årets rekordnivåer. Lönsamheten förbättrades, drivet av bättre tillgänglighet på

varor, starkare sortimentmix, högre produktivitet i butikerna och lägre kostnader. Butiksnätverket fortsatte utvecklas positivt genom bättre fysiska lägen, bland annat förvärvet av den viktiga butiken vid Bergianska i Stockholm. Återlanseringen av e-handeln inför högsäsongen 2021 gav en åttafaldig ökning av webb försäljningen. Bolaget har även gjort pilotsatsningar på bättre utbud samt ett erbjudande som ger en högre servicegrad mot företagskunder.

HÅLLBARHET För Plantasjen är miljö och hållbarhet en naturlig del av verksamheten. I december 2021 undertecknade Plantasjen Science Based Targets initiative med avsikt att inom 24 månader publicera en plan för att verksamheten ska vara i linje med Parisavtalet. Övriga strategiskt viktiga hållbarhetsfrågor är granskning av leverantörer och att attrahera, utveckla och behålla duktiga medarbetare.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

■ Norge 60%
■ Sverige 34%
■ Finland 6%

FINANSIELLA FAKTA, MNOK

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	4 691	4 682	4 026	3 961	3 881
Organisk tillväxt	1%	19%	4%		
EBITA	715	578	143	72	213
EBITA-marginal	15,2%	12,4%	3,6%	1,8%	5,5%
Rörelsens kassaflöde	89	465	8	-134	296
Räntebärande nettoskuld	4 778	5 060	5 000	2 376	2 100
- varav leasingsskuld ¹⁾	3 676	4 037	3 336	598	620
Medelantal anställda	1 216	1 185	1 146	1 178	1 368

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
eNPS (Employee net promoter score) ²⁾	Över branschsnittet	32	N/A	N/A	N/A
Andel lokalt odlade växter	>55%	34,5%	N/A	N/A	N/A
Andel leverantörer i riskländer ³⁾ som har genomgått en bedömning av socialt ansvar, %	97%	94,0%	96,1%	90,4%	84,8%
CO ₂ -utsläpp från energianvändning, ton	<20 000	15 166 ⁴⁾	20 457	23 867	27 747

²⁾ På grund av nytt verktyg för att utvärdera medarbetarengagemang kan inte resultatet för 2021 jämföras med resultat från tidigare år.

³⁾ 109 av totalt 117 gårdar/produktionsanläggningar i riskländer har socialt granskats enligt BSCI. Utöver detta har en gård/produktionsanläggning socialt granskats enligt Sedex.

⁴⁾ Minskningen av koldioxidutsläppen beror främst på en övergång till grön energi från och med 2021-01-01.

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	99%
Meddelägare: Bolagets VD och nyckelpersoner	1%
Förvärvstillfälle	2016

Diab

Tobias Hahn
verkställande direktör

Diab är ett globalt företag som hjälper sina kunder med konstruktioner som har hög hållfasthet och låg vikt. Detta genom en stark teknisk kompetens, tillverkning och bearbetning av kärnmaterial till kompositlösningar. Diabs primära kunder finns inom industrier så som vind, flyg, fritidsbåtar, tåg och industri. För vindkraftsindustrin så består bladen av en kompositlösning, vars goda vikt- och hållfasthetsegenskaper är en förutsättning för konkurrensen med fossila alternativ.

MARKNAD Stigande råvarupriser, komponentbrist och ökade fraktkostnader har lett till en minskad efterfrågan på vindkraftsmarknaden samt senareläggning av beslutade projekt – omständigheter som förväntas kvarstå under 2022. Kombinationen av pågående tekniskifte samtidigt som vindmarknaden hade en kraftig svacka med minskad efterfrågan framförallt i Kina påverkade även. På längre sikt förväntas vindkraftens konkurrenskraft, tillsammans med trenden mot förnybara energikällor, bana vägen för en stark utveckling på vindkraftsmarknaden. Den marina marknaden har utvecklats mycket starkt, drivet av hög efterfrågan inom segmentet större fritidsbåtar.

ÅRET Vikande efterfrågan inom vind har lett till minskade volymer som inte fullt ut har kompensats av ökande försäljning till marin och andra segment. Diab har fortsatt investerat i PET-produktion och har nu operationella anläggningar för PET i USA, Europa och Indien (partner) och kommer under 2022 starta anläggningen i Kina. Den totala kapaciteten för PET-skum bidrar till att göra Diab världsledande inom PET-produktion.

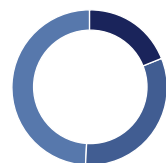
HÅLLBARHET Diabs produkter bidrar till minskad energiförbrukning och utbyggnad av förnybar energi och därmed till ett mer hållbart samhälle. I sin egen verksamhet fokuserar Diab på hållbarhetsfrågor som energiförbrukning, säkerhet och etik. Bolaget har policydokument, processer och åtgärder på plats för att hantera risk för korruption och bedrägerier. Diab är först inom kärnmaterialindustrin med vetenskapligt baserade klimatmål (Science Based Targets) godkända för att sänka koldioxidutsläppen till 2050.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

- Europa 49%
- Asia Pacific 34%
- Nord- och Sydamerika 17%

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

- Transport, Industry, Aerospace 19%
- Marine 32%
- Wind Solutions 49%

FINANSIELLA FAKTA, MSEK

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	1 832	2 121	1 874	1 496	1 439
Organisk tillväxt	-11%	16%	21%		
EBITA	56	280	193	-155	1
EBITA-marginal	3,1%	13,2%	10,3%	-10,4%	0,1%
Rörelsens kassaflöde	-40	65	-43	-74	18
Räntebärande nettoskuld	1 125	935	916	890	773
- varav leasingsskuld ¹⁾	231	132	128	16	17
Medelantal anställda	1 113	1 234	1 268	1 294	1 373

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
CO ₂ /produkt (ton)	8	6	7	9	10
Antal olyckor med förlorad arbetstid som följd (per miljoner arbetade timmar)	0 olyckor med förlorad arbetstid som följd	7	8	15	20
Visselblåsareärenden (antal utredda)	Antalet visseblåsareärenden ska förbli lågt	4	2	3	1

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	98%
Meddelägare: Företagsledning och styrelse	2%
Förvärvstillfälle	2001/2009

HL Display

Industry

Björn Borgman
verkställande direktör

HL Display är en europeisk ledare inom butikslösningar för bättre kundupplevelse, lönsamhet och hållbarhet i framförallt dagligvaruhandeln. HL Display hjälper sina kunder att driva ökad försäljning genom attraktiva butiksmiljöer, lägre kostnader genom automatisering av rutinarbete, samt reducerat varusvinn. Bolaget säljer bland annat: frammatningssystem för produkter, avdelare, kategorilösningar för frukt och grönt, lådor för lösvikt-försäljning och hyllkantlister. HL Displays produkter finns installerade i cirka 295 000 butiker globalt.

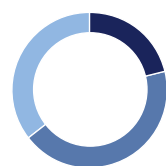
MARKNAD HL Displays marknad drivs till stor del av utvecklingen i den fysiska dagligvaruhandeln, ökat fokus på upplevelse i butik samt effektiviseringar i butiksdriften. Bolaget verkar på en fragmenterad marknad med många lokala konkurrenter, där HL Display är en av de globala aktörerna och den klart största i Europa.

ÅRET Nettoomsättningen ökade under året, drivet av en återhämtning i efterfrågan på marknader som drabbades av covid-19-pandemin under

2020. Dessutom stärkte HL Display både sitt resultat och sin marknadsposition i Europa genom att förvärva tre bolag under 2021. EBITA förbättrades ytterligare genom kostnadskontroll, ökad effektivitet och en mer gynnsam produktmix. Dock begränsades resultatförbättringen av ökade kostnader för råvaror och transporter.

HÅLLBARHET HL Display arbetar aktivt med hållbarhet och var först på marknaden med ett produktsegment som tillverkas av återvunnen eller biobaserad plast (HL Sustainable Choice), vars utbud och försäljning ökade under 2021. Bolagets miljöpåverkan består främst av koldioxidutsläpp från inköpta råvaror, energiförbrukning samt förbränning av plastavfall. Att öka andelen återvunna råvaror är bolagets viktigaste hållbarhetsfråga. Övriga strategiskt viktiga hållbarhetsfrågor är minskad klimatpåverkan, miljökrav på leverantörer och god och säker arbetsmiljö. Bolaget har skrivit på Science Based Targets och har mål för utsläppsminskning som är i linje med Parisavtalet.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

■ Norden 21%
■ Övriga EU 43%
■ Utanför EU 35%

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

■ Merchandising Solutions 39%
■ Secondary Displays 6%
■ Services 5%
■ Store equipment & lighting 3%
■ Store Communications 48%

FINANSIELLA FAKTA, MSEK

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	1 708	1 520	1 594	1 554	1 445
Organisk tillväxt	8%	-3%	0%		
EBITA	195	163	140	96	43
EBITA-marginal	11,4%	10,7%	8,8%	6,2%	2,9%
Rörelsens kassaflöde	190	253	148	96	48
Räntebärande nettoskuld	223	216	444	447	503
- varav leasingsskuld ¹⁾	100	83	99	1	1
Medelantal anställda	1 059	995	985	1 023	1 006

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
Öka försäljningen av HL Sustainable Choice sortiment	Ökning om 10% per år	11%	636%	N/A	N/A
Öka användningen av återvunnet material	Ökning om 10% per år	12%	80%	3%	500%
Antal olyckor som leder till frånvaro	0	7	7	9	9
Andel anställda som känner sig engagerade i sitt arbete ²⁾	≥75%	70%	N/A	N/A	N/A
Andel av de viktigaste ³⁾ leverantörerna som har undertecknat Code of Conduct för leverantörer ⁴⁾	≥95%	93%	N/A	N/A	N/A

²⁾ En ny metod för att mäta personalengagemang togs fram 2021.

³⁾ Viktigste leverantörerna är de som tillsammans utgör 80% av våra inköp.

⁴⁾ Code of Conduct för leverantörer ny för 2020.

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	99%
Meddelägare: Nyckelpersoner i bolaget	1%
Förvärvstillfälle	2001/2010

LEDiL

Industry

Petteri Saarinen
verkställande direktör

LEDiL designar, utvecklar och säljer optik till LED-belysning. Optik gör det möjligt att forma ljusets egenskaper och skapa belysning som är behaglig, funktionell, säker och miljömässigt hållbar. LEDiL är en global ledare inom LED-optik med ett globalt försäljnings- och produktionsnätverk. Bolaget har verksamhet i Europa, Nordamerika och Asien. Utveckling och design sker internt medan produktion samordnas i ett globalt nätverk av produktionspartners. LEDiL:s produkter används primärt i kommersiella applikationer såsom gatubelysning, kontor, industri och arkitektur.

MARKNAD LEDiL:s marknad är beroende av den bredare belysningsmarknaden samt LED-ljusets andel i denna. Ljusmarknaden drivs av befolkningstillväxt och urbanisering. LED-teknologi har revolutionerat belysningsmarknaden med sin ljuskvalitet, designflexibilitet och energieffektivitet. LEDiL tillför kunden betydande värde eftersom

optik utgör merparten av ljuskällans prestanda, men en liten del av totalkostnaden

ÅRET LEDiL:s omsättning ökade tack vare omfattande strategiska, organisatoriska och operationella förbättringsprogram. Båda affärsenheterna, Indoor och Outdoor, har återhämtat sig från covid-19-pandemins inverkan under 2020 och växer utöver marknadstillväxten med goda vinstmarginaler. Både LEDiL:s omsättning och orderstock nådde under 2021 de högsta volymerna någonsin.

HÅLLBARHET Övergången till LED-ljuskällor minskar elkonsumtionen från belysning. Optik förbättrar energieffektiviteten ytterligare, vilket är en viktig del av LEDiL:s värdeerbjudande. För LEDiL betyder hållbarhet en ansvarsfull verksamhet genom hela värdekedjan i linje med bolagets uppförandekod.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

- Europa 70%
- Asien 11%
- Nordamerika 15%
- Övriga världen 4%

FINANSIELLA FAKTA, MEUR

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	47,5	37,1	40,9	42,8	40,3
Organisk tillväxt	30%	-9%	-6%		
EBITA	11,3	7,3	7,7	10,6	11,1
EBITA-marginal	23,9%	19,6%	18,8%	24,8%	27,4%
Rörelsens kassaflöde	12,2	7,6	7,8	9,3	6,2
Räntebärande nettoskuld	9,3	14,8	21,5	29,3	37,1
- varav leasingsskuld ¹⁾	1,1	1,7	1,7		
Medelantal anställda	109	107	123	122	113

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
Andel underleverantörer som har godkänt LEDiL:s uppförandekod, %	80% av underleverantörerna ska förbinda sig till uppförandekoden	88%	71%	77%	71%
Andel medarbetare som deltagit i hållbarhetsutbildning, %	100% av medarbetarna ska delta i hållbarhetsutbildning	100%	99%	99%	99%
Sammantagna energibesparingar per produkter sålda årligen, TWh	3 TWh totala energibesparingar från sålda produkter årligen	6,7	4,6	4,3	4,2
Sjukfrånvaro bland personalen, %	Sjukfrånvaro bland personalen < 3%	1,7%	1,4%	2,6%	1,6%
Koldioxidutsläpp, CO ₂ e ton (Scope 3)		8 107	6 314	5 199	N/A

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	66%
Meddelägare: Bolagets grundare, företagsledning och styrelse	34%
Förvärvstillfälle	2014

TFS

TFS HealthScience

Industry

Bassem Saleh
verkställande direktör

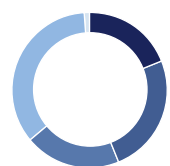
TFS är ett globalt CRO-företag (Contract Research Organization) som erbjuder kliniska forskningstjänster i över 40 länder och stödjer läkemedels- och bioteknikföretag med lösningar inom kliniska prövningar, bemanning och strategisk arbetsledning. TFS har ledande kompetens inom onkologi, dermatologi, oftalmologi, internmedicin och neurovetenskap och har deltagit i över 1 000 studier med 150 000 patienter de senaste fem åren.

MARKNAD Marknaden för CRO-tjänster präglas av snabb tillväxt. Den ökade regleringen på området har höjt kostnaden för läkemedelsutvecklingen, vilket lett till en ökad grad av outsourcing hos de ledande företagen inom läkemedel och bioteknik. Andra viktiga drivkrafter för branschen är ökad efterfrågan på nya effektiva läkemedel och en växande befolkning.

ÅRET TFS agerade snabbt för att hantera de utmaningar som covid-19-pandemin skapade och därmed begränsades påverkan på den dagliga verksamheten. Bolaget ökade försäljningen genom att arbeta nära befintliga och nya kunder för att snabba upp påbörjandet av nya projekt. Tillväxten skedde både i befintliga och nya segment såsom pediatrik och ovanliga sjukdomar. Genom att använda teknologi och hemvård utvecklade TFS sitt patientfokus och sin kompetens inom kliniska försök på distans. Investeringar i teknologi och ökad effektivitet ledde till förbättrade marginaler och lönsamhet.

HÅLLBARHET TFS verksamhet handlar om att leverera högkvalitativa tjänster inom ramen för kundsarbeten som är grundade i hållbarhet. TFS hållbarhetsarbete fokuserar på jämlikhet, patientsäkerhet, dataintegritet, efterlevnad av lagar och regler, kompetensutveckling, affäretik och antikorrupktion.

OMSÄTTNING PER MARKNAD

- Norden 19%
- Södra Europa 25%
- Centraleuropa 20%
- USA 35%
- Övriga världen 1%

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

- Clinical Development Services 79%
- Strategic Resourcing Solutions 21%

FINANSIELLA FAKTA, MEUR

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	87,9	79,0	87,3	82,0	91,6
- Tjänster	65,2	59,7	61,9	55,9	58,6
- Ersättningsbara utlägg	22,6	19,2	25,4	26,0	33,0
Organisk tillväxt	11%	-9%	6%		
EBITA	6,5	4,0	-2,5	-0,6	-0,7
EBITA-marginal	7,5%	5,1%	-2,9%	-0,8%	-0,8%
Rörelsens kassaflöde	6,8	2,0	2,0	-2,0	1,2
Räntebärande nettoskuld	-2,1	1,8	5,2	7,0	4,0
- varav leasingkuld ¹⁾	2,2	2,9	4,8		
Medelantal anställda	645	636	662	660	738

¹⁾ IFRS 16 tillämpas från och med 1 januari 2019.

HÅLLBARHETSINDIKATORER

	MÅL	2021	2020	2019	2018
Andel medarbetare som får regelbunden utvärdering och uppföljning av sin prestation och karriärutveckling, %	80%	83%	88%	52%	N/A
Andel kvinnor i organisationen, %	50%	75%	76%	76%	75%
Andel anställda som har fått utbildning i antikorrupktion, %	100%	100%	100%	99%	99%

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2021
Ratos ägarandel	100%
Förvärvstillfälle	2015/2019

3

Finansiella rapporter

1	Ratos värld	1
2	Ratos bolag	23
3	Finansiella rapporter	39
	Förvaltningsberättelse	40
	Ordföranden har ordet	44
	Bolagsstyrningsrapport	45
	Styrelse och VD	52
	Koncernens resultaträkning	54
	Koncernens rapport över totalresultat	54
	Rapport över finansiell ställning för koncernen	55
	Rapport över förändringar i koncernens eget kapital	56
	Rapport över kassaflöden för koncernen	57
	Moderbolagets resultaträkning	58
	Moderbolagets rapport över totalresultat	58
	Moderbolagets balansräkning	59
	Förändringar i moderbolagets eget kapital	60
	Moderbolagets kassaflödesanalys	61
	Notförteckning	62
	Noter till de finansiella rapporterna	63
	Revisionsberättelse	114
4	Ytterligare information	119

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Ratos AB (publ) 556008–3585 får härmed avge årsredovisning för 2021 för moderbolaget och koncernen. Styrelsens säte är i Stockholm, Sverige.

Bolagets verksamhet

Ratos är en bolagsgrupp som möjliggör för självständiga bolag att utvecklas snabbare genom att vara del av någonting större. Fokus på människor och ledarskap samt kultur och värderingar är centrala delar av Ratos. Ratos har sitt ursprung i stålgrossisten Söderberg & Haak, Sveriges första grossist för järn och järnmanufaktur som bildades den 5 maj 1866. 1934 samlades tillgångarna i ett investmentbolag under namnet Ratos, som i Ragnar och Torsten Söderberg. Ratos børsintroducerades år 1954. Under årens lopp har affärsinriktningen förändrats, men som en röd tråd genom Ratos historia finns entreprenörskap, företagsutveckling och samhällsengagemang.

Per 31 december 2021 arbetar 19 personer på Ratos huvudkontor. Ratos äger per 2021–12–31, 13 bolag i Norden.

Bolag	Ratos ägarandel 2021–12–31
Aibel	32%
airteam	70%
Diab	98%
HENT	73%
HL Display	99%
KVD	100%
LEDIL	66%
Oase Outdoors	78%
Plantasjen	99%
Presis Infra	75%
Speed Group	70%
TFS	100%
Vestia Construction Group	62%

Finansiella mål

Under 2021 fastställde Ratos styrelse nya finansiella mål som en följd av tidigare kommunicerat beslut att utveckla verksamhetens inriktning mot att bli en långsiktig verksam bolagsgrupp. Dagens Ratos har en "evig" ägarhorisont och investerar för att bygga värden på lång sikt.

Ratos beslutade finansiella mål är följande:

EBITA-tillväxt

Mål: EBITA ska uppgå till minst 3 miljarder SEK år 2025.

Nettoskuldssättningsgrad

Mål: Nettoskuld, exklusive finansiell leasingsskuld, i förhållande till EBITDA bör normalt uppgå till 1,5–2,5x.

Utdelningsandel

Mål: Utdelningsandelen uppgår normalt sett till 30–50 procent av resultatet efter skatt, exklusive realisationsvinster och realisationsförluster, hänförligt till moderbolagets ägare.

Kriterier för nya investeringar

Ratos affärsidé är att utveckla bolag med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande.

Ratos har följande kriterier för nyinvesteringar och långsiktiga innehav:

- Marknadsledande eller förmåga att bli
- Högsta lönsamheten i branschen
- Förmåga att skapa bra kassaflöde över tid
- Starka varumärken
- Kunna dra fördel av Ratos nätverk
- Vara en plattform för tilläggsförvärv

Ratos eftersträvar snabba förbättringar i bolagen, men är en långsiktig ägare. Vi äger våra bolag så länge vi anser oss vara den bästa ägaren.

Händelser under året

2021 har fortsatt påverkats av effekterna av pandemin och den direkta påverkan har varierat mellan bolagen. Dock så har bolagen som helhet levererat en stark resultatutveckling och ökad lönsamhet. Ratos finansiella ställning har stärkts under året och Ratos har centraliserat finansieringen vilket har bidragit till att externa krediter har avslutats vilket har haft en positiv effekt på finansnettot. Under augusti tecknade moderbolaget en ny kreditfacilitet, per 31 december 2021 var garanterad lånevolym under kreditfaciliteten 2 miljarder SEK med en möjlighet att öka upp till 3 miljarder SEK.

Ordinarie årsstämman 2021 beslutade om en utdelning för räkenskapsåret 2020 om 0,95 SEK per aktie (0,65), avstämningsdag fastställdes till 12 mars och utdelningen utbetalades den 17 mars.

För händelser i bolagen under året se sidorna 24–37, där finns finansiell fakta och information om året som gått för respektive bolag.

Förvärv 2021

Förvärv av Vestia Construction Group

Den 9 april förvärvade Ratos 63 procent av aktierna i byggföretaget Vestia Construction Group som är verksam på Göteborgsmarknaden. Vestia arbetar enligt en så kallad "partneringmodell", där arbetet följs upp utifrån en överenskommen målbudget och där Vestia erhåller löpande kostnadsersättning samt ett förutbestämt arvode.

Förvärv av Forsbergs

Den 16 juli förvärvade KVD, Forsbergs Fritidscenter som är Nordens största husbilsåterförsäljare. Genom förvärvet breddas KVDs utbud och erbjudandet till slutkonsument förstärks.

Förvärv av Presis Infra

Den 30 november förvärvade Ratos 75 procent av aktierna i Presis Infra, en ledande norsk underhållskoncern inom samhällskritisk transportinfrastruktur. Presis Infra är idag näst störst på den norska marknaden för tjänster inom transportinfrastruktur som väg- och tunnelunderhåll, drift och underhåll av färjekajer samt bergssäkring.

Övriga förvärv

Utöver ovanstående förvärv har ett antal tilläggsförvärv skett i bolagsgruppen som redogörs för i not 4, se sidorna 76–77.

Avyttringar samt avvecklad verksamhet

8 januari 2021 slutfördes försäljningen av Bisnode, Ratos ägarandel av Bisnode uppgick till 70 procent. Vid avyttring av Bisnode till Dun & Bradstreet ingick inte Bisnodes belgiska verksamhet i transaktionen. Bisnode Belgien har ingått i Ratos koncern under första kvartalet 2021, den 31 mars 2021 tecknade Ratos avtal och avyttrade Bisnode Belgien.

I årsredovisning 2021 rapporterar Ratos sitt tidigare ägande i Bisnode som en avvecklad verksamhet. I enlighet med IFRS 5 "Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter", redovisas Bisnodes resultat efter skatt på egen rad i resultaträkningen för 2021 och 2020. I rapport över finansiell ställning redovisas Bisnodes tillgångar och skulder knutna till dessa tillgångar på egna rader för 31 december 2020. Även innehavet i Bisnode Belgien rapporteras som avvecklad verksamhet i resultaträkningen för 2021.

Hållbarhet

Genom att utveckla hållbara bolag skapas långsiktiga värden. Därför är hållbarhet en integrerad del av Ratos affärsstrategi. Det gäller både Ratos moderbolag och arbetet som aktiv ägare.

Ratos största bidrag till samhället är att vara en aktiv och ansvarsfull ägare som bygger långsiktigt framgångsrika och hållbara bolag vilka skapar jobb, tar hänsyn till människor och miljö samt levererar produkter och tjänster av hög kvalitet. Ratos gör också skillnad genom att våra huvudägare utgörs av stiftelser som främjar forskning och därmed samhällsutveckling.

På Ratos huvudkontor finns 19 medarbetare och i våra bolag totalt cirka 11 600 medarbetare i cirka 30 länder. Genom ett aktivt ägande är Ratos drivande för att säkra hållbarhetsarbetet i våra bolag. Grunden är Ratos policynamverk som består av: Uppförandekod, Policy för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar samt Miljöpolicy (se Ratos hemsida). Policynamverket är baserat på FN Global Compacts tio principer för hållbart företagande och FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI).

Ratos VD har det övergripande ansvaret för den koncernövergripande strategin och arbetet med hållbarhet samt ansvarsfulla investeringar. Samtliga affärsområdesansvariga hos Ratos har ett ansvar att säkerställa att hållbarhet finns på respektive bolags lednings- och styrelseagenda. Respektive bolags VD och företagsledning är operativt ansvariga för det egna hållbarhetsarbetet genom direkt delegering av Ratos ledning.

För mer information, se sidorna 11–19, 24–37 och 120–123, för den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med ÅRL.

Ratos väsentliga miljöpåverkan sker genom bolagen. Ratos förväntar sig att varje bolag kartlägger sin miljöpåverkan och implementerar en miljöpolicy. I bolagens hållbarhetsrapporter redovisas bland annat klimatpåverkan, energiförbrukning, avfallshantering och vattenförbrukning. Ett flertal av Ratos bolag arbetar med att anpassa sig till omställningen mot en mer klimatneutral ekonomi. Ratos AB:s direkta miljö- och klimatpåverkan är begränsad.

Koncernens resultat

Rörelseresultatet för året uppgick till 1 656 MSEK (1 457). Årets rörelseresultat belastades med omvärdering av Dun & Bradstreet aktier om -116 MSEK. Resultat / resultatandelar från bolagen ingår i rörelseresultatet med 1 924 MSEK (1 603). Ratos intäkter och kostnader hänförliga till moderbolag och centrala bolag uppgick till -156 MSEK (-151).

Finansnetto uppgick till -350 MSEK (-584). Räntekostnader till bank var -67 MSEK (-143), räntekostnader för finansiell leasing -246 MSEK (-255), omvärdering/lösen av finansiella instrument -10 MSEK (-73) samt valutakurseffekter -4 MSEK (-91).

Resultat före skatt för året uppgick till 1 306 MSEK (873). Årets skattekostnad uppgick till -166 MSEK (-258). Lägre skattekostnad förklaras främst av utnyttjande av tidigare ej kapitaliserade underskottsavdrag samt kapitalisering av tidigare års underskottsavdrag.

Periodens resultat från kvarvarande verksamhet uppgick till 1 139 MSEK (614).

Periodens resultat från avvecklad verksamhet uppgick till 1 715 MSEK (269) och innefattar realisationsvinster från försäljning av Bisnode och Bisnode Belgien om 1 727 MSEK.

Periodens resultat uppgick till 2 855 MSEK (883).

Koncernens kassaflöde

Kassaflöde för året uppgick till -1 037 MSEK (40), varav kassaflöde från den löpande verksamheten stod för 1 448 MSEK (3 201).

Kassaflöde från investeringsverksamheten uppgick till -258 MSEK (-694) och kassaflöde från finansieringsverksamheten till -2 227 MSEK (-2 467).

Förändringen av årets kassaflöde var främst hänförlig till den löpande verksamheten som försämrades till följd av en planerad lageruppbbyggnad. Största kassaflödesposterna inom investeringsverksamheten kom från förvärvet av Presis Infra samt försäljningen av Bisnode.

Förvärvet av Presis Infra finansierades genom Ratos AB:s egna kassa samt externa lån, vilket redovisas i kassaflödet från finansieringsverksamheten positivt.

Finansiell ställning och skuldsättning

Koncernens likvida medel var vid årets slut 2 230 MSEK (3 182) och räntebärande nettoskuld uppgick till 5 850 MSEK (7 269). Koncernens skuldsättningsgrad uppgick vid årets slut till 1,3x (2,3x). Skuldsättningsgraden exklusive finansiell leasing skuld uppgick vid årets slut till 0,1x (1,1x). Den totala omräkningseffekten av valuta för räntebärande skulder uppgick till cirka 295 MSEK varav cirka 120 MSEK avsåg skulder till kreditinstitut och cirka 175 MSEK finansiell leasing skuld.

Vid avyttring av Bisnode till Dun & Bradstreet, i början av året, valde Ratos att investera en fjärdedel av köpeskillingen i Dun & Bradstreet aktier som är noterade på New York Stock Exchange. Aktierna förvärvades till ett värde om 924 MSEK. Verkligt värde, tillika bokfört värde, på aktierna vid årets slut uppgick till 808 MSEK och ingår i Finansiella anläggningstillgångar.

Kreditfacilitet och nyemissionsmandat

Moderbolaget har en kreditfacilitet på 2 miljarder SEK, med möjlighet att öka rambeloppet till 3 miljarder SEK, samt checkräkningskrediter på 150 MSEK. Faciliteterna ska användas vid behov för att finansiera befintliga dotterbolag samt att finansiera nya förvärv. Kreditfaciliteten har en löptid på tre år med möjlighet till förlängning ytterligare två år. Faciliteten löper med en rörlig ränta och marginalen baserad på koncernens skuldsättningskvot. Vid årets slut var kreditfaciliteten utnyttjad till 1 846 MSEK och checkräkningskrediterna outnyttjade. Därutöver finns ett bemyndigande från årsstämman 2021 att emittera högst 35 miljoner Ratos B-aktier i samband med avtal om förvärv.

Moderbolaget

Rörelseresultatet uppgick för året till -144 MSEK (-150). Moderbolagets resultat före skatt uppgick till 1 755 MSEK (142), varav realisationsresultat om 1 878 MSEK (134) ingår. Realisationsresultat avser avyttring av Bisnode och Bisnode Belgien, vilket skiljer sig från koncernens realisationsresultat på grund av olika redovisningsmetoder. Föregående års realisationsresultat avser likvidering av vilande bolag och har ingen påverkan på koncernens resultat. Moderbolagets likvida medel uppgick till 294 MSEK (1 166).

Delar av Ratos bolagsgrupp finansieras centralt, initialt med moderbolagets egna kassa och på sikt, i takt med att lånebehoven ökar, med lånade medel från externa banker. Syftet är att uppnå ökad kontroll samt besparingar i koncernen. Under året har utlåning skett till Diab, HL Display, KVD, LEDiL, Oase Outdoors, Plantasjen och Presis Infra från moderbolaget.

Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets utgång.

Framtida utveckling

Under de senaste åren har bolagen i Ratos successivt uppnått stabilitet och lönsamhet vilket sedan slutet av 2020 har inneburit ett ökat fokus på förvärv. Huvudfokus framöver kommer att ligga på lönsam organisk tillväxt, marginalexpansion samt en förvärvsdriven tillväxt. Ratos är sedan halvårsskiftet 2021 ett rörelsedrivande bolag och inte längre ett investmentbolag.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Ratos är en bolagsgrupp som möjliggör för självständiga bolag att utvecklas snabbare genom att vara del av någonting större. Fokus på människor och ledarskap samt kultur och värderingar är centrala delar av Ratos. Verksamheten innebär risker hänförliga till både Ratos och bolagen. Dessa omfattar framförallt marknadsmässiga, verksamhetsrelaterade och transaktionsrelaterade risker och kan avse både generella risker, såsom omvärldshändelser och den makroekonomiska utvecklingen, samt företags- och branschspecifika risker.

De finansiella riskerna består av likviditetsrisk, ränterisk, kreditrisk och valutarisk. Det finns ett flertal finansiella risker som majoriteten av bolagen är exponerade mot, främst relaterade till lån, kundfordringar, leverantörsskulder och derivatinstrument. De risker som bolagen utsätts för hanteras av respektive bolag.

Ratos är exponerat för finansiella risker främst vad avser värdeförändringar i bolagen och likviditetsrisk. Ratos framtida resultatutveckling är till stor del beroende av de underliggande bolagens framgång, vilken också bland annat är beroende av hur framgångsrika respektive bolags ledningsgrupp och styrelse är på att utveckla bolaget och genomföra värdeskapande initiativ.

Ratos genomför årligen en kartläggning och bedömning av risker och riskhantering för bolagen och Ratos moderbolag som sammanställs och diskuteras av bolagens respektive Ratos ledning och styrelse. Riskarbetet har ett brett perspektiv och inkluderar externa, strategiska, finansiella och operationella risker samt risker relaterade till compliance och hållbarhet. Se vidare Ratos bolagsstyrningsrapport. Ratos och respektive bolag är från tid till annan part i juridiska processer, vars utfall inrymmer osäkerhet. Aktuella tvister, och därtill hänförliga avsättningar, bevakas och följs upp löpande av Ratos revisionsutskott.

Ratos styrelse fastställer den finansiella strategin för moderbolaget medan dotter- och intressebolagens styrelse fastställer respektive företags finansiella strategier. Moderbolagets finanspolicy, som anger riktlinjer för hantering av finansiella risker, fastställs årligen av Ratos styrelse. Styrelsen utvärderar och föreslår vid behov förändringar av finanspolicy. Koncernen har under året centraliserat sin treasury-funktion som bistår koncernens dotterföretag i finansiella frågor samt utvinna skalfördelar i finansiella transaktioner och koncernens finansiering. Respektive dotterföretag upprättar egen finanspolicy anpassad till bolagets verksamhet och risker. För ytterligare information hänvisas till not 25 Finansiella risker och riskpolicy.

Den pågående covid-19-pandemin har haft påverkan på resultatet under året och tillför osäkerhet till Ratos ekonomiska utveckling för 2022. Påverkan av covid-19-pandemin för Ratos bolag varierar då de är verksamma inom olika segment, branscher och geografier. Ratos affärsmodell, med ett tydligt decentraliserat resultatansvar, gör att bolagen självständigt fattar beslut och gör anpassningar till rådande omständigheter. Påverkan på värdering av balansposter har fram tills nu varit begränsad.

I bolagsstyrningsrapporten finns en redogörelse för styrelsearbetet, se sidorna 45-51.

Styrelsens förslag till beslut om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare till årsstämman 2022

Dessa riktlinjer omfattar styrelseledamöter, VD samt övriga ledande befattningshavare i Ratos ledningsgrupp. Riktlinjerna ska tillämpas på ersättningar som avtalas, och förändringar som görs i redan avtalade ersättningar, efter det att riktlinjerna antagits av årsstämman 2022. Riktlinjerna omfattar inte ersättningar som beslutas av bolagsstämman.

Riktlinjernas främjande av bolagets affärsstrategi, långsiktiga intressen och hållbarhet

Information om bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, framgår av bolagets webbplats, se www.ratos.com.

En framgångsrik implementering av bolagets affärsstrategi och tillvaratagandet av bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, förutsätter att bolaget kan rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. För detta krävs att bolaget kan erbjuda konkurrenskraftig ersättning. Dessa riktlinjer möjliggör att ledande befattningshavare kan erbjudas en konkurrenskraftig totalersättning.

I bolaget har inrättats långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogram. De har beslutats av bolagsstämman och omfattas därför inte av dessa riktlinjer. För mer information om dessa program, se www.ratos.com.

Rörlig kontantersättning som omfattas av dessa riktlinjer ska syfta till att främja bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet.

Formerna av ersättning m.m.

Ersättningen till ledande befattningshavare ska vara marknadsmässig och får bestå av följande komponenter: fast kontantlön, rörlig kontant-ersättning, pensionsförmåner och andra förmåner. Bolagsstämman kan därutöver – och oberoende av dessa riktlinjer – besluta om exempelvis aktie- och aktiekursrelaterade ersättningar.

Uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning ska kunna mätas under en period om ett år. Den rörliga kontantersättningen får uppgå till högst 100 procent av den fasta årliga kontantlönen. Ytterligare kontant rörlig ersättning kan utgå vid extraordinära omständigheter, förutsatt att sådana extraordinära arrangemang är tidsbegränsade och endast görs på individnivå i syfte att behålla befattningshavare, eller som ersättning för extraordinära arbetsinsatser utöver personens ordinarie arbetsuppgifter. Sådan ersättning får inte överstiga ett belopp motsvarande 25 procent av den fasta årliga kontantlönen samt ej utges mer än en gång per år och per individ. Beslut om sådan ersättning ska fattas av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet.

För verkställande direktören ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

För övriga ledande befattningshavare ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Andra förmåner får innefatta bl.a. ersättning för tandvård och läkavård (inklusive medicin), sjukvårdsförsäkring och bilförmån. Sådana förmåner får för VD utgå i sedvanligt begränsad omfattning.

Upphörande av anställning

Vid anställningens upphörande får uppsägningstiden vara högst tolv månader. Fast kontantlön under uppsägningstiden och avgångsvederlag får sammantaget inte överstiga ett belopp motsvarande den fasta kontantlönen för sex månader för den verkställande direktören och tolv månader för övriga ledande befattningshavare. Därutöver kan ersättning för eventuellt åtagande om konkurrensbegränsning utgå. Sådan ersättning ska kompensera för eventuellt inkomstbortfall, uppgå till högst 60 procent av månadsinkomsten vid tidpunkten för uppsägningen i den utsträckning som den tidigare befattningshavaren saknar rätt till avgångsvederlag och utgå under den tid som åtagandet om konkurrensbegränsning gäller, vilket för övriga ledande befattningshavare ska vara högst tolv månader efter anställningens upphörande. Vid uppsägning från befattningshavarens sida får uppsägningstiden vara högst sex månader, utan rätt till avgångsvederlag.

Kriterier för utdelning av rörlig kontantersättning m.m.

Den rörliga kontantersättningen ska vara kopplad till förutbestämda och mätbara kriterier som kan vara finansiella eller icke-finansiella. De kan utgöras av individanpassade kvantitativa eller kvalitativa mål. Kriterierna ska vara utformade så att de främjar bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, genom att exempelvis ha en tydlig koppling till affärsstrategin eller främja befattningshavarens långsiktiga utveckling. Andelen rörlig kontantersättning varierar beroende på vilken position den anställde har i bolaget. Den del av den rörliga kontantersättningen som är kopplad till utfallet av finansiella kriterier utgör normalt 100 procent för VD och CFO, cirka 80-90 procent för affärsområdeschefer och cirka 75 procent för övriga ledande befattningshavare, även om andelen kan vara större eller mindre beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, och ska vara beroende av (i) EBITA-tillväxt i Ratoskoncernen samt (ii) tillväxt i vinst före skatt (EBT) för Ratoskoncernen.

Den rörliga kontantersättningen betalas som huvudregel ut till 50 procent året efter intjänandeåret och till 50 procent året därefter. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen betalas ut året efter intjänandeåret, förutsatt att hela den mottagna kontantersättningen överstigande 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram.

När mätperioden för uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning avslutats ska det bedömas/fastställas i vilken utsträckning kriterierna uppfyllts. Styrelsen ansvarar för bedömningen såvitt avser rörlig kontantersättning till verkställande direktören, på förslag av ersättningsutskottet. Såvitt avser rörlig kontantersättning till övriga befattningshavare ansvarar verkställande direktören för bedömningen. Såvitt avser finansiella mål ska bedömningen ta sin utgångspunkt i den av bolaget senast offentliggjorda finansiella informationen.

Lön och anställningsvillkor för anställda

Vid beredningen av styrelsens förslag till dessa ersättningsriktlinjer har lön och anställningsvillkor för bolagets anställda beaktats genom att uppgifter om anställdas totalersättning, ersättningens komponenter samt ersättningens ökning och ökningstakt över tid utgjort en del av ersättningsutskottets och styrelsens beslutsunderlag vid utvärderingen av skäligheten av riktlinjerna och de begränsningar som följer av dessa. Utvecklingen av avståndet mellan de ledande befattningshavarnas ersättning och övriga anställdas ersättning kommer att redovisas i ersättningsrapporten.

Beslutsprocessen för att fastställa, se över och genomföra riktlinjerna

Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott. I utskottets uppgifter ingår att bereda styrelsens beslut om förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Styrelsen ska upprätta förslag till nya riktlinjer åtminstone vart fjärde år och lägga fram förslaget för beslut vid årsstämman. Riktlinjerna ska gälla till dess att nya riktlinjer antagits av bolagsstämman. Ersättningsutskottet ska även följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen, tillämpningen av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolaget. Ersättningsutskottets ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Vid styrelsens behandling av och beslut i ersättningsrelaterade frågor närvarar inte verkställande direktören eller andra personer i bolagsledningen, i den mån de berörs av frågorna.

Frågående av riktlinjerna

Styrelsen får besluta att tillfälligt frågå riktlinjerna helt eller delvis, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det och ett avsteg är nödvändigt för att tillgodose bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, eller för att säkerställa bolagets ekonomiska bärkraft. Som angivits ovan ingår det i ersättningsutskottets uppgifter att bereda styrelsens beslut i ersättningsfrågor, vilket innefattar beslut om avsteg från riktlinjerna.

Ratos-aktien

Totalt antal A-aktier vid årets slut	84 637 060
Totalt antal B-aktier vid årets slut	240 101 760
Totalt antal aktier	324 738 820

Aktier av serie A berättigar till en röst per aktie och aktier av serie B till en tiondel röst per aktie. A-aktier kan högst utges till ett antal som motsvarar 27 procent av aktiekapitalet, B-aktier till ett antal som motsvarar 100 procent av aktiekapitalet, C-aktier till ett antal som motsvarar 10 procent av aktiekapitalet och D-aktier till ett antal som motsvarar 10 procent av aktiekapitalet. Familjen Söderberg med bolag ägde vid årsskiftet aktier motsvarande 19,86 procent av kapitalet och 44,62 procent av rösterna. Ragnar Söderbergs stiftelse ägde 8,43 procent av kapitalet och 16,80 procent av rösterna. Torsten Söderbergs Stiftelse hade 8,66 procent av kapitalet och 12,58 procent av rösterna.

Det finns inga för bolaget kända avtal mellan aktieägare som kan medföra begränsningar i rätten att överföra aktierna.

Innehav av egna aktier

Ratos ägde vid årets början 5 126 262 B-aktier (motsvarande 1,6 procent av totalt antal aktier). Under första kvartalet har köptionsprogram från 2016 och delar av 2017 lösts in varigenom 478 000 återköpta aktier sålts i samband med lösen av köptioner. Ratos ägde efter inlösen 4 648 262 stycken B-aktier (motsvarande 1,4 procent av totalt antal aktier). Den 29 mars beslutade Ratos styrelse att överlåta 4 430 762 av Ratos egna aktier. Försäljningsprocessen utfördes av Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) och resulterade i att aktierna överläts till Carnegie Fonder och Nordea Fonder. Efter överlåtelsen ägde Ratos 217 500 aktier (motsvarande 0,1 procent av totalt antal aktier). Under fjärde kvartalet har ytterligare 155 000 återköpta aktier sålts i samband med lösen av köptioner vilket innebär att kvarvarande återköpta aktier uppgår till 62 500 på balansdagen. Under perioden utfärdades 597 924 nya B-aktier via konvertibel, per den 31 december uppgick antalet utestående A- och B-aktier till 324 676 320.

Förslag till vinstdisposition

	SEK
Överkursfond	142 740 404
Balanserat resultat	6 708 414 634
Årets resultat	1 831 055 228
Totalt	8 682 210 266
Styrelsen föreslår följande vinstdisposition:	
Utdelning till innehavare av aktier av serie A och B 1,20 SEK/aktie ¹⁾	-389 611 584
Balanseras i ny räkning	8 292 598 682

¹⁾ Baserat på antalet utestående aktier den 31 december 2021. Antalet återköpta aktier per detta datum är 62 500 st och kan förändras fram till avstämningsdagen för utdelning.

Ordföranden har ordet

Jag är stolt, glad och tacksam för den fortsatta utvecklingen i Ratos. Resultaten under året som gick talar sitt tydliga språk, och det går undan. Vi är på rätt väg. Vi har en berättelse om dagens Ratos som är attraktiv.

Ratos har i och med 2021 gått in i en tydlig tillväxtfas. De flesta bolagen utvecklas fint. Ett antal förvärv har framgångsrikt genomförts. Det visar tydligt att vi lagt in en ny växel.

Transformationen av Ratos är genomförd. Nu kan allt fokus framåt läggas på målet – att bygga ledande företag med en nordisk bas. Omvandlingen, med bland annat central finansförvaltning har redan bidragit till bättre finansnetto och lägre skattekostnad. Vinsten per aktie utvecklas starkt. Våra engagerade medarbetare och ledare tillsammans med ökad lönsamhet och Ratos starka balansräkning är en stark grund för fortsatta framgångar.

Den resa vi påbörjade för fyra år sedan har lärt oss mycket och gett önskade effekter. Vi har återtagit kontrollen och passerat flera delmål som ökad lönsamhet, stärkt Ratoskultur och ökad finansiell styrka.

Trots betydande utmaningar i omvärlden har Ratos fortsatt på utsatt kurs. Jag har slagits av hur snabbt vi klarat av att anpassa oss till helt nya förutsättningar. Det är ett styrkebesked. Det sätt på vilket vi nu driver Ratos passar mig personligen utmärkt. Det handlar om enkelhet, engagerade ansvarsfulla medarbetare och nöjda kunder.

I bolagsgruppen kan vi nu också bygga vidare på samhörighet, dela erfarenheter och kompetens i ännu större utsträckning. Det vet jag att vi är många som ser fram emot, och jag är övertygad om att arbetsglädje ger fin avkastning över tid.

Ratos är förberett för framtiden och ryggsäcken välpackad. Ratos nya huvudkontor i centrala Stockholm andas energi. Genomförande

vinner över strategi och tempot är viktigt. Vi är oändligt mer snabbfotade i dag. Vi gör rätt saker, inte allting rätt.

Det märks inte minst på förvärvstakten. Vi ser möjlighet till fler tilläggsförvärv nu än tidigare i takt med stärkta verksamheter och ökad kunskap om synergier. Vi har ett stort förvärvsutrymme och kraft att genomföra.

Långsiktigt företagsbyggande och ägande är i sig en hållbar modell. Ratos har en tydlig handlingsplan och ambition att ständigt bli mer hållbart. Ägarhorisonten i våra bolag är evig. Därför köper och utvecklar vi bara riktigt bra bolag som vi tror på – såväl marknads-mässigt som hållbarhetsmässigt – på lång sikt. Det långsiktigt hållbara är helt enkelt också det långsiktigt lönsamma.

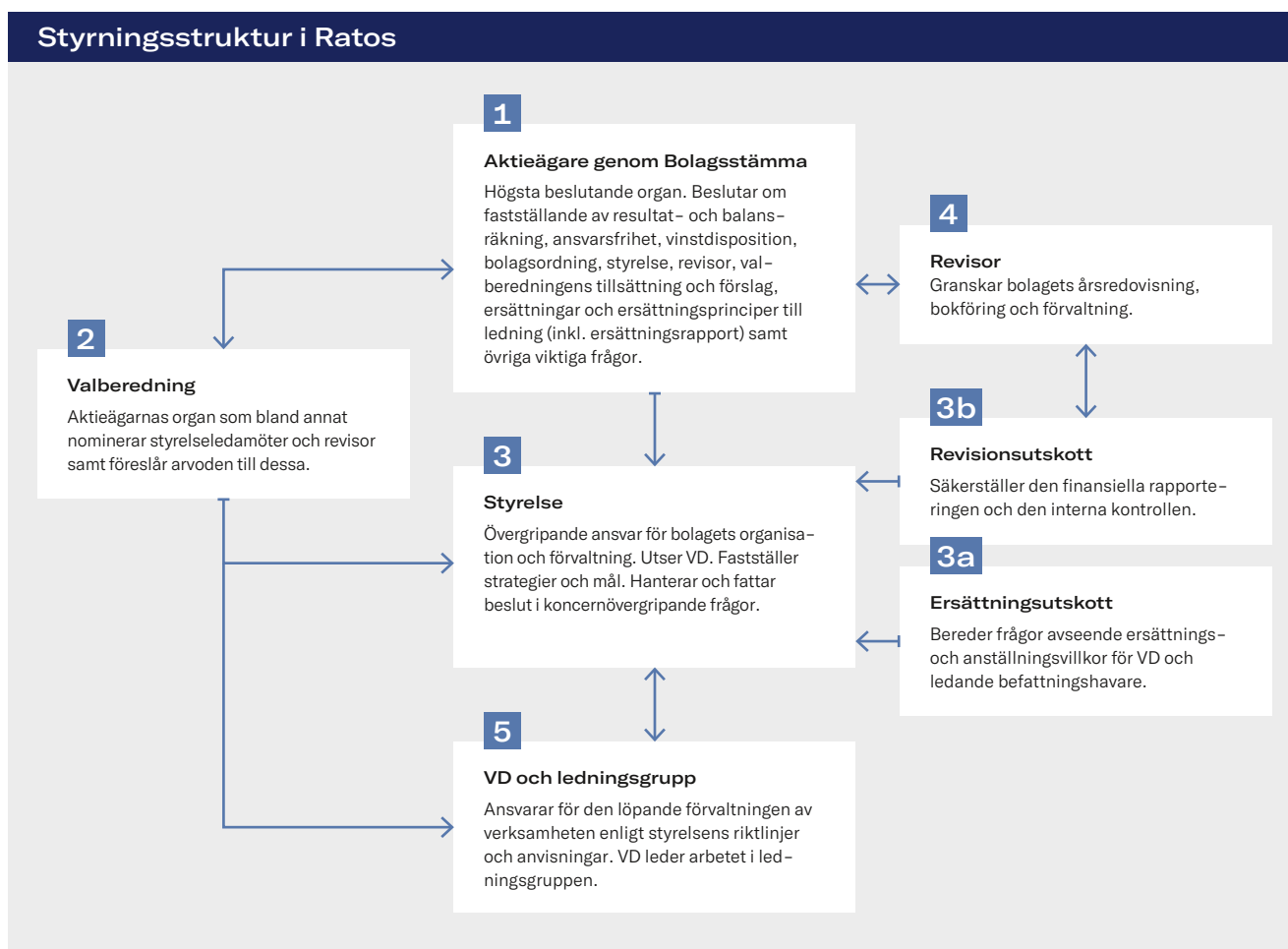
Ägandet i Ratos har varit stabilt de senaste åren. Vi kan nu, glädjande nog, se ett ökat institutionellt intresse. Jag ser det som ett bevis på att vi är på rätt väg.

Avslutningsvis vill jag rikta ett varmt tack till medarbetarna i hela Ratosgruppen, aktieägarna, kunder, leverantörer och alla andra som bidragit till att 2021 blev ett så framgångsrikt år för Ratos.

Mycket mer ligger framför oss – mycket mer kommer att hända även 2022.

Per-Olof Söderberg
Styrelseordförande

Bolagsstyrningsrapport

Bolagsstyrning inom Ratos

Ratos AB är ett publikt aktiebolag och till grund för styrningen av Ratos ligger både externa och interna regelverk. I syfte att fastställa riktlinjer för bolagets drift har styrelsen utarbetat och fastslagit ett antal policydokument. I dessa lämnas en vägledning för organisationen och medarbetarna baserad på de grundläggande värderingar och principer som ska prägla verksamhet och uppförande.

Ratos tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning ("koden") och redovisar inte några avvikelser från koden för räkenskapsåret 2021, förutom vad avser valberedningens sammansättning (se Valberedning på sidan 47).

Denna bolagsstyrningsrapport strävar efter att undvika upprepningar av information som följer av tillämpliga regelverk och att i första hand beskriva bolagsstyrning för Ratos AB.

Bolagets revisorer har utfört en lagstadgad genomgång av bolagsstyrningsrapporten.

Viktiga externa regelverk

- Svensk aktiebölagslag
- Redovisningslagstiftning och rekommendationer
- Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter
- Svensk kod för bolagsstyrning.

Viktiga interna regelverk och dokument

- Bolagsordning
- Styrelsens och styrelseutskottens arbetsordningar
- Beslutsordningar / attestinstruktioner
- VD-instruktion och rapporteringsinstruktion
- Interna riktlinjer, policydokument och manualer som ger vägledning för koncernens verksamhet och medarbetare, till exempel Ratos kommunikationspolicy, ägarpolicy, uppförandekod, insiderpolicy och policy för hållbarhet, corporate responsibility och ansvarsfulla investeringar

Läs mer om Ratos bolagsstyrning

Läs mer om Ratos bolagsstyrning på vår hemsida under Bolagsstyrning

- Tidigare års bolagsstyrningsrapporter
- Bolagsordning
- Information från tidigare års bolagsstämmor
- Valberedning
- Styrelsen och dess utskott
- Ledningsgrupp
- Incitamentssystem
- Revisor.

1 Aktieägare och bolagsstämmor

Aktiekapital och aktieägare

Ratos är sedan 1954 noterat på Nasdaq Stockholm. Aktiekapitalet uppgick vid årsskiftet till cirka 1 023 MSEK fördelat på totalt 324 738 820 aktier, varav 84 637 060 A-aktier och 240 101 760 B-aktier. Bolagets A-aktier ger rätt till en röst per aktie medan B-aktier ger rätt till en tiondels röst per aktie. A- och B-aktier medför samma rätt till andel av bolagets tillgångar samt berättigar till lika stor utdelning. Bolagsstämman beslutar om utdelning.

Vid årsskiftet hade Ratos totalt 73 741 aktieägare enligt statistik från Euroclear Sweden. De tio största ägarna svarade för 78,9 procent av rösterna och 53,0 procent av kapitalet. Mer information om Ratos-aktien och aktieägare finns på sidorna 20–21.

Bolagsstämmor

Bolagsstämman är det högsta beslutande organet i Ratos och det är genom deltagande på den som Ratos aktieägare utövar sitt inflytande i företaget. Normalt hålls bolagsstämma en gång per år, årsstämman, som sammankallas i Stockholm före juni månads utgång. Kallelse sker genom publicering i Post- och Inrikes Tidningar och på Ratos hemsida. Att kallelse skett annonseras i Svenska Dagbladet. Samtliga stämmodokument publiceras på Ratos hemsida (www.ratos.com) på svenska och engelska.

Aktieägare med minst en tiondel av rösterna i Ratos har rätt att begära en extra bolagsstämma. Även styrelsen och Ratos revisor kan kalla till extra bolagsstämma.

Aktieägare som vill få ett ärende behandlat vid en årsstämma ska skicka en skriftlig begäran till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till årsstämman, normalt cirka sju veckor före årsstämman. Uppgift om senaste tidpunkt för en sådan begäran finns på Ratos hemsida.

Aktieägare som är registrerad i Euroclear Swedens aktieägarregister och som i tid har anmält sitt deltagande har rätt att delta i bolagsstämman, personligen eller genom ombud, och rösta för sitt innehav. Biträde till aktieägare får närvara om aktieägaren anmäler detta. En sammanställning över de huvudsakliga beslut som årsstämman fattar framgår av Ratos bolagsordning på Ratos hemsida.

Årsstämma 2021

Ratos avhöll den 10 mars 2021 årsstämma enligt 20 och 22 §§ lagen (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor; innebärande att deltagande i stämman kunnat ske endast genom poströstning. Vid årsstämman var 185 aktieägare företrädare vilka sammantaget representerade 77,7 procent av rösterna och 48,5 procent av kapitalet. Protokoll och information om årsstämman 2021, både på svenska och engelska, samt VD:s anförande, finns publicerade på Ratos hemsida.

Årsstämman 2021 fattade bland annat beslut om följande:

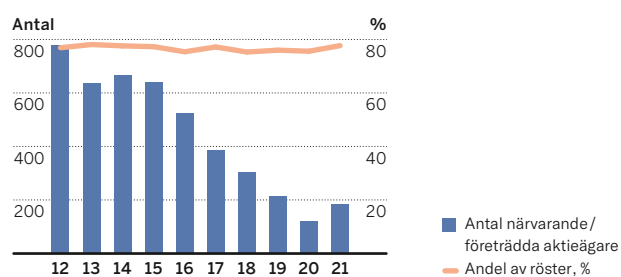
- Utdelning med 0,95 SEK / aktie av serie A och B, totalt 303 MSEK
- Arvode om 970 000 SEK till styrelsens ordförande och 485 000 SEK till varje styrelseledamot samt ersättning till revisor
- Omval av styrelseledamöterna Per-Olof Söderberg, Eva Karlsson, Ulla Litzén, Karsten Slotte, Jan Söderberg samt Jonas Wiström. Omval av Per-Olof Söderberg som styrelsens ordförande
- Omval av revisionsfirma Ernst & Young AB (EY)
- Fastställande av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
- Beslut om ersättningsrapport
- Erbjudande till VD och övriga nyckelpersoner i Ratos om förvärv av konvertibler och teckningsoptioner i Ratos
- Bemyndigande för styrelsen att förvärva och överlåta Ratosaktier
- Bemyndigande för styrelsen att besluta om nyemission av högst 35 miljoner aktier av serie B i samband med företagsförvärv.

Årsstämma 2022

Årsstämma i Ratos AB (publ) hålls tisdagen den 22 mars 2022. Årsstämman kommer att genomföras med poströstning.

För ärenden till valberedningen och årsstämman hänvisas till Ratos hemsida. För ytterligare information om årsstämman se sidan 130.

Närvaro vid årsstämman

2 Valberedningen

Årsstämman har beslutat om principerna för hur valberedningen ska utses och dessa principer ska gälla tills vidare tills annat beslutas av bolagsstämman. Valberedningen ska bestå av minst fem ledamöter, jämte styrelseordföranden. Valberedningens ledamöter ska utses av de till röstetalet största aktieägarna, eller grupp av aktieägare som ägargrupperats i Euroclear Sweden-systemet (sådan grupp anses som en aktieägare), baserat på aktieägarstatistik hos Euroclear Sweden AB per den 31 augusti året före årsstämman. Om någon aktieägare avstår från sin rätt att utse ledamot, ska den aktieägare som därefter är den till röstetalet största ägaren erbjudas utse en ledamot. Majoriteten av valberedningens ledamöter ska vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Valberedningens mandatperiod sträcker sig intill dess att ny valberedning utsetts. Om en ledamot avgår ur valberedningen ska den ägare som utsett ledamoten ha rätt att utse ersättare. I de fall en ägare som utsett ledamot i valberedningen väsentligt reducerat sitt aktieinnehav i bolaget, kan valberedningen erbjuda annan aktieägare att utse ersättare.

Valberedningens sammansättning meddelades på Ratos hemsida samt offentliggjordes genom pressmeddelande den 20 september 2021. Valberedningen består av:

- Jenny Parnesten, utsedd av Ragnar Söderbergs stiftelse, samt eget och närståendes innehav, valberedningens ordförande
- Jan Söderberg, eget innehav
- Maria Söderberg, utsedd av Torsten Söderbergs Stiftelse, samt eget innehav
- Erik Brändström, utsedd av Spiltan Fonder AB
- Hans Hedström, utsedd av Carnegie Fonder AB
- Per-Olof Söderberg, ordförande i Ratos styrelse.

Tillsammans representerar valberedningen 61 procent av röstetalet för samtliga aktier i bolaget.

En sammanställning av valberedningens uppgifter finns i Ratos valberedningsinstruktion på Ratos hemsida.

Valberedningens arbete inför årsstämman 2022

Valberedningen har inför årsstämman 2022 hållit fem protokollförda sammanträden och däremellan haft löpande kontakt. Valberedningen har för sitt arbete tagit del av den interna utvärdering av styrelsens arbete som utförts, tagit del av styrelseordförandens redogörelse för styrelsearbetet och vd:s redogörelse för bolagets strategi. Valberedningens ordförande har därutöver intervjuat enskilda styrelseledamöter.

Ratos affärsidé är att köpa och utveckla bolag som är eller kan bli marknadsledande. Det ställs därför höga krav på att styrelsen kan värdera såväl förvärvsmöjligheter som medverka till att driva och utveckla bolag i olika branscher och i olika utvecklingsfaser. Ratos styrelse har under de senaste åren successivt förnyats, samtidigt som en viss kontinuitet behållits. Styrelseledamoten Eva Karlsson har meddelat valberedningen att hon avböjer omval vid årsstämman 2022. Vid sökandet efter nya ledamöter har det varit viktigt för valberedningen att hitta en person med goda ledaregenskaper, stort kontaktnät samt med både bred industriell bakgrund och dokumenterad förmåga att vidareutveckla verksamheten. Valberedningen anser att både Tone Lunde Bakker och Helena Svancar dokumenterat dessa förmågor. Valberedningen bedömer att både Tone Lunde Bakker och Helena Svancar har möjlighet att ägna rollen som ledamot den tid och det engagemang som fordras.

Sammantaget bedömer valberedningen att de föreslagna ledamöterna har en bred och kompletterande erfarenhet som mycket väl svarar upp mot kraven som ställs. Valberedningen anser vidare att den föreslagna sammansättningen med sju ledamöter är lämplig och ändamålsenlig.

Kraven på oberoende bedöms också vara uppfyllt.

Valberedningen har fortsatt diskuterat kraven på mångfald, bland annat utifrån bolagsstyrningskodens krav att ange hur mångfaldspolicy har tillämpats och har valt att som mångfaldspolicy använda

bolagsstyrningskodens avsnitt 4.1 som anger att styrelsen ska präglas av mångsidighet och bredd avseende kompetens, erfarenhet och bakgrund, samt att en jämn könsfördelning eftersträvas. Efter valberedningens överväganden rörande bland annat styrelseledamöternas bakgrund och erfarenhet konstateras att könsfördelningen kommer att bli 42,9%/57,1% i den föreslagna styrelsen, eftersom de föreslagna ledamöterna är tre kvinnor och fyra män, vilket, enligt valberedningens uppfattning, är förenligt med kravet på jämn könsfördelning.

Förslagen till arvoden för styrelsen, liksom ersättning för utskottsarbete, har beretts av de fyra ledamöter i valberedningen som inte ingår i Ratos styrelse.

Aktieägarna har informerats om att förslag till årsstämman kan lämnas till valberedningen.

Valberedningens förslag, redogörelse för valberedningens arbete inför årsstämman 2022 samt kompletterande information om föreslagna styrelseledamöter offentliggörs i samband med kallelsen till årsstämman och redogörs även för på årsstämman 2022.

Inget arvode har utgått för medverkan i valberedningen.

Avvikelser/överträdelser

Ratos följer koden förutom vad avser kodens regel 2.4, andra stycket, som anger att om mer än en styrelseledamot ingår i valberedningen, får högst en av dem vara beroende i förhållande till bolagets större aktieägare. Per-Olof Söderberg (också styrelsens ordförande) respektive Jan Söderberg ingår i valberedningen och är båda att betrakta som beroende i förhållande till bolagets större ägare. Mot bakgrund av dessa personers långa medverkan i styrelsearbetet, deras djupa kunskap om Ratos och förankring i huvudägarkretsen samt deras nätverk i svenskt näringsliv har det bedömts vara gynnsamt för bolaget att på denna punkt avvika från koden.

Inga överträdelser av Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter eller god sed på aktiemarknaden har förekommit.

3 Styrelse

Styrelsens sammansättning

Ratos styrelse ska bestå av lägst fyra och högst nio ledamöter, med högst tre suppleanter. Styrelsen utses av aktieägarna vid varje årsstämma. Mandatperioden är därmed ett år.

Årsstämman 2021 beslutade att styrelsen ska bestå av sex ledamöter, utan suppleanter. Omval skedde av styrelseledamöterna Per-Olof Söderberg, Eva Karlsson, Ulla Litzén, Karsten Slotte, Jan Söderberg och Jonas Wiström. Omval skedde av Per-Olof Söderberg som styrelsens ordförande. VD ingår i styrelsen och närvarar därmed vid styrelsemöten. Styrelsens sammansättning och en bedömning av varje styrelseledamots oberoende presenteras närmare på sidorna 52–53.

Styrelsens ansvar och uppgifter

Styrelsen har det övergripande ansvaret för Ratos organisation och förvaltning, i såväl bolagets som aktieägarnas intresse. Styrelsen fastställer finansiella mål och beslutar om bolagets strategi, affärsplan, säkerställer god intern kontroll, riskhantering och ett adekvat hållbarhetsarbete. Styrelsens arbete regleras av bland annat aktiebolagslagen, bolagsordningen, koden och styrelsens arbetsordning. Styrelsens övergripande ansvar kan inte delegeras men styrelsen kan utse utskott med uppgift att bereda och utvärdera frågor inför beslut i styrelsen.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för styrelsearbetet som ska tillse att bolagets operativa arbete och bolagets ekonomiska förhållanden kontrolleras på ett trygghetssätt. I arbetsordningen beskrivs styrelseordförandens särskilda roll och uppgifter, beslutsordningar, instruktioner för Ratos VD och rapportering samt ansvarsområden för utskotten. Därutöver fastställer styrelsen också årligen ett antal policydokument för bolagets verksamhet och säkerställer att det finns en

Styrelsens sammansättning

Namn ¹⁾	Invald år	Oberoende av bolaget	Oberoende av större aktieägare	Totalt arvode ¹⁾ , TSEK	Mötesnärvaro under 2021		
					Ersättningsutskottsmöten	Revisionsutskottsmöten	Styrelsemöten
Per-Olof Söderberg	2000	Ja	Nej	1 120	7 / 7	5 / 5	25 / 25
Jan Söderberg	2000	Ja	Nej	635	7 / 7	5 / 5	25 / 25
Eva Karlsson	2019	Ja	Ja	585	-	5 / 5	25 / 25
Ulla Litzén	2016	Ja	Ja	635	-	5 / 5	25 / 25
Karsten Slotte	2015	Ja	Ja	635	7 / 7	5 / 5	25 / 25
Jonas Wiström ²⁾	2016	Nej	Ja	0	-	-	23 / 25
Summa				3 610			

¹⁾ Avser arvodet för bolagsstämman 2021 / 2022.

²⁾ Jonas Wiström uppbär inte något arvode för uppdraget som ordinarie styrelseledamot.

tillfredsställande kontroll av bolagets efterlevnad av lagar, regler och interna riktlinjer. Styrelsen säkerställer nämnda efterlevnad bland annat genom Ratos årliga riskhanteringsprocess och assurance mapping, där ansvar för och validering av interna processer kopplade till identifierade risker tydliggörs.

Styrelseordförandens främsta uppgift är att leda styrelsearbetet och se till att styrelseledamöterna fullgör sina respektive uppgifter.

Styrelsens arbete under 2021

Under 2021 har sammanlagt 25 protokollförda styrelsemöten hållits: sex ordinarie, ett konstituerande samt 18 extra styrelsemöten (varav 11 per capsulammöten). Styrelsemötena har en återkommande struktur med bestämda huvudpunkter. Informationsmaterial och beslutsunderlag inför styrelsemötena utsänds i regel cirka en vecka före varje möte. Ratos chefsjurist är protokollförare i styrelsen.

Vid samtliga ordinarie styrelsemöten presenteras information om bolagets finansiella ställning och viktiga händelser som påverkar bolagets verksamhet. Vid extra styrelsemöten behandlas vanligtvis förvärvs- och avyttringsfrågor samt finansierings- och incitamentsfrågor och hålls när dessa beslutsärenden uppkommer. 2021 har varit ett år med förvärvs- och avyttringsfrågor samt incitaments- och finansieringsfrågor. Ledande befattningshavare i Ratos har deltagit i styrelsens möten såsom föredragande i särskilda frågor.

Utvärdering av styrelsen

Styrelsen utvärderar årligen styrelsens arbete i en strukturerad process där ledamöterna har möjlighet att ge sin syn på arbetsformer och effektivitet, styrelsematerial, ledamöternas insatser samt uppdragets omfattning för att utveckla styrelsens arbetsformer. För verksamhetsåret 2021 gjordes utvärderingen internt genom att styrelseledamöterna besvarat ett anonymt frågeformulär och resultatet av utvärderingen har föredragits av styrelseordföranden med efterföljande diskussion i styrelsen. Därutöver har valberedningens ordförande haft enskilda samtal med respektive styrelseledamot. Resultatet av utvärderingen har redovisats för valberedningen. Av utvärderingen framgår att styrelsearbetet bedömdes fungera väl.

Utskott

Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott och ett revisionsutskott för att strukturera, effektivisera och kvalitetssäkra arbetet och bereda styrelsens beslut inom dessa områden. Utskottens ledamöter utses årligen vid det konstituerande styrelsemötet.

3a Ersättningsutskottets arbete

Ersättningsutskottet har dels en rådgivande (uppföljning och utvärdering), dels en beredande funktion för beslutsärenden innan behandling och beslut sker i Ratos styrelse.

Följande frågor handläggs bland annat i ersättningsutskottet:

- VD:s anställningsvillkor och villkor för bolagsledningen och direkt-rapporterande till VD
- Följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen
- Ärenden av principiell karaktär rörande pensionsavtal, avgångsvederlag, uppsägningstid, bonus/ tantiem, arvoden, förmåner med mera
- Bereda frågor kring samt beslut avseende Ratos och bolagens incitamentssystem, i vissa fall för styrelsens och/eller bolagsstämmas beslut
- Styrelsens förslag till årsstämman avseende riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare samt rapport innehållande information om ersättning till ledande befattningshavare.

Ersättningsutskottet arbetar enligt fastställd arbetsordning. Normalt görs under tidig höst en genomgång av om det finns några större principiella ersättningsrelaterade frågor att förbereda. Om sådana finns behandlas dessa inför ett slutligt förslag vid de ordinarie mötena i december och januari. Under 2021 har ersättningsutskottet gjort en grundlig utvärdering av Ratos ersättningsstruktur och incitamentsprogram, vilken resulterat i förslag från utskottet att lämna strukturen för den rörliga kontantlönen för 2021 i huvudsak oförändrad samt att, i likhet med 2020, föreslå årsstämman 2021 ett långsiktigt incitamentsprogram i form av ett tecknings- samt konvertibeloptionsprogram. Inför årsstämman 2022 föreslås endast att mindre justeringar görs i ersättningsriktlinjerna. Ersättningsutskottet gör även en årlig utvärdering av Ratos långsiktiga incitamentssystem samt upprättar en årlig rapport innehållande information om ersättning till ledande befattningshavare, som Ratos styrelse lägger fram på årsstämman för godkännande.

Under 2021 har Per-Olof Söderberg (styrelsens ordförande, tillika ordförande i ersättningsutskottet), Jan Söderberg och Karsten Slotte ingått i ersättningsutskottet.

Ersättningsutskottet har hållit sju protokollförda möten under 2021 och har däremellan haft löpande kontakt. Ratos chefsjurist är protokollförare i utskottet. Ersättningsutskottet lämnar fortlöpande muntliga rapporter till styrelsen och lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut. Protokollen görs tillgängliga för samtliga styrelseledamöter. VD och andra ledande befattningshavare deltar vanligtvis i utskottets sammanträden som föredragande i vissa frågor.

3b Revisionsutskottets arbete

Under 2021 har samtliga styrelseledamöter, förutom VD, ingått i revisionsutskottet. Samtliga revisionsutskottets ledamöter är att betrakta som oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning. Ulla Litzén är ordförande i utskottet. Bolagets revisor har deltagit vid samtliga fem revisionsutskottsmöten under 2021.

Revisionsutskottet har hållit fem protokollförda möten. Ratos chefsjurist är protokollförare i utskottet.

Revisionsutskottet har dels en rådgivande, dels en beredande funktion för beslutsärenden innan behandling och beslut sker i Ratos styrelse.

Revisionsutskottet fastställer årligen en årscykel över de arbetsuppgifter och områden som revisionsutskottet ansvarar för. Utskottet ansvarar för och följer enligt ett fastställt schema upp bland annat redovisning och rapportering, revision, intern kontroll, bolagsstyrning, riskhantering, inköp av icke-revisionstjänster, betalning av skatter, moderbolagets garanti- och kapitalåtaganden, IT-säkerhet, försäkring, tvister och strategiska redovisningsfrågor samt efterlevnad av lagar och regler och vissa policydokument beslutade av Ratos styrelse. Vidare upprätthåller revisionsutskottet tillsyn av Ratos externt opererade visselblåsarsystem. Revisionsutskottets arbete följer Ratos kvartalsrapportering samt Ratos arbete med värderingsfrågor och nedskrivningsprövningar, med fem ordinarie möten varje år där revisorn deltar i samtliga utskottsmöten. Frågor som särskilt behandlats under 2021 var frågeställningar relaterade till Ratos nya centrala finansieringsstruktur, internkontroll och tvister. VD och ledande befattningshavare deltar vanligtvis i utskottets sammanträden som föredraganden.

Revisionsutskottet lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut och protokollen görs tillgängliga för samtliga styrelseledamöter. Utskottets ordförande har dessutom löpande kontakt med bolagets revisor.

Ersättning till styrelsens ledamöter

Årsstämman 2021 beslutade att ersättning till styrelsens ordinarie ledamöter ska utgå med 485 000 SEK per ledamot och år. Ersättning till styrelsens ordförande ska utgå med 970 000 SEK per år. Till ordförande i revisionsutskottet beslutades att därutöver utbetala 150 000 SEK per år och till övriga utskottsledamöter 100 000 SEK per år. Till ordförande i ersättningsutskottet beslutades utbetala 50 000 SEK per år och till övriga utskottsledamöter 50 000 SEK per år.

4 Revisor

Revisor i Ratos utses årligen av årsstämman. Nominering sker av valberedningen. Revisorn har till uppgift att på aktieägarnas vägnar granska bolagets årsredovisning och koncernredovisning, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, ersättningen till ledande befattningshavare (inklusive ersättningsrapporten), hållbarhetsrapporten samt bolagsstyrningsrapporten. Granskningsarbetet och revisionsberättelsen föredras på årsstämman.

Vid årsstämman 2021 omvaldes Ernst & Young AB (EY) till revisionsbyrå intill nästa årsstämma. EY har utsett Erik Sandström till huvudansvarig revisor. Utöver uppdraget i Ratos är Erik Sandström huvudansvarig revisor i bland annat Atlas Copco, Autoliv och Myconic. Vid årsstämman 2022 föreslås EY att utses till revisionsbyrå intill nästa årsstämma.

Ersättning till revisor

Arvode till bolagets revisor utgår enligt särskild därom träffad överenskommelse, i enlighet med beslut på årsstämman. För specifikation av revisionsarvode och kostnader för andra uppdrag, se not 8. Ratos policy för inköp av icke-revisionstjänster följs kontinuerligt upp av revisionsutskottet som även utvärderar innehållet i såväl revisions- som konsulttjänster.

5 Styrning i Ratos

Ratos principer för aktivt ägande och utövande av ägarrollen

Ratos affärsidé är att utveckla bolag med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande. Ratos möjliggör för självständiga bolag att utvecklas snabbare genom att vara del av någonting större. I Ratos ägarpolicy finns vissa strategiska fundament som ligger till grund för hur vi väljer att agera som ägare och hur vi ser på bolagsstyrning. Ett av dessa fundament är att Ratos bolag ska vara oberoende av varandra, såväl strategiskt, som operativt och finansiellt. Ratos som ägare ska addera värde men värdeskapande och styrning är därmed inte detsamma i alla situationer. Att ha en tydlig ansvarsfördelning mellan ägare, styrelse och VD är viktigt för styrningen av Ratos bolag såväl som för moderbolaget Ratos AB och därmed en viktig del i Ratos affärsmodell och framgång som ägare. Mer om Ratos utövande av ägarrollen går att läsa på sidan 11.

VD och ledningsgruppen

VD utses av styrelsen och ansvarar tillsammans med ledningsgruppen för den dagliga verksamheten i Ratos i enlighet med styrelsens instruktioner. VD ger styrelsen löpande uppdateringar om verksamheten och tillser att den får information för att fatta väl avvägda beslut.

Ledningsgruppen i Ratos bestod under 2021 av VD, CFO, tre affärsområdeschefer, chefsjurist samt kommunikations- och hållbarhetschef. Ledningsgruppens roll är att förbereda och implementera strategier, hantera bolagsstyrnings- och organisationsfrågor samt följa upp Ratos finansiella utveckling och hållbarhetsarbete.

Bolagens finansiella utveckling och pågående aktiviteter avhandlas vid månadsvisa möten där respektive bolags VD och CFO deltar tillsammans med Ratos VD, CFO samt andra ledande befattningshavare.

Ersättning till ledande befattningshavare

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare godkändes på årsstämman 2021. Mer information om fast och rörlig ersättning finns i not 7.

Utvärdering av behovet av internrevision

Ratos utvecklar bolag med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande. Vid utgången av året hade Ratos 13 bolag vilka verkar inom tre affärsområden i olika branscher med olika risker. För Ratos har behovet av internrevision därmed bedömts lämpligare att diskutera och besluta för varje enskilt bolag utifrån behov, storlek och komplexitet än från moderbolags- eller koncernnivå.

Ratos genomför årligen en riskgenomgång, där betydande risker i bolagen och Ratos sammanfattas och diskuteras i bolagens, respektive Ratos, ledning och styrelse (se vidare på sidan 50). Ratos ledning och styrelse kan med denna som grund identifiera behov av fördjupning/utveckling av vissa områden, möjlighet att identifiera områden som behöver centraliseras/stärkas samt ge vägledning för revisionsutskottet vid revisionsprioriteringar för bolagen.

Därutöver är de revisionsåtgärder som utförs av moderbolagets och koncernens revisorer, inklusive granskning av intern kontroll, viktiga instrument för att identifiera brister och ge underlag för fördjupade insatser/uppföljning och underlag för beslut om kommande revisionsprioriteringar för bolagen.

Moderbolaget Ratos AB med 18 anställda vid början av 2022 har inga komplexa funktioner som är svåra att genomlysa. Behovet av att införa en internrevisionsfunktion för moderbolaget Ratos AB måste därför betraktas som litet, varför Ratos, i likhet med föregående år, beslutat att inte inrätta en internrevisionsfunktion varken på koncernnivå eller för moderbolaget Ratos AB.

Intern kontroll

Styrelsen har det övergripande ansvaret för att det inom Ratos finns en effektiv och adekvat riskhantering och intern kontroll. Syftet är att ge en rimlig försäkran att verksamheten drivs ändamålsenligt och effektivt, att den externa rapporteringen är tillförlitlig och att lagar såväl som interna regler och policydokument följs. Detta sker genom ett strukturerat styrelsearbete samt genom att uppgifter delegeras till ledningen, revisionsutskottet och andra medarbetare. Därutöver sker en dialog med koncernens revisorer avseende deras löpande observationer samt den årliga utvärderingen av intern kontroll, som genomförs under tredje kvartalet och avrapporteras till revisionsutskottet. Ansvar och befogenheter definieras även i Ratos "assurance mapping", vilket utgör en del av Ratos riskhanteringsprocess, samt i instruktioner för attesträtt, policydokument och manualer som anger riktlinjer och handledning för koncernens verksamhet och medarbetare. Som ett komplement till bolagens finansiella rapportering och hållbarhetsrapportering, skickar Ratos även ut en årlig compliance-enkät till samtliga bolags finansdirektörer, vars slutsatser sammanställs och avrapporteras av chefsjuristen till revisionsutskottet bland annat som underlag för beslut om kommande revisionsprioriteringar för bolagen.

Vidare har respektive bolags styrelse ansvar för att bolaget i fråga följer lagar och regler samt för efterlevnad av interna policydokument och riktlinjer. En rutin har successivt implementerats för att stärka uppföljningen av dessa.

Ratos riskhanteringsprocess

Ratos genomför årligen en riskgenomgång, där betydande risker i den egna verksamheten och bolagen sammanfattas och diskuteras i bolagens, respektive Ratos, ledning och styrelse. Processen syftar till att ge Ratos ledning och styrelse en förståelse för koncernens största risker.

Som en del av god bolagsstyrning förväntas bolagen ha en kontinuerlig process för att identifiera, bedöma och hantera sina risker. Respektive bolags VD och ledning är operationellt ansvariga för att en ändamålsenlig riskhanteringsprocess finns och är godkänd av respektive bolags styrelse.

Ratos stödjer sina bolag med upplägg och modeller för arbetet och arbetar löpande med att stärka såväl den egna som bolagens riskprocesser. Ratos riskhanteringsprocess kompletteras med en

"assurance mapping", dvs. ett tydliggörande av ansvar och validering av interna processer och identifierade risker. Ratos största risker finns sammanfattade i förvaltningsberättelsen på sidorna 40–43.

Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgår från hur Ratos verksamhet bedrivs och hur organisationen är uppbyggd. Ratos verksamhet består av att utveckla medelstora bolag. Ratos har tre affärsområden, Construction & Services, Consumer och Industry och varje affärsområde består för närvarande av tre till sex bolag. Respektive affärsområde har ett dedikerat team som även arbetar aktivt i bolagens styrelser. Varje enskilt bolag är oberoende av andra bolag ägda av Ratos. Avsikten är inte att system- och rapporteringsmässigt integrera dessa bolag i Ratoskoncernen, utan resurser läggs på uppföljning och utveckling av dotter- och intresseföretagens rapportering. Ratos ambition är att, som en del i det värdeskapande arbetet med bolagen, skapa självständiga och högkvalitativa organisationer med en hög rapporteringskvalitet.

Ratos har ett övergripande ansvar men beslut och styrning sker i varje enskilt bolag utifrån behov, storlek och komplexitet. Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utformas därför för att vara ändamålsenlig i såväl Ratos AB som i bolagen. Utvärdering och beslut tas av respektive styrelse och ledning. Det innebär att de väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende finansiell rapportering identifieras och hanteras såväl av Ratos som på bolagsnivå.

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av en övergripande kontrollmiljö där organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvarsområden har dokumenterats och kommunicerats i ett antal styrande dokument. Det innebär att befogenheter och ansvar inom Ratos AB finns fastställda i ett antal interna riktlinjer, policydokument och manualer. Det gäller till exempel arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD och övriga organ som styrelsen inrättar, instruktioner för attesträtt samt redovisnings- och rapporteringsinstruktioner. Detta tjänar även till att minska risken för oegentligheter och otillbörligt gynnande av annan part på företagets bekostnad.

Rekommenderad intern riskhanteringsprocess för Ratos

1. Identifiering: Ratos rekommenderar en bred ansats, där samtliga relevanta operationella, strategiska, finansiella samt legala områden täcks, för att identifiera bolagens största risker. Respektive bolag bör fånga upp och diskutera risker på lämplig nivå i organisationen i en bolagsanpassad process.

2. Klassificering: Klassificering och rangordning av identifierade risker, baserat på sannolikhet, påverkansgrad, typ av risk och tidsaspekt.

3. Hantering: En plan för hur identifierade risker ska hanteras tas fram med aktiviteter och medel för att eliminera/minska/bevaka risken, samt vem som är ansvarig för respektive aktivitet.

4. Rapportering: Riskbedömningen och handlingsplaner presenteras och diskuteras i respektive bolags styrelse åtminstone en gång per år.

5. Ägarrapportering: En rapport som summerar Ratos största risker sammanställs och diskuteras i Ratos styrelse årligen.

Samtliga bolag rapporterar månadsvis fullständiga bokslut samt helårsprognoser. Rapporteringen sker i ett gemensamt koncernredovisningssystem. Rapporteringen utgör grunden för koncernens konsoliderade finansiella rapportering. Varje enskilt bolag svarar för ekonomisk styrning och för att finansiella rapporter är korrekta, kompletta och levereras i tid inför koncernrapporteringen. Den finansiella rapporteringen är utarbetad för att följa gällande lagar och regelverk såsom till exempel IFRS. Bolagens IFRS-tillämpning i rapporteringen och hur den ansluter till de principval som Ratos har gjort följs upp löpande. Ratos Ekonomi har flertalet stödjande instruktioner och dokument avsedda som stöd för bolagens rapportering för att säkerställa fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen.

Ratos har under 2021 infört ett ramverk med minimikrav avseende intern kontroll (MICR) kopplat till intern kontroll för finansiell rapportering (ICFR). Detta för att få ytterligare förbättrad säkerhet i att den externa finansiella rapporteringen är tillförlitlig och upprättad i enlighet med lagar, förordningar, redovisningsstandarder och andra krav som är tillämpliga för Ratos. Uppföljning och utvärdering av minimikraven kommer att göras årligen.

Säkerställandet av kvaliteten i den finansiella rapporteringen

Det är styrelsens uppfattning att kvaliteten i ett bolags finansiella rapportering i första hand styrs av organisationens kompetens i redovisningsfrågor samt hur ekonomi-, redovisnings- och finansfunktionerna är bemannade och organiserade. Inom Ratos är affärsområdesansvarig och Ratos ekonomiavdelning involverade i rapporteringen från bolagen. Detta innebär att kvaliteten i bolagens redovisning och rapportering kontinuerligt granskas och utvecklas. Ratos affärsområdesansvarig utvärderar tillsammans med Ratos ekonomi-

avdelning inrapporteringen från bolagen ur analytisk synvinkel med avseende på fullständighet och rimlighet samt att Ratos redovisningsprinciper efterlevs. Ratos ekonomiavdelning har en aktiv dialog med respektive bolag. Eventuella avvikelser som uppmärksammas i den legala och operativa uppföljningen korrigeras. Utvecklingen och risker som identifieras kommuniceras månadsvis till VD och CFO, som i tillämpliga fall i sin tur rapporterar till Ratos styrelse.

Varje månad avger bolagen en rapport där aktiviteter i bolaget och bolagets utveckling beskrivs och analyseras. Rapporten lämnas till Ratos ledning och i vissa fall till Ratos styrelse. Rapporterna kompletteras med månadsvisa möten mellan bolagen och Ratos ledning där rapporteringen diskuteras och analyseras för att förstå respektive bolags finansiella utveckling och uppföljning av verksamheten.

Redovisning av förvärv och avyttringar, liksom större transaktioner och redovisningsfrågor, diskuteras och stäms löpande av med Ratos revisorer. Koncernkonsolideringsprocessen innehåller ett antal avstämningskontroller, dels manuella, dels automatiska kontroller i till exempel koncernredovisningssystemet.

Ratos ekonomiavdelning är organiserad och bemannad utifrån behovet av att säkerställa att koncernen upprätthåller en hög redovisningsstandard samt följer IFRS och övrig normgivning inom redovisningsområdet. I arbetsuppgifterna ingår att upprätta löpande redovisning i huvudsak för moderbolaget samt att upprätta bokslut för både moderbolag och koncern. Ratos ekonomiavdelning leds av Ratos CFO och medarbetarna har relevant yrkeserfarenhet från rapportering och redovisningsfrågor.

Styrelsen övervakar genom revisionsutskottet den interna kontrollen samt den finansiella rapporteringens tillförlitlighet och utvärderar rekommendationer till förbättringar. Revisionsutskottet lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut.

Styrelse och VD

Revisor

Vid 2021 års ordinarie bolagsstämma valdes revisionsbyrån Ernst & Young AB. Erik Sandström, auktoriserad revisor, har utsetts till huvudansvarig revisor för tiden till och med ordinarie bolagsstämma 2022.

Jonas Wiström, VD & koncernchef

Styrelseledamot sedan 2016. Styrelsens ordförande april 2016 – december 2017. VD och koncernchef sedan december 2017. Oberoende i förhållande till större aktieägare i bolaget. Beroende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Civilingenjör KTH Kungliga Tekniska Högskolan. Född 1960, svensk. Vice ordförande i Business Sweden. Tidigare VD och koncernchef ÅF, VD och koncernchef Prevas, VD norra Europa Silicon Graphics samt befattningar inom Philips, Saab-Scania och Sun Microsystems.

Aktier i Ratos (eget):
290 000 B-aktier
Teckningsoptioner i Ratos: 350 000
Konvertibler i Ratos: 450 000

Styrelsesekreterare

Magnus Stephensen, Chefsjurist, Ratos.

Ulla Litzén

Styrelseledamot sedan 2016. Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt större aktieägare i bolaget. Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm. MBA Massachusetts Institute of Technology. Ekon dr h.c., Handelshögskolan i Stockholm. Född 1956, svensk. Styrelseledamot i Electrolux, Epiroc, Handelshögskolan i Stockholm och Handelshögskoleföreningen. Tidigare VD för W Capital Management AB (helägt av Wallenberg-stiftelserna). Ledande befattningar, och medlem av ledningsgruppen, i Investor AB.

Aktier i Ratos (eget):
105 000 B-aktier

**Per-Olof Söderberg,
ordförande**

Styrelseledamot sedan 2000 och styrelseordförande sedan december 2017. Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Beroende i förhållande till större aktieägare i bolaget. Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm. MBA Insead. Född 1955, svensk. Styrelseordförande och medgrundare i Söderberg & Partners AB. Styrelseordförande och grundare i föreningen Inkludera. Vice ordförande i Handelshögskolan i Stockholm. Tidigare koncernchef på Dahl.

Aktier i Ratos (eget och närståendes): 16 714 396 A-aktier, 1 975 135 B-aktier

Karsten Slotte

Styrelseledamot sedan 2015. Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt större aktieägare i bolaget. B.Sc. Econ. Född 1953, finsk. Styrelseledamot i Conficap. Tidigare VD och koncernchef Karl Fazer-gruppen 2007–2013. VD för Cloetta–Fazer 2002–2006.

Aktier i Ratos (eget): 8 600 B-aktier

Eva Karlsson

Styrelseledamot sedan 2019. Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt större aktieägare i bolaget. Masterexamen i industriell arbetsmiljö. Född 1966, svensk. VD/Affärsområdeschef för Sjöson Industry & Technology. Styrelseledamot i Assa Abloy AB, Modvion AB samt Sjöson AB. Tidigare VD respektive VP Product Supply för Arcam EBM, VD och koncernchef för Armatec AB, VD för SKF Sverige, Global Manufacturing Manager för SKF Industridivisionen, Director på SKF Industrial Marketing & Product Development samt befattningar inom SKF-koncernen inom Manufacturing Management.

Aktier i Ratos (eget): 2 000 B-aktier

Jan Söderberg, vice ordförande

Styrelseledamot sedan 2000 och vice styrelseordförande sedan december 2017. Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Beroende i förhållande till större aktieägare i bolaget. Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm. Född 1956, svensk. Styrelseordförande i och grundare av Söderbergföretagen. Medlem av rådgivande kommittén i Ekonomihögskolan vid Lunds universitet. Styrelseledamot i Stiftelsen Min stora Dag. Tidigare befattningar inkluderar VD och koncernchef för Bröderna Edstrand samt ledande befattningar i Dahl Invest AB, Fosselius & Alpen och Esselte.

Aktier i Ratos (eget och närståendes): 14 517 996 A-aktier, 4 381 750 B-aktier

Koncernens resultaträkning

MSEK	Not 2, 4	2021	2020
Nettoomsättning	3	22 551	20 941
Övriga rörelseintäkter	3	183	70
Kostnad för sålda varor och tjänster		-13 448	-12 627
Aktiverat arbete för egen räkning		3	3
Kostnader för ersättning till anställda	7, 22	-4 855	-4 358
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nyttjanderättsstillgångar	11, 12, 13	-1 014	-966
Övriga externa kostnader	8, 26	-1 840	-1 650
Realisationsresultat från koncernföretag	5	2	0
Andelar av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	6, 14	189	44
Omvärdering noterade aktier		-116	
Rörelseresultat		1 656	1 457
Finansiella intäkter	9	72	26
Finansiella kostnader	9	-422	-610
Finansnetto		-350	-584
Resultat före skatt		1 306	873
Inkomstskatt	10	-166	-258
Årets resultat från kvarvarande verksamhet		1 139	614
Årets resultat från avvecklad verksamhet	33	1 715	269
Årets resultat		2 855	883
<i>Årets resultat hänförligt till</i>			
Moderbolagets ägare		2 637	693
Innehav utan bestämmande inflytande		218	191
Resultat per aktie från årets resultat, SEK	21		
- före utspädning		8,17	2,17
- efter utspädning		8,10	2,17
Resultat per aktie från kvarvarande verksamhet, SEK	21		
- före utspädning		2,84	1,58
- efter utspädning		2,83	1,58

Koncernens rapport över totalresultat

MSEK	Not	2021	2020
Årets resultat		2 855	883
Övrigt totalresultat			
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen	22		
Omvärdering av förmånsbestämda pensioner, netto		-49	-30
Skatt hänförlig till poster som inte ska återföras i resultaträkningen	10	-2	5
		-51	-25
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen	19		
Årets omräkningsdifferenser		291	-480
Årets förändring av säkringsreserv		41	-34
Skatt hänförlig till poster som senare kan återföras till resultaträkningen	10	-9	2
		323	-512
Årets övrigt totalresultat, netto efter skatt		271	-537
Summa totalresultat för året		3 126	346
<i>Summa totalresultat för året hänförligt till</i>			
Moderbolagets ägare		2 879	278
Innehav utan bestämmande inflytande		247	69

Rapport över finansiell ställning för koncernen

MSEK	Not 4	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Goodwill	11	10 028	6 958
Övriga immateriella anläggningstillgångar	11	1 390	1 123
Materiella anläggningstillgångar	12	1 503	1 198
Nyttjanderättstillgångar	13	5 006	4 677
Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	14	1 259	1 003
Aktier och andelar	16	815	7
Övriga fordringar	16	83	62
Uppskjutna skattefordringar	10	303	156
Summa anläggningstillgångar		20 387	15 185
Omsättningstillgångar			
Varulager	17	1 903	1 075
Skattefordringar		53	43
Kundfordringar	16, 25	2 746	2 140
Förtutbetalda kostnader och upplupna intäkter		311	274
Avtalstillgångar	32	480	429
Övriga fordringar	16	261	207
Derivatinstrument	16	13	1
Likvida medel	16, 30	2 230	2 826
		7 998	6 995
Tillgångar som innehas för försäljning	33		6 458
Summa omsättningstillgångar		7 998	13 453
Summa tillgångar		28 385	28 638
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Aktiekapital	18	1 023	1 021
Övrigt tillskjutet kapital		431	417
Reserver	19	-218	-490
Balanserat resultat inklusive årets resultat		10 703	8 417
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		11 940	9 366
Innehav utan bestämmande inflytande	20	1 387	1 915
Summa eget kapital		13 326	11 281
Skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	16, 25, 26	7 191	6 760
Övriga långfristiga skulder	16, 32	836	257
Avsättningar för pensioner	22	76	86
Övriga avsättningar	23	39	28
Uppskjutna skatteskulder	10	440	275
Summa långfristiga skulder		8 582	7 405
Kortfristiga räntebärande skulder	16, 25, 26	842	1 568
Leverantörsskulder	16	2 430	1 843
Skatteskulder		163	112
Avtalsskulder	32	723	859
Derivatinstrument	16	49	33
Övriga skulder		847	767
Upplupna kostnader	24	1 003	823
Avsättningar	23	421	447
		6 477	6 451
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	33		3 501
Summa kortfristiga skulder		6 477	9 952
Summa skulder		15 059	17 357
Summa eget kapital och skulder		28 385	28 638

Information om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 27.

Rapport över förändringar i koncernens eget kapital

MSEK	Not 18, 19, 20	Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare					Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
		Aktie-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserat resultat, inkl. årets resultat				
Ingående eget kapital 2020-01-01		1 021	417	-94	7 953	9 298	1 920	11 218	
Årets resultat					693	693	191	883	
Årets övrigt totalresultat				-396	-19	-415	-122	-537	
Årets totalresultat				-396	674	278	69	346	
Utdelning					-207	-207	-75	-283	
Innehav utan bestämmande inflytandes andel av kapitaltillskott, nyemission och nedsatt kapital							2	2	
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån, netto					2	2		2	
Optionspremier, netto					0	0		0	
Säljoption, framtida förvärv från innehav utan bestämmande inflytande							-5	-5	
Förvärv av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande					-12	-12	-7	-19	
Avyttring av andel i dotterföretag till innehav utan bestämmande inflytande					7	7	11	19	
Utgående eget kapital 2020-12-31		1 021	417	-490	8 417	9 366	1 915	11 281	
Ingående eget kapital 2021-01-01		1 021	417	-490	8 417	9 366	1 915	11 281	
Årets resultat					2 637	2 637	218	2 855	
Årets övrigt totalresultat				272	-30	242	29	271	
Årets totalresultat				272	2 608	2 879	247	3 126	
Utdelning					-303	-303	-3	-306	
Innehav utan bestämmande inflytandes andel av kapitaltillskott, nyemission och nedsatt kapital							0	0	
Överlåtelse av egna aktier					227	227		227	
Konvertering av konvertibellån till aktier		2	14			16		16	
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån, netto					5	5		5	
Optionspremier, netto					5	5		5	
Inlösta optioner					-6	-6		-6	
Säljoption, framtida förvärv från innehav utan bestämmande inflytande					-207	-207	-357	-564	
Förvärv av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande					-31	-31	-7	-38	
Avyttring av andel i dotterföretag till innehav utan bestämmande inflytande					-10	-10	19	8	
Innehav utan bestämmande inflytande vid förvärv							493	493	
Innehav utan bestämmande inflytande i avyttrat företag							-921	-921	
Utgående eget kapital 2021-12-31		1 023	431	-218	10 703	11 940	1 387	13 326	

Rapport över kassaflöden för koncernen

MSEK	Not 30	2021	2020
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat från kvarvarande verksamhet		1 656	1 457
Rörelseresultat från avvecklad verksamhet		1 721	472
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		-960	1 332
		2 416	3 261
Betald inkomstskatt		-265	-223
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		2 151	3 038
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/Minskning (+) av varulager		-459	-109
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		-38	264
Ökning (+)/Minskning(-) av rörelseskulder		-206	7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 448	3 201
Investeringsverksamheten			
Förvärv, koncernföretag		-2 492	-38
Avyttring, koncernföretag		2 634	2
Investering och avyttring, immateriella/materiella anläggningstillgångar		-419	-664
Investering och avyttring, finansiella tillgångar		15	0
Erhållna räntor		4	6
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-258	-694
Finansieringsverksamheten			
Innehav utan bestämmande inflytandes andel i emission/kapitaltillskott		0	2
Överlåtelse av egna aktier		227	
Inbetald optionspremie		5	3
Återköp/slutreglering optioner		-243	-39
Förvärv och avyttring av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande		-29	-0
Utbetald utdelning		-303	-207
Utbetald utdelning, innehav utan bestämmande inflytande		-3	-75
Upptagna lån		2 361	795
Amortering av lån		-3 279	-1 832
Betalda räntor		-339	-439
Amortering av finansiella leasingskulder		-623	-673
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-2 227	-2 467
Årets kassaflöde		-1 037	40
Likvida medel vid årets början		3 182	3 219
Kursdifferens i likvida medel		84	-77
Likvida medel vid årets slut		2 230	3 182
- varav hänförligt till kvarvarande verksamhet		2 230	2 826
- varav hänförligt till avvecklad verksamhet			356

Moderbolagets resultaträkning

MSEK	Not	2021	2020
Övriga rörelseintäkter	3	8	5
Övriga externa kostnader	8	-52	-63
Personalkostnader	7, 22	-100	-91
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	12	-0	-0
Rörelseresultat		-144	-150
Resultat från andelar i koncernföretag	5	1 878	309
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	9	-70	1
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	53	0
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-59	-18
Resultat efter finansiella poster		1 658	142
Koncernbidrag, erhållna		97	
Resultat före skatt		1 755	
Skatt	10	76	0
Årets resultat		1 831	143

Moderbolagets rapport över totalresultat

MSEK	2021	2020
Årets resultat	1 831	143
Årets övrigt totalresultat	0	0
Årets totalresultat	1 831	143

Moderbolagets balansräkning

MSEK	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	12	2	1
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	29	7 975	7 602
Fordringar på koncernföretag	15, 16	4 029	
Uppskjutna skattefordringar		75	
Summa anläggningstillgångar		12 081	7 603
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar på koncernföretag	15,16	1 145	7
Övriga fordringar		26	12
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		9	4
Kassa och bank	16, 30	294	1 166
Summa omsättningstillgångar		1 474	1 189
Summa tillgångar		13 555	8 792
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		1 023	1 021
Reservfond		289	289
Fritt eget kapital			
Överkursfond		143	129
Balanserat resultat		6 708	6 638
Årets resultat		1 831	143
Summa eget kapital		9 994	8 219
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Konvertibla förlagslån	16	75	54
Skulder till koncernföretag	16	670	391
Övriga räntebärande skulder	16	1 908	48
Ej räntebärande skulder			
Övriga skulder			14
Uppskjutna skatteskulder		2	1
Summa långfristiga skulder		2 655	508
Kortfristiga avsättningar			
Övriga avsättningar	23	65	10
Summa kortfristiga avsättningar		65	10
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Skulder till koncernföretag	16	664	
Övriga räntebärande skulder	16	41	1
Ej räntebärande skulder			
Skulder till koncernföretag	16	79	
Leverantörsskulder	16	8	4
Övriga skulder		3	3
Upplupna kostnader	24	47	46
Summa kortfristiga skulder		842	54
Summa eget kapital och skulder		13 555	8 792

Information om moderbolagets ställda säkerheter och eventualförpliktelser, se not 27.

Förändringar i moderbolagets eget kapital

MSEK	Not 18	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital			Totalt eget kapital
		Aktie-kapital	Reserv-fond	Överkurs-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2020-01-01		1 021	289	129	6 291	552	8 281
Övriga vinstdispositioner					552	-552	
Årets resultat						143	143
Årets totalresultat						143	143
Utdelning					-207		-207
Optionspremier					0		0
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					3		3
Uppskjuten skatt på konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					-1		-1
Utgående eget kapital 2020-12-31		1 021	289	129	6 638	143	8 219
Ingående eget kapital 2021-01-01		1 021	289	129	6 638	143	8 219
Övriga vinstdispositioner					143	-143	
Årets resultat						1 831	1 831
Årets totalresultat						1 831	1 831
Utdelning					-303		-303
Överlåtelse egna aktier					227		227
Nyttjande av köpoptioner					-6		-6
Konvertering av konvertibellån till aktier		2		14			16
Optionspremier					5		5
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					6		6
Uppskjuten skatt på konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					-1		-1
Utgående eget kapital 2021-12-31		1 023	289	143	6 708	1 831	9 994

Moderbolagets kassaflödesanalys

MSEK	Not 30	2021	2020
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		1 755	142
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		-1 785	-96
		-30	46
Betald inkomstskatt		-	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		-30	46
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning(-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		-112	-11
Ökning (+)/Minskning (-) av rörelseskulder		44	11
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-98	45
Investeringsverksamheten			
Investering, aktier i dotterföretag		-1 428	-292
Avyttring, aktier i dotterföretag		2 949	0
Investering, materiella anläggningstillgångar		-2	
Kassaflöde från investeringsverksamheten		1 519	-292
Finansieringsverksamheten			
Återköp/inlösen optioner		-9	
Konvertibla förlagslån		43	20
Upptagna lån		1 800	
Förändring av koncerninterna lån		-4 007	
Överlåtelse av egna aktier		227	
Utbetald utdelning		-303	-207
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-2 250	-187
Årets kassaflöde		-829	-433
Likvida medel vid årets början		1 166	1 607
Kursdifferens i likvida medel		-42	-7
Likvida medel vid årets slut		294	1 166

Not

1	Redovisningsprinciper	63
2	Rörelsesegment	72
3	Intäktsredovisning	75
4	Förvärvade och avyttrade verksamheter	76
5	Realisationsresultat från koncernföretag och investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	77
6	Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	77
7	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares och styrelsens ersättningar	78
8	Arvode och kostnadsersättning till revisorer	82
9	Finansiella intäkter och kostnader	83
10	Skatter	84
11	Immateriella anläggningstillgångar	86
12	Materiella anläggningstillgångar	89
13	Nyttjanderättstillgångar	91
14	Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	92
15	Fordringar på koncernföretag	93
16	Finansiella instrument	93
17	Varulager	95
18	Eget kapital	96
19	Redogörelse för övrigt totalresultat samt förändring av reserver och innehav utan bestämmande inflytande	97
20	Innehav utan bestämmande inflytande	98
21	Resultat per aktie	99
22	Pensioner	99
23	Avsättningar	100
24	Upplupna kostnader	101
25	Finansiella risker och riskpolicy	101
26	Leasing	105
27	Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	106
28	Närstående relationer	106
29	Andelar i koncernföretag	107
30	Kassaflödesanalys	108
31	Viktiga uppskattningar och bedömningar	109
32	Avtalstillgångar och avtalsskulder	110
33	Avvecklad verksamhet och tillgångar som innehas för försäljning	111
34	Händelser efter balansdagen	112
35	Valutakurser	112
36	Uppgifter om moderbolaget	112

Notförteckning

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Ratos koncernredovisning har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554), RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningar till standarderna (IFRIC) så som de antagits av EU. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper" sida 71.

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller förändrade IFRS

Det har under 2021 inte tillkommit några nya standarder eller ändringar i standarder som har krävt någon förändring av redovisnings- eller värderingsprinciper.

Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Framtida standarder, ändringar och förbättringar i befintliga standarder samt tolkningar som inte trätt i kraft för räkenskapsåret 2021 har inte förtidstillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Ratos bedömning är att inga av dessa ändringar, som ännu inte trätt i kraft, förväntas medföra någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter.

Försättningar vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvaluta för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor.

Belopp anges i miljoner kronor (MSEK) om inte annat framgår. Avrundningar kan förekomma i tabeller och räkningar, vilka får till följd att angivna totalbelopp inte alltid är en exakt summa av de avrundade delbeloppen.

Värdering av tillgångar och skulder sker utifrån historiska anskaffningsvärden med undantag för följande tillgångar och skulder som värderas på annat sätt:

- Finansiella tillgångar och skulder värderas antingen till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde.
- Intresseföretag och joint ventures redovisas i enlighet med kapitalandelsmetoden.
- Värdering av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder baseras sig på hur redovisade värden på tillgångar och skulder förväntas realiseras eller regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som har beslutats eller aviserats per balansdagen.
- Tillgångar som innehas för försäljning redovisas till det lägsta av det tidigare redovisade värdet och det verkliga värdet med avdrag för försäljningskostnader.
- Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde.
- Avsättningar värderas till det belopp som krävs för att reglera en förpliktelse, med eventuell nuvärdesberäkning.
- Nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda pensionsplaner värderas till nuvärdet av en uppskattning av den framtida ersättning som är intjänad av de anställda med avdrag för eventuella förvaltningsstillgångar som är kopplade till respektive pensionsplan, värderade till verkligt värde.

Koncernens redovisningsprinciper, som återges på följande sidor, tillämpas konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter. Principerna tillämpas även konsekvent på rapportering och konsolidering av moderbolag, dotterföretag och intresseföretag.

Bedömningar och uppskattningar

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs.

Bedömningar vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna, liksom gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter, beskrivs närmare i not 31.

Klassificering

Anläggningstillgångar består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen medan omsättningstillgångar i allt väsentligt består av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Långfristiga skulder utgörs i allt väsentligt av belopp som Ratos-koncernen har en ovillkorad rätt att välja att betala längre bort i tiden än tolv månader efter rapportperiodens slut. Föreligger inte en sådan rätt per rapportperiodens slut eller förväntas skuld regleras inom den normala verksamhetscykeln – redovisas skuldbeloppet som kortfristig skuld.

Konsolideringsprinciper och rörelseförvärv

Koncernredovisning upprättas i enlighet med IFRS 10 Koncernredovisning och IFRS 3 Rörelseförvärv. Dotterföretag konsolideras med tillämpning av förvärvsmetoden. Intresseföretag och joint ventures konsolideras med tillämpning av kapitalandelsmetoden.

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som Ratos har ett bestämmande inflytande över. Bestämmande inflytande innehas när koncernen exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt bestämmande inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen.

Potentiella rösträtter

Konsolidering görs i normalfallet utifrån aktuell ägarandel. Med potentiella rösträtter avses röster som kan tillkomma efter utnyttjande av exempelvis konvertibler och optioner. Röstberättigade aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras beaktas vid bedömningen om betydande eller bestämmande inflytande föreligger. Förekomsten av samtliga sådana potentiella rösträtter beaktas, dvs inte bara moder- eller ägarföretagens.

Förvärvsmetoden

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion genom att koncernen indirekt förvärvat dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Vid förvärv av rörelse finns två alternativa metoder för redovisning av goodwill, antingen proportionell andel eller full goodwill. Full goodwill innebär att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde. Val mellan dessa två metoder görs individuellt för varje förvärv.

forts. Not 1

Förvärvsrelaterade kostnader, med undantag av kostnader som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, redovisas direkt i årets resultat. Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwill den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Om företaget sedan tidigare ägt en andel i det förvärvade dotterföretaget omvärderas denna till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde på tidigare ägd andel överstiger verkligt värde på förvärvade tillgångar och övertagna skulder, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, benämnt "Förvärv till lågt pris", redovisas skillnaden direkt i årets resultat. Betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser ingår inte i förvärvsanalysen utan redovisas i resultatet. Villkorade köpeskillningar redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Om den villkorade köpeskillningen klassificeras som en finansiell skuld omvärderas denna till verkligt värde vid varje rapporttillfälle. Omvärderingen redovisas i årets resultat. Om den villkorade köpeskillningen däremot klassificeras som egetkapitalinstrument görs ingen omvärdering, och reglering redovisas inom eget kapital. Köp- och säljoptioner utställda till ägare utan bestämmande inflytande som avtalas vid förvärv, se nedan stycke för redovisningsprinciper.

Förvärv och avyttringar i dotterföretag där det bestämmande inflytandet är oförändrat

Förvärv och avyttringar av andelar i dotterföretag där Ratos har, ett av transaktionen opåverkat bestämmande inflytande, redovisas som en transaktion inom eget kapital, dvs. mellan moderbolagets ägare och Innehav utan bestämmande inflytande.

Köp- och säljoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande

Säljoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande avser avtal som ger denne rätt att sälja andelar i dotterföretaget till ett fast eller verkligt värde vid en framtida tidpunkt. Köpoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande avser avtal som ger Ratos rätt att köpa andelar i dotterföretaget till ett fast eller verkligt värde vid en framtida tidpunkt. Ratos tillämpar IFRS 10, policyval 3, för dessa optioner. Det belopp som kan komma att betalas om optionen utnyttjas redovisas initialt till nuvärdet av inlösenpriset, som gäller vid den tidpunkt då optionen först kan utnyttjas, som finansiell skuld med ett motsvarande belopp direkt i eget kapital. Ratos har valt att redovisa mot i första hand Innehav utan bestämmande inflytandes eget kapital och om detta inte är tillräckligt mot eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare. Värdering av optionen görs löpande och förändringar redovisas direkt över eget kapital. Om optionen löper ut utan att utnyttjas, bokas skulden bort och en motsvarande justering av eget kapital görs.

Avyttring av dotterföretag

Dotterföretag exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då koncernens bestämmande inflytande upphör. Vid denna tidpunkt värderas varje kvarstående innehav till verkligt värde. Värdeförändring redovisas i årets resultat. Det verkliga värdet används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intresseföretag, joint venture eller finansiell tillgång. Alla belopp avseende det avyttrade dotterföretaget som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, redovisas som om koncernen direkt avyttrat de hänförliga tillgångarna eller skulderna, vilket medför att belopp som tidigare redovisats i övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

Intresseföretag och joint venture – kapitalandelsmetoden

Intresseföretag är företag som Ratos har ett betydande inflytande över. Betydande inflytande innebär möjlighet att delta i beslut som rör företagets finansiella och operativa strategier, men innebär inte ett bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande.

I normalfallet innebär ett ägande motsvarande lägst 20 procent och högst 50 procent av rösterna att ett betydande inflytande innehas. Omständigheter i det enskilda fallet kan ge ett betydande inflytande även vid ett ägande under 20 procent av rösterna.

Ett joint venture är ett samarbetsarrangemang genom vilket parterna som har gemensamt bestämmande inflytande över arrangementet har rätt till nettotillgångarna från arrangemanget. Gemensamt bestämmande inflytande föreligger när det i avtal är reglerat ett gemensamt utövande av det bestämmande inflytandet över en verksamhet. Det existerar endast när det krävs att de parter som delar det bestämmande inflytandet måste ge sitt samtycke vid beslut avseende verksamheterna.

Intresseföretag och joint ventures redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen bokförda värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens eget kapital samt eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden reducerat med eventuella internvinster. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden" koncernens andel i intresseföretagens resultat efter skatt. Erhållna utdelningar från intresseföretag minskar redovisat värde.

Förvärvsrelaterade kostnader, med undantag av kostnader som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, inkluderas i anskaffningsvärdet.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Om ägarandelen i ett joint venture eller intresseföretag minskas men gemensam kontroll (JV) eller betydande inflytande (intresseföretag) kvarstår, omklassificeras endast ett proportionellt belopp av den vinst eller förlust som tidigare redovisades i övrigt totalresultat till resultatet.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer vid transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet.

Orealiserade vinster som uppkommer vid transaktioner med intresseföretag elimineras i en utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i bolaget. Orealiserade förluster elimineras på motsvarande sätt, men endast i den utsträckning det inte finns någon indikation på ett nedskrivningsbehov.

Utländsk valuta

Transaktioner

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen.

Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen.

Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningar redovisas i årets resultat. Värdeförändringar som beror på valutaomräkning avseende rörelserelaterade tillgångar och skulder redovisas i rörelse-resultatet.

Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar som redovisas till verkliga värden omräknas till funktionell valuta baserat på den kurs som föreligger vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas till svenska kronor till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Intäkter och

forts. Not 1

kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av kurserna vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i omräkningsreserven i eget kapital.

I det fall den utländska verksamheten inte är helägd fördelas omräkningsdifferensen till Innehav utan bestämmande inflytande utifrån dess proportionella ägarandel. Vid avyttring av en utlandsverksamhet realiserar de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna, varvid de omklassificeras från omräkningsreserven till årets resultat. I de fall avyttring sker men bestämmande inflytande kvarstår överförs proportionell andel av ackumulerade omräkningsdifferenser från övrigt totalresultat till Innehav utan bestämmande inflytande.

Nettoinvestering i en utlandsverksamhet

Monetära långfristiga fordringar på en utlandsverksamhet för vilken reglering inte är planerad eller troligen inte kommer att ske inom över-skådlig framtid, är i praktiken en del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheten. En valutakursdifferens som uppstår på den monetära långfristiga fordringen redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i omräkningsreserv i eget kapital.

När en utlandsverksamhet återbetalar monetära långfristiga fordringar eller lämnar utdelning och moderbolaget har samma ägarandel som tidigare, omfattas inte de ackumulerade omräkningsdifferenserna från omräkningsreserven i eget kapital till årets resultat. Vid avyttring av en utlandsverksamhet omklassificeras de ackumulerade valutakursdifferenserna hänförliga till monetära långfristiga fordringar från omräkningsreserven i eget kapital till årets resultat.

Avvecklad verksamhet

En avvecklad verksamhet är en del av koncernen som antingen avyttrats eller är klassificerad som att den innehas för försäljning och som motsvarar en självständig rörelsegren eller är ett dotterföretag som förvärvats uteslutande i syfte att säljas. En avvecklad verksamhet redovisas skilt från kvarvarande verksamhet i resultaträkningen med motsvarande redovisning för jämförelseperioden. I balansräkningen särredovisas tillgångar som innehas för försäljning samt skulder knutna till dessa tillgångar. Jämförelseperioden påverkas inte. Tillgångar som innehas för försäljning värderas till det lägsta av det redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader, se Not 33.

Intäktsredovisning

Intäktsredovisning enligt IFRS 15 ska ske på det sätt som bäst speglar överföringen av den utlovade varan eller tjänsten till kunden, med hjälp av en femstegsmodell som anges i standarden. För att tillämpa modellen måste ett företag identifiera ett kontrakt som innehåller en prestationsförpliktelse för att överföra en vara eller tjänst till en kund till ett fastställt transaktionspris (försäljningspris). Transaktionspriset utgörs av den ersättning som ett företag förväntar sig ha rätt att erhålla i utbyte mot att det överför varor eller tjänster till en kund. När transaktionspriset är fastställt så ska det fördelas till de respektive åtagandena i kontraktet. Intäkten redovisas när prestationsförplikten är uppfylld. Intäktsredovisningen kan antingen ske vid en tidpunkt eller över tid, beroende på när kontrollen överförs till kunden. Ett företag uppfyller ett prestationsåtagande över tid om ett av följande kriterier är uppfyllt:

1. kunden erhåller omedelbar nytta när åtagandet uppfylls
2. företagets prestationer skapar eller förbättrar en tillgång som kunden kontrollerar
3. företagets prestationer skapar inte en tillgång som har en alternativ användning för företaget och företaget har en rätt till betalning för hittills utförda prestationer.

För mer information om intäktsredovisning, se Not 3.

Statliga stöd

Med statliga stöd avses ekonomiska bidrag från stater, myndigheter och liknande lokala, nationella eller internationella organ. Statliga bidrag redovisas när det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas samt att bolaget med stor sannolikhet kommer att uppfylla de villkor som bidraget är förknippat med. De statliga stöden periodiseras systematiskt i årets resultat på samma sätt och över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Statliga stöd hänförliga till kostnader redovisas i resultaträkningen genom att motsvarande kostnader minskas.

Finansiella intäkter och kostnader

I finansnettot redovisas bland annat utdelning, ränta samt kostnader för att uppta lån, beräknad med tillämpning av effektivräntemetoden samt valutakursförändringar avseende finansiella tillgångar och skulder. Utdelningsintäkter redovisas när rätten att erhålla utdelning fastställts. Realisationsresultat vid avyttring av finansiella tillgångar och nedskrivningar av finansiella tillgångar redovisas i finansnettot, liksom realiserade och realiserade värdeförändringar avseende finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. Värdeförändringar på derivatinstrument där säkringsredovisning ej tillämpas redovisas i finansnettot.

Därutöver fördelas betalningar avseende finansiella leasingkontrakt mellan räntekostnad och amortering. Räntekostnaden redovisas som finansiell kostnad.

Valutakursvinster och valutakursförluster redovisas netto.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill värderas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill skrivs inte av utan prövas årligen för nedskrivningsbehov eller när indikation uppkommer som tyder på att tillgången minskat i värde. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag eller joint ventures inkluderas i det redovisade värdet för andelarna.

Forskning och utveckling

Utgifter för forskning redovisas som kostnad då de uppkommer. I koncernen redovisas utgifter för utveckling som immateriell tillgång endast under förutsättning att produkten eller processen är tekniskt och kommersiellt användbar, och förutsättningar finns att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja tillgången förutsatt att utgifterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Det redovisade värdet inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter, till exempel för material och tjänster, ersättningar till anställda samt registrering av en juridisk rättighet. Avskrivning påbörjas när produkten tas i bruk och fördelas linjärt över den tid produkten ger ekonomiska fördelar. Övriga utvecklingsutgifter kostnadsförs i den period de uppkommer.

Övriga immateriella anläggningstillgångar

Övriga immateriella anläggningstillgångar som förvärvas av koncernen redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar samt, om tillgången har en bestämbar nyttjandeperiod, ackumulerade avskrivningar.

Nedlagda kostnader för internt genererad goodwill och internt genererade varumärken redovisas i resultatet när kostnaden uppkommer.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i Rapport över finansiell ställning endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänför sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

forts. Not 1

Låneutgifter

Låneutgifter som är hänförliga till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa. I första hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på lån som är specifika för den kvalificerade tillgången. I andra hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på generella lån, som inte är specifika för någon annan kvalificerad tillgång.

Avskrivning

Avskrivningar redovisas i resultatet linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Nyttjandeperioderna omprövas årligen alternativt vid behov.

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. De beräknade nyttjandeperioderna är:

Antal år	Koncernen
Varumärken	20
Databaser	5–10
Kundrelationer	5–10
Affärssystem	3–10
Övriga immateriella tillgångar	3–10

Materiella anläggningstillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsult- och juristtjänster.

Redovisat värde för en materiell anläggningstillgång tas bort ur Rapport över finansiell ställning vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde, med avdrag för direkta försäljningskostnader, redovisade som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Låneutgifter

Låneutgifter som är hänförliga till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa. I första hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på lån som är specifika för den kvalificerade tillgången. I andra hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på generella lån, som inte är specifika för någon annan kvalificerad tillgång.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras.

Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod per komponent. Mark skrivs inte av.

Antal år	Koncernen
Byggnader	10–50
Maskiner och inventarier	2–20

Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

Leasing

Till och med räkenskapsåret 2018 så redovisades leasing (hyra) av fastigheter, fordon, inventarier och utrustning som operationella eller finansiella leasingavtal enligt IAS 17. Från och med 1 januari 2019 redovisas huvuddelen av leasingavtalen som nyttjanderättstillgång med tillhörande skuld, från den tidpunkt då tillgången är tillgänglig för användning av leasetagaren. Samtliga leasingkontrakt ses som finansiella leasingavtal. Vid den initiala redovisningen av ett leasingkontrakt är värdet på nyttjanderättstillgången och leasingkulden vanligtvis lika stort. Varje leasingbetalning fördelas mellan ränta och amortering av leasingkulden. Räntan redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje period belastas med ett belopp som motsvarar en fast ränta på den underliggande leasingkulden.

Nyttjanderättstillgången värderas till anskaffningsvärdet vilket motsvaras av värdet på leasingkulden, plus eventuella initiala direkta utgifter, plus åtaganden för till exempel nedmontering, bortforsling eller återställande efter leasingkontraktets slut. Huvudregeln är att nyttjanderättstillgången skrivs av linjärt över kontraktets löptid eller den tid som leasetagaren bedömer att utnyttja tillgången om en förlängningsoption finns. Leasingavtal av lågt värde, liksom leasingavtal med en leasingperiod om maximalt 12 månader, så kallade korttidsleasingavtal, inkluderas inte i leasingkulden utan redovisas med linjär kostnadsföring under leasingperioden. Med leasingavtal av lågt värde avses leasingkontrakt som understiger 50 KSEK eller 5 KUSD eller respektive bolags materialitetsnivå.

Leasingkulden värderas initialt till nuvärdet av framtida leasingavgifter. Leasingavgifterna ska diskonteras med användning av leasingavtalets implicita ränta, om denna räntesats lätt kan fastställas, men vanligaste metoden är att koncernen använder marginell låneränta. Framtida leasingavgifter som nuvärdesberäknas består främst av fasta avgifter, variabla leasingavgifter som beror på ett index och åtagande att betala ett restvärde vid kontraktets slut. Leasingkulder som förfaller inom 12 månader klassificeras som kortfristig skuld och skulder som förfaller bortom 12 månader som långfristig skuld.

Vid fastställande av löptid för leasingkontraktet tas hänsyn till förlängningsoptioner om det är troligt att de kommer att utnyttjas. Istället för avtalets kontraktstid så lägger leasetagaren till den tid som man tror man kommer att förlänga kontraktet med. Möjligheter att förlänga/säga upp leasingavtal inkluderas endast i leasingperioden om det är rimligt att anta att avtalet förlängs eller inte avslutas. Vissa optioner kan eventuellt utnyttjas vid ett senare tillfälle.

Marginell låneränta används som diskonteringsräntan för nuvärdesberäkning. Det är den ränta som leasetagaren skulle få betala om den istället upptar ett lån för att köpa motsvarande tillgång som leasingkulden avser, hänsyn tas bland annat till kontraktets löptid, land, valuta, säkerhet och kreditrisk för långivaren.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i Rapport över finansiell ställning inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kundfordringar, aktier och andelar, övriga fordringar och derivatinstrument. På skuldsidan återfinns leverantörsskulder, räntebärande skulder, övriga skulder och derivatinstrument.

forts. Not 1

Redovisning i och borttagande från Rapport över finansiell ställning

En finansiell tillgång eller en finansiell skuld tas upp i Rapport över finansiell ställning när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats. Kundfordringar tas upp i Rapport över finansiell ställning när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Finansiella tillgångar och skulder kan värderas till verkligt värde, anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde.

En finansiell tillgång tas bort från Rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från Rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i Rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången, förutom i de fall bolaget förvärvar eller avyttrar noterade värdepapper, då likviddagsredovisning tillämpas.

Klassificering och värdering

Initialt värderas finansiella tillgångar och skulder till anskaffningsvärde motsvarande verkligt värde med tillägg för transaktionskostnader. Undantag är finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultatet, som initialt redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader.

Verkligt värde på noterade finansiella tillgångar motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument eller diskonterade kassaflöden. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknas vid anskaffningstidpunkten. Effektivränta är den ränta som diskonterar de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under ett finansiellt instruments förväntade löptid till den finansiella tillgångens eller skuldens redovisade nettovärde. Beräkningen innefattar alla avgifter som erlagts eller erhållits av avtalsparterna som är en del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra över- och underkurser.

Klassificering av investeringar som skuldinstrument beror på koncernens affärsmodell för hantering av finansiella tillgångar och de avtalsenliga villkoren för tillgångarnas kassaflöden. För egetkapitalinstrument som inte innehas för handel, beror redovisningen på om koncernen, vid instrumentets anskaffningstidpunkt, har gjort ett oåterkalleligt val att redovisa egetkapitalinstrumentet till verkligt värde via övrigt totalresultat. Koncernen omklassificerar skuldinstrument endast i de fall då koncernens affärsmodell för instrumentet ändras. Kategoriindelningen framgår av not 16.

Likvida medel består av kassamedel och omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader vilka är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Ratoskoncernens finansiella tillgångar och skulder klassificeras i nedan nämnda kategorier.

Upplupet anskaffningsvärde

Tillgångar som innehas med syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden och där dessa kassaflöden enbart består av kapitalbelopp och ränta, redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Räntetäkter från sådana finansiella tillgångar redovisas som finansiella intäkter genom

tillämpning av effektivräntemetoden. Vinster och förluster som uppstår vid bortbokning från rapport över finansiell ställning redovisas direkt i resultaträkningen inom finansnettot tillsammans med valutakursresultatet.

Skulder som redovisas till upplupet anskaffningsvärde är alla andra skulder än de som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Räntekostnader från finansiella skulder som är värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisas som finansiella kostnader genom tillämpning av effektivräntemetoden. Vinster och förluster som uppstår vid bortbokning från rapport över finansiell ställning redovisas direkt i resultaträkningen inom finansnettot tillsammans med valutakursresultatet.

I kategorin upplupet anskaffningsvärde ingår kundfordringar, övriga fordringar, likvida medel, leverantörsskulder, skulder till kreditinstitut, finansiell leasingsskuld samt övriga räntebärande skulder. Kundfordringar redovisas till det belopp varmed de förväntas inflyta, med avdrag för förlustreserv. Leverantörsskulder, som har en kort förväntad löptid, värderas till nominellt belopp utan diskontering.

Verkligt värde via resultaträkningen

Tillgångar och skulder som inte uppfyller kraven för att redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Koncernen värderar alla egetkapitalinstrument till verkligt värde.

Förändringar i det verkliga värdet av finansiella tillgångar/skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas i resultaträkningen. En vinst eller förlust för ett skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i ett säkringsförhållande redovisas netto i resultaträkningen i den period vinsten eller förlusten uppkommer.

Skuldinstrument som ingår i kategorin är tilläggsköpeskillingar, syntetiska optioner, säljoptioner samt derivat med undantag för derivat som är identifierat och effektivt säkringsinstrument i samband med säkringsredovisning. Syfte med derivatinstrument, som inte klassificeras som säkringsinstrument, avgör om värdeförändringen redovisas i finansnettot eller i rörelseresultatet. Värdeförändring på utfärdade syntetiska optioner där marknadsmässiga premier har erlagts redovisas i finansnettot.

Egetkapitalinstrument som ingår i kategorin är innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag eller intresseföretag.

Klientmedel

Klientmedel, vilka redovisas som tillgångar och skulder i Rapport över finansiell ställning, innefattar erhållen betalning för en specifik fordran för en klients räkning och ska utbetalas till klienten inom en viss period. Klientmedel är likvida medel med begränsad dispositionsrätt, varför samma belopp redovisas som skuld. Klientmedel klassificeras ej som likvida medel utan som övriga kortfristiga fordringar.

Derivatinstrument och säkringsredovisning

Koncernens derivatinstrument har anskaffats för att säkra de risker för ränte- och valutaexponeringar koncernen är utsatt för. För att säkra risken används olika typer av derivatinstrument såsom terminer, swappar och säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet.

Samtliga derivatinstrument redovisas till verkligt värde i Rapport över finansiell ställning. Transaktionskostnader belastar resultatet initialt. De värdeförändringar som uppstår vid omvärdering redovisas på olika sätt, beroende på om säkringsredovisning tillämpas eller ej.

I enlighet med IFRS 9 dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten då transaktionen ingås, liksom även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner har varit och fortsätter vara effektiva när det gäller att motverka förändringar i verkligt värde eller kassaflöden som är hänförliga till de säkrade posterna. Säkringarnas utfall redovisas i årets resultat vid samma tidpunkt som vinster och förluster redovisas för de poster som säkrats.

forts. Not 1

Om säkringsredovisningen avbryts innan derivatinstrumentets förfallodag återgår derivatinstrumentet till att klassificeras som finansiell tillgång eller skuld värderad till verkligt värde via resultatet, och derivatinstrumentets framtida värdeförändringar redovisas därmed direkt i årets resultat.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

För säkring av en fordran eller skuld med valutakursrisk används valutaterminer. I dessa fall tillämpas inte säkringsredovisning eftersom en ekonomisk säkring avspeglas i redovisningen genom att både den underliggande fordran eller skulden och säkringsinstrumentet redovisas till balansdagens valutakurs och valutakursförändringarna redovisas över årets resultat.

Valutakursförändringar avseende rörelserelaterade fordringar och skulder redovisas i rörelseresultatet medan valutakursförändringar avseende finansiella fordringar och skulder redovisas i finansnettot.

Kassaflödessäkringar

Säkring av prognostiserade inköp och försäljningar i utländsk valuta

De valutaterminer som används för säkring av framtida kassaflöden och prognostiserade inköp och försäljningar i utländsk valuta redovisas i Rapport över finansiell ställning till verkligt värde. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas periodens värdeförändringar i övrigt totalresultat och de ackumulerade värdeförändringarna i säkringsreserven inom eget kapital till dess att det säkrade flödet redovisas i årets resultat, varvid säkringsinstrumentets ackumulerade värdeförändringar omklassificeras till årets resultat för att där möta och matcha resultateffekterna från den säkrade transaktionen.

Tillämpas inte säkringsredovisning redovisas periodens värdeförändring direkt i årets resultat.

Säkring av framtida ränteflöden

För säkring av osäkerheten i framtida ränteflöden avseende lån till rörlig ränta används ränteswappar, där företaget erhåller rörlig ränta och betalar fast ränta. Ränteswapparna värderas till verkligt värde i Rapport över finansiell ställning. I årets resultat redovisas räntekupongdelen löpande som räntekostnad. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas orealiserade förändringar i verkligt värde på ränteswappen i övrigt totalresultat och ingår som en del av säkringsreserven till dess den säkrade posten påverkar årets resultat och så länge som kriterierna för säkringsredovisning och effektivitet är uppfyllda. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas i årets resultat och ingår i finansnettot.

Tillämpas inte säkringsredovisning redovisas periodens värdeförändring direkt i finansnettot i årets resultat.

Säkring av nettoinvestering

Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter redovisas på liknande sätt som kassaflödessäkringar.

Den andel av vinst eller förlust på ett säkringsinstrument som bedöms som en effektiv säkring redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas direkt i resultaträkningen som övriga intäkter eller övriga kostnader.

Akkumulerade vinster och förluster i eget kapital omklassificeras till resultaträkningen när utlandsverksamheten avyttras helt eller delvis.

Nedskrivningar

Vid varje rapporttillfälle görs en bedömning av huruvida det föreligger någon indikation på att en tillgång minskat i värde. Om en indikation på värdenedgång finns beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Bedömning av redovisat värde sker på annat sätt för vissa tillgångar. Detta gäller varulager, tillgångar som innehas för försäljning, förvaltningstillgångar som används för finansiering av ersättningar till anställda samt uppskjutna skattefordringar, se respektive rubrik

nedan. IAS 36 tillämpas avseende nedskrivning av andra tillgångar än finansiella tillgångar vilka redovisas enligt IFRS 9.

Nedskrivning av goodwill, immateriella och materiella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar

Värdet på goodwill, immateriella och materiella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar bedöms vid varje balansdag för att avgöra om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För goodwill, andra immateriella tillgångar med obestämbart nyttjandeperiod samt immateriella tillgångar som ännu ej är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet dessutom årligen oavsett om en indikation på värdenedgång föreligger eller ej.

I Ratoskoncernen hänförs goodwill och immateriella anläggningstillgångar med obestämbart nyttjandeperiod till ett bolag, dvs. ett dotter- eller intresseföretag, då varje bolag utgör en kassagenererande enhet. En prövning av redovisat värde, inklusive värdet på goodwill och immateriella tillgångar som är hänförliga till bolaget i fråga, görs per bolag.

En nedskrivning belastar rörelseresultatet och redovisas när redovisat värde överstiger återvinningsvärdet. Nedskrivning fördelas i första hand till goodwill. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. För utförlig beskrivning, se not 11.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

Koncernen värderar de framtida förväntade kreditförlusterna relaterade till investeringar i skuldinstrument redovisade till upplupet anskaffningsvärde resp. verkligt värde med förändringar via övrigt totalresultat baserat på framåtriktad information.

Koncernen tillämpar i enlighet med reglerna i IFRS 9 en förenklad metod för nedskrivningsprövning av kundfordringar. Förenklingen innebär att reserven för förväntade kreditförluster beräknas baserat på förlustrisken för hela fordrans löptid och redovisas när fordran redovisas första gången. För mer information se not 25.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar på goodwill återförs inte.

Nedskrivningar på andra tillgångar återförs om det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En nedskrivning återförs endast i den utsträckning tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värdet som tillgången skulle ha haft om någon nedskrivning inte hade gjorts, med beaktande av de avskrivningar som då skulle ha gjorts.

Finansiella tillgångar skrivs bort när det inte längre föreligger rimlig förväntan om betalning, exempelvis när en gäldenär har misslyckats att uppfylla en återbetalningsplan eller fordran har förfallit över ett visst antal dagar. När lån och fordringar har skrivits bort, genomförs fortsatta åtgärder i försök att återkräva fordran. Om en tidigare bortskrivna fordran återvinns redovisas beloppet i resultaträkningen.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Anskaffningsvärdet innefattar alla kostnader för inköp, kostnader för tillverkning samt andra kostnader för transport av lagertillgångarna till deras nuvarande plats och skick. Anskaffningsvärdet för varor som inte är utbytbara, samt för varor och tjänster som produceras för och hålls åtskilda för särskilda projekt, fastställs med utgångspunkt i de specifika kostnader som är hänförliga till respektive produkt.

För andra varor beräknas anskaffningsvärdet enligt först in- / först ut-principen eller genom metoder som bygger på vägda genomsnitt.

Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade färdigställande- och försäljningskostnader.

forts. Not 1

Avvecklad verksamhet och Tillgångar som innehas för försäljning

En avvecklad verksamhet är en del av koncernen som antingen avyttrats eller är klassificerad som att den innehas för försäljning och motsvarar en självständig rörelsegren eller en väsentlig verksamhet inom ett område. En avvecklad verksamhet redovisas skilt från kvarvarande verksamhet i resultaträkningen med motsvarande redovisning för jämförelseperioden.

Anläggningstillgångar (eller avyttringsgrupp) som innehas för försäljning klassificeras som innehav för försäljning om deras redovisade värden kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning och inte genom fortlöpande användning. I rapport över finansiell ställning särredovisas tillgångar som innehas för försäljning samt skulder knutna till dessa tillgångar. Jämförelseperioden påverkas inte. En anläggningstillgång (eller avyttringsgrupp) värderas till det lägsta av redovisade värdet och verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader. Ett villkor som måste vara uppfyllt för att en tillgång ska klassificeras som innehav för försäljning är att försäljningen är mycket sannolik och att tillgångarna (avyttringsgruppen) är tillgängliga för försäljning i sitt nuvarande skick.

Eget kapital

Koncernens egna kapital delas upp på aktiekapital, övrigt tillskjutet kapital, reserver, balanserat resultat inklusive årets resultat samt innehav utan bestämmande inflytande.

Återköp av egna aktier

Förvärv av egna aktier redovisas som en minskning av eget kapital.

Likvid från avyttring av egna aktier redovisas som en ökning av eget kapital. Eventuella transaktionskostnader redovisas direkt mot eget kapital.

Utdelningar

Utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman fattat beslut om utdelningen.

Ersättning till anställda

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där företagets förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställde som bär den aktuariella risken och investeringsrisken. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas.

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan är hittills inte tillgänglig.

Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan.

Förmånsbestämda planer

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Ersättningen diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer används i stället marknadsräntan på stats-

obligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected unit credit-metoden.

När villkoren i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i årets resultat. Omvärderingar som uppkommer till följd av förmånsbestämda planer omfattar även avkastning på förvaltningstillgångar (exklusive ränta), vinster eller förluster till följd av förändrade demografiska och finansiella antaganden, erfarenhetsbaserade vinster och förluster. Dessa redovisas omedelbart i övrigt totalresultat. Alla andra kostnader relaterade till förmånsbestämda planer redovisas under personalkostnader i resultaträkningen. Koncernen redovisar ränta på förmånsbestämda förpliktelser under finansnettot i resultaträkningen. I koncernens övriga totalresultat redovisas även omvärdering av pensionsförpliktelse för investeringar som koncernen redovisar enligt kapitalandelsmetoden.

Erfarenhetsmässiga justeringar (vinster och förluster) uppkommer som en följd av att utfallet på grund av dödlighet, sjukfrånvaro, personalomsättning, löneförändringar samt avkastning på förvaltnings-tillgångar under året avviker från gjorda antaganden.

Övriga långfristiga ersättningar

Den del av rörlig ersättning till anställda som endast utbetalas om den anställda kvarstår i tjänst redovisas under Övriga långfristiga skulder. Ersättningen diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan fastställs på samma grunder som för förmånsbestämda pensionsplaner.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet till-förlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnader när de relaterade tjänsterna erhålls.

Incitamentsprogram, köpoptioner

Ratos AB utfärdade under åren 2013–2017 köpoptionsprogram. Köpoptionerna säkras genom återköp av egna aktier. Återköp av egna aktier redovisas som en minskning av eget kapital. Optionerna har förvärvats till marknadsmässigt pris och optionspremien redovisas direkt mot eget kapital. Vid ett eventuellt framtida utnyttjande av optionerna kommer lösenpriset att inbetalas och öka det egna kapitalet.

Incitamentsprogram, syntetiska optioner

Ratos AB har under åren 2007–2017 ställt ut syntetiska optioner. Syntetiska optioner kan även ställas ut av dotterföretag.

Erhållen premie redovisas som finansiell skuld. Det har initialt inte inneburit någon kostnad för företaget då en värdering av optionernas verkliga värde motsvarar den premie företaget har erhållit.

Skulden omvärderas löpande till verkligt värde genom tillämpning av en optionsvärderingsmodell, med beaktande av gällande villkor.

Värdeförändringar under optionernas löptid redovisas som en finansiell post.

Om en syntetisk option utnyttjas av innehavaren regleras den finansiella skulden. Realiserat resultat ingår i resultatet som en finansiell post. Om de syntetiska optionerna förfaller värdelösa intäktsförs den redovisade skulden.

forts. Not 1

I de fall en marknadsmässig premie inte har erlagts redovisas och värderas dessa i enlighet med IFRS 2. Grundläggande för IFRS 2 är att företaget bär den kostnad det har inneburit att inte erhålla en marknadsmässig premie. Kostnaden som initialt motsvaras av marknadsvärdet på skulden redovisas som ersättningar till anställda. I vissa fall periodiseras kostnaden över en intjänandeperiod. Skulden omvärderas löpande till verkligt värde och värdeförändringar redovisas i årets resultat.

Incitamentsprogram, konvertibla förlagslån

Moderbolaget har emitterat konvertibla förlagslån till personalen, som erlagt ett marknadsvärde. Redovisning av det konvertibla förlagslånet delas upp i en räntebärande skuld och en konverteringsrätt. Konverteringsrätten redovisas i eget kapital. Det initiala verkliga värdet för det konvertibla förlagslånets skulddel beräknas genom användning av marknadsräntan på utgivningsdagen för en likvärdig icke konvertibel obligation. Efter första redovisningstillfället redovisas skulden till upplupet anskaffningsvärde till dess den konverteras eller förfaller. Resterande del av likviden fördelas till konverteringsrätten och redovisas netto efter skatt i eget kapital och omvärderas inte. Utgivet konvertibelt förlagslån medför inte några personalkostnader. Vid en eventuell framtida konvertering av förlagslånet emitteras nya aktier som ökar eget kapital samtidigt som skulddelen överförs till eget kapital. Om konvertering ej sker återbetalas skulden till deltagarna på förfallodagen.

Incitamentsprogram, teckningsoptioner

Moderbolaget har emitterat teckningsoptioner till personalen. Teckningsoptionerna erbjuder vederlagsfritt, vilket innebär att deltagarna erhåller en förmån motsvarande marknadsvärdet. Marknadsvärdet vid tilldelning är beräknat med Black & Scholes värderingsformel. Förmånen och därtill hörande sociala avgifter redovisas i sin helhet som personalkostnad vid emitteringstillfället då intjänande-, presentations- eller marknadsvillkor saknas. Kostnaden för förmånen redovisas med en motsvarande ökning av eget kapital. Vid ett eventuellt framtida utnyttjande av teckningsoptioner erhåller moderbolaget en likvid motsvarande lösenkursen varvid nya aktier emitteras och lösenlikviden redovisas som en ökning av eget kapital.

Resultat per aktie

Resultat per aktie baseras på årets resultat i koncernen hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med genomsnittligt utestående stamaktier.

Vid beräkningen av resultat per aktie efter utspädning justeras resultatet och det genomsnittliga antalet aktier för att ta hänsyn till effekter av potentiella stamaktier, vilka under rapporterade perioder härrör från konvertibla förlagslån och optioner utgivna till anställda. Utspädning från konvertibla förlagslån beräknas genom att öka antalet aktier med det totala antalet aktier som konvertiblerna motsvarar och öka resultatet med den redovisade räntekostnaden efter skatt.

Utspädningseffekten av optionsprogrammen (tecknings- och köpoptioner) beror på utestående optioner under året. Beräkningen av antalet aktier utgår från skillnaden mellan lösenpriset för alla utestående optioner och genomsnittlig börskurs för motsvarande antal aktier. Skillnaden motsvarar, med hänsyn till genomsnittlig börskurs på Ratosaktien, ett visst antal aktier. Dessa aktier, tillsammans med nuvarande antal aktier, ger ett beräknat antal aktier som används för att erhålla utspädningseffekten.

Potentiella stamaktier ses som utspädande endast under perioder då det leder till en lägre vinst eller större förlust per aktie.

Avsättningar

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder ovisshet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen.

En avsättning redovisas i Rapport över finansiell ställning när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av vad som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med avsättningen.

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när fördelarna som koncernen förväntas erhålla från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla förpliktelseerna enligt kontraktet.

En avsättning för garantier redovisas när de underliggande produkterna eller tjänsterna säljs. Avsättningen baseras på historiska data om garantier och en sammanvägning av tänkbara utfall i förhållande till de sannolikheter som utfallen är förknippade med.

Omstrukturering

En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd, utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Skatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultatet utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Till aktuell skatt hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i skillnaden mellan redovisat och skattemässigt värde på tillgångar och skulder. En värdering görs baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats eller aviserats per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och -skulder och när de uppskjutna skattefordringarna och -skulderna hänför sig till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och det finns en avsikt att reglera dessa genom en nettobetaling.

Vid behov bokas en reservering i form av skatteskuld avseende osäker skatteposition. En osäker skatteposition föreligger när det finns osäkerhet kring huruvida en viss hantering kommer att godkännas av skattemyndigheten. Det kan till exempel vara oklart hur skattelagstiftningen ska tillämpas på en viss transaktion eller under en viss omständighet.

forts. Not 1

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Även av Rådet för finansiell rapportering utgivna uttalanden för noterade företag tillämpas. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden så långt det är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Rekommendationen anger vilka undantag från och tillägg till IFRS som ska göras.

Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget tillämpas konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Klassificering och uppställningsformer

Moderbolagets resultaträkning och balansräkning är uppställda enligt årsredovisningslagens scheman, medan Rapport över totalresultat, Rapport över förändringar i eget kapital och Rapport över kassaflöden baseras på IAS 1 Utformning av finansiella rapporter respektive IAS 7 Rapport över kassaflöden. De skillnader mot koncernens rapporter som gör sig gällande i moderbolagets resultat- och balansräkningar utgörs främst av redovisning av finansiella intäkter och kostnader, anläggningstillgångar, eget kapital samt förekomsten av avsättningar som egen rubrik i balansräkningen.

Anteciperade utdelningar

Anteciperad utdelning från dotterföretag redovisas i de fall moderbolaget ensamt har rätt att besluta om utdelningens storlek och detta har beslutats innan moderbolaget publicerat sina finansiella rapporter.

Intresse- och dotterföretag

Andelar i intresse- och dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden.

Detta innebär att transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterföretag och intresseföretag. I koncernen däremot redovisas transaktionsutgifterna för dotterföretag direkt i resultatet.

Villkorade köpeskillingar värderas utifrån sannolikheten av att köpeskillingen kommer att utgå. Eventuella förändringar av avsättningen / fordran ökar / reducerar anskaffningsvärdet. I koncernredovisningen redovisas villkorade köpeskillningar till verkligt värde med värdeförändringar över resultatet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

I de fall moderbolaget lämnar aktieägartillskott aktiveras dessa som aktier och andelar i den mån nedskrivning inte erfordras.

Koncernbidrag redovisas efter sin ekonomiska innebörd. Erhållna koncernbidrag redovisas som finansiell intäkt samt lämnade koncernbidrag redovisas som en finansiell kostnad.

Skatt

Moderbolaget har beskattas enligt reglerna för investmentbolag fram till 2020. Från 2021 har verksamheten ändrats i moderbolaget vilket innebar att skattestatus investmentbolag anses ha upphört, från det tredje kvartalet 2021 beskattas moderbolaget enligt konventionella inkomstskatteregler.

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Leasing

Moderbolaget tillämpar lättnadsregeln i RFR 2 och redovisar leasingavgifter som kostnad linjärt över leasingperioden.

Not 2 Rörelsesegment

Ratos utvecklar bolag, med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande. Ratos ska över tid skapa högsta möjliga aktieägarvärde genom att som aktiv ägare förverkliga potentialen i ett antal utvalda bolag. Vid utgången av 2021 äger Ratos 12 dotterföretag samt ett intresseföretag. Bolagen verkar i olika branscher samt agerar strategiskt, operativt och finansiellt oberoende av varandra. Ratos har tre affärsområden, Construction & Services, Consumer samt Industry. Den mest relevanta uppdelningsgrunden för att kategorisera intäkter är utifrån de tre affärsområdena och bolagen som ingår i dem. Denna

uppdelning ger upplysning om det mest primära analysbehovet för Ratoskoncernen samt ger läsaren möjlighet att få förståelse för de olika branscherna som Ratos är involverad i för att kunna bedöma konjunkturnkänslighet för koncernen samt andra ekonomiska faktorer som kan påverka intäkterna.

Ratos ledning som är Ratoskoncernens "högsta verkställande beslutsfattare", följer upp verksamheten i Ratos samtliga affärsområden och bolag, utifrån Ratos finansiella målsättningar att vinsten i bolagen ska öka varje år.

MSEK Bolag	Nettoomsättning		EBITDA		EBITA		Finansnetto		Resultat före skatt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Aibel			188	43	188	43			188	43
airteam	1 311	1 331	139	137	128	126	-6	-6	122	119
HENT	8 054	8 644	253	248	170	172	-4	-35	166	137
Speed Group	1 060	726	229	162	117	62	-28	-16	82	38
Summa Construction & Services	10 426	10 701	808	590	603	403	-38	-58	557	338
KVD	1 086	393	92	67	52	37	-5	-3	48	33
Oase Outdoors	463	418	85	55	79	48	-9	-14	70	34
Plantasjen	4 682	4 582	1 191	1 046	713	566	-261	-334	448	227
Summa Consumer	6 232	5 393	1 368	1 169	845	651	-275	-352	565	294
Diab	1 832	2 121	175	380	56	280	16	-106	72	174
HL Display	1 708	1 520	264	252	195	163	-23	-32	172	132
LEDiL	481	389	147	110	115	76	-3	-6	111	69
TFS	891	828	90	67	66	42	-13	-10	53	32
Summa Industry	4 913	4 858	676	809	432	561	-23	-153	408	406
Summa bolag alla redovisade perioder	21 571	20 952	2 853	2 568	1 880	1 615	-336	-563	1 531	1 038
Presis Infra	225		38		32		-3		26	
Vestia	754		46		43		-7		21	
Summa bolag förvärvade under redovisade perioder	980		84		75		-9		47	
Omvärdering noterade aktier			-116		-116				-116	
Intäkter och kostnader i moderbolag och centrala bolag			-156	-151	-156	-151			-156	-151
Finansiella poster							-4	-19	-4	-19
Poster hänförliga till moderbolag och centrala bolag			-272	-151	-272	-151	-4	-19	-275	-170
Bisnode	60	3 673	17	750	13	504	-3	-72	9	401
Bisnode Belgien	45		-16		-19		-1		-20	
Summa bolag avvecklad verksamhet	104	3 673	2	750	-6	504	-4	-72	-10	401
Bisnode			1 816		1 816				1 816	
Övrigt			-89		-89				-89	
Realisationsresultat			1 727		1 727				1 727	
Övrigt/elimineringar	-0	-12	3	3	3	3	-1	-2	3	3
Koncernen totalt	22 655	24 614	4 397	3 171	3 407	1 971	-354	-656	3 022	1 272
Avgår avvecklad verksamhet	-104	-3 673	-1 729	-750	-1 721	-504	4	72	-1 717	-401
Koncernen totalt, kvarvarande verksamhet	22 551	20 941	2 669	2 422	1 686	1 468	-350	-584	1 306	873

Av ovan nettoomsättning är följande försäljning till andra bolag i koncernen; airteam 0 MSEK (11) och Bisnode (1).

forts. Not 2

Nedan följer avstämning mellan EBITDA, EBITA, rörelseresultat och resultat före skatt.

MSEK	2021	2020
EBITDA	2 669	2 422
Av- och nedskrivningar av tillgångar, hänförlig till ordinarie verksamhet	-983	-954
EBITA	1 686	1 468
Av- och nedskrivningar av tillgångar uppkomna vid förvärv	-30	-12
Rörelseresultat	1 656	1 457
Finansiella intäkter	72	26
varav ränteintäkter	4	6
Finansiella kostnader	-422	-610
varav räntekostnader	-313	-398
Resultat före skatt	1 306	873

MSEK	Räntebärande		Koncernmässigt värde ²⁾	
	nettofordran (+) / nettoskuld (-) ¹⁾		2021-12-31	2020-12-31
Bolag	2021-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Aibel			782	634
airteam	-7	-30	612	537
HENT	1 014	505	606	468
Speed Group	-600	-762	322	280
Summa Construction & Services	406	-287	2 323	1 919
KVD	-486	-22	549	513
Oase Outdoors	-147	-159	244	221
Plantasjen	-4 899	-4 830	1 373	940
Summa Consumer	-5 532	-5 012	2 166	1 674
Diab	-1 125	-935	674	863
HL Display	-223	-216	937	773
LEDiL	-95	-148	627	587
TFS	35	-18	491	455
Summa Industry	-1 408	-1 318	2 728	2 678
Summa bolag	- 6 534	-6 616	7 217	6 272
Presis Infra	-1 371		993	
Vestia	79		185	
Summa bolag förvärvade under redovisade perioder	-1 292		1 178	
Bisnode		-1 690		2 067
Summa bolag avyttrade under redovisade perioder		-1 690		2 067
Summa bolag	-7 825	- 8307	8 395	8 338
Poster hänförliga till moderbolag och centrala bolag ³⁾	1 983	1 061	3 545	1 028
Övrigt/elimineringar	-7	-23		
Koncernen totalt	-5 850	-7 269	11 940	9 366
Avgår skulder / koncernmässigt värde hänförligt till tillgångar som innehas för försäljning		1 690		-2 067
Koncernen totalt, kvarvarande verksamhet	-5 850	-5 578	11 940	7 299

¹⁾ Exklusive aktieägarlån.

²⁾ Innehaven visas till koncernmässiga värden, vilket motsvaras av koncernens andel i innehavens eget kapital, eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden reducerat med eventuella internvinster. Därutöver inkluderas även aktieägarlån.

³⁾ I koncernmässigt värde ingår likvida medel i moderbolaget om 294 MSEK (1 166).

forts. Not 2

MSEK	Kassaflöde	
	2021	2020
Aibel		
airteam	49	187
HENT	-43	161
Speed Group	151	63
Summa Construction & Services	157	410
Bisnode		483
KVD	-145	58
Oase Outdoors	59	131
Plantasjen	89	455
Summa Consumer	2	1 127
Diab	-40	65
HL Display	190	253
LEDiL	123	80
TFS	69	21
Summa Industry	342	418
Kassaflöde från rörelsen i bolagen	502	1 955
Kassaflöde från rörelsen i dotterföretag förvärvade under innevarande år	67	
Kassaflöde från rörelsen i dotterföretag avyttrade under innevarande år	40	
Investeringar och avyttringar immateriella/materiella anläggningstillgångar	419	664
Leasebetalningar	866	932
Betald inkomstskatt	-265	-223
Hänförligt till moderbolaget och centrala bolag	110	51
Elimineringar	-290	-180
Kassaflöde från löpande verksamheten	1 448	3 201

MSEK	Avskrivningar	
	2021	2020
Aibel		
airteam	-11	-12
HENT	-83	-75
Speed Group	-119	-104
Summa Construction & Services	-213	-192
Bisnode	-3	-263
KVD	-40	-31
Oase Outdoors	-5	-7
Plantasjen	-470	-454
Summa Consumer	-519	-754
Diab	-118	-100
HL Display	-70	-74
LEDiL	-32	-34
TFS	-24	-25
Summa Industry	-244	-233
Summa bolag alla redovisade perioder	-976	-1 179
Presis Infra	-9	
Vestia	-18	
Summa bolag förvärvade under innevarande år	-28	
Hänförligt till moderbolaget och centrala bolag	-0	-0
Koncernen totalt	-1 003	-1 180
Avgår avvecklad verksamhet	3	263
Koncernen totalt, kvarvarande verksamhet	-1 001	-917

Ovan tabell avser avskrivningar på immateriella och materiella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar. Av ovan avskrivningar avser -31 MSEK (-42) avskrivningar på tillgångar uppkomna vid förvärv, varav -1 MSEK (-31) avser avvecklad verksamhet.

MSEK	Nettoomsättning ¹⁾		Materiella och Immateriella anläggningstillgångar samt Nyttjanderättstillgångar	
	2021	2020	2021	2020
Norge	9 753	9 340	8 238	5 031
Sverige	6 687	4 802	5 876	5 526
Övriga Norden	1 531	2 306	2 531	2 490
Övriga Europa	2 992	2 774	681	546
Övriga världen	1 587	1 720	601	363
	22 551	20 941	17 927	13 957

¹⁾ Nettoomsättning utifrån var kunden har sin geografiska hemvist.

Ingen enskild kund svarar för mer än 10% av den totala nettoomsättningen.

Not 3 Intäktsredovisning

Nettoomsättning

Koncernen

MSEK	2021	2020
Nettoomsättningens fördelning		
Varuförsäljning	10 152	9 314
Tjänsteuppdrag	2 141	5 133
Entreprenaduppdrag	10 120	9 964
Ersättningsbara utlägg	242	202
Koncernen totalt	22 655	24 613
Avgår avvecklad verksamhet	-104	-3 673
Koncernen totalt, kvarvarande verksamhet	22 551	20 941

MSEK	2021	2020
Tidpunkt för intäktsredovisning		
Vid en tidpunkt	11 540	10 946
Över tid	11 115	13 667
Koncernen totalt	22 655	24 613
Avgår avvecklad verksamhet	-104	-3 673
Koncernen totalt, kvarvarande verksamhet	22 551	20 941

Nedan beskrivs prestationsåtaganden samt viktiga bedömningar vid tillämpning av IFRS 15. Se not 32 för vidare information gällande avtalstillgångar och avtalskulder.

Av koncernens totala nettoomsättning hänförs 72 procent (83) till nedan dotterföretag.

Bisnode

Tjänsteuppdrag

Abonnemangsförsäljning

Prestationsåtagandet innebär att ge kunden löpande åtkomst till databas samt tillhandahålla återkommande rådgivningstjänst genom abonnemangsförsäljning. Det finns huvudsakligen två typer av abonnemangsavtal, fastprisavtal samt klick-baserade avtal. Prestationsåtagandet uppfylls proportionellt över kontraktets löptid, varvid intäkten redovisas i takt med att prestationsåtagandet uppfylls. Fastprisavtal förskotts faktureras vanligen medan så kallade klick-baserade avtal, det vill säga avtal som faktureras per klick i databasen, faktureras i efterskott. Betalningsvillkoren för abonnemangsavtal varierar mellan 10–60 dagar. Bolaget besitter ingen skyldighet för retur, återbetalning eller garanti. Avtalen innehåller fristående försäljningspris. I de fall rörlig ersättning (prisreduktion, mängdrabatt etc.) eller andra rabatter förekommer fördelas de ut på berörda prestationsåtaganden på basis av deras relativa fristående försäljningspriser.

Engångsförsäljning

Prestationsåtagandet innebär att vid en tidpunkt förse kunden med åtkomst till databas, rådgivningstjänst samt utfärdande av certifikat. Prestationsåtagandet uppfylls vid leverans av tjänst eller data till kund, varvid intäkten redovisas vid leveranstidpunkten. Betalningsvillkoren för engångsförsäljningar varierar mellan 10–60 dagar. Bolaget besitter ingen skyldighet för retur, återbetalning eller garanti. Avtalen innehåller fristående försäljningspris. I de fall rörlig ersättning (prisreduktion, mängdrabatt etc.) eller andra rabatter förekommer fördelas de ut på berörda prestationsåtaganden på basis av deras relativa fristående försäljningspriser.

Diab

Varuförsäljning

Kompositmaterial

Prestationsåtagandet är att leverera kompositmaterial till kund. Prestationsåtagandet uppfylls vid leverans av vara från fabrik till kund. Betalningsvillkor varierar mellan 30–120 dagar. Bolaget besitter ingen skyldighet för retur eller återbetalning. Garanti lämnas att produkten överensstämmer med specifikationen. Avtal innehåller fristående transaktionspris. I de fall rörlig ersättning (prisreduktion, mängdrabatt etc.) eller andra rabatter förekommer fördelas motsvarande till samtliga prestationsåtaganden på basis av deras relativa fristående försäljningspriser.

HENT

Entreprenaduppdrag

Företagets verksamhet består huvudsakligen av att genomföra kontraktsuppdrag (projekt) med en varaktighet av några månader till två till tre år och gäller för alla typer av bygg- och anläggningsprojekt. Prestationsåtagande är att uppföra byggnation åt kund. Överföring till kund sker löpande och intäktsredovisning sker över tid (successiv vinstavräkning), då byggnationer uppförs på kundernas mark, det saknas alternativ användning för byggnader som uppförs samt det finns rätt till betalning. Successiv vinstavräkning innebär att intäkter redovisas när arbetet fortskrider, baserat på färdigställandegraden. Graden av färdigställande bedöms på grundval av den utförda produktionen och beräknas normalt som förhållandet mellan nedlagda kostnader per bokslutsdatumet och beräknad total kostnad för respektive projekt. Resultatföring sker från första månaden i ett projekt där en intäkt tas upp till motsvarande nedlagd kostnad för projektet. Så snart ett slutresultat kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt börjar man löpande ta upp en vinst i förhållande till färdigställandegrad i projektet. Normalt faktureras kund månatligen med betalningsvillkor om normalt 30 dagar. Varje projekt har olika betalningsplaner. Fakturering sker antingen i takt med att arbetet fortskrider eller enligt avtalade betalningsplaner. Vid slutfaktura till kund uppgår betalningsvillkor normalt till 60 dagar. Upplupna intäkter som inte fakturerats redovisas som avtalstillgångar. Fakturerade intäkter som ännu inte har intjänats, redovisas som kortfristig avtalskund. Bolaget besitter ingen skyldighet för retur eller återbetalning. Bolaget har en garantiförpliktelse och gör avsättning för reklamationsarbete. Uppskattade garantiavsättningar baseras på historiska data från liknande projekt. Garanti-perioden är vanligtvis från tre till fem år. Avtal innehåller fristående försäljningspris.

HL Display

Varuförsäljning

Butiksinredning samt kundanpassade varor

Prestationsåtagandet innebär att leverera butiksinredning samt kundanpassade varor och åtagandet uppfylls vid leverans. Intäkten redovisas samtidigt som prestationsåtagandet uppfylls samt med beaktande av förväntade bonusar och rabatter. De kundanpassningar som görs är av enklare karaktär och dessa projekt pågår endast en kortare tid, varvid ingen intäktsredovisning över tid finns. Betalningsvillkoren varierar mellan 30–90 dagar. Bolaget besitter normalt ingen skyldighet för retur och återbetalning. Generella garantiåtaganden saknas, dock kan det förekomma i vissa individuella kundavtal. Avtalen avseende butiksinredning samt kundanpassade varor innehåller fristående försäljningspris.

forts. Not 3

Plantasjen

Varuförsäljning

Prestationsåtagandet innebär försäljning av bland annat växter, snittblommor och trädgårdsutrustning till kund i butik eller via webbshop. Försäljning kan ske kontant eller genom kredit. Åtagandet uppfylls direkt vid betalning i butik då risken övergår till köparen i samband med betalningen. Vid försäljning från webbshopen sker riskövergången när varan levereras till kunden. Intäkten redovisas i dessa fall när varan lämnar lagret, då i princip all leverans sker samma dag sammanfaller detta med tidpunkten för riskövergången. Vid kreditförsäljning övergår risken till kunden vid leverans och intäkten tas vid denna tidpunkt. Betalningsvillkoren varierar mellan 15–45 dagar. Skyldighet för returer varierar mellan 7–30 dagar. Garantiåtagande uppgår till 5 dagar för snittblommor, 6 veckor för orkidéer och 12 månader för utomhusväxter och gröna krukväxter. En reserv för returer finns och storleken på denna baseras på föregående månads försäljning. Avtal innehåller fristående försäljningspris, i de fall rörlig ersättning (prisreduktion eller mängdrabatter etc.) eller andra rabatter förekommer fördelas dessa till samtliga prestationsåtaganden baserat på deras relativa fristående försäljningspriser. På den svenska marknaden förekommer en kundklubb där köp registreras och resulterar i återbäring på 2 procent i form av bonuscheckar, återbäringen reducerar sedan intäkten genom att åtagandet skuldförs och värderas enligt historiskt utfall.

Övriga rörelseintäkter

Koncernen

Övriga rörelseintäkter

MSEK	2021	2020
Realisationsvinst vid avyttring materiella anläggningstillgångar	10	1
Hysesintäkter	34	33
Övriga rörelseintäkter	140	35
	183	70

Moderbolaget

Övriga rörelseintäkter

MSEK	2021	2020
Intern försäljning	5	5
Övriga rörelseintäkter	3	0
	8	5

Not 4 Förvärvade och avyttrade verksamheter

Under 2021

Förvärv inom Ratos

Förvärv av Vestia

Den 9 april förvärvade Ratos 62,8% av aktierna i byggföretaget Vestia Construction Group som är verksam på Göteborgs-marknaden. Vestia arbetar enligt en så kallad "partneringmodell", där arbetet följs upp utifrån en överenskommen målbudget och där Vestia erhåller löpande kostnadsersättning samt ett förutbestämt arvode.

Sammanlagda köpeskillingen för aktierna i Vestia Construction Group uppgår till 262 MSEK, varav Ratos del är 165 MSEK. Villkorad köpeskillning är avhängig EBITA under perioden juli 2020–juni 2023 och kan maximalt uppgå till 95 MSEK. Det verkliga värdet på tilläggsköpeskillingen uppgick vid förvärvstidpunkten till 77 MSEK och överensstämmer med det bokförda värdet. Goodwill uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 232 MSEK och utgörs av tillväxt och affärsmodell. Denna goodwill förväntas inte vara skattemässigt avdragsgill.

Vestia ingår i Ratoskoncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 754 MSEK och ett resultat före skatt om 21 MSEK. För helår 2021 uppgick nettoomsättningen till 932 MSEK och resultatet till 23 MSEK. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgick till cirka 3,8 MSEK.

Förvärv av Presis Infra

Den 30 november förvärvade Ratos 75% av aktierna i Presis Infra, en ledande norsk underhållskoncern inom samhällskritisk transportinfrastruktur. Presis Infra är idag näst störst på den norska marknaden för tjänster inom transportinfrastruktur som väg- och tunnelunderhåll, drift och underhåll av färjekajer och bergssäkring.

Sammanlagda köpeskillingen för aktierna i Presis Infra uppgick till 2,6 miljarder NOK, varav Ratos del var 1,95 miljarder SEK. Goodwill uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 2,2 miljarder MSEK och utgörs av tillväxt och affärsmodell. Denna goodwill förväntas inte vara skattemässigt avdragsgill.

P्रेसis Infra ingår i Ratoskoncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 225 MSEK och ett resultat före skatt om 26 MSEK. För helår 2021 uppgick nettoomsättningen till 1 922 MSEK och resultatet till 287 MSEK. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgick till cirka 8,5 MSEK.

MSEK	Vestia	P्रेसis Infra
Immateriella anläggningstillgångar	45	291
varav kundkontrakt identifierade vid förvärv	45	166
Materiella anläggningstillgångar	0	35
Nyttjanderättstillgångar	6	252
Finansiella tillgångar		22
Uppskjuten skattefordran		0
Kundfordringar	79	307
Omsättningstillgångar	5	86
Likvida medel	33	207
Innehav utan bestämmande inflytande		-28
Uppskjuten skatteskuld	-9	-38
Långfristiga skulder och avsättningar	-23	-240
Kortfristiga skulder	-105	-556
Netto identifierbara tillgångar och skulder	31	337
Goodwill	232	2 219
Köpeskillning	262	2 556
varav kontant utbetald	185	2 556
varav villkorad tilläggsköpeskillning	77	
Preliminär förvärvsanalys	Ja	Ja

Förvärv inom dotterföretag

HL Display

Den 4 mars förvärvade HL Display bolaget Concept Group, en brittisk leverantör av butikslösningar och tjänster som omsätter cirka 5,4 MGBP och har 65 anställda.

Den 1 april förvärvade HL Display bolaget CoolPresentation och stärker därigenom sin marknadsposition i Nederländerna. CoolPresentation har byggt en stark marknadsposition på den holländska marknaden, med högkvalitativa produkter och tjänster till både dagligvaruhandeln, apotek och varumärkesleverantörer. CoolPresentation omsätter årligen cirka 40 MSEK.

Den 1 september förvärvade HL Display bolaget Display Italia med en omsättning om cirka 100 MSEK. Förvärvet stärker HL Displays kundbas och position som den marknadsledande leverantören för butikskommunikationslösningar till dagligvaruhandeln i Europa.

KVD

Den 16 juli förvärvade KVD Forsbergs Fritidscenter som är Nordens största husbils- och husvagnsåterförsäljare. Genom förvärvet breddas KVDs utbud och erbjudandet till slutkonsument förstärks. Forsbergs omsätter årligen cirka 940 MSEK.

forts. Not 4

Speed Group

Den 30 december förvärvade Speed Group aktierna i dotterbolaget till Dream Logistics som erbjuder tjänster inom transport management, så kallad "fourth-party logistics" (4PL). Bolaget har sin bas i Mölndal och förväntas omsätta 100 MSEK år 2022 med ca 3% EBITA-marginal, vilket är i linje med övriga aktörer verksamma inom 4PL.

Plantasjen

I december förvärvade Plantasjen aktier i fastighetsbolaget Kaggen Gård AS. Total köpeskilling uppgick till 83 MNOK och ingen goodwill eller andra övervärden identifierades vid förvärvet. Transaktionen bedöms ej som väsentlig för Ratoskoncernen.

MSEK	HL Display	KVD	Speed Group
Immateriella anläggningstillgångar	3	1	4
Materiella anläggningstillgångar	7	20	0
Nyttjanderättstillgångar	27	40	
Finansiella tillgångar	0		
Uppskjuten skattefordran	3		
Kundfordringar	45	12	11
Omsättningstillgångar	22	212	0
Likvida medel	23	56	3
Innehav utan bestämmande inflytande			-2
Uppskjuten skatteskuld	0	-10	-1
Långfristiga skulder och avsättningar	-40	-75	
Kortfristiga skulder	-32	-81	-16
Netto identifierbara tillgångar och skulder	56	176	0
Goodwill	107	96	7
Köpeskilling	163	272	7
varav kontant utbetald	156	272	7
varav villkorad tilläggsköpeskilling	8		
Preliminär förvärsanalys	Ja	Ja	Ja

Avyttringar inom dotterföretag

Endast en mindre försäljning av dotterföretag har skett inom KVD. Reavinsten uppgick till 2 MSEK.

Under 2020

Förvärv inom Ratos

Inga förvärv har skett under året.

Förvärv inom dotterföretag

Bisnode har i februari förvärvat tillgångar från det schweiziska bolaget AXON INSIGHT. Den övertagna verksamheten består av ett antal kundkontrakt inom bank- och försäkringsbranschen och har årliga intäkter om cirka 22 MSEK. Förutom vad som redogjorts för ovan har under året några mindre förvärv av rörelse skett inom Bisnode. För påverkan på Ratos finansiella rapporter se nedan tabell. Förvärvskostnaderna är ej materiella.

Förvärv av tillgångar- inom dotterföretag

MSEK	Inom Bisnode
Immateriella anläggningstillgångar	66
Omsättningstillgångar	0
Kortfristiga skulder	-13
Netto identifierbara tillgångar och skulder	53
Överförd ersättning	53
varav kontant utbetald	38
varav villkorad köpeskilling	15

Avyttringar inom dotterföretag

Endast en mindre försäljning av dotterföretag har skett inom Bisnode. Reavinsten uppgår till 3 MSEK.

Avtal om försäljning av Bisnode

I oktober 2020 tecknade Ratos avtal om att sälja sitt 70 procentiga innehav i Bisnode, exklusive verksamheten i Belgien, till Bisnodes samarbetspartner Dun & Bradstreet. Affären slutfördes i januari 2021. Innehavet i Bisnode är därför klassificerat som innehav för försäljning och avvecklad verksamhet för räkenskapsåret 2020. Se not 33 för ytterligare detaljer.

Not 5 Realisationsresultat från koncernföretag och investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Koncernen

Realisationsresultat vid försäljning av koncernföretag¹⁾

MSEK	2021	2020
KVD försäljning Smart 365	2	
Övrigt		0
	2	0

¹⁾ Realisationsresultat för avvecklad verksamhet redovisas i not 33.

Moderbolaget

Resultat från andelar i koncernföretag

MSEK	2021	2020
Utdelning		175
Resultat vid avyttring av aktier	1 878	134
	1 878	309

Not 6 Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Koncernen

MSEK	2021	2020
Resultatandelar		
Aibel	188	43
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden, ägda av koncernföretag	1	0
	189	44

Not 7 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares och styrelsens ersättningar

Medelantalet anställda¹⁾

	2021		2020	
	Totalt	Varav kvinnor, %	Totalt	Varav kvinnor, %
Moderbolaget	18	42	19	42
Koncernföretag	7 048	39	8 458	40
Koncernen totalt	7 066		8 477	
<i>Varav i:</i>				
Sverige	2 578	34	2 601	39
Norge	1 640	33	1 759	38
Danmark	338	32	418	33
Finland	239	43	300	57
Australien	6	17	6	17
Belgien	4	25	163	32
Bosnien–Hercegovina			6	100
Ecuador	70	10	163	6
Estland			50	92
Frankrike	115	59	105	58
Förenade Arabemiraten	7	29	8	25
Indien	8	50	10	40
Italien	276	12	314	7
Kanada			1	100
Kina	335	30	300	35
Kroatien			49	51
Lettland			8	75
Litauen	147	33	166	33
Nederländerna	28	50	28	64
Polen	398	60	521	57
Rumänien			6	67
Ryssland	11	27	11	27
Schweiz	6	50	103	38
Serbien			21	67
Slovakien			16	81
Slovenien	2	0	78	59
Spanien	225	78	229	79
Storbritannien	271	38	208	36
Sydkorea	7	14	8	25
Thailand	18	67	16	63
Tjeckien	11	73	90	48
Tyskland	100	63	420	41
Ungern	7	43	80	54
USA	199	41	155	42
Österrike	20	25	60	50
	7 066		8 477	
Varav avvecklad verksamhet			1 984	43

¹⁾ Exklusive Aibel som redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Könsfördelning i styrelse och bland ledande befattningshavare²⁾

	2021-12-31 Andel kvinnor	2020-12-31 Andel kvinnor
Styrelse		
Moderbolaget	33%	33%
Koncernen totalt	15%	17%
Företagsledning		
Moderbolaget	14%	14%
Koncernen totalt	23%	23%

Koncernen

Löner och andra ersättningar

MSEK	Styrelse och ledande befattningshavare ²⁾	Övriga anställda	Summa
2021			
Koncernen, totalt	256	3 433	3 689
(varav tantiem)	(63)		(63)
Varav i Sverige	140	1 178	1 318
(varav tantiem)	(42)		(42)
Varav i övriga länder	116	2 255	2 371
(varav tantiem)	(21)		(21)
Medelantal personer	105		
2020			
Koncernen, totalt	305	4 314	4 619
(varav tantiem)	(56)		(56)
Varav i Sverige	148	1 315	1 463
(varav tantiem)	(36)		(36)
Varav i övriga länder	157	2 999	3 156
(varav tantiem)	(20)		(20)
Medelantal personer	148		

²⁾ Med ledande befattningshavare avses i dessa tabeller ledande befattningshavare i respektive underkoncern.

Sociala kostnader

MSEK	2021	2020
Sociala kostnader	991	1 236
(varav pensionskostnader)	(305)	(342)

Av koncernens pensionskostnader avser 36 MSEK (35) styrelse och ledande befattningshavare i koncernens företag. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 16 MSEK (30).

Moderbolaget

Löner och andra ersättningar

MSEK	2021	2020
Ledande befattningshavare och VD		
Medelantal personer ¹⁾	7	6
Löner och andra ersättningar ²⁾	47	40
(varav bonus) ³⁾	(24)	(18)
Löner och andra ersättningar, övriga anställda	11	24
Summa	58	64

¹⁾ Per balansdagen var antalet personer sju (sju).

²⁾ Inklusive semestertillägg 0,8%. För 2020 ingår konsulrarvode till ledande befattningshavare.

³⁾ Rörlig kontantlön utbetalas över två år och fördelas med 50 % per år. Kostnaden för respektive års rörliga lön kostnadsförs i sin helhet det år ersättningen intjänats. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen 2021 betalas ut redan 2022, förutsatt att hela delen av den mottagna rörliga kontantersättningen som överstiger 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram 2022.

Sociala kostnader

MSEK	2021	2020
Sociala kostnader	31	29
(varav pensionskostnader)	(10)	(11)

Av moderbolagets pensionskostnader avser 2,6 MSEK (2,4) VD.

forts. Not 7

Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare Riktlinjer och principer för ersättning till ledande befattningshavare

De riktlinjer för ersättnings- och incitamentssystem för ledande befattningshavare som redogörs för nedan beslutades av årsstämman 2021. Riktlinjerna har tillämpats under hela 2021.

Riktlinjernas främjande av bolagets affärsstrategi, långsiktiga intressen och hållbarhet

Information om bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, framgår av bolagets webbplats, se www.ratos.com.

En framgångsrik implementering av bolagets affärsstrategi och tillvaratagandet av bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, förutsätter att bolaget kan rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. För detta krävs att bolaget kan erbjuda konkurrenskraftig ersättning. Dessa riktlinjer möjliggör att ledande befattningshavare kan erbjudas en konkurrenskraftig totalersättning.

I bolaget har inrättats långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogram. De har beslutats av bolagsstämman och omfattas därför inte av dessa riktlinjer. För mer information om dessa program, se www.ratos.com.

Rörlig kontantersättning som omfattas av dessa riktlinjer ska syfta till att främja bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet.

Formerna av ersättning m.m.

Ersättningen till ledande befattningshavare ska vara marknadsmässig och får bestå av följande komponenter: fast kontantlön, rörlig kontantersättning, pensionsförmåner och andra förmåner. Bolagsstämman kan därutöver – och oberoende av dessa riktlinjer – besluta om exempelvis aktie- och aktiekursrelaterade ersättningar.

Uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning ska kunna mätas under en period om ett år. Den rörliga kontantersättningen får uppgå till högst 100 procent av den fasta årliga kontantlönen. Ytterligare kontant rörlig ersättning kan utgå vid extraordinära omständigheter, förutsatt att sådana extraordinära arrangemang är tidsbegränsade och endast görs på individnivå i syfte att behålla befattningshavare, eller som ersättning för extraordinära arbetsinsatser utöver personens ordinarie arbetsuppgifter. Sådan ersättning får inte överstiga ett belopp motsvarande 25 procent av den fasta årliga kontantlönen samt ej utges mer än en gång per år och per individ. Beslut om sådan ersättning ska fattas av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet.

För verkställande direktören ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

För övriga ledande befattningshavare ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Andra förmåner får innefatta bl.a. ersättning för tandvård och läkavård (inklusive medicin), sjukvårdsförsäkring och bilförmån. Sådana förmåner får för VD utgå i sedvanligt begränsad omfattning.

Upphörande av anställning

Vid anställningens upphörande får uppsägningstiden vara högst tolv månader. Fast kontantlön under uppsägningstiden och avgångsvederlag får sammantaget inte överstiga ett belopp motsvarande den fasta kontantlönen för sex månader för den verkställande direktören och tolv månader för övriga ledande befattningshavare. Därutöver kan ersättning för eventuellt åtagande om konkurrensbegränsning utgå. Sådan ersättning ska kompensera för eventuellt inkomstbortfall, uppgå till högst 60 procent av månadsinkomsten vid tidpunkten för uppsägningen i den utsträckning som den tidigare befattningshavaren

saknar rätt till avgångsvederlag och utgå under den tid som åtagandet om konkurrensbegränsning gäller, vilket för övrig ledande befattningshavare ska vara högst tolv månader efter anställningens upphörande. Vid uppsägning från befattningshavarens sida får uppsägningstiden vara högst sex månader, utan rätt till avgångsvederlag.

Kriterier för utdelning av rörlig kontantersättning m.m.

Den rörliga kontantersättningen ska vara kopplad till förutbestämda och mätbara kriterier som kan vara finansiella eller icke-finansiella. De kan utgöras av individanpassade kvantitativa eller kvalitativa mål. Kriterierna ska vara utformade så att de främjar bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, genom att exempelvis ha en tydlig koppling till affärsstrategin eller främja befattningshavarens långsiktiga utveckling. Andelen rörlig kontantersättning varierar beroende på vilken position den anställde har i bolaget. Den del av den rörliga kontantersättningen som är kopplad till utfallet av finansiella kriterier utgör normalt 100 procent för VD och CFO, 85 procent för affärsområdeschefer och 65 procent för övriga ledande befattningshavare, även om andelen kan vara större eller mindre beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, och ska vara beroende av (i) EBITA-tillväxt i Ratos bolagsportfölj, (ii) tillväxt i vinst före skatt (EBT) för Ratoskoncernen och (i vissa fall) (iii) EBITA-tillväxt för portföljbolag inom det affärsområde som en viss medlem i ett affärsområde desteam arbetar med. Den rörliga kontantersättningen betalas ut till 50 procent året efter intjänandeåret och till 50 procent året därefter.

När mätperioden för uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning avslutats ska det bedömas / fastställas i vilken utsträckning kriterierna uppfyllts. Styrelsen ansvarar för bedömningen såvitt avser rörlig kontantersättning till verkställande direktören, på förslag av ersättningsutskottet. Såvitt avser rörlig kontantersättning till övriga befattningshavare ansvarar verkställande direktören för bedömningen. Såvitt avser finansiella mål ska bedömningen ta sin utgångspunkt i den av bolaget senast offentliggjorda finansiella informationen.

Lön och anställningsvillkor för anställda

Vid beredningen av styrelsens förslag till dessa ersättningsriktlinjer har lön och anställningsvillkor för bolagets anställda beaktats genom att uppgifter om anställdas totalersättning, ersättningens komponenter samt ersättningens ökning och ökningstakt över tid utgjort en del av ersättningsutskottets och styrelsens beslutsunderlag vid utvärderingen av skäligheten av riktlinjerna och de begränsningar som följer av dessa. Utvecklingen av avståndet mellan de ledande befattningshavarnas ersättning och övriga anställdas ersättning kommer att redovisas i ersättningsrapporten.

Beslutsprocessen för att fastställa, se över och genomföra riktlinjerna

Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott. I utskottets uppgifter ingår att bereda styrelsens beslut om förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Styrelsen ska upprätta förslag till nya riktlinjer åtminstone vart fjärde år och lägga fram förslaget för beslut vid årsstämman. Riktlinjerna ska gälla till dess att nya riktlinjer antagits av bolagsstämman. Ersättningsutskottet ska även följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen, tillämpningen av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolaget. Ersättningsutskottets ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Vid styrelsens behandling av och beslut i ersättningsrelaterade frågor närvarar inte verkställande direktören eller andra personer i bolagsledningen, i den mån de berörs av frågorna.

Frågående av riktlinjerna

Styrelsen får besluta att tillfälligt frångå riktlinjerna helt eller delvis, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det och ett avsteg är nödvändigt för att tillgodose bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, eller för att säkerställa bolagets ekonomiska bärkraft. Som angivits ovan ingår det i ersättningsutskottets uppgifter att

forts. Not 7

bereda styrelsens beslut i ersättningsfrågor, vilket innefattar beslut om avsteg från riktlinjerna.

Konvertibla förlagslån och teckningsoptioner utställda under 2018–2021

Årsstämorna 2018 till 2021 har beslutat om ett långsiktigt incitamentsprogram för VD och övriga nyckelpersoner i Ratos bestående av konvertibler och teckningsoptioner (nedan gemensamt "Instrumenten"), där deltagare i programmet äger fritt bestämma hur stor andel utav erbjudna Instrument som ska utgöras av konvertibler (som löper under högst 4 år) och/eller teckningsoptioner (som löper under högst 5 år). En förutsättning för tilldelning av teckningsoptionerna är att medarbetaren har ingått avtal angående återköp m.m. med bolaget enligt vilket bl.a. bolaget eller av bolaget anvisad köpare har en rätt att återköpa teckningsoptioner om deltagarens anställning upphör.

Värdering av teckningsoptionerna har utförts enligt sedvanlig värderingsmodell (Black & Scholes). För program utställda 2018–2019 samt 2021 erbjöds teckningsoptionerna kostnadsfritt till deltagarna och de erhöll en förmån motsvarande marknadsvärdet på teckningsoptionerna vid tilldelning (optionspremie). Nettokostnaden för deltagare, efter subventionering, uppgick till cirka 50 procent av förmånsvärdet. För program 2020 erlades kontant betalning av deltagarna.

Köptionsprogram utställda under åren 2016–2017

Årsstämorna från 2001 och fram till och med 2017 har beslutat om köptionsprogram riktade till ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner inom Ratos. Styrelseledamöter i Ratos omfattas inte av erbjudandet. Medarbetarna har erlagt marknadsmässig premie för

köptionerna i samtliga program. Förvärv av köptioner subventioneras genom att köparen erhåller kontant extra ersättning motsvarande högst 50 procent av optionspremie efter avdrag för 55 procent schablonskatt, varvid ersättningen fördelas till lika delar över fem år. Utbetalning av ersättningen är i normalfallet villkorad av fortsatt anställning samt fortsatt innehav från Ratos förvärvade optioner eller aktier förvärvade genom optionerna. Köptionerna är utställda på återköpta aktier.

Syntetiska optioner utställda under åren 2011–2017

Årsstämman 2017 beslutade, i likhet med årsstämmorna sedan 2007, om ett kontantavräknat optionsprogram relaterat till Ratos investeringar i bolagen. Programmet genomförs genom utgivande av syntetiska optioner som överläts till marknadspris. Programmet ger VD och andra nyckelpersoner inom Ratos möjlighet att ta del av investeringsutfallet i de enskilda bolagen. Optionerna relaterade till en enskild investering har endast ett värde om Ratos årliga avkastning på investeringen överstiger 8 procent. Det sammanlagda värdet av utställda optioner enligt 2017 års optionsprogram vid sluttidpunkten är högst 5 procent av skillnaden mellan faktiskt realiserat värde för Ratos investering vid sluttidpunkten och lösenpriset uppräknat med 8 procent per år. Förvärv av syntetiska optioner subventioneras genom att optionsköparen erhåller kontant extra ersättning motsvarande högst 50 procent av optionspremie upp till 5 procent av Ratos totala investering i det aktuella bolaget efter avdrag för 55 procent schablonskatt, varvid ersättningen fördelas till lika delar över fyra år och förutsätter i normalfallet att vederbörande är fortsatt verksam i Ratos-koncernen och fortsatt innehåller från Ratos förvärvade optioner.

Ersättning till Ratos styrelse och ledande befattningshavare 2021

MSEK	Styrelsearvode/ grundlön ¹⁾	Rörlig ersättning ²⁾	Övriga förmåner ³⁾	Pensions- kostnad	Aktie- relaterade ersättningar	Summa	Pensions- förpliktelser
Per-Olof Söderberg, styrelsens ordförande	1,1	-	-	-	-	1,1	-
Eva Karlsson, styrelseledamot	0,6	-	-	-	-	0,6	-
Jan Söderberg, styrelseledamot	0,6	-	-	-	-	0,6	-
Karsten Slotte, styrelseledamot	0,6	-	-	-	-	0,6	-
Ulla Litzén, styrelseledamot	0,6	-	-	-	-	0,6	-
Jonas Wiström, VD	8,9	9,2	0,1	2,6	1,5	22,3	-
Andra ledande befattningshavare ⁴⁾	14,1	15,0	0,1	4,1	5,6	38,9	-

¹⁾ Grundlön inklusive semestertillägg 0,8%. Styrelsearvodet avser arvode för stämмоåret april 2021 till och med mars 2022.

²⁾ Rörlig ersättning avser bonus hänförlig till 2021. Utbetalning sker med 50% under 2022 och 50% under 2023. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen 2021 betalas ut till VD redan år 2022, förutsatt att hela den delen av den mottagna rörliga kontantersättningen som överstiger 50 procent investeras av VD i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram 2022.

³⁾ Består till största delen av bilförmån.

⁴⁾ Omfattar åtta personer som ingått i ledningsgruppen under 2021, varav två under delar av året. Per 2021-12-31 uppgår antalet till sju.

Ersättning till Ratos styrelse och ledande befattningshavare 2020

MSEK	Styrelsearvode/ grundlön ¹⁾	Rörlig ersättning ²⁾	Övriga förmåner ³⁾	Pensions- kostnad	Summa	Pensions- förpliktelser
Per-Olof Söderberg, styrelsens ordförande	1,1	-	-	-	1,1	-
Eva Karlsson, styrelseledamot	0,6	-	-	-	0,6	-
Jan Söderberg, styrelseledamot	0,6	-	-	-	0,6	-
Karsten Slotte, styrelseledamot	0,6	-	-	-	0,6	-
Ulla Litzén, styrelseledamot	0,6	-	-	-	0,6	-
Jonas Wiström, VD	8,0	7,9	0,1	2,4	18,4	-
Andra ledande befattningshavare ⁴⁾	14,0	9,8	0,1	3,0	26,9	-

¹⁾ Grundlön inklusive semestertillägg 0,8%. Styrelsearvodet avser arvode för stämмоåret maj 2020 till och med mars 2021. I grundlön ingår konsultarvode som ledande befattningshavare erhållit.

²⁾ Rörlig ersättning avser bonus hänförlig till 2020. Utbetalning sker med 50% under 2021 och 50% under 2022. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen 2020 betalas ut till VD redan år 2021, förutsatt att hela den delen av den mottagna rörliga kontantersättningen som överstiger 50 procent investeras av VD i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram 2021.

³⁾ Består till största delen av bilförmån.

⁴⁾ Omfattar åtta personer som ingått i ledningsgruppen under 2020, varav fyra under delar av året. Per 2020-12-31 uppgår antalet till sju.

forts. Not 7

Ersättningar till VD

Rörlig ersättning

Den rörliga ersättningens storlek beslutas av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet och inom ramen för den totala rörliga ersättningen till ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner. Förvärv av teckningsoptioner subventioneras inom ramen för incitamentsprogram för ledande befattningshavare.

Pensionsvillkor

Pensionspremie uppgår till 30 procent av den fasta lönen. Pensionen är avgiftsbestämd. Det finns inte någon avtalad pensionsålder.

Villkor för avgångsvederlag

Vid uppsägning från bolagets eller VD:s sida gäller en uppsägningstid om sex (sex) månader. Det finns inget avtal om avgångsvederlag.

Andra ledande befattningshavare

Rörlig ersättning

För ersättning till övriga ledande befattningshavare, se ovan tabell.

Pensionsvillkor

Pensionsförmånerna består av avgiftsbestämda pensionslösningar. Det finns inte någon avtalad pensionsålder.

Villkor för avgångsvederlag

Vid uppsägning från Bolagets eller ledande befattningshavares sida gäller normalt en uppsägningstid om sex månader. Det finns inget avtal om avgångsvederlag i något anställningsavtal.

Köptioner utställda åren 2016–2017

Innehav ¹⁾	Utställda 2016, antal		Utställda 2017, antal		Förmån, MSEK	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Styrelsens ordförande ²⁾	-	-	-	-	-	-
Övriga styrelseledamöter ²⁾	-	127 500	-	-	-	-
Jonas Wiström, VD ²⁾³⁾	-	260 000	-	-	-	-
Andra ledande befattningshavare	-	23 000	-	20 000	-	-

¹⁾ Avser eget och närståendes innehav, inkl. ev. övertilldelning.

²⁾ Optioner i Ratos utställda av Ratos huvudägare. Förvärv har skett till marknadsvärde. Värdering har utförts enligt sedvanlig värderingsmodell (Black & Scholes). Köptionerna förföll den 18 mars 2021. Utnyttjande av köptionerna för köp av aktier i Ratos kunde ske under perioden 1 oktober 2019 – 19 mars 2021. Varje köption gav rätt att köpa en B-aktie i Ratos av utställarna. Lösenpriset ska motsvara 125 procent av genomsnittet av den för varje handelsdag under perioden 12–16 september 2016 framräknade volymvägda betalkursen för Ratos B aktie på Nasdaq Stockholm, med hänsyn tagen till utdelning. Programmet har utarbetats av huvudägarna tillsammans med externa rådgivare.

³⁾ Jonas Wiströms innehav avser optioner utställda av huvudägare förvärvade under tiden som styrelsens ordförande.

Syntetiska optioner utställda åren 2011–2017

MSEK	Erhållen likvid vid inlösen		Förmån	
	2021	2020	2021	2020
Styrelsen	-	-	-	-
VD och andra ledande befattningshavare	-	-	-	-

Tecknings- och köptioner utställda av Ratos

	2021-12-31				2020-12-31			
	Teckningsoptioner		Köptioner		Teckningsoptioner		Köptioner	
	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier
Utestående vid periodens ingång	1 003 511	1 003 511	695 500	695 500	948 511	948 511	1 157 600	1 157 600
Utställda	752 500	752 500			55 000	55 000		
Återköpta / inlösta	-182 547	-182 547	-633 000	-633 000				
Förfallna ¹⁾							-462 100	-462 100
Utestående vid periodens utgång	1 573 464	1 573 464	62 500	62 500	1 003 511	1 003 511	695 500	695 500
varav inlösenbara	0				0			

¹⁾ Lösenpris för köptionerna uppgår till 40 SEK per aktie (51,2), aktiekurs då optionerna förföll 45,6 SEK (17,6).

Upplysningar om utställda teckningsoptioner under perioden

Varje option berättigar till inköp av en aktie.

	2021	2020
Förfallotidpunkt	2024-11-29	2025-04-30
Förmånsvärde inkl sociala avgifter, MSEK	10,0	-
Sammanlagda inbetalningar till Ratos om aktierna förvärvas, MSEK	34,0	1,5

forts. Not 7

Optionsvillkor för utestående köpoptioner

Förfallotidpunkt	Optionspris kr/option	Lösenpris kr/aktie	Rätt att köpa antal aktier	2021-12-31		2020-12-31	
				Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier
2021-03-19						453 000	453 000
2022-03-18				62 500	62 500	242 500	242 500
				62 500	62 500	695 500	695 500
Maximal utökning av antalet aktier i förhållande till utestående aktier vid periodens slut					0,0%		0,2%

Kontantbelopp som Ratos kan erhålla vid lösen av utestående optioner uppgår till 3 MSEK (28).

Optionsvillkor för utestående teckningsoptioner

Förfallotidpunkt	Optionspris kr/option	Lösenpris ³⁾ kr/aktie	Rätt att köpa antal aktier	2021-12-31		2020-12-31	
				Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier
2023-06-08 ¹⁾	3,3	33,43	1	362 264	362 264	429 811	429 811
2024-06-14 ¹⁾	3,93	30,87	1	436 200	436 200	518 700	518 700
2025-04-30 ²⁾	3,87	25,32	1	50 000	50 000	55 000	55 000
2024-11-29 ¹⁾	10,1	46,95	1	725 000	725 000		
				1 573 464	1 573 464	1 003 511	1 003 511
Maximal utökning av antalet aktier i förhållande till utestående aktier vid periodens slut					0,5%		0,3%

¹⁾ Teckningsoptionerna utställda 2018–2019 samt 2021 erbjöds vederlagsfritt till deltagarna, de erhåller en förmån motsvarande marknadsvärdet på teckningsoptionerna vid tilldelning (optionspremien). Nettokostnaden för deltagare, efter subventionering, uppgår till cirka 50% av förmånsvärdet.

²⁾ Kontant betalning.

³⁾ Omräknat för utdelning.

Incitamentsprogram i Ratos dotterföretag

Ratos arbetar aktivt för att en incitamentsstrategi ska finnas för styrelsen och ledande befattningshavare i de bolag som Ratos investerar i. Det förekommer olika typer av incitamentsprogram, som omfattar bland annat aktier, teckningsoptioner, syntetiska optioner och syntetiska aktier. Investering genomförs på marknadsmässiga villkor, med vissa undantag.

Dessa undantag har inte haft någon betydande inverkan på Ratos-koncernens resultat- och balansräkning. Sammanlagt uppgår finansiella skulder avseende syntetiska optioner i Ratoskoncernen till 144 MSEK (371) varav 144 MSEK (173) avser kvarvarande verksamhet. Under året påverkades koncernens resultat med -10 MSEK (-172) avseende syntetiska optionsskulder varav -10 MSEK (-73) avsåg kvarvarande verksamhet.

Not 8 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2021	2020	2021	2020
Huvudansvarig revisor EY				
Revisionsuppdrag	19	21	3	3
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	1	1	1	0
Skatterådgivning	0	1		
Andra uppdrag	0			
	20	22	4	3
Övriga revisorer				
Revisionsuppdrag	3	2		
	23	25	4	3

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.

Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser övrig granskning som utförs i enlighet med avtal eller överenskommelse, exempelvis granskning av likvidationer samt revisionsnära rådgivning. Detta inkluderar även övriga arbetsuppgifter som det ankommer bolagets revisor att utföra samt rådgivning och annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller vid genomförandet av sådana arbetsuppgifter.

Skatterådgivning avser bland annat skattekonsultationer, skatterådgivning i samband med företagsförvärv, transferprissättning samt skattetjänster relaterade till utlandspersonal.

Övriga arvoden avser alla övriga tjänster som tillhandahålls av revisionsbyråer samt skattekonsulter, exempelvis rådgivning i transaktioner samt i samband med förvärv och avyttringar, värderingstjänster, rådgivning avseende redovisningsfrågor samt rådgivning kring processer och intern kontroll.

Not 9 Finansiella intäkter och kostnader

Koncernen

MSEK	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultat- räkningen		Total	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Finansiella intäkter						
Ränteintäkter	4	6			4	6
Resultat vid avyttring			-1	1	-1	1
Värdeförändring, syntetiska optioner			36	17	36	17
Värdeförändring, derivat						
- ej säkringsredovisade			3			
Övriga finansiella intäkter	3	2			3	2
Netto, valutakursförändring	27				27	
	34	8	38	18	72	26
Finansiella kostnader						
Räntekostnader	-314	-400			-314	-400
Räntekostnader, konvertibla förlagslån	-5	-3			-5	-3
Värdeförändring, syntetiska optioner			-46	-90	-46	-90
Värdeförändring, villkorade köpeskillingar			-6		-6	
Värdeförändring, derivat						
- ej säkringsredovisade			-34	-8	-34	-8
Övriga finansiella kostnader	-15	-24			-15	-24
Netto, valutakursförändring		-83				-83
Nedskrivningar	0				0	
	-335	-511	-86	-98	-421	-609
Pensioner, räntekostnad					-1	-1
					-422	-610

Ränteintäkter hänförliga till finansiella tillgångar ej värderade till verkligt värde i resultatet uppgår till 4 MSEK (6). Räntekostnader hänförliga till finansiella skulder ej värderade till verkligt värde i resultatet uppgår till 314 MSEK (400). I årets resultat redovisas 0 MSEK (0) som avser ineffektivitet i kassafördessäkringar. Koncernen har inga verkligt värdesäkringar.

Moderbolaget

MSEK	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultat- räkningen		Total	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Finansiella intäkter						
Ränteintäkter	48	0			48	0
Resultat vid avyttring			-70	1	-70	1
Värdeförändring, syntetiska optioner						
Netto, valutakursförändring	5				5	
	52	0	-70	1	-17	1
Finansiella kostnader						
Räntekostnader	-3	0			-3	0
Räntekostnader konvertibla förlagslån	-5	-3			-5	-3
Värdeförändring, syntetiska optioner			-14	-4	-14	-4
Värdeförändring, derivat						
- ej säkringsredovisade			-34		-34	
Netto, valutakursförändring		-8				-8
Övriga finansiella kostnader	-3	-3			-3	-3
	-11	-14	-48	-4	-59	-18

Ränteintäkter hänförliga till finansiella tillgångar ej värderade till verkligt värde via resultatet uppgår till 48 MSEK (0 MSEK). Räntekostnader hänförliga till finansiella skulder ej värderade till verkligt värde via resultatet uppgår till -3 MSEK (0 MSEK).

Not 10 Skatter

Redovisat i resultaträkningen

MSEK	2021	2020
Årets skattekostnad	-218	-178
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	10	1
Uppskjuten skatt	42	-81
Totalt redovisad skattekostnad i koncernen	-166	-258

Avstämning effektiv skatt

MSEK	2021	2020
Resultat före skatt	1 306	873
Avgår resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-189	-44
	1 118	828
Skatt enligt gällande skattesats, 20,6% (21,4)	-230	-177
Effekt av särskilda skatteregler för investmentbolag		28
Effekt av andra skattesatser i andra länder	-11	-9
Ej avdragsgilla kostnader	-56	-62
Ej skattepliktiga intäkter	23	6
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-55	-76
Nedskrivning av tidigare aktiverade underskottsavdrag	0	-24
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	39	48
Aktivering av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	103	3
Skatt hänförlig till tidigare år	10	1
Effekt av ändrade skattesatser / skatteregler		0
Övrigt	11	6
Redovisad effektiv skatt	-166	-258

Skatteposter som redovisats i övrigt totalresultat

MSEK	2021	2020
Uppskjuten skatt hänförlig till förändring av säkringsreserv	-9	2
Uppskjuten skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsåtaganden	-2	5
	-11	7

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skulder

MSEK	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld	
	2021	2020	2021	2020
Immateriella anläggningstillgångar	18	44	273	363
Materiella anläggningstillgångar	59	82	42	30
Nyttjanderättstillgångar	104	68		
Finansiella anläggningstillgångar	2	4	3	1
Varulager	24	29		
Kundfordringar	0	5	1	1
Övriga fordringar	1	4	1	1
Entreprenadkontrakt			337	289
Räntebärande skulder	0	5	8	1
Avsättningar pensioner	12	110	0	
Övriga avsättningar	59	70	1	
Övriga skulder	10	24	0	0
Underskottsavdrag	256	203		
Obeskattade reserver / bokslutsdispositioner	5	0	21	7
Skattefordringar / skatteskulder	550	648	687	693
Avgår uppskjutna skattefordringar och skulder som innehas för försäljning		-213		-140
Kvittningar	-247	-279	-247	-279
Skattefordringar / skatteskulder, netto	303	156	440	275

Av redovisade uppskjutna skattefordringar förväntas 23 MSEK (4) att nyttjas inom ett år och 280 MSEK (87) saknar fastställd nyttjandetidpunkt. Av redovisade uppskjutna skatteskulder förväntas 9 MSEK (1) att nyttjas inom ett år och 431 MSEK (173) saknar fastställd nyttjandetidpunkt.

Totala underskott uppgår till 15,8 miljarder SEK, varav 14,0 miljarder SEK hänförs till Ratos AB. Av dessa förfaller 341 MSEK inom tio år och 15,4 miljarder SEK saknar fastställd förfallotidpunkt. Det skattemässiga värdet för underskottet uppgår till 3,3 miljarder SEK. Av totala underskott som finns i koncernen så har en uppskjuten skattefordran om 256 MSEK (203) redovisats, varav 0 (122) är hänförlig till avvecklad verksamhet.

Det är inte säkert att de ej redovisade skattefordringarna kommer att medföra lägre skatteutbetalningar i framtiden varför de ej åsätts något värde.

Vanligtvis uppstår inga temporära skillnader mellan redovisat och skattemässigt värde avseende svenska bolags innehav av näringsbetingade andelar (aktier i dotterbolag) vid utdelning eftersom den inte är skattepliktig. Ingen uppskjuten skatt redovisas därför på utdelningsbara medel i svenska dotterbolag.

Moderbolaget

Moderbolagets skattekostnad 2021 uppgår till +76 MSEK (0). Ratos AB har ackumulerade underskott som vid utgången av 2021 uppgick till 14,0 miljarder SEK (13,9), av dessa är 75 MSEK redovisade som uppskjuten skattefordran på balansdagen.

forts. Not 10

Förändring uppskjuten skatt 2021

MSEK	Ingående balans 2021	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i samband med förvärv av bolag	Redovisat i övrigt totalresultat/eget kapital	Omräkningsdifferens	Omklassificeringar	Utgående balans 2021
Immateriella anläggningstillgångar	-196	-3	-47		-8		-255
Materiella anläggningstillgångar	45	-16	-1		5	-17	17
Nyttjanderättstillgångar	68	12				18	104
Finansiella anläggningstillgångar	4	-1		-2		-1	-1
Varulager	29	-8	1		2		24
Kundfordringar	3	-4					-1
Övriga fordringar	3					-2	1
Entreprenadkontrakt	-289	-30			-18		-338
Räntebärande skulder	4	6	-3	-7	-7		-8
Avsättningar pensioner	14			-2			12
Övriga avsättningar och skulder	81	-22	4	1	3	2	68
Underskottsavdrag	122	105			29		256
Obeskattade reserver / periodiseringsfonder	-6	2	-10		-1	-1	-16
Skattefordringar / skatteskulder, netto	-118	41	-56	-10	5	0	-137

Förändring uppskjuten skatt 2020

MSEK	Ingående balans 2020	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt totalresultat/eget kapital	Omräkningsdifferens	Omklassificeringar	Avgår tillgångar som innehas för försäljning och tillhörande skulder	Utgående balans 2020
Immateriella anläggningstillgångar	-338	-3		23	-2	124	-196
Materiella anläggningstillgångar	33	10		-4	14	-7	45
Nyttjanderättstillgångar	6	1			62		68
Finansiella anläggningstillgångar	49	1		-4	-43		4
Varulager	20	11		-2			29
Kundfordringar	5	0				-2	3
Övriga fordringar	-5	0	1	6			3
Entreprenadkontrakt	-250	-63		24			-289
Räntebärande skulder	1	6	-3				4
Avsättningar pensioner	111	-3	5	-3		-96	14
Övriga avsättningar och skulder	107	4	4	-10	-12	-11	81
Underskottsavdrag	300	-71		-8	-17	-82	122
Obeskattade reserver / periodiseringsfonder	-4	-3					-6
Skattefordringar / skatteskulder, netto	44	-112	7	14	0	-73	-118
Avgår avvecklad verksamhet		30					
Summa		-81					

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen

MSEK	Förvärvade immateriella tillgångar					Internt genererade immateriella tillgångar				Totalt
	Goodwill	Varu- märken	Kund- relationer	Data- baser	Övriga tillgångar	Data- baser	Affärs- system	Övriga tillgångar	Pågående projekt	
Akkumulerade anskaffningsvärden										
Ingående balans 2020-01-01	13 346	994	469	205	227	936	610	215	197	17 200
Anskaffningsvärden för tillgångar som innehas för försäljning	-4 635	-60	-418	-205		-936	-208	-180	-195	-6 838
Investeringar							79		10	88
Avyttringar / Utrangeringar							-65	-1		-67
Omklassificering							7	6	-6	7
Årets valutakursdifferenser	-410	-77	-0		-5		-21	1		-513
Utgående balans 2020-12-31	8 302	857	50	0	223	0	401	40	6	9 879
Ingående balans 2021-01-01	8 302	857	50	0	223	0	401	40	6	9 879
Rörelseförvärv	2 785		7		213		2			3 007
Investeringar							67		17	85
Avyttringar / Utrangeringar							-10			-10
Avyttrade företag	-5									-5
Omklassificering							19	-0	-21	-2
Årets valutakursdifferenser	331	52	0		7		20	1		410
Utgående balans 2021-12-31	11 413	909	57	0	443	0	498	41	3	13 363
Akkumulerade av- och nedskrivningar										
Ingående balans 2020-01-01	-1 735	-48	-362	-205	-204	-637	-355	-191		-3 736
Akkumulerade av- och nedskrivningar för tillgångar som innehas för försäljning	332	42	341	205		637	173	164		1 893
Årets avskrivningar			-4		-8		-56	-4		-72
Årets nedskrivningar							-11			-11
Avyttringar / Utrangeringar							61	1		63
Omklassificering							-1	-3		-4
Årets valutakursdifferenser	61	1	0		5		6	-1		71
Utgående balans 2020-12-31	-1 343	-6	-24	0	-207	0	-183	-34		-1 798
Ingående balans 2021-01-01	-1 343	-6	-24	0	-207	0	-183	-34		-1 798
Rörelseförvärv					-1		-2			-2
Årets avskrivningar			-5		-26		-65	-3		-99
Årets nedskrivningar							-8			-8
Avyttringar / Utrangeringar							13			13
Omklassificering								0		0
Årets valutakursdifferenser	-42	-1	-0		-3		-6	-1		-51
Utgående balans 2021-12-31	-1 385	-7	-29	0	-236	0	-251	-37		-1 945
Redovisat värde enligt Rapport över finansiell ställning:										
Per 2021-12-31	10 028	903	28	0	206	0	246	4	3	11 418
Per 2020-12-31	6 958	852	26	0	16	0	218	6	6	8 082

forts. Not 11

Nedskrivningar och prövning av goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbart nyttjandeperiod

Goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbart nyttjandeperiod uppgick per den 31 december 2021 till ett bokfört värde om 10 931 MSEK (7 810). Nedan framgår hur beloppet fördelats mellan kassagenererande enheter, vilka utgörs av respektive bolag.

MSEK	Goodwill		Immateriella anläggningstillgångar ¹⁾	
	2021	2020	2021	2020
Presis Infra	2 403			
Plantasjen	1 623	1 517	683	636
LEDiL	977	959		
airteam	953	939	17	16
HENT	892	831		
HL Display	843	718		
KVD	606	515		
Diab	573	573		
Bisnode		4 206		
	8 871	10 257	700	652
Bolag utan enskilt betydande värden	1 157	907	203	200
Totalt	10 028	11 164	903	852
Avgår tillgångar som innehas för försäljning		-4 206		
Koncernen totalt, kvarvarande verksamhet		6 958		

¹⁾ Immateriella anläggningstillgångar avser varumärken med obestämbart nyttjandeperiod som därmed inte skrivs av. Varumärken med obestämbart nyttjandeperiod avser nyckeltillgångar för de dotterföretag som har värderat dessa tillgångar. Arbetet med att förbättra och utveckla varumärkena sker fortlöpande. Nettokassaflöden som varumärkena genererar förväntas inte upphöra inom en överskådlig framtid. Varumärkena anses därför ha obestämbara nyttjandeperioder.

Ratos bedömer löpande om det föreligger en indikation på att något bolag minskat i värde. För det fall att sådan indikation skulle föreligga beräknas bolagets återvinningsvärde. Goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämd nyttjandeperiod prövas också årligen, oavsett om det finns en indikation på en värdeminskning eller ej. Prövning av redovisade värden sker genom att återvinningsvärdet beräknas för respektive bolag. Återvinningsvärdet, vilket utgörs av det högsta av nyttjandevärde och verkligt värde minskat med försäljningskostnader, jämförs med det redovisade värdet. Om återvinningsvärdet är lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. I första hand skrivs goodwill ned.

Nedskrivning av goodwill**Nedskrivning av goodwill under 2021**

Ingen nedskrivning.

Nedskrivning av goodwill under 2020

Ingen nedskrivning.

Nedskrivningsprövning i bolag med betydande goodwill-poster

Nedan beskrivs genomförda nedskrivningsprövningar och viktiga antaganden, som använts vid beräkning av återvinningsvärde, för bolag där goodwill bedömts vara av betydande storlek. Goodwill hänförlig till övriga bolag är var för sig inte betydande i förhållande till Ratoskoncernens totala goodwill.

Presis Infra

Nedskrivningsprövningen för Presis Infra baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen är baserad på transaktionspriset för Ratos förvärv av Presis Infra. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Plantasjen

Nedskrivningsprövningen för Plantasjen baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. Ett fortsatt ökat intresse för växter och blommor i spåret av covid-19-pandemin har inneburit ökad försäljning per kund under 2021. Den totala försäljningen är i linje med föregående år och resultatet har tack vare genomförda satsningar på produktivitet och lägre kostnader kunnat förbättras jämfört med föregående år. Prognosen för nästkommande år innefattar fortsatta satsningar på förbättrat kunderbudande, högre produktivitet i butikerna och fortsatt lägre kostnader. Dessa satsningar förväntas resultera i en stabiliserad lönsamhet under prognosperioden. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

LEDiL

Nedskrivningsprövningen för LEDiL baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. Marknaden för LED-belysning har återhämtat sig efter covid-19-pandemin och LEDiL prognostiserar en omsättnings-tillväxt under de närmaste åren baserat på ökade marknadsandelar och lansering av nya produkter. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningsstillväxt, god kostnads-kontroll och fortsatta investeringar i R&D. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

airteam

Nedskrivningsprövningen för airteam baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. airteam har haft en positiv utveckling under 2021 och då främst inom den danska verksamheten. Ordergång har varit god under året och innehåller flera större ventilationskontrakt som sträcker sig över de kommande åren, vilket förväntas driva omsättningsstillväxt. airteam har ett starkt lönsamhetsfokus och EBITA-marginalen förväntas hållas stabil drivet av effektivt projektgenomförande. Den danska och svenska byggmarknaden har strukturella tillväxtpotentialer baserat på en ökad efterfrågan av effektiva och högkvalitativa ventilationslösningar. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

forts. Not 11

HENT

Nedskrivningsprövningen för HENT baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. HENT har haft en stabil utveckling under 2021 trots en lägre aktivitet i projekten på grund av covid-19-pandemin. Tack vare genomförda åtgärder som har inneburit ändringar i både processer och organisation och som lett till fortsatt stabilisering av projektportföljen, har EBITA-marginalen kunnat bibehållas jämfört med föregående år. Prognosen för kommande år är baserad på nuvarande orderbok, där cirka 75 procent av orderboken avser offentlig verksamhet. Anbudsaktiviteten har bättre anpassats till organisationens kapacitet och en högre grad av ural har gjorts för att säkra lönsamhet. Fokus på stabilitet och lönsamhet förväntas ge en förbättrad lönsamhet kommande år. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

HL Display

Nedskrivningsprövningen för HL Display baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. Prognosen för kommande år baseras på att bolaget är marknadsledande i Europa och har en god strategisk position med diversifierad kundexponering. Omsättningstillväxt och lönsamhet förväntas ligga på en stabil nivå de närmaste åren. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

KVD

Nedskrivningsprövningen för KVD baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. KVD har under året förvärvat Forsbergs Fritidscenter samt påbörjat försäljning av bil från eget lager, vilket breddar och utökar bolagets kunderbjudande. Inlödet av företagsbilar har till följd av komponentbrister varit trögt under året. Prognosen för nästkommande år innefattar fortsatta satsningar på förbättrat kunderbjudande och fortsatt lägre kostnader. Dessa satsningar förväntas resultera i en stabiliserad lönsamhet under prognosperioden. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Diab

Nedskrivningsprövningen för Diab baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 10 procent efter skatt och 13 procent före skatt. Vindmarknaden har haft en nedgång under 2021, vilken förväntas hålla i sig under 2022. Marknaden förväntas dock på sikt återhämta sig och Diab prognostiserar en omsättningstillväxt bland annat baserat på ökade marknadsandelar. Ökat kapacitetsutnyttjande samt ökad produktionseffektivitet förväntas leda till förbättrade EBITA-marginaler under prognosperioden. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Väsentliga antaganden som använts i beräkning av nyttjandevärde

Nyttjandevärde för ett bolag baseras på Ratos andel av nuvärdet av bolagets framtida beräknade kassaflöden.

Beräkningarna av nyttjandevärde är mest känsliga för avvikelser från nedanstående antaganden:

- Resultatprognos
- Diskonteringsränta
- Tillväxttal

Andra viktiga antaganden vid beräkning av nyttjandevärde är bland annat omsättningstillväxt samt brutto- och EBITA-marginaler. Antaganden som används är anpassade för respektive bolag då varje bolag i sig är en oberoende enhet med unika förutsättningar. Viktiga antaganden beskrivs på sidorna 87-88 under rubriken Nedskrivningsprövning i bolag med betydande goodwill-poster.

Resultatprognos

Resultatprognosen är baserad på av företagsledningen senast fastställda budgetar och prognoser samt rimliga och verifierbara antaganden som utgör Ratos bästa uppskattningar av de ekonomiska förhållanden som beräknas råda under prognosperioden. Utgångspunkt för att skatta värden för dessa är tidigare erfarenheter samt externa källor. Resultatprognos omfattar maximalt fem år.

Diskonteringsränta

Framtida kassaflöden har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta. Ratos har använt en diskonteringsfaktor efter skatt, då beräknade framtida kassaflöden även omfattar skatt. Ratos har utifrån det faktiskt använda avkastningskravet efter skatt (WACC) gjort en översättning till ett estimat motsvarande avkastningskrav före skatt genom att dividera med ett minus skattesats.

Diskonteringsfaktorn återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de specifika risker som är knutna till tillgången.

Tillväxttal

Efter prognosperioden uppskattas ett slutvärde. Detta görs med hjälp av ett antagande om stabil tillväxt i nominella termer för respektive bolag som matchar antagen långfristig tillväxttakt för relevanta produkter, branscher, länder och marknader. I nedskrivningsprövningar för 2021 uppgår denna tillväxttakt till 2 procent (2).

Väsentliga antaganden som använts i beräkning av verkligt värde

Verkligt värde har fastställts i enlighet med nivå 3 i värderingshierarkin. Beräkningarna av verkligt värde är mest känsliga för avvikelser från nedanstående antaganden:

- Vinstmultipel
- EBITDA- och EBITA-prognos

Vinstmultipel

Använda vinstmultiplar är i nivå med noterade jämförbara bolag.

EBITDA- och EBITA-prognos

Se ovan avsnitt om resultatprognos.

Känslighetsanalys

Känslighetsanalys av beräkningarna av nyttjandevärde har genomförts, för ett antagande åt gången, där långsiktig tillväxttakt har sänkts med en halv procentenhet, diskonteringsräntan har höjts med en halv procentenhet respektive att prognostiserat kassaflöde har reducerats med tio procent. Känslighetsanalys för beräkningarna av verkligt värde har genomförts, för ett antagande åt gången, där vinstmultipel har justerats ned en nivå och resultatprognos har justerats ned med tio procent.

För samtliga bolag är bedömningen att inga förändringar i viktiga antaganden leder till att beräknat återvinningsvärde understiger redovisat värde.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Pågående nyanläggningar	Totalt
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans 2020-01-01	810	3 205	193	4 209
Anskaffningsvärden för tillgångar som innehas för försäljning	0	-371	-1	-372
Investeringar	28	118	242	388
Avyttringar / Utrangeringar	-45	-365		-409
Överfört från anläggning under uppförande	28	111	-140	0
Omklassificering	42	-34	-12	-5
Årets valutakursdifferenser	-57	-117	-11	-185
Utgående balans 2020-12-31	806	2 548	271	3 626
Ingående balans 2021-01-01	806	2 548	271	3 626
Investeringar	36	147	150	333
Avyttringar / Utrangeringar	-53	-80		-133
Tillgångar i förvärvat företag	114	77		192
Tillgångar i avyttrat företag		-0		-0
Överfört från anläggning under uppförande	7	206	-212	
Omklassificering	-0	5	-6	-2
Kostnadsfört			-1	-1
Årets valutakursdifferenser	42	85	10	136
Utgående balans 2021-12-31	952	2 987	211	4 151
Akkumulerade av- och nedskrivningar				
Ingående balans 2020-01-01	-470	-2 566		-3 036
Akkumulerade avskrivningar för tillgångar som innehas för försäljning	0	316		316
Årets avskrivningar	-41	-166		-208
Årets nedskrivningar	-7	-21		-29
Återförda nedskrivningar		1		1
Avyttringar / Utrangeringar	39	365		404
Omklassificering	-24	28		4
Årets valutakursdifferenser	31	89		120
Utgående balans 2020-12-31	-473	-1 955		-2 428
Ingående balans 2021-01-01	-473	-1 955		-2 428
Årets avskrivningar	-40	-176		-217
Årets nedskrivningar	-9	-3		-12
Akkumulerade avskrivningar i förvärvat företag	-14	-34		-48
Akkumulerade avskrivningar i avyttrat företag		0		0
Återförda nedskrivningar		8		8
Avyttringar / Utrangeringar	50	76		127
Omklassificering		-0		-0
Årets valutakursdifferenser	-19	-58		-78
Utgående balans 2021-12-31	-506	-2 142		-2 648
Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning				
Per 2021-12-31	447	845	211	1 503
Per 2020-12-31	333	593	271	1 198

forts. Not 12

Moderbolaget

MSEK	Inventarier	Pågående nyanläggningar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående balans 2020-01-01	5		5
Utgående balans 2020-12-31	5		5
Ingående balans 2021-01-01	5		5
Investeringar		2	2
Avyttringar / Utrangeringar	-3		-3
Utgående balans 2021-12-31	2	2	4
Ackumulerade avskrivningar			
Ingående balans 2020-01-01	-4		-4
Årets avskrivningar	-0		-0
Utgående balans 2020-12-31	-4		-4
Ingående balans 2021-01-01	-4		-4
Årets avskrivningar	-0		-0
Avyttringar / Utrangeringar	3		3
Utgående balans 2021-12-31	-2		-2
Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning			
Per 2021-12-31	0	2	2
Per 2020-12-31	1		1

Not 13 Nyttjanderättstillgångar

Koncernen

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Totalt
Akkumulerade anskaffningsvärden			
Ingående balans 2020-01-01	5 034	231	5 265
Anskaffningsvärden för tillgångar som innehas för försäljning	-387	-52	-439
Tillkommande kontrakt under året	545	99	644
Avyttringar och förtidsavslutade kontrakt	-10	-39	-49
Förändringar i befintliga kontrakt	672	-5	667
Omklassificeringar	-19	-1	-20
Övriga förändringar	48	-1	47
Årets valutakursdifferenser	-232	-10	-242
Utgående balans 2020-12-31	5 650	223	5 873
Ingående balans 2021-01-01	5 650	223	5 873
Tillkommande kontrakt under året	422	82	504
Avyttringar och förtidsavslutade kontrakt	-137	-34	-170
Nya kontrakt vid förvärv	101	223	324
Övriga förändringar	36	2	38
Årets valutakursdifferenser	203	14	217
Utgående balans 2021-12-31	6 276	510	6 786
Akkumulerade av- och nedskrivningar			
Ingående balans 2020-01-01	-755	-86	-841
Akkumulerade avskrivningar för tillgångar som innehas för försäljning	145	17	161
Avyttringar och förtidsinlösning av kontrakt	9	24	33
Omklassificeringar	12	1	12
Årets avskrivningar	-578	-60	-637
Årets nedskrivningar	-9	0	-9
Övriga förändringar	30	8	38
Årets valutakursdifferenser	43	4	47
Utgående balans 2020-12-31	-1 103	-93	-1 196
Ingående balans 2021-01-01	-1 103	-93	-1 196
Avyttringar och förtidsinlösning av kontrakt	123	32	156
Omklassificeringar	-1		-1
Årets avskrivningar	-614	-71	-685
Övriga förändringar	1		1
Årets valutakursdifferenser	-50	-4	-54
Utgående balans 2021-12-31	-1 644	-136	-1 779
Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning			
Per 2021-12-31	4 632	375	5 006
Per 2020-12-31	4 547	130	4 677

Not 14 Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Förändring av redovisade värden

Koncernen

MSEK	2021	2020
Redovisat värde vid årets ingång	1 003	1 121
Andelar i förvärvad verksamhet	22	
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	236	52
Andel av skatt från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-47	-9
Andel av övrigt totalresultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-60	-7
Valutakursdifferenser	106	-154
Redovisat värde vid årets utgång	1 259	1 003

Nedskrivningsprövning av Aibel

Per 31 december 2021 uppgår det koncernmässiga värdet på Aibel till 782 MSEK. Med koncernmässigt värde avses koncernens andel av eget kapital och eventuella koncernmässiga över- och undervärden med hänsyn till innehav utan bestämmande inflytande (32%). Redovisat värde är konsoliderat värde som ingår i Rapport över finansiell ställning för koncernen (49%). Genomförd nedskrivningsprövning för 2021, vilken baseras på en verkligt värde beräkning, visar inte på något nedskrivningsbehov. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 i värderingshierarkin och är baserad på indata i en värderingsmodell. Använd vinstmultiplikator är i nivå med jämförbara bolag, resultatprognos baseras på av företagsledningen senast fastställda budgetar och prognoser. För beskrivning av metodik vid nedskrivningsprövning, se not 11.

Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden fördelade mellan betydande och ej individuellt betydande andelar

MSEK	2021			2020		
	Aibel ¹⁾	Individuellt ej betydande andelar	Totalt	Aibel ¹⁾	Individuellt ej betydande andelar	Totalt
Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden						
Ingår i koncernen enligt följande:						
Andel av resultat före skatt	234	1	236	52	0	52
Inkomstskatt	-47	0	-47	-9	0	-9
Andel av övrigt totalresultat	-60		-60	-52		-52
Andel av totalresultat	127	1	129	-9	0	-9
Redovisat värde	1 223	36	1 259	991	12	1 003
100%						
Nettoomsättning	12 890			12 022		
Årets resultat	376			87		
Övrigt totalresultat	-121			-104		
Summa totalresultat	255			-17		
Anläggningstillgångar	7 334			6 941		
Omsättningstillgångar	4 233			2 803		
Långfristiga skulder	-3 189			-3 772		
Kortfristiga skulder	-5 932			-3 990		
Nettotillgångar	2 446			1 983		

¹⁾ Aibel Holding I AS ägs till 49% av NCS Invest. Mer information om koncernstrukturen framgår av not 29 Andelar i koncernföretag. Ratos äger via NCS Intressenter 64% av NCS Invest.

Avstämning finansiell information i sammandrag för betydande investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

MSEK	Aibel 100%		MSEK	Aibel 49% ¹⁾	
	2021	2020		2021	2020
Ingående balans nettotillgångar	1 983	2 217	Andel i nettotillgångar	1 223	991
Årets resultat före skatt	469	104	Redovisat värde	1 223	991
Inkomstskatt	-93	-17			
Övrigt totalresultat	-121	-104			
Omräkningsdifferenser	208	-216			
Utgående balans nettotillgångar	2 446	1 983			

¹⁾ Koncernmässigt värde, justerat för andel som tillfaller innehav utan bestämmande inflytande, uppgår till 782 MSEK (634).

Not 15 Fordringar på koncernföretag

Moderbolaget

MSEK	Långfristiga fordringar Koncernföretag		MSEK	Kortfristiga fordringar Koncernföretag	
	2021	2020		2021	2020
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	0	2	Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	7	8
Tillkommande ¹⁾	4 018	3	Tillkommande ¹⁾	2 302	304
Motpartsbyte	0	11	Reglerat	-1 169	-305
Reglerat	-79	-15	Valutakursförändringar	5	
Valutakursförändringar	90		Utgående balans	1 145	7
Utgående balans	4 029	0			

¹⁾ Förändringen sedan föregående år är främst hänförlig till att moderbolaget under året har påbörjat arbetet med att Ratos bolagsgrupp ska finansieras centralt. Utlåning har skett till Diab, HL Display, KVD, LEDIL, Oase Outdoors, Platasjen och Presis Infra från moderbolaget.

Not 16 Finansiella instrument

Koncernen

31 december

MSEK	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Derivat som används för säkringsändamål		Total enligt rapport över finansiell ställning	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Finansiella tillgångar								
Aktier och andelar	0	0	815	7			815	7
Övriga fordringar ¹⁾	64	39		1			64	40
Derivatinstrument				0	13	1	13	1
Kundfordringar	2 746	2 140					2 746	2 140
Likvida medel	2 230	2 826					2 230	2 826
	5 041	5 005	815	9	13	1	5 868	5 015
Överskott i pensionsplan, tillgång							1	1
							5 870	5 016
Finansiella skulder								
Räntebärande skulder								
- Skulder till kreditinstitut	2 102	2 813					2 102	2 813
- Finansiell leasingskuld	5 507	5 155					5 507	5 155
- Konvertibla förlagslån	79	54					79	54
- Övriga räntebärande skulder	7	113	337	193			345	306
Övriga långfristiga skulder ²⁾			830	240			830	240
Leverantörsskulder	2 430	1 843					2 430	1 843
Derivatinstrument			39	12	10	21	49	33
	10 126	9 978	1 207	445	10	21	11 342	10 444
Avsättningar för pensioner							76	86
							11 418	10 530

¹⁾ I övriga fordringar ingår 64 MSEK (40) som är räntebärande.

²⁾ Övriga långfristiga skulder avser i sin helhet köp- och säljoptioner utställda till ägare utan bestämmande inflytande. Värdeförändringar på dessa optioner redovisas direkt över eget kapital.

forts. Not 16

Verkligt värde

Valutaterminer har värderats till verkligt värde med beaktande av aktuella räntor och kurser på bokslutsdagen. Verkligt värde för fordringar med rörlig ränta motsvarar dess redovisade värde. Merparten av de räntebärande skulderna löper med rörlig ränta, samt oftast en marginal som beror på skuldsättningsgrad, varför verkligt värde på balansdagen motsvarar redovisat värde.

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts utgår från följande nivåer:

Nivå 1: finansiella instrument värderas enligt priser noterade på en aktiv marknad.

Nivå 2: finansiella instrument värderas utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata och som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: finansiella instrument värderas utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Verkligt värde-hierarki, nivå 1

Koncernen har från 2021 även tillgångar i nivå 1 i verkligt värde-hierarkin, i form av börsnoterade aktier med bokfört värde om 808 MSEK på balansdagen.

Verkligt värde-hierarki

Tillgångar MSEK	Nivå 2		Nivå 3	
	2021	2020	2021	2020
Derivat				
- Valutaterminer	13	1		
Villkorade köpeskillingar				1
	13	1	0	1

Förändring, nivå 3

Tillgångar MSEK	Villkorade köpeskillingar	
	2021	2020
Ingående balans	1	5
Avgår tillgångar som innehas för försäljning		-1
Redovisat i rörelseresultatet	-1	-2
Reglerat		0
Omräkningsdifferens	0	
Utgående balans	0	1

Verkligt värde-hierarki

Skulder MSEK	Nivå 2		Nivå 3	
	2021	2020	2021	2020
Syntetiska optioner			144	173
Derivat				
- Valutaterminer	49	33		
Köp- och säljoptioner till innehav utan bestämmande inflytande			830	240
Villkorade köpeskillingar			194	20
	49	33	1 167	433

Förändring, nivå 3

Skulder MSEK	Syntetiska optioner		Köp- och säljoptioner		Villkorade köpeskillingar	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Ingående balans	173	241	240	244	20	28
Avgår skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning		-100				-7
Redovisat i finansnettot	10	73			6	
Redovisat i rörelseresultatet					-9	
Redovisat mot innehav utan bestämmande inflytande				5		
Nyutgivna/tillkommande	5	3	564		184	
Förvärv, koncernföretag			6			
Reglerat	-47	-39			-11	
Omräkningsdifferens	3	-5	20	-8	3	-1
Utgående balans	144	173	830	240	194	20

Omvärdering av finansiella instrument i nivå tre som ingår i årets resultat, och som avser skulder som ingår i den utgående balansen, uppgår till 7 MSEK (73).

Den utgående balansen avseende syntetiska optioner representerar det sammanlagda bedömda värdet av ett antal utestående optioner inom koncernen, vilka har Ratos olika bolag som underliggande tillgångar. Ratos värderar syntetiska optioner utifrån på marknaden vedertagna principer. Avgörande parametrar i samband med optionsvärderingen är antagna marknadsvärden avseende de underliggande tillgångarna, den underliggande tillgångens volatilitet och hur lång den återstående löptiden på optionen är. Det finns som regel inte något starkt samband mellan hur dessa parametrar utvecklas för olika

optionsprogram. Eventuell samvariation har snarare att göra med allmänekonomiska faktorer.

Köp- och säljoptioner utställda till ägare utan bestämmande inflytande värderas med utgångspunkt i villkoren i köpeavtal och aktieägaravtal och diskonteras till balansdagen. Den viktigaste parametern är aktiens värdeutveckling, vilken baseras på resultat fram till estimerad förfallotidpunkt 2025 respektive 2026.

Värdering av villkorade köpeskillingar beaktar nuvärdet av förväntade betalningar, diskonterade med en riskjusterad ränta. Olika scenarier för prognostiserat resultat beaktas för att bedöma storleken av de förväntade utbetalningarna och sannolikheten för dess inträffande. Av utgående balans förväntas 51 MSEK regleras under 2022.

forts. Not 16

Moderbolaget

31 december

MSEK	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Total enligt rapport över finansiell ställning	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Finansiella tillgångar						
Fordringar på koncernföretag	5 174	7			5 174	7
Likvida medel	294	1 166			294	1 166
	5 468	1 173			5 468	1 173
Finansiella skulder						
Räntebärande skulder, koncernföretag	1 333	391			1 333	391
Ej räntebärande skulder, koncernföretag	79				79	
Övriga räntebärande skulder	1 850	1	62	48	1 912	48
Konvertibla förlagslån	79	54			79	54
Leverantörsskulder	8	4			8	4
Derivatinstrument			34		34	
	3 349	450	96	48	3 445	498

Verkligt värde-hierarki

Skulder MSEK	Nivå 2		Nivå 3	
	2021	2020	2021	2020
Syntetiska optioner			62	48
Derivat				
- Valutaterminer	34			
	34	0	62	48

Förändring, nivå 3

Skulder MSEK	Syntetiska optioner	
	2021	2020
Ingående balans	48	44
Redovisat i finansnettot	14	4
Utgående balans	62	48

Omvärderingar som avser syntetiska optioner ingår i årets resultat, med -14 MSEK (-4), avseende skulder som ingår i den utgående balansen.

Not 17 Varulager

Koncernen

MSEK	2021	2020
Råvaror och förnödenheter	163	106
Varor under tillverkning	252	242
Färdiga varor och handelsvaror	1 371	672
Förskott till leverantörer	116	55
	1 903	1 075

Kostnad för varulager som resultatförts och ingår i kostnad såld vara uppgår till 4 984 MSEK (4 712). Nedskrivning av lager som kostnadsförts under året uppgår till 38 MSEK (45) och ingår i kostnad såld vara. Den del av varulagret som värderats till nettoförsäljningsvärde uppgår till 205 MSEK (193).

Not 18 Eget kapital

Aktiekapital

Antal	Stam A		Stam B	
	2021	2020	2021	2020
Utgivna aktier per 1 januari	84 637 060	84 637 060	239 503 836	239 503 836
Utgivna aktier per 31 december	84 637 060	84 637 060	240 101 760	239 503 836
	Totalt antal aktier		Kvotvärde	MSEK
Utgivna aktier per 1 januari 2021	324 140 896		3,15	1 021
Utgivna aktier per 31 december 2021	324 738 820		3,15	1 023

Omstämpling av aktier

Årsstämman 2003 beslutade om att ett konverteringsförbehåll avseende möjlighet att stämpla om A-aktier till B-aktier skulle införas i bolagsordningen. Detta innebär att ägare av A-aktier har en kontinuerlig möjlighet att genomföra en konvertering till B-aktier. Under 2021 har 0 (0) A-aktier omstämplats till B-aktier.

Koncernen

Övrigt tillskjutet kapital

Avser eget kapital som är tillskjutet från ägarna. Här ingår överkursfonder som betalats i samband med emissioner.

Reserver

Innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländsk verksamhet i annan valuta än SEK. Reserver inkluderar även effekter av kassaflödessäkringar och säkring av nettoinvesteringar.

Balanserat resultat inklusive årets resultat

I balanserat resultat ingår intjänade resultat och omvärdering av för-
månsbestämda pensionsplaner som redovisats i övrigt totalresultat för moderbolaget och dess dotterföretag och intresseföretag. Tidigare avsättningar till reservfond ingår också i denna post.

Moderbolaget

Bundna fonder

Bundna fonder får inte minskas genom vinstutdelning.

Reservfond

Syftet med reservfonden har varit att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust. I reservfonden ingår även belopp som före 2006-01-01 tillförts överkursfonden.

Fritt eget kapital

Följande fonder utgör tillsammans med årets resultat fritt eget kapital, dvs. det belopp som finns tillgängligt för utdelning till aktieägarna.

Överkursfond

När aktierna emitteras till överkurs, dvs. för aktierna betalas mer än aktiernas kvotvärde, ska ett belopp motsvarande det erhållna beloppet utöver aktiernas kvotvärde föras till överkursfonden. Avsättning till överkursfond efter 2006-01-01 utgör fritt eget kapital.

Balanserat resultat

Balanserat resultat utgörs av föregående års balanserade resultat och resultat efter avdrag för under året lämnad vinstutdelning. Kostnader för återköp av egna aktier, erhållna köptionspremier och eventuellt tillkommande transaktionskostnader redovisas direkt i balanserat resultat.

Kapitalhantering

Koncernens målsättning är att ha en god finansiell ställning, som bidrar till att bibehålla investerarens, kreditgivares och marknads förtroende samt utgör en grund för fortsatt utveckling av affärsverksamheten, och att den långsiktiga avkastningen som genereras till aktieägarna är tillfredsställande.

Ratos övergripande mål är att öka aktieägarvärdet i ett Ratos som växer. Ratos finansiella mål fokuserar på vinstutvecklingen i bolagsportföljen samt aktiens totalavkastning. De finansiella målen är; (1) EBITA-tillväxt, EBITA ska uppgå till minst 3 miljarder SEK år 2025 (2) Nettoskuldsättningsgrad, nettoskuld, exklusive finansiell leasing-skuld, i förhållande till EBITDA bör normalt uppgå till 1,5–2,5x. (3) Utdelningsandel, Utdelningsandelen uppgår normalt sett till 30–50 procent av resultatet efter skatt, exklusive realisationsvinster och realisationsförluster, hänförligt till moderbolagets ägare.

Koncernens EBITA för 2021 uppgick till 1 686 MSEK (1 468) för kvarvarande verksamhet, vilket ger en tillväxt på 15 procent. Koncernens nettoskuldsättningsgrad, exklusive finansiell leasing-skuld, uppgick på balansdagen till 0,1x.

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 1,20 SEK per A- och B-aktie för räkenskapsåret 2021, vilket motsvarar en total utbetalning om 390 MSEK. Baserat på betalkurs vid årets slut uppgår direktavkastningen till 2,1 procent.

På årsstämman 2021 förnyades beslut om att Ratos i samband med förvärv kan emittera B-aktier i Ratos genom kvittning, apport eller mot kontant betalning. Det avser högst 35 miljoner B-aktier.

Kapital definieras som totalt eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande. Varken moderbolaget eller något av dotterföretagen står under externa kapitalkrav såsom till exempel tillsyn under en myndighet. För beskrivning av låneavtal kopplat till finansiering och dess lånevillkor, se not 25 Finansiella risker och riskpolicy.

Återköpta egna aktier som ingår i eget kapital-posten balanserat resultat inklusive årets resultat

	2021	2020
Antal aktier		
Ingående återköpta aktier	5 126 262	5 126 262
Överlåtelse egna aktier	-4 430 762	
Sålda i samband med lösen av köpoptioner	-633 000	
Utgående återköpta aktier	62 500	5 126 262
Antal utestående aktier		
Totalt antal aktier	324 738 820	324 140 896
Återköpta aktier	-62 500	-5 126 262
	324 676 320	319 014 634

forts. Not 18

Optioner**Köptioner 2016–2017**

Årsstämmorna 2016–2017 beslutade om utställande av köpoptioner på återköpta aktier. Optionsvillkor för utestående köpoptioner per 2021–12–31 framgår av not 7. Enligt utestående optionsprogram är 62 500 återköpta aktier reserverade för överlåtelse. Totalt antal återköpta B-aktier uppgår till 62 500.

Teckningsoption 2018–2021

Årsstämmorna 2018–2021 beslutade om emittering av teckningsoptioner till personalen. Villkoren för utestående teckningsoptioner framgår av not 7.

Konverteringsrätt avseende konvertibla förlagslån 2018–2021

Årsstämmorna 2018–2021 beslutade om emittering av konvertibla förlagslån till personalen. Konvertibla förlagslån delas upp i en räntebärande skuld som framgår i not 16 och en konverteringsrätt. Konverteringsrätten redovisas i eget kapital. För ytterligare beskrivning se även not 7.

Utdelning

Efter balansdagen har styrelsen föreslagit följande utdelning:

	MSEK
Utdelning till innehavare av aktier av serie A och B 1,20 SEK/aktie ¹⁾	-390
Balanseras i ny räkning	8 293

¹⁾ Baserat på antalet utestående aktier den 31 januari 2022. Antalet återköpta aktier per detta datum är 62 500 st och kan förändras fram till avstämningsdagen för utdelning.

Föreslagen utdelning för 2021 blir föremål för fastställande på årsstämman den 22 mars 2022.

Not 19 Redogörelse för övrigt totalresultat samt förändring av reserver och innehav utan bestämmande inflytande

MSEK	Majoritetens andel av reserver			Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt
	Omräkningsreserv	Säkringsreserv	Totalt		
Ingående redovisat värde 2020-01-01	-84	-9	-94	-66	-160
Årets omräkningsdifferenser	-372		-372	-114	-485
Kassaflödessäkringar					
- redovisade i övrigt totalresultat		-31	-31	-3	-34
- skatt hänförlig till årets förändring		7	7	1	7
Utgående redovisat värde 2020-12-31	-456	-34	-490	-181	-672
Ingående redovisat värde 2021-01-01	-456	-34	-490	-181	-672
Årets omräkningsdifferenser	244		244	47	291
Omräkningsdifferenser hänförliga till avyttrade verksamheter	0		0		0
Kassaflödessäkringar					
- redovisade i övrigt totalresultat		36	36	5	41
- skatt hänförlig till årets förändring		-8	-8	-1	-9
Utgående redovisat värde 2021-12-31	-212	-6	-218	-131	-349

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Även säkring av nettoinvesteringar i utlandet ingår. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor.

Säkringsreserv

Säkringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessäkringsinstrument hänförligt till kassaflöden som ännu inte har inträffat.

Not 20 Innehav utan bestämmande inflytande

2021 MSEK	NCS Invest	Speed Group	LEDiL	HENT	Individuellt ej betydande innehav utan bestäm- mande inflytande	Total
I sin helhet, 100%						
Anläggningstillgångar	1 223	1 172	1 024	1 254		
Omsättningstillgångar	0	328	179	2 737		
Långfristiga skulder		-655	-172	-341		
Kortfristiga skulder		-380	-91	-2 816		
Nettotillgångar	1 223	465	940	834		
Redovisat värde på innehav utan bestämmande inflytande	440	143	313	228	262	1 387
Nettoomsättning		1 060	481	8 054		
Årets resultat	188	63	87	153		
Övrigt totalresultat	44		18	34		
Summa totalresultat	231	63	105	187		
Kassaflöde från löpande verksamhet		264	126	18		
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-28	-18	11		
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		-152	-64	483		
Årets kassaflöde		84	44	512		
Årets resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	68	19	29	42	60	218
Övrigt totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	16		6	7	0	29
Utdelning utbetald till innehav utan bestämmande inflytande					-3	-3
Innehav utan bestämmande inflytande, andel	36%	30%	34%	27%		

2020 MSEK	NCS Invest	Speed Group	LEDiL	HENT	Bisnode	Individuellt ej betydande innehav utan bestäm- mande inflytande	Total
I sin helhet, 100%							
Anläggningstillgångar	991	1 198	1 019	1 081	5 387		
Omsättningstillgångar	0	180	114	2 236	1 072		
Långfristiga skulder		-719	-64	-267	-848		
Kortfristiga skulder		-259	-234	-2 404	-2 653		
Nettotillgångar	991	400	835	647	2 958		
Redovisat värde på innehav utan bestämmande inflytande	357	120	278	179	891	91	1 915
Nettoomsättning		726	389	8 644	3 673		
Årets resultat	43	30	53	84	269		
Övrigt totalresultat	-160		-33	-37	-139		
Summa totalresultat	-117	30	20	47	131		
Kassaflöde från löpande verksamhet		182	117	231	655		
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-34	-34	-4	-224		
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		-104	-82	-72	-192		
Årets kassaflöde		44	1	154	238		
Årets resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	15	9	18	23	81	44	191
Övrigt totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	-58		-11	-7	-42	-4	-122
Utdelning utbetald till innehav utan bestämmande inflytande					-75		-75
Innehav utan bestämmande inflytande, andel	36%	30%	34%	27%	30%		

Not 21 Resultat per aktie

Resultat per aktie har beräknats på följande sätt:

MSEK	2021	2020
Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare	2 637	693
Använt i beräkningen av resultat per aktie före utspädning	2 637	693
Räntekostnad för konvertibla förlagslån, netto	5	3
Använt i beräkning av resultat per aktie efter utspädning	2 642	696
Vägt genomsnittligt antal aktier		
Totalt antal stamaktier	324 738 820	324 140 896
Effekt av innehav av egna aktier	-1 792 978	-5 126 262
Vägt genomsnittligt antal före utspädning	322 945 842	319 014 634
Köptioner	123 099	
Teckningsoptioner	398 176	5 369
Konvertibla förlagslån	2 864 913	2 017 081
Vägt genomsnittligt antal efter utspädning	326 332 029	321 037 084
Resultat per aktie före utspädning, SEK	8,17	2,17
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	8,10	2,17

Köptioner

Ratos AB hade vid utgången av 2021 ett utestående köptionsprogram vars lösenkurs uppgår till 40,00 SEK. Köptioner har haft utspädningseffekt då lösenkurs på optionerna överstiger stamaktiernas genomsnittskurs under året. Optionerna tas med i resultat per aktie efter utspädning när lösenkursen på optionerna överstiger årets genomsnittskurs för stamaktien. För ytterligare information hänvisas till not 7.

Teckningsoptioner

Ratos AB hade vid utgången av 2021 fyra utestående teckningsoptionsprogram. Lösenkurser uppgår till 33,43 SEK, 30,87 SEK, 25,32 SEK respektive 46,95 SEK. Samtliga teckningsoptioner har haft utspädningseffekt då lösenkurs på optionerna överstiger stamaktiernas genomsnittskurs under året, dock viktat eftersom de inte varit utestående hela året. Optionerna tas med i resultat per aktie efter utspädning när lösenkursen på optionerna överstiger årets genomsnittskurs för stamaktien. För ytterligare information hänvisas till not 7.

Konvertibla förlagslån

Under räkenskapsåret utställda konvertibla förlagslån har inkluderats i beräkningen av resultat per aktie efter utspädning från emitterings-tidpunkten genom att öka antalet aktier med det totala antalet aktier som konvertiblerna motsvarar och öka resultatet med den redovisade räntekostnaden efter skatt. Konvertiblerna har inte inkluderats i beräkningen av resultat per aktie före utspädning. För ytterligare information hänvisas till not 7.

Not 22 Pensioner

I koncernen finns både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. Ratoskoncernen har inte någon koncerngemensam policy avseende pensioner utan varje enskilt bolags styrelse beslutar om pensionslösningar för bolaget.

Avgiftsbestämda pensioner

Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Pensionspremierna är lönerelaterade och kostnadsförs löpande.

Förmånsbestämda pensioner

Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Intjäningen baseras på antal år inom pensionsplanen och lönen vid pensionerings-tillfället. Pensionsförpliktelse är säkerställda genom pensionsstiftelser och dylikt eller av bolaget. De förmånsbestämda planerna är inte huvudlösningen för dotterföretagen utan utgör endast komplement till avgiftsbestämda pensionsplaner. Av Ratos nuvarande dotterföretag har fyra förmånsbestämda pensioner. Diab har det beloppsmässigt största förmånsbestämda pensionsåtagandet i koncernen och det uppgår till 67 MSEK (77). Diab står för 88 procent av koncernens förmånsbestämda pensionsskuld. 2020 stod Bisnode och Diab tillsammans för 99 procent av koncernens förmånsbestämda pensions-skuld.

Åtagande för pension för tjänstemän i Sverige (ITP) tryggas delvis genom försäkringar i Alecta. Pensionsplanen som tryggas hos Alecta redovisas som avgiftsbestämd plan då det inte går att erhålla tillräckligt med uppgifter för att Ratos ska kunna redovisa sin andel av pensionsplanen som förmånsbestämd. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och / eller de försäkrade. Vid utgången av 2021 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till preliminärt 172 procent (148). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Årets premier betalda till Alecta uppgår till 37 MSEK (79).

Koncernen

Pensionskostnad

MSEK	2021	2020
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period	2	28
Kostnad avseende tjänstgöring under tidigare perioder	0	-21
Räntenetto	1	8
Effekter av reduceringar och regleringar	0	0
Pensionskostnader för förmånsbestämda pensioner	3	15
Pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner, Alecta	37	79
Pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner, övriga	86	122
Årets pensionskostnad	125	216

Pensionskostnaderna ingår i resultaträkningen på raden Kostnader för ersättning till anställda med undantag av räntenetto som ingår i finansnettot i resultaträkningen. För 2022 beräknas 15 MSEK betalas i premier till Alecta.

forts. Not 22

Förmånsbestämda pensionsplaner

MSEK	2021	2020
Nuvärde av fonderade förpliktelser	101	109
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-30	-27
	71	82
Nuvärde av ofonderade förpliktelser	4	3
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	75	85

Belopp som redovisas i balansräkningen

Avsättningar för pensioner	76	86
Överskott i förmånsbestämd plan redovisad som långsiktig finansiell fordran	1	1
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	75	85

Förändringar i förmånsbestämda pensionsförpliktelser

MSEK	2021	2020
Ingående balans	113	926
Pensioner intjänade under perioden	2	3
Räntekostnader	1	2
Betalningar från planen	-2	-3
Förpliktelser i förvärvade / avyttrade bolag		-0
Aktuariella vinster / förluster:		
Finansiella antaganden	-11	6
Demografiska antaganden	-0	
Erfarenhetsmässiga antaganden	3	-2
Omklassificerat till skulder som hänförs till tillgångar som innehas för försäljning		-801
Övrigt	-1	-16
Valutakursdifferens	0	-1
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets slut	105	113

Förändringar i förvaltningstillgångar

MSEK	2021	2020
Ingående balans	27	291
Ränteintäkter		0
Inbetalning från arbetsgivare	1	1
Inbetalning från de anställda	0	0
Betalningar från planen	-1	0
Avkastning på förvaltningstillgångar exkl. ränteintäkter ovan	1	-0
Omklassificerat till tillgångar som innehas för försäljning		-256
Övrigt	0	-8
Valutakursdifferens	1	-0
Förvaltningstillgångar vid årets slut	29	27

Förvaltningstillgångarna består av följande:

MSEK	2021	2020
Tillgångar placerade hos försäkringsbolag	29	27
	29	27

Av förvaltningstillgångarna är 14 MSEK (11) noterade och 16 MSEK (15) onoterade tillgångar.

Väsentliga aktuariella antaganden på balansdagen

	Diab		Bisnode	
	2021	2020	2021	2020
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	67	77		542
Diskonteringsränta, %:				
Förstklassiga obligationer, Sverige	1,9	1,2		1,3
Förstklassiga obligationer, Tyskland				0,9
Statsobligationer, Schweiz				0,2
Förstklassiga obligationer, Italien	0,4	-0,03		
Förstklassiga obligationer, övrigt	3,0			0,6
Inflation, %	1,8	1,8		1,5
Förväntad löneökningstakt, %	2,8	3,0		2,2
Årlig ökning av pensioner och fribrev, %	2,0	2,0		1,7

Moderbolaget

Moderbolagets pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner uppgår till 8 MSEK (9), varav 0 (0) avser Alecta.

Not 23 Avsättningar

Koncernen

Avsättningar, långfristiga

MSEK	2021	2020
Garantiåtaganden		
Vid årets början	6	6
Årets avsättningar	0	0
lanspråkta avsättningar	-0	
Outnyttjade reverserade avsättningar	1	-0
Omräkningsdifferens	0	-0
Vid årets slut	6	6
Övrigt		
Vid årets början	22	16
Årets avsättningar	1	4
lanspråkta avsättningar	-2	-0
Outnyttjade reverserade avsättningar	-2	
Avsättningar i förvärvat företag	13	
Omklassificering till skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning		-7
Omklassificering		10
Omräkningsdifferens	0	-1
Vid årets slut	33	22
Summa långfristiga avsättningar	39	28

Avsättningar som är kortfristiga skulder

Avsättningar, kortfristiga

MSEK	2021	2020
Garantiavsättningar		
Vid årets början	424	419
Årets avsättningar	118	165
lanspråkta avsättningar	-101	-61
Outnyttjade reverserade avsättningar	-98	-64
Avsättningar i förvärvat företag	17	
Omräkningsdifferens	23	-35
Vid årets slut	383	424

forts. Not 23

Avsättningar, kortfristiga

MSEK	2021	2020
Övrigt		
Vid årets början	23	29
Årets avsättningar	19	35
lanspråktaga avsättningar	-8	-28
Outnyttjade reverserade avsättningar	-3	-1
Avsättningar i förvärvat företag	6	
Omklassificering till skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning		-11
Omklassificering		0
Omräkningsdifferens	0	-0
Vid årets slut	38	23
Summa kortfristiga avsättningar	421	447

Avsättningarnas karaktär och förfallostruktur Garantiåtaganden

Avsättningarna avser garantiåtagande för utförda arbeten. Avsättning för garantier börjar beräknas när en tjänst slutförs eller en vara har övergått till kund. För att uppskatta beloppen används huvudsakligen historiska data avseende reparationer och utbyten. Garantiperioderna sträcker sig över 2–10 år för de långfristiga avsättningarna och över 1 år för de kortfristiga avsättningarna.

Övriga avsättningar

Övriga långfristiga avsättningar består bland annat av legala krav. De övriga avsättningar beräknas regleras inom 2–5 år och de kortfristiga inom 1 år.

Moderbolaget

Avsättningar, kortfristiga

MSEK	2021	2020
Övrigt		
Vid årets början	10	328
Årets avsättningar	62	18
lanspråktaga avsättningar	-4	-306
Outnyttjade reverserade avsättningar	-3	
Valutakurseffekt		-30
Vid årets slut	65	10

Av moderbolagets avsättningar avser 60 MSEK (0) avsättningar för dotter- och intresseföretag.

Not 24 Upplupna kostnader

Koncernen

MSEK	2021	2020
Personalkostnader	751	626
Kundbonus	22	17
Försäljningsprovisioner	2	8
Övrigt	228	172
	1 003	823

Moderbolaget

MSEK	2021	2020
Personalkostnader	42	41
Övrigt	5	6
	47	46

Not 25 Finansiella risker och riskpolicy

Principer för finansiering och finansiell riskhantering

I Ratos operativa verksamhet är de finansiella riskerna begränsade. Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker relaterade till kundfordringar, leverantörsskulder, lån och derivatinstrument. Ratos finansiella risker består av:

- valutarisk
- ränterisk
- likviditetsrisk
- kreditrisk

Ratos finansiering och finansiella risker hanteras inom koncernen i enlighet med den finanspolicy som är fastställd av styrelse. Styrelsen beslutar även om den finansiella strategin för moderbolaget medan respektive koncernbolags styrelser fastställer respektive bolags finansiella strategier i enlighet med moderbolagets finanspolicy.

Moderbolaget

Moderbolagets finanspolicy, som anger riktlinjer för hantering, mandatfördelning och uppföljning av finansiella risker, fastställs årligen av Ratos styrelse. Styrelsen utvärderar och föreslår vid behov förändringar av finanspolicy.

Koncernen eftersträvar att ha en god finansiell ställning, som bidrar till att bibehålla investerarens, kreditgivares och marknadens förtroende samt utgör en grund för fortsatt utveckling av affärsverksamheten, samtidigt som den långsiktiga avkastningen till aktieägarna är tillfredsställande.

Koncernföretag

Den interna och externa finansverksamheten är koncentrerad till koncernens treasuryfunktion (Group Treasury). Därmed uppnås stordriftsfördelar beträffande prissättning på finansiella transaktioner och koncernens finansiering. Då moderbolagets treasuryfunktion kan utnyttjas tillfälliga kassaöverskott och underskott inom koncernföretag kan koncernens finansieringsbehov, och därigenom räntekostnad, minimeras. Enligt Ratos finanspolicy är huvudregeln att alla koncernbolag där Ratos har en majoritetsägarandel (>50 procent) finansieras av Ratos AB.

Valutarisker

Med valutarisk avses risken att förändringar i valutakurser påverkar koncernens resultaträkning och/eller kassaflöden negativt. Valutarisker finns både i omräkningsexponering kopplad till utländska koncernföretag samt i monetära finansiella tillgångar och skulder.

Valutaexponering av monetära finansiella tillgångar och skulder per balansdagen

I moderbolaget får i normalfallet endast placeringar i svensk valuta förekomma. Normalt görs inte valutasäkring av aktier, aktieägarlån eller dylika balansposter i moderbolaget. Transaktionsexponering, inför ett förvärv eller avyttring av ett utländskt företag, kan valuta-säkras.

Koncernbolagen hanterar sina valutarisker i enlighet med den finanspolicy och riskhanteringsstrategi som fastställts av respektive koncernbolags styrelse.

Ratoskoncernen bedriver verksamhet i cirka 30 länder och koncernbolagens resultat och finansiella ställning rapporteras i respektive koncernbolags hemvistvaluta och omräknas därefter till svenska kronor. Därmed kommer fluktuationer i växelkursen för svenska kronan att påverka koncernens resultat liksom eget kapital och andra poster i räkenskaper.

En förändring av SEK med 10 procent gentemot Ratos exponering av nettoflöden i EUR, NOK, DKK, GBP och USD skulle påverka resultatet med cirka 145 MSEK (106). Känslighetsanalysen beräknas utifrån monetära finansiella tillgångar och skulder i utländsk valuta per balansdagen.

forts. Not 25

Moderbolaget, och vissa koncernbolag, innehar valutaterminer och valutaswappar i begränsad omfattning. Avtalen är i regel med större bank eller finansinstitut som inte förväntas komma på obestånd och har i regel löptider under 12 månader. Alla utestående terminer, som inte omfattas av säkringsredovisning, omvärderas till verkligt värde i bokslutet, varvid justeringen redovisas i resultaträkningen. Syftet med dessa har varit att minimera kursdifferenser hänförliga till fordringar och skulder i utländsk valuta.

Störst påverkan på resultatet efter finansnettot uppkommer då finansiella skulder och tillgångar räknas om. Tillämpas säkrings-

redovisning påverkas övrigt totalresultat fram till dess reglering sker, effekten förs då om till koncernens resultat. I koncernen förekommer säkringar av nettoinvestering i utlandsverksamhet.

Det verkliga värdet på terminskontrakt uppgick netto till 36 MSEK (32) per den 31 december 2021, varav i Rapport över finansiell ställning redovisats 13 MSEK (1) som tillgångar och 49 MSEK (33) som skulder. Redovisat belopp på terminskontrakt som säkringsredovisas uppgår till 3 MSEK (19), varav 13 MSEK (1) redovisas som tillgång och 10 MSEK (21) som skuld.

Koncernens riskexponering i utländsk valuta vid utgången av rapportperioden, uttryckt i svenska kronor, framgår av tabellen nedan:

MSEK	EUR		NOK		DKK		GBP		USD		SEK	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Kundfordringar	345	256	26	54	5	17	51	66	311	257	80	51
Övriga fordringar	281	106	2 184	1	176	14	359	118	628	246	665	10
Övriga skulder	-47	-589	-1 846	-90	4	1	-231	-190	-807	-262	-937	-360
Leverantörsskulder	-284	-203	-23	-20	-27	-37	-40	-71	-298	-195	-103	-50
Valutaexponering finansiella tillgångar och skulder	295	-430	341	-55	158	-6	138	-77	-166	46	-296	-349
Valutaterminskontrakt	-478	-355	-828	62	-222	-54	-71	108	-619	-304	-41	
Nettoexponering	-183	-785	-487	8	-63	-60	68	30	-786	-258	-336	-349

Ränterisk

Med ränterisk avses risken att förändringar i räntenivåer påverkar koncernens finansiella resultat och kassaflöde. Ränterisker är främst relaterade till koncernens räntebärande nettoskuld som per den 31 december 2021 uppgick till 5 850 MSEK (7 269). Låneräntan är knuten till marknadsräntan.

Räntebindningen (durationen) för koncernen skall, enligt finanspolicyn, ta hänsyn till det prognostiserade kassaflödet från koncernbolagen, matchning mellan interna och externa tillgångar och skulder samt att ha en stabil utveckling när marknadsräntor förändras.

Det enskilda koncernbolagets räntebindning skall matcha dess struktur och koncernbolagets riskhanteringsstrategi som fastställts. I de fall räntebindningstiden förändrats sker detta genom användning av ränteswappar. Per 31 december 2021 har koncernen inga ränteswappar.

Om räntan förändras med en procentenhet i samtliga länder där Ratoskoncernen har lån eller placeringar blir effekten på finansnettot baserat på skulder till kreditinstitut per årsskiftet som ej är räntesäkrade, totalt cirka 21 MSEK (28). Känslighetsanalysen grundar sig på att alla andra faktorer (till exempel valutakurser) förblir oförändrade.

Likviditetsrisk

Risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra förpliktelser mot utomstående som i huvudsak sammanhänger med finansiella skulder, men även omfattar åtaganden från den operativa verksamheten.

Moderbolaget ska ha bindande lånelöfte från bank med minst 12 månader till förfall. En kombination av tillgängliga kreditfaciliteter och tillgänglig kassa ska sammantaget överstiga prognostiserade åtaganden. Pantsättning av aktier eller andra tillgångar som säkerhet för egna åtaganden eller för innehavens eller annans förpliktelser kan

göras efter beslut i styrelsen. Moderbolaget ska inte gå i generell borgen gentemot någon långgivare för innehavens eller annans förpliktelser. Garantier avseende tillskjutande av ägarkapital kan lämnas efter beslut i styrelsen.

Moderbolaget har per 31 december 2021 en lånefacilitet på 2 miljarder SEK samt checkräkningskrediter om 150 MSEK. Syftet med faciliteten är att kunna använda den vid behov för allmänna företagsändamål. Lånefaciliteten var per 31 december 2021 utnyttjad med 1 846 MSEK. Utöver detta har moderbolaget ett bemyndigande från årsstämman att emittera aktier i samband med avtal om förvärv, se vidare not 18 avsnitt Kapitalhantering.

Vid årets slut uppgick koncernens räntebärande skulder till kreditinstitut till 2 102 MSEK (2 813). Totalt outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till 875 MSEK (2 820), med förutbestämd räntemarginal. För större delen av koncernens kreditfaciliteter finns en skyldighet att bland annat understiga en skuldsättningskvot. Under året var samtliga kriterier uppfyllda.

Löptidsanalys finansiella skulder

För koncernens finansiella skulder per den 31 december 2021, visas följande förväntade förfallostruktur, omfattande odiskonterade kassaflöden avseende amorteringar och uppskattade räntebetalningar baserade på terminsavtal alternativt faktisk ränta samt uppskattade marginaler. Omräkning till SEK av belopp i utländsk valuta har gjorts till gällande valutakurs vid rapportperiodens slut (balansdagkurs).

Löptidsanalysen omfattar inte skulder avseende syntetiska optioner. Syntetiska optioner har fastställda förfallotidpunkter, men beroende på villkor eller händelser som exempelvis avyttring av bolag kan tidpunkt för förfall variera. Per den 31 december 2021 uppgick koncernens skulder avseende syntetiska optioner till 144 MSEK (173).

forts. Not 25

Löptidsanalys finansiella skulder

2021-12-31

MSEK	Inom 1 år	Inom 2 år	Inom 3 år	Inom 4 år	5 år och senare	Summa
Skulder till kreditinstitut	78	171	1 939	13	0	2 201
Finansiell leasingsskuld	769	805	610	513	3 191	5 889
Övriga räntebärande skulder	3	23	19	45		89
Leverantörsskulder	2 430					2 430
Köp- och säljoptioner			6	750	473	1 230
Villkorade köpeskillingar	51	125	32			208
Valutaterminer						
- utflöde	2 174					2 174
- inflöde	-2 124					-2 124
Summa	3 382	1 124	2 605	1 321	3 665	12 097

2020-12-31

MSEK	Inom 1 år	Inom 2 år	Inom 3 år	Inom 4 år	5 år och senare	Summa
Skulder till kreditinstitut	1 058	178	842	930	5	3 013
Finansiell leasingsskuld	817	726	668	597	4 077	6 885
Övriga räntebärande skulder	5	4	119		4	131
Leverantörsskulder	1 843					1 843
Säljoptioner					463	463
Villkorade köpeskillingar	10	10	1			20
Valutaterminer						
- utflöde	801					801
- inflöde	-768					-768
Summa	3 765	917	1 630	1 527	4 549	12 388

Kreditrisk

Kreditriskerna uppstår dels i finansiella, dels i kommersiella transaktioner. Koncernen är i sin finansiella verksamhet exponerad för kreditrisk på motparten i samband med placering av överskottslikviditet på bankkonton, i räntebärande värdepapper och i samband med köp av derivatinstrument. Den kommersiella exponeringen består främst av kreditrisken i koncernens kundfordringar och avtalstillgångar och utgörs av risken att kunderna inte kan fullfölja sina betalningsåtaganden.

Aktuell finansiell kreditrisk

För att reducera moderbolagets finansiella kreditrisk och för att moderbolaget ska ha en hög beredskap för investeringar placeras likviditeten i bank eller räntebärande värdepapper med låg ränterisk, låg kreditrisk och hög likviditet. Förutom att placera de likvida medlen på bankkonto eller depositionskonto hos av Ratos godkända banker, får investeringar endast göras i värdepapper (statsskuldsväxlar, certifikat, obligationer eller motsvarande) emitterade av svenska staten, svenska kommuner, banker och företag som erhållit minst A+ rating av oberoende värderingsinstitut. Löptiden på placering av värdepapper får inte överstiga sex månader förutom värdepapper utgivna av Svenska Staten där statsskuldsväxlar får ha en löptid på maximalt 12 månader och statsobligationer maximalt 24 månader. Moderbolagets likvida medel uppgick per 31 december 2021 till 294 MSEK (1 166).

Per den 31 december 2021 uppgick likvida medel i koncernen till 2 230 MSEK (2 826). Under 2021 förekom inga kreditförluster vid placering av likvida medel.

Aktuell kommersiell kreditrisk

Moderbolaget har inte några kundfordringar eller avtalstillgångar. Koncernen har kundfordringar och avtalstillgångar som är inom tillämpningsområdet för modellen för förväntade kreditförluster. Likvida medel är även inom tillämpningsområdet för nedskrivningar enligt IFRS 9, den nedskrivning som skulle komma ifråga har dock bedömts vara ej materiell.

Redovisat värde på koncernens kundfordringar och avtalstillgångar, i Rapport över finansiell ställning, avspeglar den maximala exponeringen för kreditrisk. Ratos koncernbolag är verksamma inom ett flertal olika branscher och på ett stort antal geografiska marknader, vilket ger en god riskspridning.

Branschspridningen i kombination med den globala verksamheten innebär att koncernen inte har någon väsentlig koncentration på enskilda kunder. Koncernen tillämpar den förenklade modellen för beräkning av förväntade kreditförluster. Metoden innebär att förväntade förluster under fordrans hela löptid används som utgångspunkt för kundfordringar och avtalstillgångar.

För att beräkna förväntade kreditförluster tillämpar respektive koncernbolag egna nedskrivningsmodeller för kundfordringar och avtalstillgångar baserat på antaganden och historisk information. Detta omfattar kundernas betalningshistorik, förlusthistorik samt nuvarande och framåtblickande information om makroekonomiska faktorer som kan påverka kundernas betalningsförmåga. Den historiska förlustnivån justeras baserat på förväntade förändringar i dessa faktorer.

Kundfordringar och avtalstillgångar grupperas baserat på kreditriskkaraktäristika och antal dagars dröjsmål. Avtalstillgångarna är hänförliga till ännu ej fakturerat arbete och har i allt väsentligt samma riskkaraktäristika som redan fakturerat arbete för samma typ av kontrakt. Koncernen anser därför att förlustnivåerna för kundfordringar är en rimlig uppskattning av förlustnivåerna på avtalstillgångar.

forts. Not 25

Utifrån detta baseras förlustreserven för kundfordringar och avtalstillgångar på följande:

2021-12-31

MSEK	Ej förfallna	Förfallet 0-60 dagar	Förfallet 61-180 dagar	Förfallet 181-365 dagar	Förfallet mer än ett år	Summa
Redovisat belopp kundfordringar – brutto	1 709	292	82	281	405	2 768
varav byggverksamhet	482	77	21	256	391	1 227
Förväntad förlustnivå i %	0%	1%	10%	1%	2%	1%
Kreditförlustreserv	0	-3	-8	-3	-8	-22
Redovisat belopp avtalstillgångar – brutto	480					
Förväntad förlustnivå i %	0%					
Kreditförlustreserv	0					

2020-12-31

MSEK	Ej förfallna	Förfallet 0-60 dagar	Förfallet 61-180 dagar	Förfallet 181-365 dagar	Förfallet mer än ett år	Summa
Redovisat belopp kundfordringar – brutto	1 159	280	400	122	204	2 165
varav byggverksamhet	370	112	362	105	189	1 138
Förväntad förlustnivå i %	0%	0%	2%	5%	6%	1%
Kreditförlustreserv	0	-1	-7	-6	-11	-25
Redovisat belopp avtalstillgångar – brutto	429					
Förväntad förlustnivå i %	0%					
Kreditförlustreserv	0					

Förändringen i förlustreserven under året specificeras nedan:

MSEK	Avtalstillgångar		Kundfordringar	
	2021	2020	2021	2020
Ingående balans, 1 januari	0	0	-25	-46
Avgår tillgångar som innehas för försäljning				17
Förändring av förlustreserv redovisad i resultaträkningen			0	-3
Under året bortskrivna fordringar			0	-1
Återföring av ej utnyttjat belopp			3	9
Valutakursdifferenser			-0	-2
Per 31 december	0	0	-22	-25

Koncernen tillämpar i enlighet med reglerna i IFRS 9 en metod för nedskrivningsprövning av kundfordringar och avtalstillgångar. Metoden innebär att reserven för förväntade kreditförluster beräknas baserat på förlustrisken för hela fordrans löptid och redovisas när fordran redovisas första gången. Förlustrisken baseras i första hand på historiskt utfall men även på individuell bedömning ifall andra faktorer indikerar på minskad betalningsförmåga. Nedskrivning av kundfordringar som redovisades i resultaträkningen uppgick till -8 MSEK (1).

Kreditrisk byggverksamhet

Koncernens byggverksamhet utgör en väsentlig del av koncernens totala kundfordringar samt avtalstillgångar. Historiskt har förlustrisken på dessa fordringar varit marginell vilket innebär att ingen framtida förlustreserv redovisas. Koncernens byggverksamhet har även bankgarantier och andra säkerheter för utestående fordringar uppgående till 349 MSEK (415) på balansdagen.

Not 26 Leasing

Koncernen

Leasingavtal

Av totala leasingtillgångar (nyttjanderättstillgångar) om 5 006 MSEK så utgörs 93 procent av byggnader och mark. Av denna anledning beskrivs endast villkoren av denna typ av leasingtillgång. Koncernens leasingkontrakt består främst av butikslokaler, lagerlokaler och kontor.

Hyreskontrakten för fastigheter innehåller normalt även en eller flera förlängningsoptioner. Utnyttjande av en förlängningsoption har inkluderats i beräkningen om det bedöms sannolikt att optionen kommer att utnyttjas. Rörliga kostnader såsom moms och fastighetskostnader som underhållskostnader, el, värme och vatten etc. exkluderas ur leasingskuldberäkningen i den mån kostnaderna går att separera från hyreskostnaden. För att beräkna leasingskulden (nuvärdet av framtida leasingavgifter) hänförlig till fastigheter används den implicita/marginella låneräntan. Majoriteten av hyreskontrakten innehåller någon form av indexuppräknig, vanligen konsumentprisindex. Bolagen har använts sig av lättnadsregeln att inte inkludera tillgångar av lågt värde, det vill säga leasingkontrakt som understiger 50 KSEK eller 5 KUSD eller respektive bolags materialitetsnivå. Det initiala anskaffningsvärdet för nyttjanderättstillgångar motsvarar det initiala värdet på leasingskulden minus direkta utgifter och åtaganden.

Avtalen har löptider som varierar mellan 5 och 20 år men huvuddelen av avtalen har löptid 10 till 15 år. Flertalet av avtalen ger bolagen en ensidig rätt till förlängning. Övriga avtal ger bolagen ett indirekt besittningsskydd. Rätt till förlängning kan endast utnyttjas av bolagen och inte av leasegivaren. Avtalen kan inte avbrytas i förtid. De ger möjlighet till förlängning upprepade gånger efter löptidens utgång och innehåller inget slutgiltigt slutdatum i den mening att det inte finns något hinder för ytterligare förlängning. Bolagen räknar med att avtalen för fåtal lokaler kommer att avslutas i förtid och leasing-skuld / -tillgång justeras, då överenskommelser träffats om förtida avflyttning. För 2021 uppgår justeringen till ej materiellt värde. För övriga lokaler och mark har bedömningen gjorts att förlängning av leasing- / hyresavtal sannolikt inte kommer att ske. Inga förlängningsoptioner ingår i huvuddelen av leasingskulden / -tillgångarna. Bolagen omprövar årligen huruvida det är rimligt säkert att en förlängningsoption kommer att utnyttjas.

Förändringar kan ske i framtiden till följd av förändringar av hyresperiodernas längd i samband med omförhandling av avtal, samt i händelse av förtida upphörande av hyreskontrakt, när så är fallet kommer leasingskuld och nyttjanderättstillgång att justeras.

Koncernen

Resultaträkning

MSEK	2021	2020	Ingår i följande rad
Intäkter från sub-leasing	34	33	Övriga rörelseintäkter
Årets av- och nedskrivningar	-686	-638	Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar
Kostnader hänförliga till korttidsleasingavtal	-10	-15	Övriga externa kostnader
Kostnader hänförliga till leasingavtal av lågt värde	-1	-1	Övriga externa kostnader
Kostnader hänförliga till variabla leasingbetalningar	-0	-0	Övriga externa kostnader
Räntekostnader	-246	-255	Finansiella kostnader
Summa resultatpåverkan leasingavtal	-909	-876	

Rapport över kassaflöden

MSEK	2021	2020	Ingår i följande rad
Korttidsleasing avtal, avtal av lågt värde och variabla leasingbetalningar ¹⁾	-11	-81	Löpande verksamhet
Amortering av finansiella leasingskulder	-623	-673	Finansieringsverksamheten
Betalda räntor för finansiella leasingskulder	-246	-262	Finansieringsverksamheten
Summa kassaflödespåverkan gällande leasingavtal¹⁾	-881	-1 017	

¹⁾ Exklusive påverkan från sub-leasing.

forts. Not 26

Rapport över finansiell ställning

MSEK	2021-12-31	2020-12-31
Långfristig leasingsskuld, räntebärande	4 767	4 744
Kortfristig leasingsskuld, räntebärande	740	618
Totalt	5 507	5 362
Avgår skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning		-208
Redovisat enligt rapport över finansiell ställning	5 507	5 155

Se not 25 Finansiella risker och riskpolicy, för förväntad förfallotidpunkt av odiskonterade värden avseende finansiell leasingsskuld.

Se not 13 Nyttjanderättstillgångar för nyttjanderättstillgångar som redovisas i Rapport över finansiell ställning.

Ingångna leasingavtal med tillträde 2022 eller senare

Speed Group har tecknat två hyresavtal för solceller. Tillträdet sker den 1 januari 2022 och avtalen löper 6 år och 12 år. Preliminär prognos av nyttjandevärdet beräknas till 21 MSEK.

HENT har tecknat hyresavtal för kranar. Tillträdet till kranarna sker under första och andra kvartalet 2022 och avtalen löper 1-2 år. Preliminär prognos av nyttjandevärdet beräknas till 18 MSEK.

Not 27 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Koncernen

Ställda säkerheter

MSEK	2021	2020
Fastighetsinteckningar		42
Företagsinteckningar		163
Nettotillgångar	1 295	7 167
Övriga ställda säkerheter	3 472	3 080
	4 767	10 453
Eventalförpliktelser	3 089	2 368

Under året har moderbolaget påbörjat arbetet med att Ratos bolagsgrupp ska finansieras centralt. När bolagens externa finansiering ersätts med intern finansiering har även pantsättning av aktier och andra tillgångar som säkerhet för egna åtaganden minskat. Detta har resulterat i att koncernens pantsatta nettotillgångar har minskat med 5 872 MSEK.

Av övriga ställda säkerheter om 3 472 MSEK står HENT för 3 230 MSEK. Detta avser säkerheter som HENT ställt till banken i form av att banken har pantet i varulager, kundfordringar samt övriga tillförläggningar.

Eventalförpliktelser förekommer som ett led i koncernens normala affärsverksamhet, bland annat för fullgörande av olika kontraktsenliga åtaganden. Ingen indikation finns vid årsskiftet att någon av eventalförpliktelserna kommer att medföra någon betalning. Av eventalförpliktelserna om 3 089 MSEK står HENT för 1 911 MSEK, Presis Infra för 482 MSEK och airteam för 388 MSEK. HENTs eventalförpliktelser avser moderbolagsgarantier som bolaget har ställt till kunder/leverantörer som säkerhet att HENTs dotterbolag uppfyller sina kontraktsförpliktelser. Presis Infrass eventalförpliktelser avser i huvudsak fullgörandegarantier som har avgetts till kunderna som säkerhet för fullgörandet av ingångna avtal. airteams eventalförpliktelser har uppstått vid ingång av projektkontrakt där bolaget ställer garanti i förhållande till kontraktsunderlaget.

Moderbolaget

Moderbolaget har inte några ställda säkerheter. Moderbolaget har eventalförpliktelser till dotter- och intresseföretag uppgående till 131 MSEK (554).

Not 28 Närstående relationer

Transaktioner med närstående sker på marknadsmässiga villkor.

Moderbolaget

Moderbolaget har en närstående relation med sina koncernföretag, för mer information se not 29. Moderbolaget har inte några ställda säkerheter. Moderbolaget har eventalförpliktelser till dotter- och intresseföretag uppgående till 131 MSEK (554), varav 131 MSEK (122) avser intressebolag.

Nedan redovisas moderbolagets transaktioner gentemot dotter- och intresseföretag för året samt moderbolagets balansposter mot dotter- och intresseföretag vid utgången av året.

MSEK	Finansiella intäkter	Övriga intäkter	Kapitaltillskott	Utdelning
2021	48	5		
2020		5	288	175

MSEK	Fordran	Avsättning	Skuld	Eventalförpliktelse
2021-12-31	4 904	60	749	131
2020-12-31	7		391	554

Under året har moderbolaget påbörjat arbetet med att Ratos bolagsgrupp ska finansieras centralt och utlåning har skett till Diab, HL Display, KVD, LEDiL, Oase Outdoors, Platasjen och Presis Infra från moderbolaget.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter framgår av not 7.

Not 29 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget

MSEK	2021	2020
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	11 803	12 359
Investerat	2 270	15
Avyttrat	-2 069	
Likviderat		-571
Vid årets slut	12 004	11 803
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-4 201	-4 589
Avyttrat	172	
Likviderat		388
Vid årets slut	-4 028	-4 201
Värde enligt balansräkning	7 975	7 602

Utifrån den nedskrivningsprövning som Ratos årligen gör, se not 11, utvärderas även eventuellt nedskrivningsbehov på det redovisade värdet av andelar i koncernföretag. Under 2021 och 2020 har inga nedskrivningar skett.

Dotterföretag, org nr, säte MSEK	Antal aktier	Ägd andel, %	2021-12-31	2020-12-31	Bolag	Ägd andel, %
Direktägda bolag						
Bisnode Business Information Group AB, 556681-5725, Stockholm ¹⁾				1 897		
Ägarbolag till innehav						
Blomster Intressenter AB, 559077-8675, Stockholm	50 000	100	1 084	1 084	Plantasjen ²⁾	98
HL Intressenter AB, 556809-4402, Stockholm	50 000	100	646	566	HL Display ²⁾	98
Kelly Intressenter 1 AB, 556826-5705, Stockholm	50 000	100	356	345	KVD	100
Kompositkärnan Förvaltning AB, 556777-2271, Stockholm	100 000	100	933	933	Diab	98
Medcro Holding AB, 559026-2019, Stockholm	50 000	100	424	423	TFS ³⁾	100
Miehdnort AB, 556801-4731, Stockholm	100 000	100	314	314	HENT	73
NCS Intressenter AB, 556801-8435, Stockholm	100 000	100	699	699	Aibel ⁴⁾	32
Noiro Holding AB, 556993-7104, Stockholm	50 000	100	674	492	LEDiL	66
Outdoor Intressenter AB, 559067-2456, Stockholm	50 000	100	195	195	Oase Outdoors ²⁾	77
Presis Infra Holdco AS, 927 459 574, Oslo, Norge	22 459 800	100	961		Presis Infra AS	75
Speed Group Intressenter AB, 556801-8419, Stockholm	100 000	100	286	286	Speed Group	70
SSEA Group Svenska Samverkansentreprenadaktiebolag, 559281-7323, Stockholm ⁵⁾	500	100	180		Vestia ²⁾	57
Vento Intressenter AB, 559052-2057, Stockholm	50 000	100	339	339	airteam	70
Övriga bolag						
EMaint AB, 556731-5378, Stockholm	100 000	100	23	23		
Ratos Fastighets AB, 556308-3863, Stockholm	50 000	100	860	6		
Ratos Treasury AB, 559304-1329, Stockholm	25 000	100	0			
			7 975	7 602		

¹⁾ Bolaget sålt under början av 2021.

²⁾ Ägd andel avser stamaktier.

³⁾ Medcro Holding AB äger 100% av aktierna i Medcro Intressenter AB som i sin tur äger 100% av aktierna i TFS.

⁴⁾ NCS Intressenter AB äger 64% av aktierna i NCS Invest AB där resterande 36% av aktierna ägs av Sjötte AP-fonden.

⁵⁾ NCS Invest i sin tur äger 49% av aktierna i Aibel Holding I AS, 992 241 883, Sandnes. Ratos direkta ägarandel i Aibel uppgår därmed till 32%.

⁶⁾ Bolaget har under året bytt namn, tidigare VGIntressenter AB.

Not 30 Kassaflödesanalys

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2021	2020	2021	2020
Erhållen utdelning		1		176
Erhållen ränta	4	6	43	0
Betald ränta	-339	-439	-2	-3

Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2021	2020	2021	2020
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-189	-44		
Realisationsresultat	-1 672	-3	-1 841	-134
Av- och nedskrivningar av tillgångar	1 020	1 242	0	0
Orealiserade kursdifferenser	-28	-8	28	7
Avsättningar med mera	-91	144	27	30
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-960	1 332	-1 785	-96

Likvida medel

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2021	2020	2021	2020
Kassa, bank – hänförligt till kvarvarande verksamhet	2 230	2 826	294	1 166
Kassa, bank – hänförligt till avvecklad verksamhet		356		
Likvida medel	2 230	3 182	294	1 166

Ej utnyttjad kreditfacilitet

Ej utnyttjad kreditfacilitet uppgår för koncernen till 875 MSEK (2 820) och för moderbolaget till 304 MSEK (1 000).

Avyttrade företag – koncernen

MSEK	2021	2020
Goodwill	4 029	
Övriga immateriella anläggningstillgångar	723	
Materiella anläggningstillgångar	37	
Nyttjanderättstillgångar	186	
Finansiella anläggningstillgångar	24	
Uppskjuten skattefordran	212	0
Kundfordringar	545	0
Omsättningstillgångar	155	1
Likvida medel	323	1
Summa tillgångar	6 233	2
Innehav utan bestämmande inflytande	0	0
Uppskjuten skatteskuld	141	
Långfristiga skulder och avsättningar	707	
Kortfristiga skulder och avsättningar	2 487	2
Summa skulder	3 335	2
Försäljningspris	4 999	3
Avgår:		
Villkorad tilläggsköpeskilling	-2 042	0
Likvida medel i den avyttrade verksamheten	-323	-1
Påverkan på koncernens likvida medel	2 634	2

Förvärvade företag – koncernen

MSEK	2021	2020
Immateriella anläggningstillgångar	349	66
Materiella anläggningstillgångar	153	
Nyttjanderättstillgångar	371	
Finansiella anläggningstillgångar	117	
Uppskjuten skattefordran	9	
Kundfordringar	510	
Omsättningstillgångar	332	0
Likvida medel	420	
Summa tillgångar	2 260	66
Innehav utan bestämmande inflytande	53	
Uppskjuten skatteskuld	58	
Långfristiga skulder och avsättningar	516	
Kortfristiga skulder och avsättningar	897	13
Summa skulder	1 523	13
Netto identifierbara tillgångar och skulder	737	53
Goodwill	2 680	
Överförd ersättning	3 417	53
Avgår:		
Säljrevers	-388	
Avsättning villkorad köpeskilling	-127	-15
Likvida medel i den förvärvade verksamheten	-420	
Utbetald villkorad köpeskilling	10	
Påverkan på koncernens likvida medel	2 492	38

forts. Not 30

Förändringar av skulder hänförliga till finansieringsverksamheten – koncernen

MSEK	Kassaflöde					Ej kassaflödespåverkande förändringar				Utgående balans 2021-12-31
	Ingående balans 2021-01-01	Upptagna lån	Amortering	Inbetald optionspremie	Återköp/slutreglering optioner	Förvärvade och avytttrade bolag	Omklassificering	Valutakursförändring	Övriga förändringar	
Skulder till kreditinstitut långfristigt	1 808	1 800	-617			0	-1 024	86	5	2 059
Skulder till kreditinstitut kortfristigt	1 005	510	-2 523				1 024	32	-4	43
Finansiell leasingsskuld	5 155		-621			309		175	489	5 507
Konvertibla förlagslån	54	43					-5		-13	79
Övriga räntebärande skulder ¹⁾	317	9	-139	5	-47	42	-40	5	-2	151
Totala skulder från finansieringsverksamheten	8 340	2 361	-3 900	5	-47	352	-45	299	475	7 839

MSEK	Kassaflöde					Ej kassaflödespåverkande förändringar				Utgående balans 2020-12-31
	Ingående balans 2020-01-01	Upptagna lån	Amortering	Inbetald optionspremie	Återköp/slutreglering optioner	Omklassificering	Valutakursförändring	Övriga förändringar	Avgår skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	
Skulder till kreditinstitut långfristigt	3 803	11	-96			-1 770	-151	11		1 808
Skulder till kreditinstitut kortfristigt	1 341	700	-1 667			1 770	-46	-16	-1 078	1 005
Finansiell leasingsskuld	4 871		-673				-224	1 388	-208	5 155
Konvertibla förlagslån	35	20				-2		1		54
Övriga räntebärande skulder ¹⁾	371	64	-68	3	-39		-12	205	-206	317
Totala skulder från finansieringsverksamheten	10 422	795	-2 504	3	-39	-2	-432	1 590	-1 492	8 340

¹⁾ Utöver ovan ingår även tilläggsköpeskillningar på 194 MSEK (20) i övriga räntebärande skulder som totalt uppgår till 345 MSEK (338).

Not 31 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Ratos finansiella rapporter är upprättade i enlighet med IFRS. Detta kräver att företagsledningen gör bedömningar, uppskattningar och antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningar och bedömningar baseras på historiska erfarenheter, extern information och antaganden som företagsledningen anser vara rimliga under gällande omständigheter. Förändrade antaganden kan leda till justeringar av redovisade värden och det verkliga utfallet kan komma att avvika från gjorda uppskattningar och bedömningar.

Inom ramen för IFRS kan i vissa fall val göras mellan olika principer. Val av princip kräver i vissa fall att ledningen gör bedömningar av vilken princip som ger den mest rättvisande bilden av Ratos verksamhet.

Utvecklingen inom redovisningsområdet och valet av principer diskuteras även i Ratos revisionsutskott.

Nedan följer viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar**Prövning av dotter- och intresseföretag inklusive goodwill**

Värdet på dotter- och intresseföretag inklusive goodwill prövas årligen genom att beräkna ett återvinningsvärde, dvs. det högsta av ett nyttjandevärde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader, för respektive bolag. Beräkning av dessa värden kräver att flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar görs, såsom vinstmultiplar och framtida lönsamhetsnivå. En beskrivning av tillvägagångssättet återfinns i not 11. Framtida händelser och ny information kan förändra dessa bedömningar och uppskattningar.

Successiv vinstavräkning av projekt

Inom entreprenaduppdrag tillämpar Ratos intäktsredovisning över tid, så kallad successiv vinstavräkning. Ett grundläggande villkor för att kunna bedöma den successiva vinstavräkningen är att projektintäkter och projektkostnader kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Tillförlitligheten bygger bland annat på att bolagens system för projektstyrning följs och att projektledningen har nödvändiga kunskaper. Bedömningen av projektintäkter och projektkostnader baseras på ett antal uppskattningar och bedömningar som är beroende av projektledningens erfarenheter och kunskaper om projektstyrning, utbildning, och tidigare ledning av projekt. På grund av inslag av bedömning så kan det slutliga resultatet komma att avvika från det successivt upparbetade resultatet.

Tvister

Ratos och respektive bolag är från tid till annan part i juridiska processer, vars utfall inrymmer osäkerhet. Aktuella tvister, och därtill hänförliga avsättningar, bevakas och följs upp löpande. På grund av inslag av bedömning så kan det slutliga resultatet komma att avvika från redovisad avsättning.

Uppskjutna skattefordringar på underskottsavdrag

Uppskjutna skattefordringar på underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas mot framtida överskott. Vid redovisning av uppskjutna skattefordringar görs således antaganden om framtida skattemässiga överskott.

Not 32 Avtalstillgångar och avtalsskulder

MSEK	2021	2020
Avtalstillgångar		
Entreprenadkontrakt	369	359
Övriga avtalstillgångar	111	69
Summa kortfristiga avtalstillgångar	480	429
Avtalsskulder		
Övriga avtalsskulder	6	3
Summa långfristiga avtalsskulder	6	3
Entreprenadkontrakt	433	646
Övriga avtalsskulder	290	212
Summa kortfristiga avtalsskulder	723	859
Tidpunkt för intäktsföring av långfristiga avtalsskulder		
Övriga avtalsskulder		
Inom 1–3 år	6	3
Summa långfristiga avtalsskulder	6	3
Avtalsskulder intäktsförda under året som inkluderades i ingående balans		
Entreprenadkontrakt	538	259
Övriga avtalsskulder	5	656
Summa intäktsförda avtalsskulder	543	914

Orderstock

Av Ratos fem omsättningsmässigt största dotterföretag har HENT per 2021-12-31 en orderstock som uppgår till 19,0 miljarder NOK (15,6 miljarder NOK per 2020-12-31). Ungefär 42 procent av orderstocken förväntas intäktsföras under 2022, resterande del under 2023-2027. Diab har per 2021-12-31 en orderstock på 0,3 miljarder SEK (0,3 miljarder SEK per 2020-12-31) som i sin helhet förväntas intäktsföras under 2022. airteam har per 2021-12-31 en orderstock på 1,0 miljarder DKK varav 69 procent av orderstocken förväntas intäktsföras under 2022.

Orderstock hänförliga till övriga två dotterföretag (HL Display och Plantasjen) överstiger inte 12 månader.

Väsentliga förändringar i avtalstillgångar och avtalsskulder

Förändringen av kortfristiga avtalstillgångar och avtalsskulder hänförliga till entreprenadkontrakt avser HENT. Utifrån HENTs verksamhet som består av byggentreprenad är det enligt förväntan med en viss variation i posterna mellan perioderna. Detta då posterna är beroende av framdriften samt fakturering i pågående projekt. Ökningen av övriga kortfristiga avtalsskulder är främst hänförligt till Presis Infra som förvärvades under 2021.

Förlustreserv avtalstillgångar

Avtalstillgångar är inom tillämpningsområdet för modellen för förväntade kreditförluster. Se not 25 avsnittet om kreditrisk för beskrivning och beräkning av kreditförlustreserv.

Entreprenadavtal

Entreprenaduppdrag intäktsförs i takt med upparbetning av projekten enligt IFRS 15. Se not 1, Redovisningsprinciper och not 3, Intäkternas fördelning.

Resultaträkningen

MSEK	2021	2020
Upparbetade intäkter	10 120	9 975
Nettoresultat	1 060	926

Rapport över finansiell ställning

Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal

MSEK	2021	2020
Upparbetade intäkter	16 486	13 638
Fakturering	-16 117	-13 279
Summa fordran på beställare	369	359
Varav kortfristiga avtalsfordringar	369	359

Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal

MSEK	2021	2020
Fakturering	-16 531	-11 109
Upparbetad intäkt	15 466	10 017
Summa skuld till beställare	-1 065	-1 092
Varav kortfristiga avtalsskulder	-433	-646

Not 33 Avvecklad verksamhet och tillgångar som innehas för försäljning

Avyttring av Bisnode

I oktober 2020 tecknade Ratos avtal om att sälja samtliga aktier i Bisnode exklusive verksamheten i Belgien för ett företagsvärde (enterprise value) om 7 200 MSEK för 100 procent av bolaget. Ratos ägarandel uppgår till 70 procent. I januari 2021 slutfördes försäljningen till Bisnodes samarbetspartner Dun & Bradstreet. Köpeskillingen för Ratos ägarandel om 70 procent uppgick till 3 860 MSEK, vilket medför en koncernmässig reavinst om 1 816 MSEK.

Förvärv och avyttring av Bisnode Belgien

Vid avyttring av Bisnode till Dun & Bradstreet, ingick inte Bisnodes belgiska verksamhet i transaktionen. Bisnode Belgien har ingått i Ratos koncern under Q1. 31 mars 2021 tecknade Ratos avtal och avyttrade Bisnode Belgien. Den koncernmässiga reaförlusten uppgick till 25 MSEK.

Resultaträkning

MSEK	2021	2020
Nettoomsättning	105	3 673
Kostnader och övriga rörelseintäkter, netto	-111	-3 200
Rörelseresultat	-6	473
Finansiella poster, netto	-4	-72
Resultat efter finansiella poster	-10	401
Skatter	-1	-131
Resultat efter skatt	-11	269
Realisationsresultat vid avyttring av den avvecklade verksamheten	1 727	
Nettoresultat från avvecklad verksamhet	1 715	269
Hänförligt till		
Moderbolagets aktieägare	1 719	189
Innehav utan bestämmande inflytande	-3	81
Årets resultat	1 715	269
Resultat per aktie, SEK		
- före utspädning	5,32	0,59
- efter utspädning	5,28	0,59

Nettotillgångar vid försäljningstidpunkt

Tillgångar och skulder som ingick i den avvecklade verksamheten i Bisnode framgår nedan.

MSEK	2021-01-08
Goodwill	4 186
Övriga immateriella tillgångar	720
Materiella anläggningstillgångar	28
Nyttjanderättstillgångar	141
Finansiella tillgångar	24
Uppskjutna skattefordringar	206
Kortfristiga fordringar	650
Likvida medel	247
Innehav utan bestämmande inflytande	-881
Långfristiga räntebärande skulder	-631
Långfristiga ej räntebärande skulder	-148
Kortfristiga räntebärande skulder	-1 162
Kortfristiga ej räntebärande skulder	-1 338
Avyttrade nettotillgångar	2 044
Realisationsresultat exklusive transaktionskostnader	1 816
Försäljningspris	3 860
Aktier i Dun & Bradstreet	-924
Avgår likvida medel i avyttrad verksamhet	-247
Summa kassaflödespåverkande	2 690

Rapport över finansiell ställning

MSEK	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Goodwill		4 206
Övriga immateriella tillgångar		721
Materiella anläggningstillgångar		36
Nyttjanderättstillgångar		187
Finansiella tillgångar		24
Uppskjutna skattefordringar		213
Summa anläggningstillgångar	5 387	
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar		715
Likvida medel		356
Summa omsättningstillgångar	1 072	
Tillgångar som innehas för försäljning	6 458	
SKULDER		
Räntebärande		689
Ej räntebärande		158
Summa långfristiga skulder	848	
Räntebärande		1 358
Ej räntebärande		1 295
Summa kortfristiga skulder	2 653	
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	3 500	

Rapport över kassaflöden

MSEK	2021	2020
Kassaflöde från den löpande verksamheten	61	655
Kassaflöde från investeringsverksamheten	2 636	-224
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-191	-192
Förändring av likvida medel	2 506	238

Not 34 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets utgång som bedöms få en väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper.

Not 35 Valutakurser

Genomsnittskurser

SEK	2021	2020
Danska kronor, DKK	1,364	1,407
Euro, EUR	10,145	10,487
Norska kronor, NOK	0,998	0,979

Balansdagskurser

SEK	2021-12-31	2020-12-31
Danska kronor, DKK	1,375	1,349
Euro, EUR	10,227	10,038
Norska kronor, NOK	1,025	0,955

Not 36 Uppgifter om moderbolaget

Ratos AB är ett publikt svenskt registrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Moderbolagets aktier är registrerade på Nasdaq Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Mailbox 511, 114 11 Stockholm och besöksadressen är Sturegatan 10.

Koncernredovisningen för 2021 består av moderbolaget och dess koncernföretag. I koncernen ingår även ägd andel av investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Styrelsens och verkställande direktörens intygande

Koncernredovisningen respektive årsredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen respektive moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 1 mars 2022

Per-Olof Söderberg
Ordförande

Ulla Litzén
Styrelseledamot

Eva Karlsson
Styrelseledamot

Karsten Slotte
Styrelseledamot

Jan Söderberg
Styrelseledamot

Jonas Wiström
*Styrelseledamot,
Verkställande direktör*

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 1 mars 2022. Koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning samt moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 22 mars 2022.

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Ratos AB (publ), org nr 556008-3585

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Ratos AB (publ) för år 2021 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 45–51. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 40–113 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 45–51. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och resultaträkningen och rapporten över finansiell ställning för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet Revisorns ansvar i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomfördes för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av goodwill och andelar i koncernföretag

Beskrivning av området

Värdet av goodwill uppgår till 10,0 miljarder SEK i koncernens rapport över finansiell ställning och andelar i koncernföretag uppgår till 8,0 miljarder SEK i moderbolagets balansräkning per balansdagen. Som framgår av not 11 prövas värdet på goodwill årligen, samt så snart det finns indikationer på att ett nedskrivningsbehov kan föreligga, genom att beräkna återvinningsvärdet och ställa det i relation till de redovisade värdena. För andelar i koncernföretag bedöms löpande under året och vid bokslutet om det finns indikationer på värdenedgång och om så är fallet beräknas tillgångens återvinningsvärde. Nedskrivningsprövningarna för 2021 resulterade inte i någon nedskrivning.

I not 11 framgår att återvinningsvärdet utgörs av nyttjandevärdet eller det verkliga värdet minus försäljningskostnader. Väsentliga antaganden vid beräkningen av nyttjandevärde är bland annat framtida intjäningsförmåga, tillväxt och diskonteringsränta. Även värdering till verkligt värde kräver att bolaget gör antaganden om vinstprognos och vinstmultipel.

Till följd av de uppskattningar och antaganden som görs i samband med nedskrivningsprövningarna samt storleken på redovisade värden har vi bedömt värdering av goodwill för koncernen och andelar i koncernföretag för moderbolaget som särskilt betydelsefulla områden i revisionen.

Hur detta område beaktades i revisionen

I vår revision av räkenskapsåret 2021 har vi utvärderat koncernens och moderbolagets process för att upprätta nedskrivningsprövningar samt för att identifiera kassagenererande enheter. Vi har granskat de väsentliga antaganden som ligger till grund för nedskrivningstesterna genom bland annat jämförelser mot historiskt utfall, framtida prognoser och jämförelse mot likvärdiga bolag. Vidare har vi genomfört känslighetsanalyser för förändringar i väsentliga antaganden.

Vi har involverat interna värderingsspecialister i vår granskning av väsentliga antaganden samt för att utvärdera de värderingsmodeller som använts.

Slutligen har vi granskat de upplysningar som lämnats i årsredovisningen.

Redovisning av entreprenaduppdrag

Beskrivning av området

Entreprenaduppdrag redovisas på basis av uppdragens färdigställandegrad, principerna för redovisning av dessa uppdrag framgår av not 3. Redovisning av pågående entreprenaduppdrag kräver uppskattningar och bedömningar av total kostnad för att slutföra koncernens åtagande. Viktiga bedömningar och uppskattningar vid redovisningen framgår av not 31.

Till följd av de uppskattningar och bedömningar som behöver göras för att redovisa entreprenaduppdrag har vi bedömt att detta utgör ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.

Hur detta område beaktades i revisionen

I vår revision av räkenskapsåret 2021 har vi utvärderat koncernens process för redovisning av entreprenaduppdrag. Vi har granskat väsentliga entreprenadavtal och intäktsredovisningen av dem utifrån kriterierna i IFRS 15. Vidare har vi granskat och utvärderat bolagets uppskattningar och bedömningar i redovisningen för ett urval av entreprenaduppdrag.

Slutligen har vi granskat lämnade upplysningar i årsredovisningen.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 3–37 och 120–130. Även ersättningsrapporten för räkenskapsåret 2021 som kommer att avgas efter datumet för denna revisionsberättelse utgör annan information. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende den andra informationen som vi inhämtade före datumet för denna revisionsberättelse, drar slutsatsen att det finns en väsentlig felaktighet i den andra informationen, måste vi rapportera detta. Vi har inget att rapportera i detta avseende.

Om vi vid läsningen av ersättningsrapporten drar slutsatsen att det finns en väsentlig felaktighet i den måste vi ta upp den frågan med styrelsen och begära att den rättas.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Ratos AB (publ) för år 2021 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget.
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är

väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 45–51 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevR 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämförd den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Revisorns granskning av Esef-rapporten

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en granskning av att styrelsen och verkställande direktören har upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering (Esef-rapporten) enligt 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden för Ratos AB (publ) för år 2021.

Vår granskning och vårt uttalande avser endast det lagstadgade kravet.

Enligt vår uppfattning har Esef-rapporten #(dc2d12c8d992209f69eed1f055bd67640e5843e5b27be9ccf17a7de133b71be8) upprättats i ett format som i allt väsentligt möjliggör enhetlig elektronisk rapportering.

Grund för uttalande

Vi har utfört granskningen enligt FARs rekommendation RevR 18 Revisorns granskning av Esef-rapporten. Vårt ansvar enligt denna rekommendation beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Ratos AB (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de bevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att Esef-rapporten har upprättats i enlighet med 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och för att det finns en sådan intern kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer nödvändig för att upprätta Esef-rapporten utan väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Vår uppgift är att uttala oss med rimlig säkerhet om Esef-rapporten i allt väsentligt är upprättad i ett format som uppfyller kraven i 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, på grundval av vår granskning.

RevR 18 kräver att vi planerar och genomför våra granskningsåtgärder för att uppnå rimlig säkerhet att Esef-rapporten är upprättad i ett format som uppfyller dessa krav.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en granskning som utförs enligt RevR 18 och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i Esef-rapporten.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 Kvalitetskontroll för revisionsföretag som utför revision och översiktlig granskning av finansiella rapporter samt andra bestyrkandeuppdrag och närliggande tjänster och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar.

Granskningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta bevis om att Esef-rapporten har upprättats i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering av årsredovisningen och koncernredovisning. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i rapporteringen vare sig

dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur styrelsen och verkställande direktören tar fram underlaget i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i den interna kontrollen. Granskningen omfattar också en utvärdering av ändamålsenligheten och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens antaganden.

Granskningsåtgärderna omfattar huvudsakligen en teknisk validering av Esef-rapporten, dvs. om filen som innehåller Esef-rapporten uppfyller den tekniska specifikation som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/815 och en avstämning av att Esef-rapporten överensstämmer med den granskade årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vidare omfattar granskningen även en bedömning av huruvida Esef-rapporten har märkts med iXBRL som möjliggör en rättvisande och fullständig maskinläsbar version av koncernens resultat-, balans- och egetkapitalräkningar samt kassaflödesanalysen.

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till Ratos AB:s revisor av bolagsstämman den 10 mars 2021 och har varit bolagets revisor sedan den 8 maj 2019.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

4

Ytterligare information

1	Ratos värld	1
2	Ratos bolag	23
3	Finansiella rapporter	39
4	Ytterligare information	119
	Fördjupad hållbarhetsinformation	120
	GRI-index	124
	Hållbarhetsrapport	126
	Femårsöversikt, koncernen	127
	Avstämning av alternativa nyckeltal (APM)	128
	Definitioner	129
	Aktieägarinformation	130

Fördjupad hållbarhetsinformation

I detta avsnitt finns fördjupad information som kompletterar beskrivningen av Ratos hållbarhetsarbete på sidorna 12–19. Här redogörs för Ratos väsentlighetsanalys samt ytterligare information om Ratos hållbarhetsarbete i moderbolaget. Avslutningsvis finns en redogörelse för Ratos investeringsprocess vid förvärv av nya bolag och en uppföljning av Ratosbolagens hållbarhetsarbete.

Om Ratos hållbarhetsredovisning

Ratos rapporterar enligt Global Reporting Initiative (GRI) och årets rapport följer GRI Standards nivå Core (se sidorna 124–125 för GRI-index). Bolagets lagstadgade hållbarhetsrapport enligt

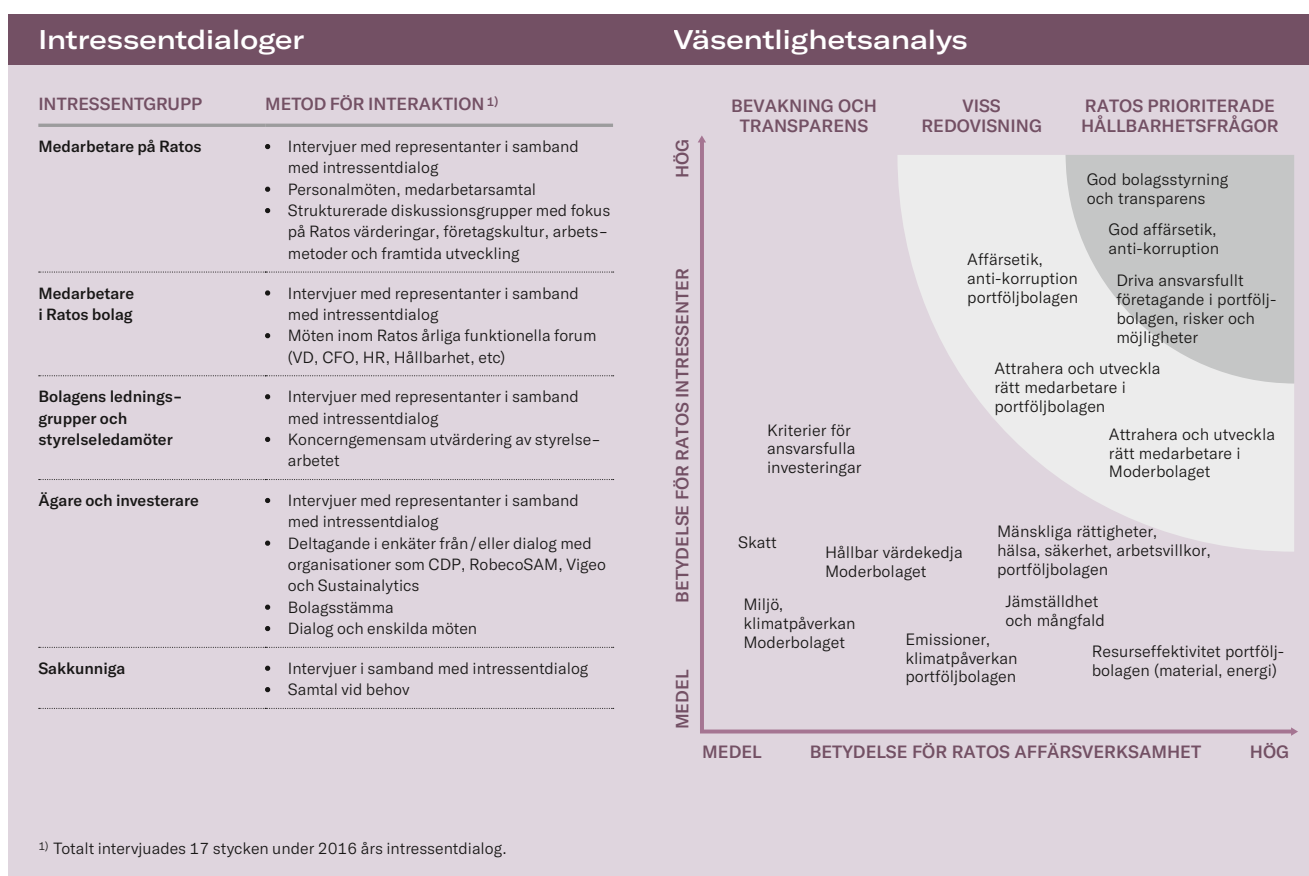
årsredovisningslagen återfinns på sidorna 11–19, 24–37, 120–123. Sedan 2015 lämnar Ratos in hållbarhetsredovisningen till Global Compact för Communication on Progress (COP).

Väsentliga hållbarhetsaspekter och våra intressenter

Intressentdialog

Ratos mest väsentliga hållbarhetsfrågor identifieras genom omvärldsbevakning, branschanalyser, riskkartläggningar samt intressentdialoger. Sammantaget bildar dessa analyser och dialoger Ratos väsentlighetsanalys. Med utgångspunkt i de mest väsentliga

aspekterna sätter Ratos upp mål och handlingsplaner för att bedriva och utveckla arbetet med hållbarhet samt stärka det långsiktiga värdeskapandet. Sedan 2018 är även klimat och jämställdhet definierade väsentliga frågor i Ratos i väsentlighetsanalys.

EU-taxonomin

	Total, MSEK	Andelen ekonomiska verksamheter som omfattas av taxonomin, %	Andelen ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin, %
Omsättning	22 551	49	51
Kapitalutgifter	1 608	17	83
Driftsutgifter	857	7	93

För 2021 har kravet på den lagstadgade hållbarhetsrapporteringen utökats. Ratos träffas i år av Årsredovisningslagens krav på rapportering i enlighet med EU:s taxonomiförordning. EU Taxonomin är en del av EU:s handlingsplan för att finansiera hållbar tillväxt. Syftet är att styra företag och kapitalflöden i en mer hållbar riktning. Taxonomiförordningen är ett klassificeringssystem som innehåller gemensamma definitioner av hållbar ekonomisk verksamhet, och med en första obligatorisk rapportering för räkenskapsåret 2021. Rapportering i linje med taxonomin kopplar samman företags finansiella rapportering för omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter med definierade hållbarhetskriterier för olika ekonomiska aktiviteter.

För räkenskapsåret 2021 ska icke-finansiella aktörer upplysa om hur stor andel av deras verksamhet som omfattas av nuvarande version av taxonomin. I nuläget omfattas enbart två av totalt sex miljömål i taxonomin, dessa två miljömål är (i) begränsningar av klimatförändringar samt (ii) anpassning till klimatförändringar.

Övriga fyra miljömål kommer att publiceras och antas av EU under 2022. De kommande fyra miljömålen är (iii) hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser, (iv) omställning till en cirkulär ekonomi, (v) förebyggande och bekämpning av föroreningar samt (vi) skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem. För 2021 är kravet att redovisa vilka delar av ett företags verksamhet som omfattas av taxonomin (eligibility). För 2022 utökas sedan kraven för redovisningen till att innefatta analys av taxonomins kriterier och redovisning av hur stor del av ett företags verksamhet som är i linje med taxonomin (alignment).

Analysprocess

Ratos har analyserat verksamheten i koncernen för att uppfylla nuvarande och framtida rapporteringskrav. Ratos taxonomirapportering inkluderar hela koncernen inklusive alla dotterbolag, utom Aibel som är ett intressebolag. Varje dotterbolag har själva analyserat sina ekonomiska aktiviteter med stöd av Ratos, informationen har sedan sammanställts och kvalitetssäkrats på koncernnivå. Då taxonomin är ett nytt ramverk som kräver utveckling av nya redovisningsprocesser har Ratos tillhandahållit utbildningsinsatser och rådgivning till dotterbolagen för att säkerställa att analys och rapportering görs i enlighet med taxonomins krav och riktlinjer. Som komplement till dessa utbildningsinsatser har bolagen också haft tillgång till individuell rådgivning för att underlätta taxonomianalysen i respektive bolag samt säkerställa att samma tolkningar gjorts i hela koncernen. Detta arbetssätt kommer fortsätta i Ratos även under 2022 för att säkerställa att de utökade redovisningskraven i nästa års redovisning hanteras proaktivt och med god kvalitet.

Verksamheter som omfattas av taxonomiförordningen

Fem av koncernens bolag har identifierat verksamhet som omfattas av taxonomins aktiviteter, så kallad taxonomi-eligible verksamhet. Detta resulterar i att koncernen som helhet för 2021 har en taxonomi-eligible på 49% för omsättningen, 17% av kapitalutgifterna (capex) och 7% för driftsutgifterna (opex). Av Ratos tre affärsområden

Construction & Services, Consumer samt Industry är det framförallt inom affärsområdet Construction & Services som den största andelen av omsättning, kapitalutgifter och driftutgifter som omfattas av taxonomin, återfinns. Detta genom de tre bolagen HENT, Vestia och airteam. Inom Industry har DIAB aktiviteter som omfattas av taxonomin och inom Consumer har KVD en del som omfattas av Taxonomin.

För koncernens två bolag inom byggbranschen, HENT och Vestia, återfinns hela omsättningen för båda bolagen inom de två taxonomi-aktiviteterna "renovering av befintliga byggnader" samt "uppförande av nya byggnader". Båda bolagen omfattas också av dessa två aktiviteter i delar av sina kapitalutgifter och driftsutgifter.

airteams affär finns inom installation och underhåll av ventilations-system och hela omsättningen omfattas av taxonomiaktiviteten "installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning", en aktivitet som enligt definitionen även innefattar ventilation.

För DIAB återfinns knappt hälften av omsättningen inom segmentet vindkraft där bolagets unika produkter utgör en viktig del i produktionen av vindkraftverk. DIABs teknologi är marknadens enda lösning för att producera vindkraftsblad med sandwich-teknologi. Mot bakgrund av att denna unika lösning utgör en avgörande del i många vindkraftverk gör vi därför bedömningen att denna del av omsättningen ska ses som eligible och omfattas av taxonomiaktiviteten "tillverkning av teknik för förnybar energi".

KVD har identifierat begränsade delar av sin omsättning, capex och opex som eligible kopplat till aktiviteten "transport med motorcyklar, personbilar och lätta motorfordon".

Övriga bolag i koncernen har för 2021 inte identifierat några eligible aktiviteter kopplat till någon av de tre taxonominyckeltalen omsättning, kapitalutgifter och driftutgifter.

Framåtblick

I november 2021 anslöt Ratos nya hållbarhetschef Josefine Uppling till koncernledningen. Rollen är ny i ledningen och rekryteringen har gjorts utifrån ökade ambitioner på hållbarhetsområdet i Ratos och kommande utökade rapporteringskrav. Arbetet med att anpassa organisationen för kommande utveckling är i full gång.

För räkenskapsåret 2022 förväntas taxonomins redovisningskrav öka ytterligare då det tillkommer fler miljömål, fler ekonomiska aktiviteter och dessutom krav på fördjupad analys av taxonomins kriterier. Ratos kommer under året arbeta proaktivt med att utveckla redovisningsprocessen för taxonomin och fortsatt erbjuda utbildningsinsatser och rådgivning till dotterbolagen. Kriterierna för de verksamheter som idag omfattas av taxonomin kommer att analyseras under året. Vi förbereder oss också för de fyra kommande miljömålen för att omgående kunna identifiera vilka verksamheter som omfattas av dessa fyra målen samt analysera de tillhörande kriterierna. Då taxonomin är under fortsatt utveckling finns det goda möjligheter att flera av bolagen i koncernen kommer att omfattas av taxonomin framöver.

Ratos arbete med taxonomin kommer därför också att fortsättningsvis inkludera koncernens samtliga bolag, inte bara de fem bolag som idag omfattas av taxonomin.

Ratos moderbolag

Medarbetare

Ratos som moderbolag strävar efter god balans mellan arbete och privatliv och främjar medarbetarnas hälsa genom att erbjuda sjukvårdsförsäkring, förebyggande hälsoundersökningar och friskvårdsbidrag. Föräldraledighet uppmuntras och föräldralediga ges förutsättningar för en smidig återgång till arbetet. Ratos genomför ett antal aktiviteter varje år för att stärka erfarenhetsutbytet och kompetensen i Ratos moderbolag. Kompetensutveckling tas upp i årliga utvecklingssamtal i Ratos moderbolag. Under 2021 hölls som vanligt utvecklingssamtal med samtliga medarbetare i moderbolaget.

Arbetsmiljö i moderbolaget

Ratos insatser för en god arbetsmiljö utgår från koncernens arbetsmiljöpolicy. Arbetet omfattar alla fysiska och sociala förhållanden med betydelse för arbetsmiljön. Ratos VD är högst ansvarig för arbetsmiljön och det löpande arbetet bedrivs av arbetsmiljögruppen. Arbetsmiljön är en stående agendapunkt på Ratos månatliga ledningsgruppsmöten. Frågor om medarbetarnas (moderbolagets) psykosociala arbetsmiljö, diskriminering och trakasserier ingår i Ratos årliga medarbetarundersökning. Sjukfrånvaron är generellt låg.

Ratos investeringsprocess

Hållbarhet ingår i Ratos grundliga genomlysning av bolag i samband med förvärv. Genomlysningen ser till bolagets hållbarhetsrelaterade risker, möjligheter, mognad och arbete. Bedömningen ingår i Ratos underlag inför investeringsbeslutet samt fungerar som rekommendation i den fortsatta ägarstyrningen.

Ratos investerar inte i bolag som är verksamma inom vapenindustri, bidrar till allvarlig miljöskada, producerar eller aktivt tillhandahåller pornografi eller som tillverkar tobaksprodukter. Vid bedömning av nya investeringar görs också ett ställningstagande kring brott mot internationella konventioner. Ratos grundprincip är att undvika att investera i bolag som systematiskt medverkar till kränkning av mänskliga rättigheter, arbetstagares grundläggande rättigheter eller korrupsion.

Uppföljning av bolagens hållbarhetsarbete

Ratos krav och förväntningar på bolagens hållbarhetsarbete utgår från internationella konventioner, relevant lagstiftning samt Ratos policy för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar, miljöpolicy samt uppförandekod.

I tabellen nedan redovisas hur bolagen lever upp till Ratos krav och förväntningar.

	Uppförandekod	Miljöpolicy	Externt visselblåsarsystem	CO ₂ -rapportering	Hållbarhets- redovisning enl GRI ¹⁾
Aibel	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
airteam	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Diab	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
HENT	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
HL Display	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
KVD	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
LEDiL	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
Oase Outdoors	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja
Plantasjen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Presis Infra	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Speed Group	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
TFS	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Vestia	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej

¹⁾ Samtliga bolag utfärdar en hållbarhetsrapport, 10 bolag i enlighet med GRI Standards nivå Core.

GRI-index

Ratos hållbarhetsredovisning avser kalender året 2021. Siffrorna som redovisas är från 1/1/2021 – 31/12/2021 om inget annat anges. Denna rapport har upprättats i enlighet med GRI Standards nivå Core. Detta är Ratos sjätte hållbarhetsredovisning enligt GRI och Ratos har för avsikt att redovisa årligen.

Ratos undertecknande av FN:s Global Compact (UNGC) innebär att Ratos årligen lämnar en Communication on Progress (COP) som redovisar arbetet med UNGC:s 10 principer. COP-informationen hämtas i Ratos Årsredovisning 2021. Rapporteringen av Ratos väsentliga

aspekter och ämnesspecifika upplysningar är i huvudsak avgränsade till Ratos moderbolag. Styrningen av aspekterna samt indikatorn 205-1 omfattar både moderbolaget och innehaven.

All beräkning kring energi och koldioxidutsläpp är jämförelser mellan de finansiella åren 2018 och 2021, basår för miljödata är 2016. Uppgifterna tillhandahålls av tredjepartsleverantörer, om inget annat anges. Samtliga beräkningar gällande miljö är baserade på GHG Protokoll.

GRI Index			
Standard & Titel	Sida	Kommentar	UNGC principer
GRI 101: FOUNDATION 2016 (DOES NOT INCLUDE DISCLOSURES)			
GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016 (CORE)			
Organisationsprofil			
102-1	Organisationens namn	2, 3	
102-2	Aktiviteter, varumärken, produkter och tjänster	3	
102-3	Organisationens huvudkontor	112, 126	
102-4	Plats för verksamheten	112, 27-39	
102-5	Ägarstruktur	20-21	
102-6	Marknadsnärvaro	3, 10, 23-37	
102-7	Organisationens storlek och omfattning	3, 10,	
102-8	Information om anställda och andra arbetstagare	122	Endast Ratos huvudkontor omfattas i informationen.
102-9	Beskrivning av leverantörskedjan	23-37	
102-10	Väsentliga förändringar i organisation och dess leverantörskedja	4-5	
102-11	Försiktighetsprincipen	124	Vi tillämpar försiktighetsprincipen genom fokus på klimatrapportering och miljöpolicy i bolagen. 7
102-12	Externa initiativ	41	
102-13	Medlemskap i organisationer	124	Svenskt näringsliv
Strategi			
102-14	Uttalande från senior beslutsfattare	6, 44	
Etik och integritet			
102-16	Organisationens värderingar, principer, standarder och normer för uppträdande	2, 45	
Styrning			
102-18	Styrningsstruktur	45	
Intressentengagemang			
102-40	Lista över intressentgrupper	120	
102-41	Kollektivavtal	124	Ratos är inte anslutet till kollektivavtal. 3
102-42	Grund för identifiering och urval av intressenter	120	
102-43	Tillvägagångssätt för intressentdialog	120	
102-44	Huvudfrågor och områden som lyfts vid intressentdialoger	120	Avsteg: Ej möjligt att redovisa resultat uppdelat på respektive intressentgrupp pga. bristfällig data-sammanställning av tredjepartsleverantör.

GRI Index

Standard & Titel	Sida	Kommentar	UNGC principer
Redovisningsprofil			
102-45	Affärsenheter inkluderade i den konsoliderade finansiella redovisningen	40	
102-46	Process för att identifiera väsentliga aspekter och begränsningar	120	
102-47	Lista på väsentliga aspekter	120	
102-48	Förklaringar till korrigeringar från tidigare redovisningar	125	Inga förändringar
102-49	Förändringar i redovisning	125	Inga förändringar
102-50	Redovisningsperiod	124	2021
102-51	Datum för senast publicerad redovisning	124	
102-52	Redovisningscykel	124	Årlig
102-53	Kontaktuppgifter för frågor om redovisning	125	Jonas Wiström, VD, 08-700 17 00, Josefine Uppling, Kommunikations- och hållbarhetschef, 08-700 17 00."
102-54	Tillämpningsnivå enligt GRI Standards	124	
102-55	GRI-Index	124-125	
102-56	Externt bestyrkande	126	

Väsentliga frågor

Standard & Titel	Sida	Kommentar	UNGC principer
EKONOMISKA FRÅGOR			
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 205: Antikorruption 2016			
103-1,2 & 3	Styrning	15	10
305-3	Bekräftade fall av korruption och vidtagna åtgärder	15	10
MILJÖRELATERADE FRÅGOR			
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 305: Utsläpp till luft 2016			
103-1,2 & 3	Styrning	16	8-9
305-2	Indirekta växthusgasutsläpp (scope 2)	16	8
305-3	Andra indirekta växthusgasutsläpp (scope 3)	16	8
SOCIALA FRÅGOR			
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 401: Anställning 2016			
103-1,2 & 3	Styrning	19	1-6
401-3	Föräldraledighet	122	6
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 404: Utbildning och kompetensutveckling 2016			
103-1,2 & 3	Styrning	19, 122	6
404-2	Program för att utveckla anställdas kompetens och övergångsprogram	122	6
404-3	Andel anställda som får regelbunden utvärdering av sin prestation och karriärsutveckling	122	6
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 405: Mångfald och lika möjligheter 2016			
103-1,2 & 3	Styrning	19	6
405-1	Mångfald inom styrelse, ledning och bland anställda	122	6
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 406: Icke-diskriminering 2016			
103-1,2 & 3	Styrning	19, 122	6
406-1	Diskrimineringsfall och vidtagna åtgärder	15	6
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 419: Socioekonomisk efterlevnad 2016			
103-1,2 & 3	Styrning	15	1-6, 10
419-1	Fall av bristande efterlevnad av lagar och regler inom sociala och ekonomiska områden	15	1-6, 10

Hållbarhetsrapport

Ratos hållbarhetsrapport har upprättats i enlighet med ÅRL 6 kap 10–14§§ samt 7 kap 31a–c§§. Rapporteringen inklusive indikatorer och datapunkter avser räkenskapsåret 2021 om inget annat anges. Se även GRI index sidorna 124–125 för beskrivning av redovisningen och dess principer.

Ratos hållbarhetsrapport inkluderar beskrivning av strategi och modell för bolagsutveckling (sida 11), redogörelse för materiella hållbarhetsfrågor i egenskap av aktiv ansvarsfull ägare, inklusive policies och processer för att hantera dessa samt redovisning av resultat sidorna 12–19. En kortfattad redogörelse för respektive bolags hållbarhetsarbete är inkluderad i bolagsbeskrivningarna (sidorna 24–37).

De hållbarhetsindikatorer som redovisas för bolagen utgör ett urval av de viktigaste målen kopplade till respektive bolags väsentliga hållbarhetsfrågor. Ytterligare information om moderbolagets hållbarhetsarbete finns på sidorna 120–123.

Majoritetsägda större bolag (dvs. bolag som självständigt kvalificeras för hållbarhetsrapportering i enlighet med EU-direktivet så som det införts i nationell lagstiftning eller liknande) har i tillägg till Ratos hållbarhetsrapport upprättat en egen hållbarhetsredovisning. Bolagens enskilda hållbarhetsrapporter kommer återfinnas på Ratos hemsida under andra kvartalet 2022.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Ratos AB (publ), org.nr 556008–3585

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2021 på sidorna 11–19, 24–37 samt 120–123 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär

att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Femårsöversikt, koncernen

	2021	2020	2019	2018	2017
Nyckeltal¹⁾					
Resultat per stamaktie före utspädning, SEK	8,17	2,17	2,11	-1,40	0,72
Utdelning per A- och B-aktie, SEK	1,20 ²⁾	0,95	0,65	0,50	2,00
Direktavkastning, %	2,1 ²⁾	2,5	1,9	2,1	5,6
Totalavkastning, %	54	17	46	-30	-13
Börskurs vid årets slut, SEK	57,95	38,48	33,42	23,28	35,84
Eget kapital per aktie, SEK ³⁾	37	29	29	27	30
Eget kapital, MSEK ⁴⁾	11 940	9 366	9 298	8 701	9 660
Avkastning på eget kapital, %	24	7	7	-5	3
Avkastning på sysselsatt kapital, %	17	9			
Skuldsättningsgrad	1,3x	2,3x			
Soliditet, %	47	39	38	43	46
Genomsnittligt antal stamaktier före utspädning	322 945 842	319 014 634	319 014 634	319 014 634	319 014 634
Utestående antal A- och B-aktier	324 676 320	319 014 634	319 014 634	319 014 634	319 014 634
Resultaträkning, MSEK					
Resultat/ resultatandelar från bolag	1 578	1 038	310 ⁵⁾	566	679
Realisationsresultat vid försäljning av bolag			31	62	596
Nedskrivning bolag samt resultat konkurs				-600	-482
Resultat från bolag	1 578	1 038	341	28	792
Omvärdering noterade aktier	-116				
Intäkter och kostnader i moderbolaget och centrala bolag	-159	-170	383	-135	-134
Övrigt/elimineringar	3	3	-7		
Koncernens resultat före skatt, kvarvarande verksamhet	1 306	873	718	-107	658
Skatt	-166	-258	-139	-155	-251
Årets resultat, kvarvarande verksamhet	1 139	614	579	-262	407
Årets resultat från avvecklad verksamhet	1 715	269	247 ⁵⁾		
Årets resultat	2 855	883	827	-262	407
Resultat hänförligt till moderbolagets ägare	2 637	693	673	-448	268
Rapport över finansiell ställning, MSEK					
Immateriella anläggningstillgångar	11 418	8 082	13 463	13 035	13 424
Materiella anläggningstillgångar	1 503	1 198	1 173	1 586	1 827
Nyttjanderättstillgångar	5 006	4 677	4 423		
Finansiella anläggningstillgångar	2 157	1 072	1 213	1 213	1 323
Uppskjutna skattefordringar	303	156	508	486	478
Omsättningstillgångar	7 998	6 995	8 625	8 483	8 270
Tillgångar som innehas för försäljning		6 458			
Tillgångar	28 385	28 638	29 405	24 803	25 323
Eget kapital	13 326	11 281	11 218	10 630	11 546
Avsättningar	535	561	1 111	1 250	1 204
Uppskjutna skatteskulder	440	275	464	429	500
Leasingskulder	5 507	5 155	4 871	683	698
Övriga räntebärande skulder	2 575	3 206	5 579	5 846	6 140
Ej räntebärande skulder	6 002	4 660	6 163	5 965	5 235
Skulder som hänförs till tillgångar som innehas för försäljning		3 501			
Eget kapital och skulder	28 385	28 638	29 405	24 803	25 323

¹⁾ Om inget annat anges avses B-aktien.

²⁾ Föreslagen ordinarie utdelning.

³⁾ Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med antal utestående stamaktier vid periodens slut.

⁴⁾ Hänförligt till moderbolagets ägare.

⁵⁾ Inkluderar IFRS 16-effekt som i årsredovisningen för 2019 redovisades på egen rad.

Avstämning av alternativa nyckeltal (APMer)

Ratos använder sig av finansiella mått som inte är definierade i IFRS utan är så kallade alternativa nyckeltal (APM). Dessa alternativa nyckeltal anses utgöra värdefull kompletterande information för analytiker och övriga intressenter för att utvärdera och bedöma koncernens finansiella prestation och ställning. Ratos definitioner av dessa nyckeltal kan skilja sig från andra bolag och därför är dessa inte alltid jämförbara med liknande nyckeltal som används av andra bolag.

Nedan visas avstämmningar och redogörelse för delkomponenter som ingår i de väsentliga alternativa nyckeltal som används i årsredovisningen. Avstämning sker mot den mest direkt avstämbara posten, delsumman eller totalsumman som anges i de finansiella rapporterna för motsvarande period. Definitioner återfinns på www.ratos.com och sidan 129.

Nettoomsättning

MSEK	2021	2020
Ratos bolagsgrupp, Nettoomsättning	23 090	24 053
Nettoomsättning i dotterföretag, andel vilken ej ägs av Ratos	3 585	4 419
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-4 124	-3 846
Elimineringar	-0	-12
Dotterföretag avyttrade under innevarande år		-3 673
Ratoskoncernen, Nettoomsättning kvarvarande verksamhet	22 551	20 941

Organisk tillväxt, Ratos ägarandel

MSEK	2021	2020
Ratos bolagsgrupp, Tillväxt Nettoomsättning, %	-4,0%	-1,8%
Ratos bolagsgrupp, Nettoomsättning	23 090	24 053
Förvärvad nettoomsättning	1 139	40
Effekter av valutaförändringar	108	-1 227
Ratos bolagsgrupp, justerad Nettoomsättning	21 843	25 240
Avyttrad nettoomsättning i jämförelseperiod	2 567	231
Ratos bolagsgrupp, justerad Nettoomsättning jämförelseperiod	21 486	24 251
Ratos bolagsgrupp, Organisk tillväxt	357	989
Ratos bolagsgrupp, Organisk tillväxt, %	1,5%	4,0%

EBITA och koncernens rörelseresultat

MSEK	2021	2020
Ratos bolagsgrupp, EBITA	1 782	1 910
Ratos bolagsgrupp, EBITA - marginal	7,7%	7,9%
EBITA i dotterföretag, andel vilken ej ägs av Ratos	209	308
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-36	-100
Omvärdering noterade aktier	-116	
Intäkter och kostnader hänförligt till moderbolaget och centrala bolag	-156	-151
Övrigt	3	3
Dotterföretag avyttrade under innevarande år		-504
Ratoskoncernen, EBITA kvarvarande verksamhet	1 686	1 468
Av- och nedskrivningar av immateriella tillgångar uppkomna vid förvärv	-31	-12
Ratoskoncernen, Rörelseresultat kvarvarande verksamhet	1 656	1 457

Rörelsens kassaflöde

MSEK	2021	2020
Ratos bolagsgrupp, rörelsens kassaflöde	647	1 768
Kassaflöde från rörelsen i dotterföretag, andel vilken ej ägs av Ratos	127	327
Kassaflöde från rörelsen i dotterföretag avyttrade under innevarande år	40	
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-206	-140
Investering och avyttring, immateriella och materiella tillgångar	419	664
Leasebetalning	866	932
Betald inkomstskatt	-265	-223
Hänförligt till moderbolaget och centrala bolag	110	51
Elimineringar	-290	-180
Ratoskoncernen, Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 448	3 201

Räntebärande nettoskuld

MSEK	2021-12-31	2020-12-31
Ratos bolagsgrupp, Räntebärande nettoskuld	7 935	8 149
Räntebärande nettoskuld i dotterföretag, andel vilken ej ägs av Ratos	356	777
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-452	-620
Interna lån	-3 762	
Hänförligt till moderbolaget och centrala bolag	1 765	-1 061
Övrigt	7	23
Ratoskoncernen, Räntebärande nettoskuld	5 850	7 269

	2021-12-31	2020-12-31
Räntebärande skulder, övrigt	2 575	4 503
Räntebärande skulder, leasing	5 507	5 362
Avsättningar för pensioner	76	629
Räntebärande tillgångar	-78	-43
Likvida medel	-2 230	-3 182
Ratoskoncernen, Räntebärande nettoskuld	5 850	7 269

Definitioner

Denna rapport innehåller finansiella nyckeltal i enlighet med de regelverk, främst IFRS, som Ratos tillämpar. Ratos använder sig även av finansiella mått som inte är definierade i IFRS utan är så kallade alternativa nyckeltal (APM). Dessa alternativa nyckeltal anses utgöra värdefull kompletterande information för analytiker och övriga intressenter för att utvärdera och bedöma koncernens finansiella prestation och ställning. Ratos definitioner av dessa nyckeltal kan skilja sig från andra bolag och därför är dessa inte alltid jämförbara med liknade nyckeltal som används av andra bolag.

Vissa av nedanstående nyckeltal presenteras för Ratos bolagsgrupp, både med bolagen inkluderade i sin helhet (100 procent), oavsett Ratos ägarandel, samt justerat för Ratos ägarandel i respektive bolag. När nyckeltal presenteras justerade för Ratos ägarandel multipliceras den procentuella ägarandelen med det aktuella nyckeltalet. Exempelvis: Ratos ägarandel uppgår till 70 procent och bolagets EBITA är 100 MSEK för perioden, EBITA justerat för Ratos ägarandel uppgår då till 70 MSEK (70 procent x 100 MSEK). Nyckeltal för Ratos affärsområden, justerat för ägarandel, inkluderar endast de bolag som ägs vid rapportperiodens utgång. Vid ändrad ägarandel justeras även jämförelseperioderna till att visa ägd andel vid aktuell rapportperiods utgång.

Tillväxtnytt

Organisk tillväxt

Nettoomsättning i jämförbara enheter. Effekter av förvärv, avyttringar och valutaförändringar exkluderas.

Måttet visar på den underliggande försäljningsstillväxten driven av förändringar i volym, pris och produktmix för jämförbara enheter mellan olika perioder.

Avkastningsmått

Avkastning på eget kapital

Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare dividerat med genomsnittligt eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare. Måttet används för att visa på total lönsamhet i förhållande till eget kapital investerat av moderbolagets aktieägare.

Avkastning på sysselsatt kapital

EBITA för de senaste 12 månaderna i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital under de fem senaste kvartalen.

Måttet används för att visa lönsamhet i förhållande till hur effektivt kapitalet används.

Direktavkastning

Föreslagen utdelning på stamaktien i procent av B-aktiens stängningskurs vid periodens sista handelsdag.

Visar hur stor procentuell del av aktieägarens investering som återfås i form av utdelning varje år.

EBITDA

EBITA med återlagda av- och nedskrivningar (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation).

Måttet visar på det operativa resultatet och förmågan att generera intäkter från verksamheten utan hänsyn tagen till kapitalstruktur, investeringar i anläggningstillgångar eller skattesituation.

EBITDA-marginal

EBITDA i procent av nettoomsättningen.

EBITA

Rörelseresultat före nedskrivning av goodwill samt av- och nedskrivningar av andra immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsförvärv och därmed likställda transaktioner (Earnings Before Interest, Tax and Amortisation).

Måttet är centralt för ledningens resultatuppföljning då det visar på den underliggande lönsamheten genererad från den operativa verksamheten.

EBITA-marginal

EBITA i procent av nettoomsättningen.

Totalavkastning

B-aktiens kursutveckling inklusive återinvesterad utdelning (årets utbetalda) på stamaktierna.

Måttet visar från ett ägarperspektiv den totala avkastningen på aktien.

Kapitalmått

Räntebärande nettoskuld

Räntebärande skulder samt pensionsavsättning minus räntebärande tillgångar och likvida medel.

Används för att definiera finansieringen via finansiella skulder med hänsyn tagen till finansiella tillgångar, och används som en komponent vid bedömning av finansiell risk.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande nettoskuld i förhållande till EBITDA för de senaste 12 månaderna.

Måttet visar finansiell risk samt förmågan att betala skulder. Används av ledningen för uppföljning och övervakning av skuldsättningsnivån.

Soliditet

Redovisat eget kapital i procent av balansomslutningen. I eget kapital inräknas innehav utan bestämmande inflytande.

Måttet visar den finansiella risken uttryckt i hur stor procentuell del av balansomslutningen som finansierats av ägarna.

Sysselsatt kapital

Eget kapital, innehav utan bestämmande inflytande samt räntebärande skulder.

Aktierelaterade mått

Eget kapital per aktie

Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare dividerat med utestående antal stamaktier vid periodens slut.

Måttet ger en indikation om hur mycket kapital per aktie som är hänförligt till moderbolagets ägare.

P/E-tal

Börskurs för B-aktien i förhållande till resultat per aktie.

Resultat per aktie före utspädning

Periodens resultat hänförligt till moderbolagets ägare dividerat med genomsnittligt antal utestående stamaktier.

Resultat per aktie efter utspädning

Vid beräkningen av resultat per aktie efter utspädning justeras resultatet och det genomsnittliga antalet aktier för att ta hänsyn till effekter av potentiella stamaktier, vilka under rapporterade perioder härrör från konvertibla skuldebrev och optioner utgivna till anställda. Utspädning från konvertibla skuldebrev beräknas genom att öka antalet aktier med det totala antalet aktier som konvertiblerna motsvarar och öka resultatet med den redovisade räntekostnaden efter skatt. Potentiella stamaktier ses som utspädande endast under perioder då det leder till en lägre vinst eller större förlust per aktie.

Övriga mått

Koncernmässigt värde

Koncernens andel av bolagets eget kapital, eventuella kvarvarande koncernmässiga över- och undervärden reducerat med eventuella internvinster. Därutöver inkluderas aktieägarlån och kapitaliserade räntor på dessa.

Medelantal anställda

Totalt antal arbetade timmar under perioden omräknat till heltidstjänster.

Rörelsens kassaflöde

Kassaflöde från löpande verksamhet, exklusive betald skatt, inklusive kassaflöde från investeringar och avyttringar av immateriella respektive materiella anläggningstillgångar samt amortering av leasingkulder och betalda räntor avseende leasing.

Mått som visar det kassaflöde som verksamheten genererar och som potentiellt kan användas för att återbetala kreditgivare, betala ränta, utdelning till ägare och övriga strategiska initiativ.

Aktieägarinformation

Årsstämma den 22 mars 2022

Årsstämma i Ratos AB (publ) hålls tisdagen den 22 mars 2022. Årsstämman kommer att genomföras med poströstning.

Deltagande

Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska

- Dels vara införd i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken måndagen den 14 mars 2022
- Dels anmäla sitt deltagande genom poströstning senast måndagen den 21 mars 2022

Poströstning

Poströstning kommer att kunna genomföras från och med fredag den 18 februari 2022 till och med måndagen den 21 mars 2022. Aktieägaren kan rösta i förväg på något av följande sätt:

1. Röstning på webbplatsen: Röstning kan göras elektroniskt med Bank-ID på bolagets webbplats www.ratos.com/sv.
2. Röstning via e-post: Röstning kan göras genom att fylla i det förhandsröstningsformulär som finns tillgängligt på bolagets webbplats www.ratos.com/sv och sedan skicka formuläret till följande e-postadress info@computershare.se, tillsammans med fullmakt och/eller andra behörighetshandlingar.
3. Vanlig post: Röstning kan göras genom att skriva ut och fylla i det förhandsröstningsformulär som finns tillgängligt på bolagets webbplats www.ratos.com/sv och sedan skicka formuläret till Computershare AB, "Ratos årsstämma 2022", Box 5267, 102 46 Stockholm, tillsammans med fullmakt och/eller andra behörighetshandlingar.

En aktieägare kan inte ge några andra instruktioner än att välja ett av de alternativ som anges vid varje punkt i poströstningsformuläret. En omröstning (dvs poströstningen i sin helhet) är ogiltig om aktieägaren har försett formuläret med specifika instruktioner eller villkor eller om förtryckt text ändras eller kompletteras.

Röstningsformuläret, tillsammans med eventuell bifogad fullmakt och behörighetsdokumentation, måste vara Ratos tillhanda senast måndagen den 21 mars 2022. Röster som mottages senare kommer att bortses från.

För eventuella frågor beträffande poströstningsförfarandet, kontakta Computershare, telefon 08-518 01 550, vardagar kl. 09:00-16:00.

Förvaltarregistrerade aktier

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste, för att få delta i stämman och utöva sin rösträtt, tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn. Sådan registrering ska vara verkställd hos Euroclear Sweden AB senast onsdagen den 16 mars 2022. Det innebär att aktieägaren i god tid före denna dag måste underrätta förvaltaren om detta.

Utdelning och avstämningsdag

Styrelsen föreslår en utdelning för räkenskapsåret 2021 om 1,20 SEK per aktie (0,95) av serie A och serie B. Avstämningsdag för utdelningen föreslås bli den 24 mars 2022 och utbetalning från Euroclear Sweden beräknas ske den 29 mars 2022.

Kalender

22 mars	Årsstämma 2022
2 maj	Delårsrapport januari-mars 2022
18 juli	Delårsrapport januari-juni 2022
24 oktober	Delårsrapport januari-september 2022

Rapporterna finns tillgängliga på Ratos hemsida direkt efter offentliggörandet och utges på svenska och engelska. Årsredovisningen skickas per post till de aktieägare som så begär.

Beställning av information kan göras på www.ratos.com eller via post: Ratos AB
Mailbox 511
SE-114 11 Stockholm
e-post: info@ratos.com

Aktieägarkontakt

Jonas Ågrup, CFO och IR
Josefine Uppling, Kommunikations- och hållbarhetschef

Tel: 08-700 17 00
e-post: info@ratos.com

Kontaktinformation styrelse och valberedning

Ratos AB
Mailbox 511
SE-114 11 Stockholm
e-post: info@ratos.com

Produktion: Ratos i samarbete med Hallvarsson & Halvarsson
Foto: Aibel, Markus Andersson, Nils Andreasson, Jørgen Brun, Carolin Freiholtz, Mikael Grawe, Hundven-Clements, Karl Nordlund, Jonas Westling, Wingårdhs arkitekter, Øyvind Saetre (Aibel), Getty images samt egna bilder från Aibel, Diab, HL Display, Oase Outdoors
Tryck: Larsson Offsettryck AB, Linköping 2022
Papper: Munken Polar ID

Ratos AB (publ) org nr 556008-3585
This annual report is also available in English.

Ratos AB (publ)
Sturegatan 10
Mailbox 511, SE-114 11 Stockholm
Tel 08-700 17 00
www.ratos.com
Org nr 556008-3585

RATOS